

ANTHONY BURGESS

DOKTOR HASTALANDI

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:
CAN MORALI

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

5. basım

ANTHONY BURGESS
DOKTOR HASTALANDI

ÖZGÜN ADI
THE DOCTOR IS SICK

COPYRIGHT © INTERNATIONAL
ANTHONY BURGESS FOUNDATION, 1960

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2014
SERTİFİKA NO: 40077

EDİTÖR
GAMZE VARIM

DÜZELTİ
MEHMET CELEP

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM NİSAN 2016, İSTANBUL
5. BASIM MAYIS 2020, İSTANBUL

ISBN 978-605-332-740-0

BASKI: AYHAN MATBAASI
Mahmutbey Mah. 2622. Sokak No:6/31 Bağcılar/İstanbul
Tel. (0212) 445 32 38 Sertifika No: 44871

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında
gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla
çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Faks (0212) 252 39 95
www.iskulttur.com.tr

ÇEVİREN: CAN MORALI

(1958-2019) İstanbul'da doğdu, Üsküdar Amerikan Kız Lisesi'ni bitirdi, 1983 yılında Mimar Sinan Üniversitesi'nden resim dalında mezun oldu. Kişisel sergiler açmanın yanı sıra çeşitli karma sergilere katıldı. 2015 yılından sonra çeviriyle uğraşmaya başladı. Carson McCullers'in *Kadransız Saat* ve William Golding'in *Görünür Karanlık* adlı romanlarını dilimize kazandırdı.

Modern
Klasikler
Dizisi -73

Anthony
Burgess

Doktor
Hastalandı

İngilizce aslından
çeviren: Can Moralı

L.W.'ya

Birinci Bölüm

“Evet, *bu* ne kokusu?” diye sordu Dr. Railton. Edwin’in burnunun dibine bir çeşit mürekkep hokkası uzattı.

“Yanılıyor olabilirim ama nane sanırım.” Sınav sorumlusunun gongunu bekledi. Yatağının çevresini saran perdelerin arkasında koğuşun geri kalanının yemek yediği duyulabiliyordu.

“Ne yazık ki yanıldınız,” dedi Dr. Railton. “Lavanta.” Gonk. Yine de hâlâ raunttaydı. “Ya bu?”

“Herhalde turunçgillerden.”

“Yine yanlış. Çok yanlış. Karanfil.” Kibar seste ahlaki bir itham tonu vardı. Dr. Railton yavaşça yatağın kenarına oturdu. Kibarca, kadınsı, uzun kirpikli gözlerle Edwin’e yukarıdan baktı. “Pek de iyi olmadı, değil mi? Hiç de iyi olmadı.” Bıçak ve çatallar çarpışıyor, hafifçe sürtünüyordu; bir özürlü orkestrası.

“Nezlem var,” dedi Edwin. “Ani iklim değişikliği.” Sonu yaklaşan İngiliz yılı, bir yatak için yalvarır gibi koğuşun pencerelerinde takırdıyordu. “Moulmein’den ayrılışımız doksanlı yılların epey sonlarındaydı.”

“Karnız da sizinle mi gelmişti?”

“Evet. Resmen hemşirem olarak. Ama onu hep uçak tutardı.”

“Anlıyorum.” Dr. Railton sanki bu sahiden çok önemliymiş gibi başını salladı da salladı. “Evet, denememiz gereken

başka çeşitli testler var. Şimdi değil, tabii ki. Pazartesi günü gereğince işe koyuluyoruz.” Edwin rahatladı. Bunu gören Dr. Railton, bir diyapazonla üzerine atıldı. Ocak süngüsü gibi cızırdayan aleti Edwin’in sağ yanağına getirdi. “Bunu hissedebiliyor musunuz?”

“Do.”

“Hayır, hayır, hissedebiliyor musunuz?”

“Ah, evet.” Dr. Railton, Edwin’in zafer kazanmasına izin vermeyerek surat astı. Söze hemen şöyle devam etti:

“Helezonu nasıl tarif edersiniz?”

“Helezon mu? Ha, yani bildiğiniz helezon, merdiven gibi. Vida gibi.” Edwin’in iki eli birden havada helezoni kıvrımlar çizmeye başladı. “Yukarı, daha yukarı, sürekli dönerrek, ama her dönüşte gittikçe küçülerek, sonunda kaybolana dek. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz.” Edwin gözleriyle bu tarifi kabul edilmesi için yalvardı.

“Kesinlikle,” dedi Dr. Railton yeniden surat asarak. “*Kesinlikle.*” Ama anlaşılan bunu tarif için söylememişti. “Şimdi,” dedi. Yatağın kenarından kalktı ve yatak perdelerini kaba bir tavırla kenara itti. Perde rayları gıcırdayarak bir metre kadar açıldı ve dondurma yiyen bir koğuş dolusu insan korkutucu bir hızla ortaya çıktı. Şimdi yeniden kaba-laşan Dr. Railton, bu hastalık numarası yeter gibilerinden bir hareketle “Çıkın o yataktan,” dedi. Edwin’in pijama pantolonu uçkurunu Moulmein ile Londra arasında bir yerlerde kaybetmişti ve Edwin bileklerine inen çizgili kumaşı yukarı çekerken kızardı. Dondurma yiyenler bir televizyon reklamına bakar gibi sessiz sakin seyrettiler. “Şimdi,” dedi Dr. Railton, “buradan oradaki adamın yaruna kadar dümdüz bir çizgi üzerinde yürüyün.” Faydalı bir deneye katkıda bulunmaya hevesli olduğunu gösterircesine kafasını sallayan gergin görünümlü bir hastayı işaret etti; kafesler ve lastik tüplerden yılanlar içinde hapsolmuş hastayı. Edwin sarhoş gibi yürüdü. “Haydi,” dedi gergin hasta, cesaret vererek. “İyi gi-diyon, gerçekten.”

“Şimdi geri yürüyün,” dedi Dr. Railton. (“Sonra görüşürüz,” dedi gergin hasta.) Edwin, öncekinden de sarhoş, geri yürüdü. “Şimdi yatağa dönün,” dedi Dr. Railton. Sonra aslında bunların hiçbirinin *fazla* ciddiye alınması gerekmiyormuş gibi, sadece böyle davranmak için para alıyormuş gibi, birkaç kadehten sonra rastlayabileceğiniz en tatlı adam o olurmuş gibi, Dr. Railton çocukça gülerek Edwin’in göğsünü şakadan yumrukladı, saçlarını karıştırdı ve omzunun bir parçasını kopartmaya çalıştı.

“Pazartesi,” diye söz verdi kapıda gülerek, “sahiden başlıyoruz.”

Edwin karnı doymuş, çenelerini kenetleyip dilleriyle cık cık ses çıkararak yan gelip yatan koğuş arkadaşlarına baktı. Gergin hasta dedi ki:

“Onun kim olduğunu biliyon mu?”

“Dr. Railton, değil mi?”

“Yoo, onu biliyoz. Daha önce neydi demek istiyom. Bilmiyom mu diyosun? Bu Eddie Railton.”

“Sahi mi?”

“Doktor olmayı öğrenirken tv’ye çıkardı. Güzel trompet çalardı, valla çalardı. Aklında bulunsun, he mi?”

Zenci bir koğuş hademesi Edwin’in yatağının başucuna geldi. Kalın çerçeveli entelektüel gözlüğünün ardından parlak gözlerle bakarak ağır ağır yatak örtülerini okşadı. “Şimdi,” dedi, “yiyin.”

“Hayır, cidden, canım istemiyor.”

“Evet, evet, yiyin. Yemelisiniz. Herkes yemeli.” Zenci bir vaizin kalın ses tonu. Ağırbaşlı bir tavırla kapıya doğru yürüdü. Gergin hasta tüp yuvasından seslendi:

“Hey, bize bir akşam gazetesi getir. Tam şu sıralar herifin biri satar.”

“Hiç vaktim yok,” dedi zenci hademe, “akşam gazetesi getirmeye.” Dışarı çıktı.

“Buyrun işte,” dedi gergin hasta nefretle. “Aklında bulunsun, he mi? Al işte sana lanet olası bir yardımseverlik örneği, di mi? Yani belli işte, di mi? İnsanın tepesini attırıyo, di mi? Attırıyo valla.”

Edwin koğuşa bakarken keyfi kaçarak balık buğulaması ve bir kepçe dolusu patates püresini didikledi. Hemen yanındaki komşusu hariç herkes yataktaydı. Çoğunda Mekke’ye giden hac yolcuları gibi beyaz türban vardı; bu, zarafete değil, tıraş edilmiş başlara işaretli. Bir koğuştan dolusu hasta hacı. Edwin’in komşusu üzerinde sabahlığıyla yatağına oturmuş, hüzünlü bir halde sigara içerek dışarıya, hareketsiz meydana çöken Londra akşamına bakıyordu. Soğuk ve alaycı bir ifadeyle dudağı bükülmüştü; karmaşık bir sendromun parçası. O akşamüzeri, Edwin’in gelişinden kısa bir süre sonra başka bir koğuştan iki ziyaretçi, yine dudakları alaycı bir şekilde bükük, dudak bükülmelerini karşılaştırmak için gelmişlerdi. Bir çeşit dudağı bükükler kulübü. Edwin’in, dudağı alaycı şekilde bükük komşusuna hoşça kal diye dudak büküler ve dudak bükerek dışarı çıktılar. Çok moral bozucu.

Kadrolu bir hemşire, moral bozacak kadar sağlıklı, içeri daldı; kafes ve tüplerin gergin adamı “İyi akşamlar hemşire,” dedi. Kadrolu hemşire cevap vermeden koğuşun sonuna ilerledi. “İşte,” dedi gergin adam, “belli, di mi? Lanet olası yanlış bi şi mi yaptım şimdi? İyi akşamlar diyom, o iyi akşamlar demiyo, kışımın kenarı. İnsanın tepesini attırıyo, valla attırıyo?”

“Hayır,” dedi Edwin. “Dondurma istemiyorum. Hayır, çok teşekkür ederim, dondurma istemiyorum. Hayır, lütfen, hayır. Dondurma yok.”

“Rahatlayın,” diye geldi zenci vaiz tonu. “Rahatlayın, küçük dostum. Onun için buradasınız, rahatlamak için. Dondurma istemiyorsanız kimse size dondurma yedirmeyecek. Fikrinizi değiştirir, daha sonra yemek istersiniz diye dondurmayı başucunuza bırakıyorum.”

“Hayır,” dedi Edwin, “hayır, dondurma sevmem. Lütfen götürün.”

“Sakin olun şimdi. Belki sonra yemek istersiniz.” Zenci hademe ağırbaşlı bir tavırla dışarı çıktı. Edwin gergin bir halde yataktan kalktı, erimekte olan soğuk kâseyi aldı, atmaya hazırlandı. Sonra düşündü: “Dikkatli ol şimdi, dikkat, sakinleş, böyle bir şey yapman çok hoşlarına giderdi.”

“Onu istemiyorsan,” dedi tüplerin gergin adamı “bana ver. Bu akşam geldiğinde benim ufaklığa veririm. Bunun gibi her şeyi sever. Soğuk her şeyi. Yalayıp yutar, valla yutar.”

Edwin sabahlığını giydi, ejderhalarla kaplı Çin ipeğinden bir sabahlıktı ve adamın yatağına doğru yalpaladı. Yatağın ayakucunda bir sürü ihtişamlı çizelge vardı – su giriş çıkışı, tuz akışı, beyin-omurilik sıvısındaki protein miktarı, bunların yanı sıra tepeler ve derin vadiler çizen ateş ve nabız grafikleri. Bütün bunların üzerindeki isim mağrur ve basitti – R. Dickie. “Sana gazhaneyi göstermemi ister misin?” dedi R. Dickie. “Şu tepedeki ters duran şişeye bağlı tüp içime ilaç gibi bir şey döküyor ve bu tüp benim eski zımbırtıma bağlı, şu da arkama gidiyor, şunun ise nereye gittiğinden pek emin değilim. Böyle bir vinç kendimi kaldırılabilmem için ve bu türden bir kafes de bir şeylerin bacaklarıma değmesine engel olması için. Neler düşünebiliyorlar hayret verici, di mi? Yerdeki şişeyi tekınelememeye bak, çünkü bir ucundan ona tutturulmuş olan tüp diğer ucunda benim eski zamazingoma bağlı. Bütün gün damlayıp duruyor. Sonra ölçüyorlar. Harika, di mi? Cidden.” Kırmızı, elli yaşında bir yüzü vardı ve saçları dağınıktı, hastanede kalışı sanki balıkçı teknesinde geçen çetin bir seferdi.

“Sana ne oldu?” diye sordu Edwin.

“İşyerinde lanet olası bir merdivenden düştüm. Ben, kendim yapı ustasıyım.”

Basit ve dramatik bir kaza, onurlu ve tehlikeli bir iş. Edwin kendi işini, kendi kazasını düşündü. Burma’da bir

üniversitede bir gün hiçbir uyarı olmaksızın, ders verirken sınıfta yere düşen dilbilim okutmanı. Halk etimolojisi hakkında konuşuyordu (*çatı katı, çuhaçiçeği, yerelması*) derken aniden bayıldı. Kendine geldiğinde endişeli, yassı, hafif kahverengi Burmalı yüzleri aşağıya, ona bakarken buldu ve kendisi şöyle diyordu: “Bu, aslında bilinmeyi bilene kaynaştırma sorunudur; yani, yabancı bir sözcüğün gerçekten yabancı olduğunu kabul etmemek.” Serin zeminde yatarken açıkça görebilmişti ki, kendisini çevreleyen grubun bir ucunda duran bir iki öğrenci söylediklerini defterlerine yazıyorlardı. Dedi ki: “Yatay vaziyette olanlar dışında kimseye saygı göstermiyoruz.” Defterlere bu da yazıldı.

Doktorlar bu sorunu ciddi bir şekilde incelediler, kendisine bir dizi tatsız tıbbi tetkik yaptılar. Bir lumbar punktur, beyin-omurilik sıvısında aşırı miktarda protein olduğunu göstermişti. Dr. Wall şöyle demişti: “Bu gösteriyor ki orada, orada olmaması gereken bir şey var. Sizi bir nöroloji uzmanına görünmeniz için İngiltere’ye geri yollasak iyi olur.” İşte buradaydı, merdivenden düşmüş bir yapı ustasıyla konuşuyordu.

“Almanya’da olmuştu,” dedi R. Dickie. “Belki burada olsaydı, durum farklı olabilirdi. İşte geliyorlar, bak. Onları içeri alıyorlar.”

Onları içeri alıyorlardı. Çiçekler servis arabalarıyla dışarı taşınyordu, su şişeleri gece için dolduruluyor ve ziyaretçileri içeri alıyorlardı. R. Dickie’nin yatağına birkaç kır saçlı kadınla parmak emen küçük bir oğlan geldi; oğlan Edwin’in dondurmasını yemeye başladı. Alçakgönüllü Mekke hacılarına üzüm yüklenmiş neşeli aileler, ayrıca *The Autocar* dergileri getiren kazak giymiş samimi adamlar geldi. Edwin Spindrift’e Sheila Spindrift geldi. Sheila Spindrift’in yanında Edwin’in tanımadığı bir adam vardı.

“Hayatım,” dedi Sheila. “Bak, bu Charlie. Charlie’ydi, değil mi? Doğru. Charlie’yle pub’da tanıştım ve beni buraya

getirme nezaketini gösterdi. Karanlıkta yolu bulabileceğimden emin değildim.” Sheila’nın zihni biraz dağılmış gibi bir hali vardı; siyah saçları dağınıktı; yüzüne sürdüğü pudra kalıp gibi duruyordu. Edwin, onun ne kadar içtiğini, neredeyse her milimetre küpüne kadar tahmin edebiliyordu. Onu suçlamıyordu, fakat şu Charlie’yi getirmemiş olmasını dilerdi.

Charlie Edwin’in sağ elini iri, sıcak, şehvetli pençelerinin içine aldı. Pürüzlü bir Cockney bariton sesle “Demek siz Edward’sınız,” dedi samimiyetle. “Karınız pub’da hepimize sizin hasta olduğunuzu anlatıyordu. Sizinle tanışmak,” dedi, “benim için onurdur.” İşçi sınıfından birinin en iyi giysisi olan mavi takımı içinde esrarengiz ve kaba bir yakışıklılığı vardı.

“Ve beni buraya kadar getirdi,” dedi Sheila, “çünkü karanlıkta yolu bulabileceğimden emin olamadım. Ve o çok kibardı. Bak senin için ne getirdi. Bunları satın almak için benzincide durmakta ısrar etti. Senin bir şeyler okumak isteyeceğini söyledi.”

“Gerçekten memnun oldum,” dedi Charlie ve ceplerinden bir tomar cicili bicili dergi çıkardı – *Kızlar, İlahi Form, Gül Geç, Mükemmel Sağlık, Çıplak, Yalın Gerçek, Sırt, Vahşi Güzellik*. “Çünkü” dedi, “karınız bana sizin okuyan bir adam olduğunuzu söyledi, tıpkı benim kendim gibi ve hastayken en iyi vakit geçirme yolu okumaktır.” Ürün tanıtımı yaparcasına derginin birini yelpaze gibi açtı, kadın ve erkek çıplaklar Âdem’le Havva’nın Cennet’ten kovulmaları sonrası bir çağa uygun biçimde, koğuş ışığında ölgün ölgün sırttılar. “Oturalım, olur mu?” dedi Charlie ve Edwin kötü bir ev sahibi olduğunu hissederek misafirlerini yatağına götürdü. “Şimdi,” dedi Charlie, “karınız söylemişti ama, ne işle meşguldünüz?”

“Dilbilim.”

“Hah.” Üçü bacak sallayarak, yatakta oturdular. “Ben hiç duymadım,” dedi Charlie, “ve bu gerçek. Dinleyin, böy-

le bir şey olmadığını söylemiyorum, ama bundan bahsedildiğine daha önce hiç rastlamadım.”

“Ah,” dedi Edwin, “böyle bir şey var.”

“Olabilir, ama eğer varsa, benim ve onun gibilerinin aklının ermeyeceği bir şeydir.” Başıyla Sheila’yı işaret etti. “Ben, kendim pencere temizliyorum. İşimin ne olduğunu herkes anlayabilir ve öyle bir iş yapıyorsanız, sizi bunun gibi yerlere kimse yatırmaz. Unutmayın ki pencere temizleyicisiyseniz hastaneye yatırılabilirsiniz, ama bunun gibi bir hastaneye değil, çünkü pencere temizlemek beyni etkilemez. Yani bu işe uygun bir yaradılıştaysanız. Bazıları yapamaz, düşünüyorum da büyük ihtimalle siz kendiniz de yapamamışsınız. Niyetim sizi aşağılamak değil, ama herkes kendi işini yapmalı. Orada bir merdivenin tepesindeyseniz muhtemelen donarsınız. Yeni başlayan gençleri gördüm –‘akrobatlar’ deriz onlara– merdivenin tepesinde donakalırlar ve aşağıya inmeye hazır değillerse onları aşağı indirmek için kimsenin yapabileceği bir şey yoktur. Demek istiyorum ki, ancak kendi rızalarıyla donmaktan kurtulabilirler. Bu akrobatlardan biri yirmi kat yukarıda donduğunda beni tehlikeye soktuğunu hatırlıyorum. Çok rüzgâr vardı, pencere pervazında elimin kenarıyla mücadele ettim ama donmasını önlemek için yapabileceğim hiçbir şey yoktu.”

Edwin’de yükseklik korkusu vardı. Başı dönmeye başlamıştı, usulca ayaklarını yere indirdi.

“Peki, ne yapacaklar hayatım?” diye sordu Sheila.

“Testler yapacaklar,” dedi Edwin. “Sanırım beynin içine bakmayı deneyecekler.”

“Bunu yapmalarına izin vermeyin,” dedi Charlie. “Eğer henüz çatlak değilseniz de sizi çatlak yaparlar. Sonra sizi bir yerlere kapatırlar, çıkamazsınız ve her şeyin sizin değil, onların suçu olduğuna kimseyi ikna edemezsiniz. Sizin beyniniz sizin malınız, kurcalamalarını istemezsiniz. Benim beynimin içine bakmaya çalışsınlar hele,” dedi küçümseye-

rek. “Beyin çok narin bir makine, duvar veya kol saatinden farklı değil.”

Arka taraftan bıyıklı Hintli bir rahibe servis masasıyla geldi ve dedi ki: “Bağyan Speendreeft? Doktor sizinle odasında görüşmek istiyor.”

“Senin iznini istiyorlarsa,” dedi Charlie, “onun beynine bir şeyler yapmak için, sadece yo de. Sadece bunu de, yo. Dilimizdeki en kısa kelime ve en çok şey anlatanlardan biri.” Ama Sheila koğuşun sonundaki büyük, cam bir tanka benzeyen ofise gitmişti bile.

“Bilgi olsun diye,” dedi Edwin, “o dilimizdeki en kısa kelime değil.” Pijamaları, bir yatak, bir su şişesi hariç her şeyinden yoksun kalmış bir halde, sahip olduğu tek şey olan uzmanlığıyla gösteriş yaparak, bu esmer, şehvetli pencere temizleyicisine karşı durmak zorunda hissetmişti kendisini. “Belirsiz tanımlık,” dedi Edwin, “basit haliyle, tabii ki, en kısa kelime. Tek bir fonem. Belirsiz tanımlığın sessiz bir harfle başlayan bir kelimedenden önce kullanılan halinden bahsediyorum haliyle.” Bunu söyleyince kendini daha iyi hissetti. Ama Charlie dedi ki:

“İyi kız şu karınız. ‘Kız’ derken niyetim sizi gücendirmek değil, daha çok kadını ya da belki genç bir kadını kastediyorum, görüşe göre değişir. Sizinle aynı yaşta sanırım ve size otuz sekiz diyorum, hâlâ epey saçınız olmasına rağmen. Anchor’daki bara geldi bugün ve Fred Titcombe’u dartta yendi. Benimle bir sürü kadeh devirdi. Bardağımı ona vermem bile gerekti.”

Edwin kendisine hasta olduğunu gösteren o istenmeyen öfke nöbetlerinden birinin daha yaklaştığını hissetti. “Kastettiğimi anlamıyorsunuz,” dedi, “belirsiz tanımlık konusunda. Fonemin ne olduğunu sormuyorsunuz bile. Ve eminim ki bilmiyorsunuz.”

“Neyse,” dedi sakın Charlie, “bunun konumuzla bir ilgisi yok, öyle değil mi? Maksat o değil, doğrusu. Bilmedi-

ğim bir sürü şey var ve öğrenmeye başlamak için artık çok geç.”

“Değil, değil.” Edwin sel gibi gözyaşlarını bastırdı. “Gayet iyi biliyorsunuz ki, hiçbir zaman geç değil.” Yakındaki bazı ziyaretçiler, zilin onları dışarı çıkartmasını dört gözle beklerken, her şeyi konuşmuşken ve söylemeleri gerekenden fazlasını bile söylemişken, umutla Edwin’e baktılar. Ama o, kontrolü elden bırakmadan, gözlerini kırpıştırıp gözyaşlarına engel olarak, sessizce tekrar yatağına oturdu.

“İyi olacaksınız,” dedi Charlie. “Bakın şuraya yazıyorum. Bunun üstesinden geleceksiniz ve turp gibi olacaksınız.” O sırada Sheila geri geldi, fazla hayat dolu, fazla neşeliydi. Dedi ki:

“Evet, görünen o ki her şey yoluna girecek, endişelenecek hiçbir şey yok.”

“Hepsi bu mu,” diye sordu Edwin, “sana söylemek istediği bu muymuş?”

“Ee, evet, hemen hemen. Diyor ki tamamen iyi olacaksınız. Dediği bu.”

“Ben de aynen öyle diyordum,” dedi Charlie. “Hem doktor da değilim.”

Abanoz ağacından yontulmuş gibi zarif başlı bir Nijeryalı hemşire, elinde çanla geldi. “Bütün ziyaretçiler dışarı,” dedi, “mahzuru yoksa.” Rahatlama koğuşta bir hareketlenmeye yol açtı. Edwin üzülen bir karısının onu öpüp gitmeye, ertesi gün geleceğine söz vermeye, dışarıdaki sağlıklı dünya için rujunu sürüvermeye fazlasıyla istekli olduğunu gördü. Charlie dedi ki:

“Size getirdiğim bu kitapları okuyun. Neşenizi korursunuz. Sizi meseleler hakkında kara kara düşünmekten alıko-
yar.”

Ziyaretçilerin ayrılmasıyla koğuşun her yanından sessiz bir tatmin ifade eden bir iç çekiş duyuldu sanki: Zil sesinin dışarı kovaladığı insanlar yabancıydılar ne de olsa. Onlar,

berrak sesleri, düzgün kıyafetleriyle, önem ve ciddiyetten yoksun bir dünyayı temsil ediyorlardı. Şimdi herkes ciddi hastalık meselesine dönebilirdi, hastalık sonuç olarak insanın gerçek haliydi. Yabancı âlemden gelen üzüm ve dergilere bir süre dokunulmadı; ortama uyum sağlayacakları, benimsenecekleri kadar bir süre. Edwin'in, hiç ziyaretçisi gelmemiş, kıpırdamadan yatağında oturup düşünceli bir halde sigara içen yakın komşusu, şimdi ilk defa onunla konuşuyordu. Hareketsiz çarpık ağzıyla "Karınız sahiden bir içim su," dedi dudak bükerek. "Onları öyle severim. Kumral hem de." Sonra sessizce dudak büktü.

İkinci Bölüm

Edwin dereceyi ılık kol altından çekti, okudu ve hemşireye uzattı. “Otuz yedi,” dedi.

“Ateşinizi bilmeniz gerekmiyor,” diye azarladı onu hemşire. Asık suratlı, soluk benizli, koca ayaklı bir Slavdı. “Dereceyi okumayı bile bilmeniz gerekmiyor.” Kaşlarını çatarak nabzını ölçtü, bileğini iteledi ve akşam verilerini not etti. “Dışarı çıktınız mı?” diye sordu.

“Evet,” diye yalan söyledi Edwin. Yoksa aklına ne iğrenç müşhiller gelirdi? “Hem de çok.”

“Bunu söylemeye gerek yok. Evet demek yeterli.”

“Affedersiniz,” dedi Edwin. Ve kadın giderken ekledi: “*Spasibo, tovariş.*”

“Bana teşekkür etmenize gerek yok. Bu benim görevim. Ayrıca, ben Rus değilim.”

Edwin sırtını yastığına dayadı, yüzüne başucu lambasının sıcaklığı geliyordu. Charlie’nin hediyelerinden birinin sayfalarını karıştırdı, sayfalar dolusu çıplak. Çıplak; üryan. Bunlar çıplaktı, üryan değil. Çıplak ya da üryan, gerçek veya temsili olarak tenin kendisinden çok bu iki sözcüğün arasındaki çağrışım farkları nedeniyle heyecanlanabileceğinden endişelendi. Tropik Hastalıklar Kliniği’nde –Edwin’in ilk gönderildiği yerdı burası– esmer, tıknaz sorgu memuru Dr. Mustafa da bundan endişelenmişti. “Kendi eşinize karşı

arzu duyamıyor musunuz? Başkalarının eşlerine karşı? Herhangi bir kadına karşı? Hiç kimseye karşı mı?” Sonra sessiz bir heyecanla öne doğru eğildi. “Oğlanlara karşı? Keçilere?” Ciddi bilimsel bir yaklaşımdı bu. “Ya fetişler?” diye sormuştu Dr. Mustafa. “Ayakkabılar? İç çamaşırları? Gözlükler?” Dr. Mustafa derin, derin, derin bir merhametle içini çekmişti. “Libidonuzla ilgili bir şey ters gitmiş. Çok üzücü.”

Gerçekten çok üzücü. Başkası hesabına üzücü, gerçi. Tütün bağımlılığını yenen adam herkesçe kutlanmıştı. Bu da, istemsizce de olsa çok farklı bir çeşit iştah kaybı değil miydi? Evet, çünkü Barrie’nin garip fikrine karşın, nikotin bir hanımefendi değildi. Bir hanımefendi nikotin değildi. Birinin karısı bir paket Senior Service sigarası değildi. Onun için bu başkası hesabına üzücüydü.

Edwin adı “Felicity”* olan bir çıplağa (niye tırnak içine alınmış? diye merak etmişti) boş boş baktı, gerçi artık görmeden. Mutluluğu değil, sadakati düşünüyordu. O ve Sheila çok uzun zaman önce cinsel sadakatsizliğin aslında hiç de sadakatsizlik olmadığı konusunda anlaşmışlardı. Birisinden bir içki veya bir sigara kabul edilebiliyorsa, yatakta bir iki saat neden kabul edilmesindi? Aynı türden şeylerdi bunlar. Sheila bir arkadaşın ya da bir yabancıнын bedenine duyduğu arzuya, muğlak bir kuruntu yüzünden karşılık veremeyecek olsa bile, hareketsiz yatıp o iştaha pasif yem olmaya her zaman istekliydi. “Ça vous donne tant de plaisir et moi si peu de peine.”** En sevdiği şiarıydı. Ona göre gerçek sadakatsizlik, Kutsal Ruh’a karşı yapılan, mutlak ve nihai kınamayı gerektiren, affedilemez günahı. Sadece başka birisiyle beraber *olmayı* seçmek, kendi özgür iradesiyle bir başkasıyla manevi bir yakınlık kurmak, işte bu gerçek zinaydı.

Ahlaka ilişkin bu düşünce tarzını insanın aklıyla kabul etmesi oldukça kolay olmuştu, diye düşündü Edwin. Rast-

* (İng.) Büyük mutluluk. (ç.n.)

** (Fr.) Bu size bu kadar çok zevk, bana da az acı veriyor. (ç.n.)

gele cinsel ilişki kavram olmaktan çıkıp algıya dönüştüğünde başlıyordu sorun. Kadınların, o kadar mantıksız olmalarına karşın mantığı yüceltmeleri, bir felsefe doktorunun dahi gerçekten *gördüğünde*, gerçekten *duyduğunda* bıçak çekmek istemesine sahiden şaşırımları garipti. Edwin sadece bir sefer, kısa bir süre önce Moulmein’de bir otelde gerçekten görmüş, gerçekten duymuştu. Sheila onun hiddetini tatlılıkla affetmişti; ne de olsa Edwin libido yetersizliğinden mustarıptı, tamamen normal değildi.

Şimdi Edwin, karısının seçme hakkı, onun yatağıyla dünyadaki diğer bütün erkeklerin yatakları arasında seçim yapma hakkı elinden alınmış olduğu için evliliğinin tamamen bozulacak olmasından korkuyordu. Sheila’nın baskınlarını yöneteceği bir üsse ihtiyacı vardı; şimdi kasten olmasa da arayıp yeni birini bulabilirdi. Edwin herhangi bir hastanede ki bir nörolog veya psikiyatrin herhangi bir şeyi temel hak olarak önerebileceğine inanmıyordu. Libido temelli çökmüştü; insanın kişiliğinin son evresi, her zaman nihai evre olmalıydı; bir daha halk etimolojisi üzerine ders verirken ansızın yere yığılmayacağından emin olmak istiyordu ama karanfili koklayıp nane zannettiğinde ona yanıldığını kim söyleyecekti? Her ne kadar seks hayatının sona ermesinden dolayı olarak endişe ediyor olsa da, evliliğinin sağlamlığı tam da bu meseleyle ilgili olarak sınavdan geçmeliydi. Bütün evliliklerde gün gelir seks biterdi, fakat o zaman geri dönüp bakabilecekleri, genellikle on beş yılı aşkın bir dönem olurdu. Otuz sekiz (Charlie tahmininde haklıydı) alet edevatı toplamak için çok genç bir yaştı.

Edwin’in dudak büken komşusu çok zorlanarak da olsa, çoktan uyumuştur. Ara ara futbol maçı sonuçlarını duyuruyordu, skorlar harikaydı.

Edwin, cinsel arzusunun kaybı üzerine endişelenmeyi, kaybının Dr. Railton gibi birileri tarafından tedavi edilmesine gerçekten tercih ettiğine karar verdi. Bunun mantıksız ve

nankörce olduğunu biliyordu, ama böyle hissederken seçme hakkının korunduğunu düşünüyordu. Sonra hatırladı ki, Sheila'dan esirgenen tam da bu seçme hakkıydı. Aklı çok karışmıştı. Derken, Dr. Railton, parmak uçlarına basarak, birkaç başucu lambası yanan karanlık koğuşa, gelip sanki bu akıl karışıklığını giderecekmiş gibi girdi. Dr. Railton gülmüseddi. Şöyle dedi:

“Henüz uyumadığınıza sevindim, Mr. Spindrift. Bir iki ufak şey var...”

“Şu işi açıklığa kavuşturalım,” dedi Edwin. “Şu unvan işini. Ben *Doktor* Spindrift'im.”

“Doktor mu?” Dr. Railton temkinli göründü: Büyüklük kuruntuları mı başlıyordu?

“Evet. Pasadena Üniversitesi'nden doktora derecesi aldım. Amerikan günlük konuşma dilinde ünsüz harf grubu 'shm'in anlambilimsel sezdirimleri üzerine bir tezden do-
layı.”

“Anlambilim,” dedi Dr. Railton. “O 'helezon'la çok da iyi bir iş çıkaramadınız, değil mi?”

“Niyetim çok iyi bir iş çıkarmak değildi,” dedi Edwin.

“Şimdi,” dedi Dr. Railton, yatağa oturup yumuşak bir sesle konuşarak, “size küçük bir hikâye anlatacağım. Sonra sizden kendi sözlerinizle hikâyeyi tekrar anlatmanızı istiyorum. Tamam mı?”

“Tamam.”

“Bir zamanlar,” dedi Dr. Railton, “Nottingham şehrinde, Mr. Sağlamşato adlı bir beyefendinin Kale Sokağı'ndaki evinin kapısına bir polis memuru geldi. Sokaktaki herkes şöyle dedi: 'Oh, sonunda onu tutuklamaya geldiler, onu er geç bulacaklarını biliyordum.' Fakat polis memuru aslında Mr. Sağlamşato'ya her yıl yapılan polis balosu için bir bilet satmaya gelmişti. Mr. Sağlamşato polis balosuna gitti, epeyce sarhoş oldu, otomobilini bir sokak lambasına bindirdi ve gerçekten tutuklandı; böylece komşular da kehanette bulu-

nurcasına, haklı çıkmışlardı. Şimdi bunu kendi sözlerinizle anlatın.”

“Niye?” diye sordu Edwin. “Amacınız ne? Ne kanıtlamaya çalışıyorsunuz?”

“Ne yaptığımı biliyorum,” dedi Dr. Railton. “Kendi sözlerinizle anlatın.”

“Nottingham’da bir şato var, beyefendi ismini buradan alır,” dedi Edwin. “Bir şato bir kaledir, bu da sokağın ismini açıklar.”

“Şimdi hikâyeye,” dedi Dr. Railton, “lütfen.”

“Hikâyeyi unuttum. Zaten saçma bir hikâyeye.”

Dr. Railton hızlıca notlar aldı. “Pekâlâ,” dedi. “‘Şen’ ve ‘melankoli’ arasında ne fark vardır?”

“Çeşitli farklar var,” dedi Edwin. “Birisi tek heceli, diğeri dört heceli. Birisi Fransızcadan, diğeri Yunancadan geliyor. İkisi de niteleyici olarak kullanılabilir, ama biri isim olarak da kullanılabilir.”

“Böyle bir saplantınız var, değil mi?” dedi Dr. Railton. “Sözcüklere karşı yani.”

“Saplantı değil, meşgale. Bu benim işim.”

“Rakamları deneyelim,” dedi Dr. Railton, üzgün ve sabırlı bir şekilde. “Yüzden yedi çıkarın, kalandan yedi çıkarmaya devam edin.”

“Doksan üç,” dedi Edwin kendinden emin bir şekilde, sonra daha az emin bir şekilde “86... 79... 72...” Karanlık yataktan bir ses geldi:

“Dart oynasan iyi olur, di mi? Sadece çıkarıyon, di mi?” Ve makineli tüfek gibi ekledi: “65, 58, 51, 44, 37, 30, 23, 16, 9, 2. Kolay, di mi, dart oynuyosan?”

“Teşekkür ederim, Mr. Dickie,” dedi Dr. Railton müstehzi bir tavırla. “Gayet uygun olur.”

“Olmak zorunda, di mi? Bu numaraların sonu, di mi?” Sonra Edwin’in uykudaki dudak büken komşusu monoton bir sesle yeni sonuçları vermeye başladı:

“Blackburn 10, Manchester United 5.
Nottingham Forest 27, Chelsea 2.
Fulham 19, West Ham 3.”

“Sanırım,” dedi Dr. Railton iç çekerek, “bugünlük bu kadar yeter.”

“Spor totoyu düşünüyor, di mi?” dedi R. Dickie. “Aklında o var. Spor toto.”

“Bir uyku ilacı ister misiniz?” diye sordu Dr. Railton. “Uyumanız için,” diye açıkladı. Edwin başını iki yana salladı. “Pekâlâ o zaman. İyi geceler, *Doktor Spindrift*.” Ve dışarı çıktı.

“Adamakıllı iğneleyici, di mi?” dedi R. Dickie. “Adamakıllı dalga geçiyor. Sanki hakaten doktor olsan burada olurmuşsun gibi.”

Yatak başı lambasını son söndüren Edwin oldu. Tepede loş bir gece lambası ve gece hemşiresinin yatak perdeleriyle eğreti şekilde yapılmış bir kulübenin kuytusunda saklı masasında duran aynı loşlukta bir lamba hariç, koğuş şimdi karanlıktı. Gece hemşiresi bir yerlerde akşam yemeği yemekteydi.

“Nottingham hakkında hikâyeler anlatıyor,” dedi R. Dickie. “Bahse girerim hayatında hiç Nottingham’a gitmemiştir. Orada evlenmiş olan bir kız kardeşim vardı. Bazen gider görürdüm onu, giderdim. Şirin küçük bir yer Nottingham. Hakkında hiçbir şey bilmedikleri bir yer hakkında ne de güzel konuşuyorlar, di mi?”

Üçüncü Bölüm

Edwin, kalbi küt küt, sigarasından sıkı nefesler çekip karısının niye gelmediğini merak ederek yatağının kenarında oturuyordu. Pazar sabahı çan sesleriyle, *News of the World* gazetesinin hışırtılarıyla geçmişti; doktorlar veya neden oldukları acı olmadan, iki ziyaret saati tarafından kesintiye uğrayan, pazar ikramı olarak fazladan bir porsiyonla esneyerek geçen bir gün. Fakat Edwin açısından pek öyle gözükmüyordu. Meydanın karşısındaki kulede saat ikiyi vurdu, ziyaret saatinin yarısı geçmişti bile ve karısı ortalarda yoktu. R. Dickie büyük olasılıkla annesi olan seksen yaşlarında çenebaz bir kadına “Doğru, doğru, evet, gerçekten öyle,” diyordu; dudak bükenin yanında üçkâğıtçıya benzeyen ufak tefek bir din adamı vardı, İsa sevgisi hakkında biri mırıldanıyor, diğeri dudak büküyordu; koğuşun biraz ilerisinde kukla Punch gibi büyük çeneli ve kambur, genç bir adam başında bir çeşit kayak başlığıyla yatağında doğrulmuş, dudaklarını kemirip baş sallayan bir erkek akrabasıyla otomobil motorları hakkında konuşuyordu. İki dilim pazar rozbifi hastaları canlandırmıştı. Edwin bağırsaklarının hareketlendiğini hissedince telaşlandı. Karısı hak ettiğini bulurdu; burnunu çekti, gelse ve orada olmadığını görse, belki öldüğü için tekerlekli sedyeyle götürdüklerini düşünürdü, hak ettiğini bulurdu.

Şimdi hangi otele geçtiğini hatırlamaya çalışarak tuvalette oturdu, hastaneye yakın bir yerdeydi. Onu telefonla arayabilirdi belki, anlaşılan artık müdavimi olduğu şu pub'dan, cam temizleyicilerini bulduğu pub'dan. Ama artık saat ikiyi geçmişti ve iki kapanma saatiydi. Sonra, bağırsakları rahatladığında daha cesur bir fikre kapıldı. Giyinecek, hastaneden çıkacak, onu arayacaktı. Anchor, pub'ın ismi buydu, oralarda bir yerlerdeydi. Belki de restorandı.

Oldukça kolaydı. Dolaplar lavaboların karşısındaydı. Tuvaletlerin sifon müzikleri eşliğinde kendisinininkini açtı, titreyerek buruşmuş pantolonunu, spor ceketini, kravatını ve bir gömlek çıkardı. İzin istemenin yararı olmazdı elbette. Ama kimsenin haberi olmayacaktı. İki banyodan birine girip, giyinmeye başladı. Aynada akıl sağlığı oldukça yerinde görünen, oldukça genç, oldukça sağlıklı bir yüz, çok az kırılmış gür saçlar gördü. Giysileriyle bu yüze daha çok sağlık ve akliselim ekledi, saçını düzgün taradı, bir sigara yaktı. Yine de yeteri kadar silahlanmadığını hissetti. Para, tabii ki, parasızlık. Moulmein'de avans olarak verilen iki aylık maaşının tamamını beş sterlinlik banknotlara çevirip karısına vermişti. Cüzdanı ince ve cepleri birkaç şilin dışında boştu.

Kimse bir şey söylemedi, anlaşılan koğuş ofisinin cam kutusunun önünden geçerken kimse fark etmedi. İçerideki hemşireler üniformasız dünyalarına, elbise ve dans dünyalarına ait bir şey hakkında gülüşüyorlardı. Belki de göz ucuyla bir ziyaretçinin kıyafetlerini görmüşlerdi. Edwin koğuşun ağır dış kapılarını kapattı ve alt kata doğru koşmaya başladı. Giriş holüne giden koridorda yüksek nişler içinde sakallı tıp devlerinin büstleri, okumaya hiç de hevesli olmadığı bir tebrik plaketi vardı. Zamanı da yoktu, zira arkasında şarkı söyleyen bir zencinin, dondurma dağıtan ağırbaşlı adamın sesini duydu.

Ziyaret saatinin bitiş zili çaldı. İnanılmaz derecede kolay oldu. Sol kolunu sallayarak fütursuzca kapı görevlisinin

masasının önünden geçti. Dışarıda, ana kapıların arkasında, sonbahar havası göğsüne çarptı. Çalılımlı rüzgâr üzerine atıldı ve ısırdı; yapraklar kaldırım boyunca uçtu, bastonların sürtünen metal başlıklarının sesi; melankoli, o dört heceli, meydanın ortasındaki bir kaideye kurulmuştu. İngiliz sonbaharı ve savaş anıtının etrafında ölülerin ılık çalan küçük ruhları. Edwin ürperdi, meydanın karşısına geçip, dar bir sokak boyunca yürüdü – bir yanda apartmanlar, öte yanda indirimli el falı bakan bir falcı. Sonbaharda pazar gezintisine çıkarlarla dolu bir sokağı geçti, bir köşe döndü ve doğruca metro istasyonunun rahatlatan ön cephesine geldi. Metrolar hem normallik hem de kaçış anlamına geliyordu. Ayaklarına baktı ve hâlâ terliklerini giymekte olduğunu gördü. Sızlanmaya başlasam mı diye düşündü, ama sonra sokağın karşısında bir köşede Anchor adındaki pub'ı gördü. Tereddütle karşıya geçti. Pub'ın yanında bir kamyonun boşuna girmeye çalıştığı dar bir geçit vardı. Kamyon gürlledi, öne atıldı ve iki duvarı çentecek, çamurluğu sokak direğine çarpıp tangırdatarak geri geri gitti. Edwin kamyonun kenarından geçti, dar sokağın daha ilerisinde süfli bir restoran buldu. Restorandan, bir gece önce yatak perdelerinin ardında duyduğu bıçak çatalların çarpışma sesleri geliyordu, ama bu daha güçlüydü. Dükkânın iki kirli penceresinden yemek yiyenler görülebiliyordu. Bunların birisi Charlie'ydi, çatalına soslu balyalar dolayıp sabırla tabağına geri yığılmasını seyrederek beceriksizce spagetti yemekteydi. Yanında bere takmış, şaşı bir adam vardı, fasulye yiyordu. Charlie, yeni bir hamle için ağzını açmışken pencereye doğru döndü ve Edwin'i gördü. Ağız açık kaldı, ama çatalındaki yığını boş verdi. Camın arkasından dudaklarını oynatarak "İçeri gel," dedi başıyla ve boşdaki başparmağıyla işaret ederek. Edwin pişmanlık ifade eden jestlerle aşağıyı, terliklerini işaret etti. "Hiç doğru değil. İnsanlar tuhaf olduğunu düşünebilir." Charlie ağız hâlâ açık, alnını cama dayayarak aşağıya bakmaya çalıştı. Ayaklarını göremedi. Çatalındaki yemeği ağzına

atmakla Edwin'in yanına çıkmak arasında tereddüt etti. Çenesi çatala doğru atıldı. Şaşı adama ve Edwin'e zaferle başını sallayarak çiğnedi ve yuttu; dışarıda kalan spagetti uçları cezbedilmiş gibi içeri çekildi. Çiğneyerek restorandan çıkıp Edwin'in yanına gitti.

"Burada olmamanız gerek. Oraya dönmelisiniz. Dışarı çıkabileceğinizi kim söyledi?" diye dayılandı. "Siz hastası-
nız."

"Karım. Sheila. Gelmedi."

"Karınızla halledin," dedi Charlie. "Ben bütün bu meseleden elimi eteğimi çekiyorum. Şimdi sokakta yığılırsanız ben sorumluluk almam."

"O nerede?" diye sordu Edwin.

"O nerede? Nerede olduğunu nereden bileyim? Ben içerde arkadaşım ile bir şeyler atıştırıyorum. Spagetti, gördüğünüz gibi. Ben sorumlu değilim. Şimdi siz derhal o hastaneye geri dönün."

"Önce onu görmem lazım." Ayakları terliklerin içinde üşüyordu. Henüz terk ettiği hasta sıcaklığına karşı sapkın bir özlem duyuyordu.

"Az ötedeki mekâna bir bakabilirsiniz," dedi Charlie, kasvetli sokağın sonunu göstererek. "Çoğu boş zamanlarda oraya gider. Bir kulüp denilebilir. Hiç üyesi yok, sadece müşteriler. Yakında kanun üzerlerine çöker. Oraya giderseniz, çok uzun kalmayın. Kulağa hoş geliyor, değil mi, yasadışı içki içerken polisler tarafından toplanan hasta bir adam. Hem de ayağında terliklerle."

"Oraya bir bakacağım."

"Pekâlâ, ama dikkatli olun. Şimdi ben şu spagettiye dönüyorum. Yemesi çok zor. İtalyan zımbırtısı." Kızgın bir ifadeyle restorana döndü. Edwin zerdeçal kokması gerektiğini bildiği, ama onun yerine tutkal kokan loş Hint restoranlarının önünden geçerek sokak boyunca yürüdü. Bir köşeye, isimsiz bir dükkâna geldi; tek penceresinin camı mavi boya-

lıydı, haki lambripleri aynı maviye boyanmış kapısı aralıktı. İhtiyatı elden bırakmadan içeri girerken, girişin zemininin yarış dergilerinden parçalar, sigara paketleri, bir oyuncak bebek gövdesi, sönük bir top ve pislikle dolu olduğunu gördü. Soldaki iki kapıda asma kilit vardı. Diğer kapı derinden gelen gürültü ve müziğe açılıyordu. Edwin tedirgin bir halde bu kapıya yöneldi ve açtı. Kavurucu bir sıcaklıkta gürültü mahzenin merdiven boşluğundan geliyor, garip ama Edwin'e çiçek kokusu gibi gelen soğuk nemli mahzen kokusunu ısıtıyordu. Güvenli olmayan dik merdiven nihai kapıya iniyordu. Kapıyı vurmalı mıydı? Hayır, dedi kapı, şiddetle açılarak. İsmi JUD olarak turkuvaz kazağa sarıyla işlenmiş, şapşal bir sokak çocuğu gürültü ve protestolarla dışarı atıldı. Edwin sırtını duvara dayadı.

“Bunu bi daa dene,” dedi üzerinde eski bir takım elbise olan Sami ırkından bir genç, “sana kaflavını çatmakla yetinmezlev. Sana önce belli feylev yapılacaktır. Bi daa böyle feyleve kalkıfınamanı sağlayacak feylev. Sadece buvada diil,” diye temin etti, “ev yevde.” Yer yer saçları dökülmüştü; çikolata rengi bağıri ikiye katlanmış, göğüsleri sarkmış, dizleri torbalanmıştı. Sokak çocuğunu arkasından merdivenlerden yukarı itmeye başladı. Oğlan sokak ağzıyla homurdandı. Üzgün bakışlı Sami elinin tersiyle vurmak üzere çenesini ve kollarını kaldırdı.

“Lanet olası yer,” dedi oğlan. “Bir sürü işe yaramaz, huy-suz ve çirkin karı.” Zerrece gözü korkmaksızın, ıslık çalarak yukarı çıktı, her adımı ringa balığı sandıklarına vurulmuş gibi gümlüyordu. Sami Edwin'e döndü:

“Olaçağı buduv ifte. Bunun gibi magandayı içevi alavak buvayı mahvettim. Buvayı mahveden benim, bafkası diil.” Üzüntülü bir halde, Doğu Akdenizli atalarından kalan nezaket kırıntılarıyla Edwin'i içeri buyur etti. Çizgili eşofman üstü giymiş, yilankavi tokalı bir kemer takmış iriyarı bir adam elinde birası, onlara dönük, kıpırtısız duruyordu,

Edwin'e eğilmiş bir heykel gibi göründü. "Ben bunu yaptım," dedi, "sorarsan, ama sormadın." Bazı pahalı kitaplardaki baskıları andıran geniş yüzünde, çirkin olmayan, bıyıklı küçük yüz hatları vardı. Edwin çok daha çirkin adamlar ve dağınık kadınların başlarının üzerinden ve aralarındaki boşluklarda onu aradı: Şık bir şapka takmış, derli toplu, orta yaşlı, sarhoş bir kadın müziğe uyarak sakın sakın dönüyordu, kavalyesi bir bardak Guinness birasıydı. Sami üzüntüyle başını salladı, kahverengi gözleri keder doluydu. "Buvadakilev," dedi. "Buvadan nefvet ediyovum," dedi buruk bir Musa tutkusuyla, "Bafka 'içbiv feyden etmediğim kadav nefvet ediyovum."

Edwin insanları itekleyerek, özür dileyerek bara gitti ve Sheila şık yeşil elbisesiyle oradaydı. Şaşkın gözlerini fal taşı gibi açmasıyla Edwin'in içinin ferahlaması bir oldu. "Sevgilim," diye haykırdı, bir sigara ve cin bardağı tutan ellerini olabildiğince açarak. "Kaçtın," dedi. "Ayakkabılarını almışlar," dedi, hiçbir şeyi gözden kaçırmadan.

"Gelmedin," dedi Edwin. "Endişelendim."

"Ama gece geleceğim tabii ki."

"Pazar günleri farklı. Pazarları iki kere gelebiliyorsun. Pazarları fazladan bir ziyaret oluyor."

"Ah," dedi Sheila, "çok özür dilerim. Bilmeliydim. Benim aptallığım." Edwin'in anlamadığı Sami'nin aynı anda iki yerde birden olmasıydı; kontrplak tezgâhta kravat ve takım elbiseyle sızlanarak oturuyor ve tezgâhın arkasında ceketsiz olarak neşeyle servis yapıyordu. Dr. Railton bundan güzel bir sınav sorusu çıkarabilirdi. "Burada olduğumu nasıl bildin?" diye sordu Sheila. "Evet," dedi, "derdini biliyorum. Onlar ikiz, gördüğün gibi, Leo ve Harry Stone. O Leo, tezgâhın arkasındaki. Burayı işletiyorlar, buna işletmek denirse tabii. Yunan bir terzi bana bir öğleden sonra kaç olur diye sordu, oradaki karanlık adam popomu çimdikledi, bir de tuhaf bir şekilde dans eden bir çeşit İngiliz var."

“Bana küçük bir viski gibi bir şey ısmarlayabilir misin?”

“Viski olmaz,” dedi Sheila. “Sana iki sene içkiden uzak durman söylendi. Hafif bir *ale*.”

Edwin’e sabun ve soğan tadında altın sarısı bir içki geldi. “Pek de iyi değil, değil mi?” dedi Leo Stone. Edwin onun kelliğinin ikizininkinden daha ileri olduğunu fark etti. Aksasında aristokratlara özgü bir nitelik dikkat çekiyordu, sanki bir zamanlar üstün bir satıcıymış gibiydi. Uzak köşedeki müzik kutusundan son dönemlerin hadım edilmişler kuşağından iki Amerikalının hafif sesi geliyordu, gençlik çığlıkları arasında kayda alınmış gençlerin aşkından söz eden bir şarkı söylüyorlardı. Acemi dans başladı. Bakımsız bir köpek uykusundan uyanıp havladı. “Pekâlâ,” dedi Harry Stone. “Sana dokunmayacaklav, sana söz veriyovum. Sana lanet olası bivisi dokunacak oluvsâ, onu elime geçivivim.” Köpek esnedi, rahatladı. Tezgâhın arkasında birdenbire elektrikli bir çaydanlık ötmeye başladı. “İşte,” dedi Harry Stone, “akşam yemeğin nevedeyse ’azıv. Soğuması için bivaz bekle tatlım. ’Avika biv öküz yüveği,” dedi iriyarı bıyıklı adama. “Nevedeyse kendim yicem.” İriyâri adam fıçı birasına doğru geçirdi ve geçirtiyi Siegfried’in kornolu çağrısına* çevirdi. Buna “Hiç bi şey! Hiç bi şey!” diye bağırarak devam etti ve Valhalla’nın yanılarından birkaç notayla bitirdi. “Aldıvma” dedi Harry Stone Edwin’e. “Covent Gavden’da çalışıyov, sahiden.” Ve acıdan çılgına dönmüş gözlerle, Edwin’e sanki aralarında ruh sağlığı konusunda gizli bir anlaşma varmış gibi bakarak, dünyanın çılgınlığına kafa salladı. Öküz yüreği, iki şişe açacağı maşa gibi kullanılarak çaydanlıktan çıkartıldı; ıslak tezgâhın üzerinde dumanı tütüyordu. “Sen bekle Nigger**,” dedi Harry Stone. “Ya da, Leo, musluğun altına tut.”

* Richard Wagner’in *Siegfried* operasına bir gönderme. (ç.n.)

** (İng.) Zenci. (ç.n.)

Bir Medusa, uzun paltosu hırpani ve köpeğin tüyleri kadar tozlu siyah, Edwin'in yanına geldi ve onu dansa davet etti. "Dans etmemeliyim aslında," dedi Edwin. "Hastanede olmam gerekiyor aslında." Ama fazlasıyla centilmen olduğundan hızlı ve oynak figürlerle dans eden kalabalığın içine götürülerek Sheila'dan uzaklaştırılmıştı. Sheila'yı aradı, ama iki yeni içki ikramcısı –viziyerlerinin arkasında kör, zayıf genç Muhafızlar– yüzünden ayrılmışlardı. Çılgın itiş kakış dansı müzik kutusunun altın buzağısının önünde devam etti –eğlence olsun diye takma dişlerini çıkartan bir adam; memeleri müzikle uyum sağlamaksızın tembel tembel yukarı aşağı zıplayan bir kadın; saçları kazınmış mat mavi kafalı Akdenizli bir adam; başında kepiyle bir otobüs şoförü; cinden titreyen yağmurluklu kibar bir kadın; ruhsuzca birlikte dans eden, Almanca konuşan tahta göğüslü iki kız; buldog suratlı orta yaşlı bir sarışın– hepsi hareketli lapanın içinde bezelye püresi gibi, bir şekilde karışmışlardı sanki. Edwin ve partneri karışıma katılmışlardı ve yılan gibi saçlarını sallayan partner enerjikti. Edwin az sonra fark etti ki terliklerinden teki bir tekmeyle uçurulmuş. Sırtı kamburlaşmış yaşlı bir adamla alay eder gibi dans ediyor, ayakların altına, müzik kutusunun altına, köşelere bakıyordu. Terlik yoktu. Diğerini de kaybetti ve sonra, hâlâ dans ederken dökülmüş biranın çoraplarını ıslattığını hissetti. Müzik bittiğinde herkes yardım etti.

"Ne kaybetmiş?"

"Terlik gibi duydum, ama nasıl olur anlamadım."

Yağmurluklu kibar kadın Edwin'le itinalı bir nezaketle konuştu: "Gördüğüm kadarıyla sanatçı ruhlusunuz, tıpkı benim gibi. En iyi ressamlara modellik yaptım, en iyilerine. John, Sickert, diğer adam. Tate'te benden bir tane var, görmüş olmalısınız."

"Terliklerim," dedi Edwin dizlerinin üstüne çöküp oturanların bacaklarının arasından bakarak. "Biri orada,"

dedi, biri diğzerinin kucağında oturan iki Alman kıza doğru emekleyerek.

“Edwin,” dedi Sheila, “ne yapıyorsun?”

“Terliklerim.”

“Çıkmamalıydın, biliyorsun ki çıkmamalıydın. Bir taksi çağırıp seni dosdoğru oraya geri götüreceğim.”

Terliklerinin kayboluşu, çoraplarıyla dans etmiş olduğu gerçeği, birdenbire bir nedenle, takma dişlerini çıkartan adamda Edwin’e karşı sevgi ve hayranlık uyandırdı. “İç bunu binbaşı,” dedi dişsiz bir halde. “Sağ eline al ve benden sonra tekrarla.” Kaliteli bir takım giymişti ama ne yakası vardı ne de kravatı. Edwin, şaşkın bir halde, kendini elinde bir bardak İskoç viskisiyle buldu. “Muziplik yapmayı seviyorsun anlaşılan, tıpkı benim gibi. Bunu içeri girdiğin anda anlamıştım.” Kulüp müşterileri benzerlikleri bulmada hızlıydılar.

“Seni geri götüreceğim,” dedi Sheila, “bu içkiyi bitirir birtirmez. Gerçekten ayağında çoraplarla dans ediyorsun. Kafayı sıyırmışsın.” Ağzından çıkan sözlerin sarsıcılığını aniden fark etti. “Ah,” dedi, “öyle demek istemedim, biliyorsun ki öyle demek istemedim” ve elini Edwin’in koluna geçirdi.

“Yarın sabah,” dedi Edwin, “başlayacaklar.”

“Evet, sevgilim ve bence bu akşam uykunu olabildiğince iyi alman lazım. Seni görmeye gelmemem lazım. Zaten bu akşamüstü birbirimizi gördük, değil mi?”

“Ah,” dedi Edwin. “Sanırım bu sana kalmış.”

“Yarın akşam geleceğim elbette.”

“Vaflara baktığını gövüyövum,” dedi Harry Stone Edwin’e. “Favla biv fey yok, değil mi?” Yarım şişe cin ve plastik bir nü heykelcik vardı. “Kvedi alamıyövum, pek fazla stok yapamıyövum. Buvayı nasıl mahfettiğimi düşündükçe utanıyövum. Belki de buvadan bu kadav nefvet ettiğim içindiv.” Köpek Nigger kalan karıncığı çiğnedi. “Anchov

bavından kapanma saatinde pevakende alıyovuz, böyle ida-
ve etmeye çalışıyovuz. Böyle if yapılmaz elbette.”

Alman kızlar birer terlik getirdiler. “*Danke sehr*,”* dedi Edwin. Sonra Covent Garden’da çalışan iriyarı adamın filoloji üzerine konuştuğunu duydu. “İtalyanca hoş bir lisan,” diyordu. “Ben tüm zamanların en iyi İtalyan şarkıcılarının bir kısmını dinledim. Şarkı söylemek için en iyi lisan adde-diyorlar. Akla yatkın,” dedi mantıksızca, “çünkü en eskisi. İtalyanca bir çeşit Latince ve Latince en eski lisan.”

“Ah, daha eski lisanlar var,” dedi Edwin. “Sanskritçe mesela.”

“Pekâlâ, bu bir görüş meselesi, değil mi?” İriyarı adam yıllar geçtikçe, yavaş yavaş Cockney aksanına dönüşmüş bir kuzey İngiltere aksanıyla konuşuyordu.

“Ah, hayır,” dedi Edwin, “bu bir görüş meselesi değil, gerçeğin ta kendisi.” Ders vermeye başlamıştı. Sheila dedi ki:

“Haydi, geri gidiyoruz.” Kolunu daha sıkı tuttu.

“Bir dakika, hayatım. Sadece arkadaşımıza göstermek istiyordum ki...”

“Benim adım Les.”

“Memnun oldum. Les’e göstermek istiyorum ki...”

“Haydi.” Sheila onu dışarı çekmeye başladı. Edwin Sheila’nın Stone kardeşlere yüz mimikleriyle hızlı bir mesaj verdiği izlenimi edindi –yanılıyor da olabilirdi– kocasının pek normal olmadığı, konuşmaya başlamaya teşvik edil-memesi gerektiği gibilerinden bir mesaj. Yine de, parmağını şakağına götürerek deli işareti yapmadığından emindi. Kesinlikle emindi.

* (Alm.) Çok teşekkür ederim. (ç.n.)

Dördüncü Bölüm

Sheila'nın eli sıkı sıkı Edwin'in kolunda, hastaneye geri yürüdüler. Henüz çay saati bile değildi: Gezintisi kısa sürmüştü. Edwin sormaya korktuğu şeyi ancak giriş kapısının önündeki merdivenlerde sorabildi. Sheila dedi ki:

“Sanıyorum artık yoldan eminim. Karanlıkta bile. Tek başıma gelebileceğim.” Birdenbire soğuk bir esinti oldu, büzüşmüş yapraklar kaldırım boyunca uçtu. Edwin sordu:

“Railton seninle hangi konuda görüşmek istedi?”

“Railton mı?”

“Biliyorsun, doktor. Bak,” dedi Edwin, “hava soğuk. Girişe gel birazcık.”

“Gelmeyeyim. Cidden, gelmem. Sen çıktığında çok sevi-neceğim. Hastanelerden nefret ederim.”

“Ne dedi?”

“Sana söyledim, söylemedim mi? Her şey yoluna girecek ve kimsenin endişelenmesine gerek yok.”

“Geç bunları. Sadece bunu söylemek için çağırmadı seni. Sahiden ne dedi?”

“Biraz daha fazlası var ama asıl konuşmayı yapan ben-dim, gerçekten. Belli şeylerin doğrulanmasını istedi, ilk rapordaki şeylerin.”

“Ne gibi?”

“Ah, sen de benim kadar iyi biliyorsun. Senin yere yığılman, falan filan. Ne kadar çok içtiğin. Bizim evlilik hayatımız. Mutlu muyduk, falan.”

“Peki, mutlu muyduk, mutlu muyuz?”

“Tabii ki mutluyuz.” Sesi çok da eminmiş gibi çıkmadı. Ellerini tayyör ceketinin küçük ceplerine soktu. “Hava soğuk. Şükürler olsun ki kürk mantomu geri getirdim.”

“Ve seks hakkında, tabii?”

“Seks hakkında. Bak, hava iyice soğuyor, değil mi? Senin dışarıda soğukta durmanın iyi olacağını sanmıyorum.”

“Bende ne bozukluk olduğundan şüpheleniyorlar?” diye sordu Edwin.

Sheila tereddüt etti. “Neden şüphelendiklerini bilmiyorlar. Bariz bir bozukluk olduğunu söylüyorlar ve yakında ne olduğunu bulmayı umuyorlar. Çok ciddi bir şey olduğunu düşünmüyorlar.”

“Neden şüpheleneceklerini bilmezken nasıl böyle düşünebilirler?”

“Bilmiyorum. Doktor değilim. Bak, üşüyorum. Bütün söylenen buydu, gerçekten.”

“Tamam,” dedi Edwin. Sonra da: “Seks hayatı için özür dilerim.”

“Ah, her şey yoluna girecek. Bundan eminim.” Soğukta bir aşağı bir yukarı dans ederek ayaklarını hafifçe yere vurdu. “Terliklerle dışarı çıkarak aptallık ettin.”

“Evet. Bu akşam ne yapacaksın?”

“Ya, lanet olsun,” dedi Sheila, “ne yapabilirim? Benim için de pek eğlenceli değil biliyorsun, burada tanıdık kimse olmadan ucuz bir otelde saplanıp kalmak.”

“Bir pencere temizleyicisiyle, Yahudi ikizleri tanıyorsun ya.”

“Ah, aptallık etme. Ne demek istediğimi gayet iyi biliyorsun. Onlar zaten *yarı*-Yahudi. Leo Burma’yı biliyor ya da öyle diyor. Donanmadaymış.”

“Sanırım içeri girsem iyi olacak.” Sıcacık koğuşu, İtalyan koğuş hizmetlileri tarafından getirilen çayı ve *Language*’in son sayısında yayımlanan morfoloji üzerine makaleyi okumak istiyordu.

“Keyifli değil.” Sonunda kaldığı yerden devam etmeye hazır gibiydi. “Geceleri ne yapmamı istiyorsun?”

“Sinema var, bale...” Başka bir şey gelmedi aklına. “Tiyatro,” diye hatırladı. “Opera.” Hepsi kulağa sıkıcı geliyordu.

“Tek başıma gidemem, biliyorsun.”

“Bazı kadınlar gidiyor.”

“Bu kadın gitmiyor. Anchor’a gelen sakallı bir adam var. Beni üye olduğu bir kulübe götüreceğini söyledi. Yazar ya da ressam ya da onun gibi bir şey. Değişiklik olur.”

“Dikkatli ol. Londra’da oldukça garip tipler var.”

“Hiç de çocuk sayılmam. Kocamın hastanede olduğunu duyduğuna üzüldüğünü söyledi. Çok yalnız olmalısın dedi.” Sheila kıkırdadı, sonra soğuktan titredi. “Çok soğuk,” dedi. “Gitmeliyim.”

“Ve bu gece gelmeyecek misin?”

“Benden payını aldın.” Gülümsedi. “Erken uyumaya çalış. Yarın geleceğim.”

“Peki. Ah, şu otel.”

“Evet?”

“Şimdi kaldığın şu otel. Nerede, ismi ne?”

“Yataktan çıkıp bana telefon etmeni istemiyorum, üşütürsün falan. Neyse, adından da pek emin değilim. Ah, evet, Farnworth. Hastaneden biliyorlar. Yakın akrabasının adresi.”

Yapraklar seğirtti. “Bütün bunlar için üzgünüm,” dedi Edwin. “Ama senin için bir değişiklik, değil mi, biraz değişiklik? Bir nevi tatil? Moulmein’den sonra hoş bir değişiklik?”

“Benim sevgili tatlı Edwinim, niye üzülüyorsun – bu açıdan demek istiyorum? Senin hatan değil. Hem

Moulmein'den sonra değişiklik, evet. Daha soğuk ve biraz daha kirli. Ama evet, evet, Londra'yı seviyorum, sadece şaka ediyordum. Bir şekilde idare ederim. Şimdi içeri gir ve çayını iç ya da her neyse.”

“Yemek yemelisin. Eminim yeteri kadar yemiyorsundur.”

“Yerim tamam. Şimdi içeri nazik hemşirelerine git.” Yine bir aşağı bir yukarı dans etti; yapraklar, kedi yavruları gibi onun etrafında dans etti. “Şimdi gitmeliyim,” dedi “ve biraz ısınmalıyım. Ah,” diye ekledi, “neredeyse unuttuyordum.” Soğuk bir şekilde onu öptü; Edwin dudakları soğuk olduğu için, sığağa gitmek istediği için öpücüğün soğuk olduğunu farz etti. “Sıcaklık,” diye düşündü, “nihayetinde sadık olduğumuz şey bu.” Sheila bir okul çocuğu gibi hızla uzaklaştı. Edwin hastaneye girdi: Şu iki Alman kızın burayı *crank-house* diye adlandıracağını düşündü. Kapı görevlisi masasından seslendi:

“Ziyaretçiler için çok geç, efendim. Bu akşam yine gelebilirsiniz.”

“O kadar sağlam mı gözüküyorum?” dedi Edwin.

“Dışarı çıkan hastalar,” dedi görevli, sert bir biçimde, “masaya isimlerini bildirmek zorundalar. Burada yazılı bir isim yok.”

“Dr. Spindrift.”

“Ah, affedersiniz efendim. Bilmiyordum efendim. Çok özür dilerim.”

Edwin asansörü kullanmadı, asansörlerden nefret ederdi. Ağır ağır merdivenlerden koğuşuna doğru çıktı. Etrafta onu azarlayacak kimse yoktu. Rahatça dolabına gitti ve pijamalarıyla sabahlığını çıkardı, banyolardan birinde sessizce üzerini değiştirdi. Aynada yine yüzünü inceledi: Yeteri kadar normal bir yüz gibi gözüküyordu. Sonra Sheila'ya son bir içten soru sormayı unuttuğunu hatırladı. Değiştiiğini düşünüyor muydu? Ama kaçamak cevaplar verirdi. Pijamaları

ve sabahlığıyla artık yuvası olan uzun sıcak hasta mekânına girdi. Çay dolaştırılıyordu. R. Dickie sordu:

“Nerelerdeydin? Herkes seni soruyordu.”

“Ne diye sordular ki beni?”

“Hiç, aslında. Sadece nerede olduğunu bilmek istediler.”

“Şeydeydim...” Filolog olmasına rağmen insan içinde bazı kelimeleri kullanmaktan utanıyordu. Örtmece bir söz aradı ve gayriihtiyari, R. Dickie’nin sözlerinden biri ağzından çıkıverdi. “Bildiğin zamazingo,” dedi.

“Uzun kaldın,”

“Oldukça yavaş ve beyhude bir işti,” dedi Edwin.

“Onlara söylersen sana siyah bir müşhil verirler. Cidden verirler. Beyhude, ha? Bu iyi bir laf.”

Beşinci Bölüm

Ertesi sabah kadın teknisyenlerin –fütursuzca kendinden emin, kıvrır kıvrır permalı ve beyaz gömlekli genç kadınların– yeraltındaki dünyasıyla tanıştı. Konumları belirsizdi. Klinik bilgilerinin eksikliğine, ancak bazı makineler üzerinde sınırlı hâkimiyetlerine rağmen, kimseye kulak asmıyorlardı. Önlüklerini kör edici kar kadar beyaz yapan, sağlık personelinin kıyafetlerini neredeyse kirli gösterecek özel bir çamaşırhaneye erişimleri vardı sanki. Yüksek topukları koridorlarda çevik, başları dikti. Edwin bu küstah yaratıklardan birinin arkasından röntgen servisine doğru ayaklarını sürüyerek yürüdü.

Bronşitli göğsünü duvardaki bir levhaya bastırdı ve resim çekiminin tık sesini duydu. Bir yatağa bağlanmış ve sırttan kafatası bir sürü açıdan kayda alınmıştı. “Webster da,” dedi, “derinin altındaki kafatasını gördü.”

“Webster kimdi?”

“Bir şair.”

“Ah, şair demek.” Kadın titizlikle yeni bir levha dayadı. “Hareket etmeyin,” dedi. “Tamamen hareketsiz durun.” Bir tık daha oldu. “Şiirle pek ilgilenmiyorum,” dedi. “Okuldayken idare ediyordu sanırım.”

“Röntgenci olmak şair olmaktan daha mı iyi sizce?”

“Ah, evet.” Mesleki bir coşkuyla konuştu. “Ne de olsa hayat kurtarıyoruz, değil mi?”

“Ne için?”

“Ne demek istiyorsunuz, ne için?”

“Hayat kurtarmadaki amacınız ne? İnsanların ne için yaşamasını istiyorsunuz?”

“Bu,” dedi kadın resmi bir tavırla, “benim sorunum değil. Eğitimim sırasında bundan bahsedilmedi. Şimdi burada beklerseniz bunları banyo ettireceğim.”

Edwin uzun süre tek başına bırakılmıştı. Pencereden dışarıdaki bir grup çöp bidonuna baktı. İki şişman, üşümeycek kadar şişmanı kedi kasvetli sonbahar sabahında uyuyordu. Neyle şişmanlamışlardı? Atılmış serebral dokuyla belki de. Parıldayan makine gözünü sırtına dikmiş gibiydi. Rahatsız olup gözlerini kaçırsın diye ona doğru döndü. Bir yerlerde bu anlamsız zarafeti bozacak bir kusur olmalıydı. Şık ve güzel insanların karşısında, çok ufak ama belirleyici ihmal belirtileriyle –siyah yünlü kumaşın üzerinde kepek benekleri, ağız kenarında bir çörek kırıntısı– genç adamlara özgü güvensizliğini tedavi etmişti. Şimdi aşırı cilalanmış aletin yanına yürümüş ve pas lekeleri bulup keyiflenmişti. Bundan başka, pencere kenarında karton bir kutuda, metal kofralar ve sigortaların arasında tek bir beyaz buton vardı. Neşelenmişti. Röntgenci döndüğünde onu odanın bir ucundan öbür ucuna gösterişli bir şekilde dans ederken buldu.

“Röntgenler iyi,” dedi, ona ürkekçe bakarak. “Oldukça berraklar. Kendiniz koğuş yolunu bulabilir misiniz?”

Edwin bulabilirdi. İçeri girdiğinde bir koğuş turunun devam ettiğini gördü – azametli bir adam, birisi Dr. Railton olmak üzere, uydularıyla yataktan yatağa dolaşıyordu. Biliyordu ki bu, saygın nöroloji uzmanı, Begbie sendromunun kâşifi ünlü Mr. Begbie’ydi. Zenci hademe, sanki Katolik Kilisesi’nin papalık ayinindeymiş gibi huşu içinde ve sessizce Edwin’i yatağına götürdü, tavuk kovalar gibi hareketlerle

yatağına soktu. Tamamen hareketsiz, komünyon ayinini bekler gibi bekledi.

Mr. Begbie'nin sol gözünün altında bir tiki vardı. Dişçilerin görünür çürükleri olması gibi, bir ayakkabı tamircisinin çocuğunun en kötü ayakkabıları giymesi gibi. "Ve siz," dedi Mr. Begbie, "Mr. Spindrift olmalısınız." Beyazlar içindeki uydular cesaret vererek gülümsediler; Dr. Railton genel bir teftiş sırasında bir kıdemsiz çavuş gibi huzursuz görünüyordu.

"Doktor Spindrift." Bunun açıklığa kavuşması gerekiyordu. "Doktora yaptığı için," diye açıkladı. Hepsi daha bariz bir şekilde gülümsedi.

"Evet. Ve sizi buraya gönderen..."

"Tropik Hastalıklar Kliniği tarafından gönderildim. Moulmein'den doğrudan oraya gittim."

"Evet. Ve fiilen işvereniniz kim?"

"U. Ü. G. K. Uluslararası Üniversite Gelişimi Konseyi."

"Çok güzel," diye kabullendi Mr. Begbie. Bu şüpheli bir organizasyonmuş gibi burnunu kırıştırdı. Elindeki dosyayı daha dikkatli inceledi. "Evet, evet," dedi. "Bu savaş gemisi konusu nedir?"

"Savaş gemisi mi?"

"Buna göre siz anlaşılan savaş gemilerini saplantı haline getirmişsiniz."

"Ah, o." Edwin güldü. "Ne olduğunu anladım. Bazen migrenim tutar. Ağrıya, doğrudan ön loblarıma doğru seyreden bir savaş gemisi görüntüsü eşlik eder gibi olur." İmgenin abartısı karşısında sırıtanlar oldu; koğuştan hemşiresi Edwin'in anatomi bilgisi varmış gibi yapmasına şaşırmıştı.

"Bu," dedi Mr. Begbie, "hiç de migren gibi görünmüyor. Pekâlâ, bakacağız, ne yapılabileceğine bakacağız." Birçok kişiye yardım etmiş, ama pek az minnetle karşılaşmış olanların yorgunluğuyla içini çekti. Kafile dudak bükene doğru ilerledi. Mr. Begbie tarafından sırtı sıvazlandı. "O yüzü dü-

zelteceğiz,” diye söz verdi. “Sakın korkma.” Yüz, Mr. Begbie için sadece başka bir uzuvdu. Beyaz kuşlar R. Dickie’nin üzerine çullandı. Sesi boğuk, takıntılı soru ekleriyle çıktı: di mi? olmaz mı? Olurdu, Mr. Begbie onayladı, olacaktı.

Öğle yemeğinden hemen önce başka bir havalı, temiz saçlı, beyaz gömlekli birlik, çıplak pembe kollarıyla, kış sporlarına uygun bir başlık takan, kukla Punch çeneli, Punch kamburlu genç adama bir çeşit kompresli masaj tedavisi uygulamaya geldi. Kadın, adamı sert biçimde yumrukladı, hasta buna şiddetle öksürüp tükürük hokkasına tükürerek karşılık verdi. Sürgüler hızla değiştirildi. Şişeler getirtilmişti; çarşafların altında sinsice idrar çıkartılmıştı. Derken Edwin’e öğleden sonra yapılacak tetkik duyuruldu.

“Lumbar punktur,” dedi hemşire. “R” seslerini keyifle titreterek söyleyen ince burunlu bir İskoçtu. “Omuriliğinizden biraz sıvı alacaklar. Sonra laboratuvara götürecekler. Sonra ne bozukluğu olduğunu görecekler.”

“Bana bu zaten yapıldı,” dedi Edwin, “iki kere.”

“Ve,” dedi hemşire, “bir daha yapılacak.” Hazırcevaplık kraliçesi ofisine geri döndü.

Yiyecek bölümünden bir şakacı, öğlen yemeği için haşlama beyin üzerinde karar kılmıştı. Daha yufka yürekli başka bir aşçı, dört değişik şekilde pişirilmiş patates tedarik etmişti, küçük bir patates seçkisi. Siyah adam dondurmayla geldi, alaycı ışınlar yayarak Edwin’e baktı. Edwin filoloji dergisini –*Baykuş ve Bülbül*’deki Amerikan İngilizcesinde sözcük sayımı üzerine mizahsız bir makaleyi– okuyordu. Haşlanmış beyin, gerçekten de.

Öğleden sonra hoş ama yine de yemek sonrası çayının tadiyla lanetlenmiş uyuşukluk zamanında, yatak perdeleri Edwin’in etrafına kapandı. “Hoşça kal dostum,” dedi R. Dickie. “Öbür dünyada görüşmek üzere.” Uysal yüzlü ve Dr. Railton’dan daha genç, gözlüklü bir doktor Edwin’e geldi, kendini Dr. Wildbloode olarak tanıttı. “Meslektaşım,”

dedi, “bir provada. Trompet çalıyor, biliyorsunuz.” Hemşire arkasında dolanarak bekledi. Edwin kalçaları ve arkası açıkta kalacak şekilde yan tarafına yatırıldı. “Güzel pürüzsüz bir cilt,” dedi Dr. Wildbloode. “Bu fazla acıtmayacak.” Uyuşturucu bir iğne yaptı. “İşte,” dedi. “Harika.” Küçük cam ve metalin şingirtisi duyuldu. “Şimdi,” dedi, “birkaç cc çekeceğim. Tamamen hareketsiz olarak yatın.” Edwin, birkaç mil ötedeymiş gibi, derin bir batma hissetti ve sonra omurgası hissizce, çökmüş gibi oldu. “Harika,” dedi Dr. Wildbloode, “güzelce geliyor.” Edwin insanlıktan çıkmış gibi hissetti, varoluş özü çekilip alınıyormuş gibi. Önemli bir buluşmuş gibi, şöyle dedi:

“Biliyorsunuz, esas sorun hiçbir zaman acı değil. Sorun, her ne kadar öznel olsa da, çözülme duygusu.”

“Boş verin,” dedi Dr. Wildbloode, “boş verin. Güzelce geliyor. Neredeyse bitti.” Edwin göz ucuyla hemşirenin bir deney tüpünü hazırladığını gördü. “Tamam,” dedi Dr. Wildbloode, “sanırım hepsi bu.” Edwin zayıf bir püskürme duydu.

“Görebilir miyim?” diye sordu. Hemşire mahcup bir tavırla dolu tüpe göz atmasına izin verdi. “Cin gibi, değil mi?” dedi Edwin.

“Burnett’s White Satin* gibi” dedi hemşire beklenmedik bir şekilde. “Temiz bir şekilde alınmış harika bir sıvı.”

“Şimdi,” dedi Dr. Wildbloode, “şimdi yarın sabaha kadar tamamen hareketsiz yatın. Sırtüstü yatın, tamamen hareketsiz.” Kibarca başını eğerek uzaklaştı. Yatak perdeleri gıcırdayarak açıldı ve Edwin tüm koğuşa teşhir oldu, yatanlardan oluşan ekibe katılan yeni bir üye.

“Bugünlerde yapabildikleri harika, di mi?” dedi R. Dickie.

Mutlak edilgenliğin, öylesine bir nesne olmanın tavsiye edilmesi bir bakıma rahatlatıcıydı. İnsanın koğuşun türdeşliğine katkıda bulunduğunu bilmesi de tatmin ediciydi. Şimdi

* Bir cin markası. (ç.n.)

artık bir çiçek gibi köklenip yatağa bağlanmayan bir tek kişi kalmamıştı. Dudak büken bile bir grup sinirin onarılmış olması umuduyla kandırılmış bir halde gözlerini tavana dikmiş yatıyordu. Ama sakın düzen uzun süremezdi. Sağlam yapılı, kepli ve üniformalı adamlar uzak bir köşedeki bir hastayı götürmek için geldiler. Salyaları akan ve tedavi edilemeyeceği açıkça ortada olan hasta, veda konuşmalarına “Hııı,” diyerek karşılık verdi ve bir tekerlekli sandalyeye oturtuldu.

“Güle güle, Mr. Leathers.”

“Hoşça kal, dostum.”

“Tekrar görüşene kadar gülümsemeye devam et.”

Boşluk hızla dolduruldu. Çay saatinde uzun boylu, âlim görünüşlü bir adam getirildi; yürüyen bir oyuncak gibi kendini öne itiyordu, bir bacağı kıvrılmıyordu ve sağ kolu bir yumurta çırpıcı gibi meşguldü. Yemek saati vurmali çalgılar orkestrasına yeni bir üye eklenmişti – bıçak ve çay kaşığı tremolosu.

Çaydan sonra koğuş hemşiresi Edwin için bir mesajla geldi. “Karınız telefondaydı,” dedi. “Biraz üşüttüğünü ve yatakta kalacağını söyledi. Endişelenmenize gerek olmadığını söyledi. Yarın sizi görmeye gelecekmiş.”

Akşam yemeğinden hemen önce, Dr. Railton çok neşeli bir halde içeri geldi. “Merhaba, doktor,” dedi Edwin’e. “Sıvınıza laboratuvar testini yaptılar. Diğer yapılan tetkiklerle birlikte değerleri kontrol ettim. Aksine, yükselmiş. Çok fazla miktarda protein var.” Ellerini ovuşturdu. “Ama uğraşacağız. Ters giden neymiş, bulacağız. Sizi buradan sağlam bir adam olarak yollayacağız.” Ve kendisi sağlam bir adam, sağlıklı bir trompetçi olarak, gülümseyerek çıktı.

Edwin’i ziyarete kimse gelmedi. R. Dickie’nin birkaç ziyaretçisi vardı. “Bak,” dedi küçük bir oğlana, “git ve oradaki beyefendiyle ilgilen. Onu görmeye kimse gelmedi. Yazık, di mi? Oraya git ve onunla azıcık sohbet et, onu neşelendir biraz.” Küçük oğlan Edwin’in yatağının yanına geldi ve kısa

sürede Charlie'nin hediyesi çıplak dergilerine daldı. Epeyce burnunu çekti ve Edwin'in çarşaflarına burnunu silmeye çalıştı.

Ziyaretçiler gittiğinde R. Dickie dedi ki: “İyi bir velet, di mi? Kimsenin başına dert olmaz. Ne zaman,” dedi cömertçe, “seni görmeye gelen birisi olmazsa, benimkilerden birini alabilirsin. Bende çok var.” Ziyaretçilerle üzümleri aynı kefeye koyuyordu.

Yeni hasta kâbus gördü. Karanlıkta “Ahhhh,” diye bağırdı. Edwin'in dudak büken komşusu yeni futbol maçı sonuçlarını vermekle yükümlüydü. Kukla Punch'a benzeyen genç adam öksürdü. Edwin “apricot”^{*} sözcüğünün kerametini düşünerek uyanık yatıyordu. Shakespeare'deki “*apricock*”, sert ünsüzlerin karıştırılması nedeniyle sonradan oluşmuş versiyondu. “*Apricock*” Arapça bir biçime geri gider, harfi tarif “al”, daha önce, erken olgunlaşmış meyve anlamına gelen aktarma sözcük “*praecox*”a yapıştırılmıştır. Kutsal filoloji ne kadar da büyüleyicidir. Ama gerçekten köşedeki kâbustan, rüya maç sonuçlarından daha fazla geçerliliği var mıdır? Sheila'nın üşütse de, üşütmese de, onu görmeye gelmesi gerekirdi.

* (İng.) Kayısı. (ç.n.)

Altıncı Bölüm

Ertesi gün Edwin elektroensefalografi için bodrum katına çağırılmıştı. “Elektroensefalografi” hoş bir bilimsel kelimeydi, kapının dışındaki tabelada EEG’ye indirgenmişti – sıradan bir çizgi roman haykırışı gibi. Edwin, kendisine bir masaya yatmasını söyleyen başka bir bakımlı kardan kız tarafından karşılanmıştı. Edwin ona konuşkan bir şekilde “elektroensefalografi”nin ortasındaki terimden ne anladığını sordu.

“Ona yalnızca EEG diyoruz,” dedi kız. Edwin’in saçının üzerine, her nodun altına tuzlu ıslatılmış pamuk koyarak, bir file yerleştirdi. “Aksi halde çok uzun bir kelime olurdu. Onları niye bu kadar uzun yapmak istediklerini anlamıyorum.” Kafası hazırlıklarla meşguldü, dilinin kıpkırmızı ucu Edwin’i makinesine bağlarken dışarı çıkıyordu. Bu makine, piyanola rulosu gibi üzerinde bir mil kâğıt yerleştirilmiş, göstergeleri olan bir org klavyesine benziyordu.

“Bu tam olarak neyi gösteriyor?” diye sordu Edwin.

“Beyninizden gelen bir çeşit elektrikli itkileri,” dedi kız. “Onlarla ne yaptıklarını pek bilmiyorum ama bu onun için. Şimdi tek yapmanız gereken gevşemek. Ben söyleyince gözlerinizi açıp kapatın ve hareket etmeyin.” Kız klavyesine oturdu. Arkasında cam bir panel vardı, onun da arkasında sessizce şakalaşan bir adam ve bir teknisyen kız. Akvaryum

neresi diye merak etti Edwin, bu taraf mı, diğeri mi? Çift ona bir *nesneymiş* gibi baktı, kendi şakalarına güldüler ve birlikte çıktılar. Edwin çok uzun zamandır hissetmediği, tarif edilemeyecek bir öfkeye kapılmıştı. Dedi ki:

“Bizim insan olduğumuza inandığınızı hiç zannetmiyorum. Birkaç röntgen tableti, şu sizin lanet olası elektrikli itkileriniz – affedersiniz, özür dilerim, küfür için. Demek istiyorum ki...”

“İzin verir misiniz?” dedi kız. “Meşgulüm.”

“Sadece bu, değil mi? Meşgulsünüz ve bunu durağan bir nesneyle, edilgen bir nesneyle yapacağınızı farz ediyorsunuz. Benim bir insan olduğumu unutuyorsunuz.”

Kız ona yeni bir ifadeyle baktı. “Bana bakmak sizi heyecanlandırıyorsa,” dedi resmi bir şekilde, “bakmanız gerekmez. Gözlerinizi tavana sabitleyebilirsiniz.”

Edwin dehşete düşmüştü. Öyleyse bu, onun profesyonel felaketlerinden biri miydi, yoksa sosyal hayatının bir devamı mıydı, yoksa filmlerden ya da televizyondan öğrenilmiş bir tavır mıydı? “Hiç de bunu kastetmedim,” dedi Edwin. Ve bu inkârı yaptıktan sonra, basit bir arzu gibi bir şeyin ya da bir arzu arzusunun içinde kıpırdandığını hissetti.

“Biz,” dedi kız makul bir şekilde, “yardım etmek için buradayız. Sizi tekrar normalleştirmek için. Şimdi başınızı sabit ve gözlerinizi açık tutun.”

İçinde seksin birden yeniden alevlendiğini fark etse, bu ciddi kar gibi teknisyen perilerden birine bir satır gibi saldırırsa, kendi makinesi üzerinde kâğıt hâlâ kayarken ve dolmakalemler çılgınca çiziktirirken ırzına geçse, doktorlar ne düşünürdü diye merak etti. Kesinlikle memnun olacaklarını tahmin etti. Gözleri aşağıda boyuna akıp duran elektroensefalograf motiflerin üzerinde olan kıza baktı. Kız bir an için gözlerini kaldırdı, Edwin’in bakışını yakaladı, ciddi bir edayla yine aşağıya baktı.

“Şimdi gözlerinizi kapatın.”

Edwin, şimdi gözleri kapalıyken göz yuvarlaklarının atışını, içinde dolaşan kanı daha net bir şekilde hissedebiliyordu. Hâlâ delikanlıydı. Boşluğu bir haremle doldurmaya çalıştı –yayılmış bitkin popolar, göbekler, meme uçları, kollar– ama apış arasında hiçbir tepki hissetmedi, sadece boğazında hafif bir düğümlenme.

“Şimdi açın.”

Edwin nefretle kızı katı beyazlığından soydu, altındaki çiçekli elbiseyi yırttı, onu cam panele yapıştırdı. Kız ciddiyeyle aşağıya bakmaya devam etti. Faydası yoktu: Hayal gücünün en sert eylemi bile bir tepki uyandıramıyordu. İcini çekti, sert bir yatakta çizgili pijamalı yatay bir figür, üzerinde elektronlar olan rüküş bir saç filesiyle bir makineyi doyurmaktaydı.

“Başınızı sabit tutun. Şimdi gözlerinizi tekrar kapayın.”

Edwin, bir Popüler İngilizce Araştırmaları dergisine önerdiği kısa bir makaleyi düşündü, sürtünmeli çift dudaksı ve yüzyıllar boyunca İngiliz günlük konuşma dilindeki kalıcılığı hakkındaki makaleyi. Sam Weller, tabii ki, “v”yi “w”yle değiştirmede: İkisi için de tek bir fonem kullandı –sürtünmeli dudaksı. Ama fonetik eğitimi almamış Dickens gibi bir kayıtçı “w” beklerken “v”, “v” beklerken “w” duyduğunu sanacaktı.

“Şimdi,” dedi kız, “gözlerinizi açmayın. Sıkıca kapalı tutun. Gözlerinize çok kuvvetli bir ışık patlatacağım. Tamamen hareketsiz durmaya çalışın.”

Beyninde kollar, sürtünmeli çift dudaksının etrafını, onu beyaz önlükleri, ışıkları ve vınlayan makineleri olan bütün bu insanlardan korumak için, sarmış gibiydi. Sonra patlama geldi: Gözkapaklarının içine keskin renkli bir motif kazındı, şekilsiz ve bir biçimde müstehcendi. “Aman Tanrım,” dedi Edwin, “bu korkunçtu.”

“Öyle miydi?” dedi kız. “Şimdi bir kere daha.”

Yine müstehcen keskin motif – tanımlayamadığı hain renklerde koniler, küpler, küreler. Makinenin vınlaması durdu. “Tamam,” dedi kız. “Hepsi bu. Şimdi gözlerinizi açabilirsiniz.” Edwin’in saç filesini çıkartıp pamuktan nemli tuz topaklarını ayırırken makine kadar akortsuz mırıldandı. Sonra, havalı bir umursamazlıkla, “Şimdi koğuşunuza dönebilirsiniz,” dedi.

Edwin açıklamakta güçlük çektiği bir öfkeyle titreyerek dışarıda koridorda durdu. “Şıllık,” dedi alçak sesle, “şıllık, şıllık.” Ama elektroensefalografi çeken kızı çoktan unutmuştu. Sanki müstehcen patlama karısına karşı ani ve oldukça şaşırtıcı bir nefrete neden olmuştu. Karısının, onun duygularını incitmemek için yalan söylemeye gerek görmesine alınmıştı. Kol saatine baktı: Neredeyse öğlendi. Ona telefon edecek ve onu ziyaret etmek istemediği takdirde, hiçbir şekilde buna zorunlu olmadığı konusunu tamamen açıklığa kavuşturacaktı. Ya da, daha iyisi, onu ziyaret etmeye hepten bir son verse minnettar kalacaktı. “Beni yalnız bırak,” demek istedi, “hastalığım ve sürtünmeli çifttutaksılarım.” Sonra gördü ki, tabii ki, bu olacak iş değildi. Dahası, telefon görüşmesini yapabilmek için bozuk para bulmanın çok yorucu olacağını öngördü. Boş ver gitsin diye karar verdi.

Sheila o gece geldi, yalnızdı, gerçek bir ürpertiyle burnunu çekiyordu ve Edwin, kaçınılmaz olarak şöyle dedi:

“Gelmemeliydin.”

“Evet, ben de öyle düşünmüştüm, ama hissettim ki – şey, sonuç olarak senin için pek eğlenceli olmayacaktı, kimseyi görmemek.”

“Ama görmek istediğim *herhangi biri* değil, değil mi?”

“Hayır, sanırım değil. Ah, keşke her şey bitmiş olsa.” Bunları, sanki Edwin’in hastalığına kendi ilgisi, sevecen bir eşin empatik ilgisinden daha fazlaymış gibi coşkulu bir şekilde söylemişti. Edwin, ona hastalığı ve hastalığın gidişatı ile ilgili bir sırrın emanet edilmiş olduğunu düşündü. Kolay

kolay sır saklayamazdı: Her şeyi son bilmesi gereken kişiye söyleyiverme özgürlüğü olmaması ona ıstırap verirdi; Edwin bunun kaynağının cinsel açıdan kendine hâkim olamamasıyla aynı olduğunu düşündü. Dedi ki:

“Eğer Railton sana benim bilmemem gereken bir şey söylediyse... Hani, beni yeteri kadar iyi tanıyorsun. Her şeyi kaldırabilirim. Ve senin kadar ben de sır sevmem.”

Sheila sinirle yatağın kenarından kalktı. “Sana zaten söyledim,” dedi. “Önemli bir şey değildi, her şeyin yolunda olduğunu ve endişelenmemem gerektiğini söyledi, hepsi bu. Gerçekten.” Gözlerinde bir yakarış vardı. Dedi ki: “Sanırım artık gitmeliyim, şahiden. O kahrolası zili çalmaları an meselesi ve ben birinin bana çıkmamı söylemesinden nefret ederim.”

“Ama daha yeni geldin. Daha çok zaman var.”

“Bak,” dedi inadına. “Bu işe yaramaz. Demek istiyorum ki, çok yapmacık. Aslında birbirimize söyleyecek bir şeyimiz yok ve ikimiz de kaçamak olarak saatlerimize bakıp duruyoruz. Doğru, değil mi? Bu normal değil, bu tür bir şey – diken üstünde oluyorum. Ve biliyorsun hastanelerden nefret ederim.”

“Beni görmek istemediğini söylemek istiyorsun, öyle mi?”

“Ah, öyle değil. Sen buradayken öyle hissediyorum ki bu hiç de sen değilsin. Ve değilsin, değil mi? Hasta sensin. Bir nevi askıya alınmış sensin – ne demek istediğimi anlıyorsun, canlılığın askıya alınmış. Ve bu mahremiyetten yoksunluk ve saate bakmalardan, bütün bunların yapaylığından nefret ediyorum. Yani her gece gelmesem çok bozulur musun?”

“Pekâlâ,” dedi Edwin yavaşça, “eğer şahiden böyle hissediyorsan. Anlıyorum, biliyorsun, anlamadığımı düşünme. Bana,” diye sordu, “mektup yazabilir misin?”

“Evet, bunu yapabilirim. Evet, bu iyi bir fikir.”

“Biraz aptalca görünse de, değil mi, sen birkaç yüz metre ötede yaşıyorken.”

“Ve,” dedi Sheila hevesle, “Anchor’da seni gelip ziyaret etmek isteyen bir sürü insan var. Yani çok yalnız olmayacaksınız.”

“Peki, öyle olsun istiyorsan. Yalnızlığımı avutacak alt tabaka karakterlerden oluşmuş rengârenk bir kabileyi dört gözle bekleyebilirim mi demek istiyorsun?”

“Yani, bunu teklif etmeleri nazik bir davranıştı, değil mi?”

“Beni görmeye tekrar ne zaman geleceksin?”

“Ah, birkaç güne kadar. Hafta sonunda. Lütfen, Edwin, beni bir şeye bağlama. Bağlanmaktan ne kadar nefret ettiğimi bilirsin. Çok yakında gelirim, samimi söylüyorum.”

Yedinci Bölüm

Sonraki testler tek bir beyaz önlüklü teknisyenden fazlasını gerektiriyordu, böylece Edwin'e bir nesneymiş gibi davranmak için daha büyük fırsatlar ortaya çıktı. Bir bodrum katı masasında, iktidarsız yatarken, üzerinde tartışılabilir veya sosyal bir hava hüküm sürdüğünde yok sayılabilirdi. Testler samimi ve araştırıcıydı, böylece daha çok parmaklıyor, daha çok çekiştiriliyor, vücudunun itaatsiz bölümleri daha çok azarlanıyordu. Ama özellikle uslu ve esnek olduğu zamanlarda bir evcil hayvan mertebesine yükseltiliyor ve okşanıyordu.

Doktorlar bir arteryografi istedi. Narçiçeği dudaklı, muhallebi gibi pembe bir hemşire kaba etine bir sakinleştirici soktu, sonra sedyeyle asansöre götürüldü ve aşağıya taşındı. Röntgen uzmanları onu neşeyle karşıladılar – kadınlar önceki olaylarda karşılaştıklarından daha olgun ve belki daha el değmemişlerdi. Ameliyat masasının üzerine, tüplerin ve röntgen aletinin gözlerinin altına kaydırıldı ve atardamar açıcı doktor beklenirken mutlu bir sohbet ve hareketlilik vardı.

“Yeni bir koni koydum, Mabel.”

“Ah, iyi ah.” Edwin'in başının üzerinde bir çılgılık.

Edwin kendisine ilgisizce bakan tepetakla yüzler gördü. Baş aşağı insan yüzü korkunçtur; çok fazla delik, dış uzaydan herhangi bir canavardan çok daha canavarca.

“Peki, o zaman ne dedi?”

“Hayatı boyunca doğru adamı arayarak beklemeyeceğini söyledi. Onu bulduğu zaman, dedi, zaten iş işten geçmiş olacakmış.”

“O kim ki doğru adamı beklemeye devam edecek? Saçını gördün mü?” Küçümseyen bir püfleme oldu.

*Tepetakla yüzü
İnsan ırkının herhangi bir üyesinin
Çok daha canavarca*

“Selam, kızlar.” Kanadalı bir doktordu, zeki bir yüzü, *en brosse** gür saçları vardı. Gençti ve meslekten olmayanlar için kolay ulaşılabilirdi. “Hastamız bu mu? Selam bayım.”

“Doktor,” diye düzeltti Edwin.

“Evet?” dedi doktor. “Doğru, ben doktorum. Şimdi size küçük bir lokal yapacağım.” Edwin’in boynunun sağ tarafında bir damarı yakaladı ve içine uyuşturucusunu pompaladı. Sonra oturdu ve bekledi. Başka iki avare genç doktor, içeri girdi ve ona katıldı. Dostça selamlaşmalar oldu ve histeriye giden kısa dişi yolda ilerleyen dişi sesler daha yüksek çıkmaya başladı. *Hysterikos, hystera*, rahim. Etimolojiye rağmen, Freud bir bağlantı olmadığını göstermişti.

“İtalya’da nasıl vakit geçirdin?”

“İyiymi sanırım. *Molto buono.*”

“Sesli harflere dikkat edin,” dedi Edwin, neredeyse otomatik olarak.

“*Vino* içtik ve *señoritaları* baştan çıkarmaya çalıştık. *Molto bella.*”

“*Señoritalar* İspanya’da var,” dedi radyologlardan birisi, “İtalya’da değil.”

“Hepsi aynı, onlara ne dersen de, nereye gidersen git. Bütün kadınlar aynı, baştan çıkarılmak için yaratılmış.”

* Erkekler için kısa kesilmiş ve dik duran bir saç modeli. (ç.n.)

“Hepsi aynı değil,” dedi kışkırtıcı radyograf, “çok teşekkür ederim.”

“Bana teşekkür etmeyin, hemşire. Tamam, şu atardamara bakma zamanı.”

Bodrum kattaki küçük oda, insanlarla, Edwin’in etrafında tepetakla yüzlerle, eğilip bükülen atardamarı kavramaya çalışan Kanadalı doktora verilen neşeli tavsiyelerle dolu gibiydi. “Sanki canlı gibi,” dedi. “Bir yılanmış gibi. Şimdi,” dedi Edwin’e. “Bu şırıngada bir çeşit boya var, iyottan yapılmış bir boya. Dolaşıma başlayınca damarları boyayacak, bir resmini çektiklerinde neyin yanlış olduğunu gösterecek. Tamam mı?”

Ama atardamarın kendine ait bir hayatı vardı. Edwin onun üzerindeki meraklı gözleri görebiliyordu, küçük vahşi hayvanların ölüm düellolarını seyrediyormuş gibiydiler. “Lanet olsun,” dedi doktor, “içeri sokamıyorum.” Sonra temas sağlanınca genel bir zafer çığlığı koptu, atardamar delinmiş ve boya içine verilmişti. Beyaz önlüklü genç bir bayan soğuk elleriyle damarı tuzlu suyla beslemeye başladı. Röntgen için hazırlıklar yapılmıştı.

“O tarafınızda aşağıya kadar,” dedi yüksek sesli kadınlardan biri, “sıcaklık gibi bir şey hissedeceksiniz. Çok sıcak. Ama kıpırdamayın, ne olursa olsun.”

Kafası karışık olan Edwin’e resimlerin çekilmesi, işaretlerin bağırıtlarını da içeriyor gibi geldi. “Çek” gibi duyduğu yüksek çığlıkla birlikte sıcaklık geldi ve daha da fazlası. Rengi yeşil, tadı gümüş oksit gibi olan bir ağırlık, ayrıca, bir çeşit sinestezi mucizesiyle, yüzüne vurulmuş, gözlerini oyar, soğuk penseyle dış çeker gibi geçici olarak işkence edilen sinirlerin neye benzediğini gösteriyor gibiydi. Yine de bu bir acı meselesi değildi: Hangi sapkın deneyimlerin vücudun içinde pusuda beklediğine dair hastalıklı bir kavrayış.

“Çok uslusunuz,” dedi tuzlu kız. “Sahiden öylesiniz.” Ve Edwin’in sağ kolu bir an için okşandı. Bir ara oldu. Şimdi diğer atardamar delinip renkle doldurulmalıydı.

Belirsiz olan ikiye katlanınca belirli hale gelir. Kâğıt üzerinde kabaca yayılmış bir mürekkep lekesi, kâğıt ikiye katlanıp tekrar açıldığında, yine kaba olsa da okunabilir bir motif oluşturur. Boynunun diğer tarafında işlemin tekrarlanması Edwin'e tuhaf bir güzellik görüntüsü verdi. Test bir ritüelle dönüştü. Yılankavi atardamar yakalanmış, terbiye edilmiş ve zorla beslenmişti. Edwin'in baş denilen nesnesi uçan makinelerin altında konumlandırılmış, uzaktan histerik bir çığlık duyulmuş, yine oksit tadı ve yeşil acının karışımı hissedilmiş –sanki içinde bir ağaç haykırıyormuş gibi– ve dişlerin ve gözün yerinden sökülmesi tekrarlamıştı. “Güzel,” dedi hepsi. “Sona erdi.”

Edwin sedyeye geri kaydırıldı, asansöre taşındı, tekrar yukarı götürüldü. Dünya, kahramanı karşılama konusunda hiç değişmez. Kukla Punch sırtlı genç adam yumruklanıyor ve öksürerek sökülen balgamları çıkarıyordu. R. Dickie bir sürgünün üzerinde kral gibi sakın sakın oturuyordu. Sürüklenen bacaklı ve yumurta çırpıcı elli yeni gelenin kafası tıraş edilmişti; başında basık yün bir bere, sürükleyerek ve çırparak koğuştan dolanıyordu. Edwin'e yaklaştı, kalın camlı büyük gözlüğünün arkasından, kır bıyıkları titreyerek yukarıdan ona baktı.

“Gest na var welch purr?” dedi.

“Sanırım öyle gibi,” dedi Edwin.

“Gorch,” diye tasdikledi adam ve anlaşılan tatmin olmuş bir halde koğuştan çıkıp tuvaletlere yöneldi. R. Dickie dedi ki:

“İngilizceyi senin, benim gibi konuşmuyor. Beyni, işte. Onu iyi edecekler sonra Kral'ın İngilizcesiyle konuşacak –daha doğrusu Kraliçe'nin İngilizcesi, di mi?– sen, ben ya da buradaki herhangi biri kadar iyi. Zavallı ihtiyar. Adı Mr. Ridgeway ve bu civardaki, benim eskiden çalıştığım yerlerdeki bazı sokakları biliyor. İsimleri pek de iyi söyleyemiyor, ama ne demek istediğini anlıyorsun. Bu sabah yatağımın yanında durmuş, bu isimleri sayıyordu. Benim dünyamı düşünüyor, bunu görebiliyorsun. Harika, di mi?”

Uyuşukluk günü Edwin'in yatakta cansız yatmasıyla geçti. Akşam ona iki ziyaretçi geldi. Birisi Siegfried'in kornolu çağrısı gibi geçiren ve "Hiç bi şey!" diye bağırarak iriyarı bıyıklı adamdı, tanıdı. İsmi Les'ti, hatırladı. Les'le birlikte yabancı bir kadın vardı, Edwin'in bunu anlayabilmesi zaman almıştı. "Bir mektup," dedi Les, "hanımından. Benden getirmemi istedi. Boynunu biraz morartmışlar, değil mi?"

Edwin okudu:

"SEVGİLİM,

Söz verdiğim gibi yazıyorum, söyleyecek tabii ki fazla bir şey olmasa bile. Umarım iyisindir. Adı Nigel olan sakallı adam ve bir sanatçı bu akşam beni bir çeşit şarap içilen bir kulübe götürecektir. Hafta sonu gelmeye çalışacağım. İyi kal, hayatım.

SHEILA."

"Çok nazıksınız," dedi Edwin. "Çok nazıksınız, gerçekten. Ama gerek yoktu, yani zahmetinize." Les'in arkadaşı esmer yuvarlak yüzlü bir kadındı, bariz biçimde Akdenizli, üzerinde göğüslerinin ağır baskısıyla gerilmiş bir kazak ve yemek isimleriyle bezenmiş—*kebab, rizotto, pilav, çow mien, naşi groente*— bir etek vardı. Keskin koyu renk gözleri, kapkara saçları ve sayısız siğili vardı. Boğazına şifreli bir simge dövmesi yapılmıştı. Edwin tanıştırmayı bekledi, ama Les dedi ki:

"Bu akşam bir şey yoktu, böylece herhangi bir yer yerine buraya da gelebilirim diye düşündüm. Dün gece Sieg vardı, yarın gece Gott olacak, ama bu gece bir şey yok. Ağır bir iş ve arada izne çıkmak gerekiyor. Operacılar yapmaları gerekeni yapmaya devam ediyorlar ama onlara, lanet olası Valhalla'yı çekip sürüklemeleri; lanet olası Rhinegold'un, tekrar suya atmaya hazır olması için nerede olduğundan emin olmaya çalışmaları gerektiğini söylüyorum. Bir sefer

kaybettiler ve bulabilmek için çok telaşlanmışlardı. Onun için beni sahne donanımından alıp ağır işlere geri verdiler.” Edwin onun ağır işlerle başa çıkabilecek biri olduğunu düşündü – masif meşe omuzlar, odun kesme kütüğü gibi bir boyun, iki darbuka gibi bir göğüs. Yatağın kenarına oturmuştu ama hanımefendisi ayakta; kollarını kavuşturmuş sigara içiyordu.

“Sanırım,” dedi Edwin, oralarda bir yerlerde bir sandalye olacak.” Sorun R. Dickie’nin bu kadar çok ziyaretçisi olmasıydı: Yatağı ölmekte olan Sokrates’in yatağı gibiydi.

“Carmen ayakta durmayı umursamaz,” dedi Les. “Carmen gerçek adı değil, ama ona ilk defa bir opera hazırlarken rastladım ve bir şekilde uygun göründü. Yerinde bir değişiklik – tütün fabrikaları, boğa güreşi arenaları, eşkıya inleri. Ama *Aida* kadar kötü değil. Onun için neredeyse bütün Mısır’ı, piramitleri, Süveyş Kanalı’nı ve bir sürü şeyi kurman gerekir. Bu bey,” dedi Les dikkatlice Carmen’e, “hasta. Onun için onu görmeye geldik.” Carmen başıyla selam verdi. “Pek fazla İngilizce konuşamıyor,” dedi Les. “Kuzey Afrika’dan getirtilmiş, iş için.” Göz kırptı. “Gerçi ben onu bu işten çekip çıkardım. Sanki minnettar kalacakmış gibi.”

“*Yo hablo Español, señora,*” dedi Edwin. Carmen şimdi konuştu. Çürük, dişeti çekilmesi ve metal karışımı bir gülüş sergiledi ve dedi ki:

“Hadi be, duydun mu? İyi adam gibi konuştu. Sen niye onun gibi konuşmak yok? Sen hep lanet olası şeyi şey etti. Señora, diyo. Lanet olası moruk orospu, diyosun sen. Neden iyi adam olmuyosun? Hiç para vermiyosun, bir gün, iki, üç. Bir gün ben gidicem. Hadi be, evet, iyi adam bulucam. Onun gibi birini.”

“Evlenmediğimiz için biraz canı sıkkın,” dedi Les sakince. “Onunla evlenemeyeceğimi söyledim, bu memlekette olmaz. Gateshead’de bir tane var. Bir bakıma iyi bir şey, başka bir yerde bir tane daha olması. Onları uyanık tutuyor.”

Carmen çıplak dergilerinden birini aldı. “Yaramaz,” diyerek Edwin’e çürük dişleriyle bir bakış attı. “Çok yaramazsın.” Kıkırdayarak onu çevik bir hareketle dürtüp geri çekildi.

“Buna bir son ver şimdi,” dedi Les. “Anlaşılan öğrenmiyorsun bir türlü. Burası İngiltere, Kuzey Afrika değil. Biz uygar insanlarız. Doğanın çocuğu,” dedi Edwin’e, “sorunu bu.”

“Hadi be, bunu yaparken ağzımı bozmuyorum.”

“Hayır, kabalık yapmak istemediğini biliyoruz, ama her şeyin yeri ve zamanı var sevgilim. Şu anda bu hastanedeyiz ve senin de sevdiğini söylediğin karısını tanıdığımız bu beyefendiyi ziyarete geldik. Bunu biliyor muydun?”

“Kim karısı? Onun karısı mı? Bir karısı mı var?”

“Evet, evet. Geçen gün bir nevi İspanyol dansı yaptığında sana iki ölçü cini getiren. Saçını taradığın.”

“Aa, o mu? Siyah saç ama çok değil. Bende daha çok siyah saç var. Onu fazla sevmiyorum. O da lanet olası bir moruk. Yunan adamla dans ediyor.”

“Kiminle dans ettiğini boş ver,” dedi Les, “çünkü bu onun sorunu. Ve sırf sen kıskanıyorsun diye başka kadınları orospu ve moruk diye adlandırmayalım.” Kadına iğrenç bir şekilde gürlledi. “Seni buraya saygıdeğer ve eğitimli bir beyefendiyle tanıştırmaya, onu yüzüne karşı aşağılayan için getirmediğim. Hasta ziyaretindeyiz,” diye açıkladı. “Dedikleri gibi, merhametin maddi işleri.”

“Orospu ve moruk diyosun bana, evet. Hadi be, duyuyorum. Seni eve götürdüğümde, yeteri kadar yaptığımda, lanet olası, evet. Ah hadi be.”

“Sana orospu ya da moruk demedim,” dedi Les, sabırla ama yüksek sesle. “Sana başka kadınlara böyle dememelisin dedim, özellikle bu beyefendinin karısına. O bir hanımefendi, senin olduğundan daha üstün bir şey.”

“Bana hanımefendi değilsin diyosun? Ah hadi be, sana gösteririm şimdi.” Les’e doğru bir hamle yaptı ama Les, ko-

laylıkla Valhalla'yı aşağı indirmekte, Ren'i tahliye etmekte kullandığı koluyla onun bileğini kavradı. Kadın "Bırak şimdi," diye acıyla bağırdı. "Ah, hadi be."

"Peki, o zaman, daha terbiyeli ol. Bütün bunlar için kusura bakma," dedi Edwin'e. "Onu hiçbir yere götüremiyorum, gördüğün gibi." Edwin, koğuşun bu sahte evlilerin kavgasıyla fazlasıyla ilgilendiğini fark etti. Kendini kavgadan, yatağın diğer ucuna doğru kayarak ayrı tutmaya çalıştı ama yatağın kendisi, en uygun şekilde bir savaş alanına dönmüştü. Carmen ısırmağa çalıştı. Les dedi ki:

"Isırma, ha? Küçük bir kedi yavrusu gibi ısırma ve tırmalama, ha? Yakında buna son vereceğiz, değil mi, benim küçük ihtiras çiçeğim?"

"*Yo me voy cagar...*"

"Ve ayrıca, bu kaba İspanyolca sözlerin hiçbirini kullanmayacağız. Bu beyefendi, eğitilmiş olduğundan ne demek olduklarını biliyor ve benim de, cahil olduğum halde, lanet olası bir fikrim var. Cahil olduğumu düşünüyorsun, değil mi, benim küçük kara güzelim?" Kadının bileğini sargı bezi gibi döndürdü.

"Ah hadi be, seni lanet olası orospu."

"O çok kaba laf belki uyar ama sonuncusu değil, benim Afrikalı dağ çiçeğim. Onun için o küçük, şirin lanet olası pis ağzını kapatmanı istiyorum, anladın mı?"

"Gene seni yakaladım, gördün ben değil."

"*Değil doğru,*" dedi Les. "*Değil* doğru kelime. Şimdi onlar seni dışarı atmadan, ben çıkartacağım." Etrafta hiç hemşire gözükmiyordu, hiç hemşire yoktu, ama zenci hademe ürkek bir tereddütle geziniyordu. "Yine gelip seni göreceğiz," dedi Les, "eğer onun terbiyeli davranmasını sağlayabilirsem. Buraya bir daha gelmeden, şu lanet olası ilkel vahşiliğini içinden çıkartıp atacağım, göreceksin." Daha sert ama opera-daki Jose kadar nevrotik olmayan bir hareketle onu dışarı sürükledi. "Umarım daha iyisindir," diye seslendi kapıdan.

Edwin, Sheila'nın bu temsilciler düşüncesinin, sonuç olarak belki pek de iyi bir fikir olmadığını düşündü. Bütün ziyaretçiler gittiğinde R. Dickie karşıdan neşeyle seslendi:

“Onlar akrabaların mı?”

Ve sonra Dr. Railton konuşmak için dudaklarını ovuşturarak içeri girdi:

“Biliyorsunuz, bu testlerden sonra sessiz olmanız gerekiyor. Hareketsiz yatmanız, sessiz olmanız; yapmanız gereken bu. Bağırarak garip laflar ediyormuşsunuz, en azından hemşirelerden biri öyle söyledi. Yapmayın, kendinizi üzmeyin. Sizinle işimiz bitmeden, dayanıklılığınızın her gramına ihtiyacınız olacak.” Yatağa oturdu. “Evet, hepimiz bugünkü resimleri iyice inceledik. Kesinlikle orada bir şey var diye düşünüyoruz. Ama biraz daha derinlemesine bakarak kesin bir şekilde emin olmalıyız. Yarından sonra beyninize hava pompalayıp daha fazla resim çekeceğiz. Bu gösterecek, bu belirleyici olacak.” Çocuksu bir tavırla gülerek Edwin'in örtülü uyluğuna bir şaplak attı. Sonra iyi geceler diyerek, Edwin'in düşüncesine göre trompetine geri döndü. Fahişe, trompet, hava pompalamak.

Sekizinci Bölüm

“Sanıyorum,” dedi arkasındaki ses, “bu duyguyla şimdiye kadar iyice tanışmışsınızdır.” Edwin, bodrum katının başka bir odasında, kaba etleri açıkta, bir çeşit boyunduruk içinde oturuyor; ona, iki elinden tutan beyaz giysili, daha az yaygaracı yeni periler eşlik ediyordu. Doktor kendini bir psikiyatr olarak tanıtmıştı bile, nöroloji bilgisini burada iki haftada tazelemişti ve ses tonunda profesyonellere uygun bir rahatlatıcılık vardı. “Birkaç cc,” diye yatıştırdı, “beyin-omurilik sıvısından.” İğne derine battı, Edwin’in omurları önceki gibi çöktü, zeminde, sanki bir kahramanlık kutlamasında atılmış tavuk kemikleri gibi yumrular ve diskler saçılmış, hayat suyu her yere sıçramıştı. “Çok iyi, çok iyi,” dedi doktor. Kısa zamanda omurilik-cin test tüpü parladı.

“Sonra dengeyi tekrar kuracağız. Beyninizden bir şey çıkarttığımıza göre, içine bir şey koyarak devam edeceğiz. Oldukça zararsız bir şey. Hastaneye hiçbir maliyeti olmayan bir şey. Hava. Evet, hava. Bu hava, havanın hep yaptığı üzere, girdiği noktadan yükselip serbest bir biçimde dolaşarak beyne gidecek. Sonra bu çekici hanımların işi başlayacak.” Tatlı ses Edwin’in uykusunu getirdi, bu arada çekici hanımların aptal aptal sırttığı duyuluyor ve hissediliyordu.

Hava isteksizce içeri girdi, kemikli bacaya doğru yolunu buldu, daha önce görmedikleri koridorlarda gezinen sessiz

timsahlara bölündü. Birdenbire Edwin yoğun bir susuzluk ve bulantı hissetti.

“Tamamen hareketsiz kalın şimdi.”

“Zannederim,” dedi, “kusacağım.”

“Hayır, kusmayacaksınız. Midenizde kusacak hiçbir şey yok. Şimdi başınızı hareketsiz tutun.”

Bulantı azaldı ama susuzluk devam etti. Edwin hindistancevizinden kahverengi pütürlü, delik deşik göğüslerin, yarım litre cinin ve zencefilli biranın içine takırdayarak beceriksizce dökülen buz küplerinin, su damlatan bir mutfak musluğu ve bunun altında tutulan kendisinin, ağzına tıktırılmış buzun ve haşır haşır limon çiğneyen dişlerinin görüntülerini gördü. Bir resim tık etti. İyi, şimdi bir tane daha. Tık.

“Şimdi başınızı ters tutacağız. Havanın içeride kabarcıklandığını hissedebileceksiniz. Yapabilir misiniz? Bence matrak bir çeşit duygu.”

Vücudunu gücendiriyorlardı, Edwin bundan emindi. Bir patates sürgününü etrafını kazıyarak çıkartıyormuş gibiydi. Keşke baş sancısız bir şekilde ayrılabilse, sonra epoksi reçine veya benzeri bir şeyle yerine takılabilseydi. Hava, Edwin’in beyninin bütün büküm ve kıvrımlarında tısladı ve beyazlar içindeki hanımlar soluyarak onu her şeyi görecektir göze gelmeye ikna ettiler. Tık. Ve yine tık. Sabahın büyük bölümü böyle geçti.

“Birkaç gün epey nahoş bir baş ağrınız olacak,” dedi hanımlardan biri. “Pek etrafta dolaşamayacaksınız.”

“Peki, havaya ne olacak?” Edwin o labirentte mahkûm kalan hava için anlamsız bir şekilde üzüldü. “Tekrar dışarı emilebilir mi?”

“Hava,” dediler, “emilecek.”

Edwin ve hava sedyeyle bir klinik dudak bükenler toplantısının sürdüğü koğuşa geri götürüldü. Yatağında hareketsiz yatan Edwin, hepsinin ortak noktası olan korkunç yüz çarpıklığının konuşmalarını engellediği kendi sabahlıklı

komşusuyla, tıbbi koğuştan gelen kazak giymiş iki genci dinledi.

“Söylemek istediğim, sizi sokakta görsem ve ikimiz de şimdiki hallerimizde olsak, benimle alay ettiğinizi düşünürdüm, düşünmez miydiniz?”

“Tam tersi de olabilirdi, önce kimin baktığına göre değişir.”

“Meşum. Şu korku filmlerinden birine konu olabilirdi.”

Birdenbire Edwin kendi yüzünün bir dürtüyle çarpıldığı ve bir *homme qui rit** maskesiyle öylece kaldığı duygusuna kapıldı. Sol eliyle her iki yanağını da yokladı, sonra tıraş aynasını almak için dolabına uzandı. Kafatasındaki hava ve başı ayrılmıştı sanki. Konuşacak olursa, şimdi bükülmüş dudaklardan çıktığını duyduğu sesli harflerin aynılarının kendi yayılmış ağzından çıkacağına kendisini ikna etmeye çalışarak tekrar sırtüstü uzandı. Yüksek sesle, bağırarak şöyle dedi:

“Ye Old Tea Shop bir dilbilgisi hatasıdır. ‘Y’ adı *thorn* olan ‘TH’i temsil eden Anglo-Sakson harfinin yanlış kullanılmasıdır.”

Toplantı susturulmuştu. Kazaklı gençler öğlen yemeğine gitsek iyi olur, dediler. Edwin yakınındakiler tarafından seyredildiğinin farkındaydı. Eh, yani, deli olduğunu düşündülerse... Her neyse, ağzı hâlâ hareket ediyordu, yayılmak kadar toparlanmayı da becerebiliyordu; en azından bunu ispatlamıştı.

Günün başka bir bölünmesi ise içine tatsız yemeklerin atıldığı koca bir ağızdı. Ziyaret saatinde, bol giysili, kep ve kaşkollu ufak tefek bir adam ayaklarını sürüyerek içeri girdi. Elinde bir kâğıt parçası vardı. Bunu krizantemleri toplayan İtalyan bir koğuştan hademesine gösterdi. Kadın Edwin’in yatağını işaret etti. “*Il dottore*,”** dedi, alay etmeden. Adam, kepi hâlâ başında, ayaklarını sürüyerek geldi.

* (Fr.) Gülen adam. (ç.n.)

** (İt.) Doktor. (ç.n.)

“Buraya gelmemi söyledi,” dedi rahat duruşta. Yüzü buruşuk olmasına rağmen gençten bir adamdı, ön dişleri ve köpekdişleri tek harekette sökülmiş gibiydi. “Hımm. O gelmemi söyledi.”

“Çok, çok nazıksınız,” dedi Edwin.

“Akşam yemeğinde beni para kaydırmacada yendi. Beni yeneceğini düşünmemiştim, hayır, üzerimde bira parası da yoktu. Yani ona bir bira ısmarlayamadım. Böylece onun yerine beni buraya gönderdi.” Hâlâ rahat duruştaydı, ama gözleri hazıroldaydı. Gözleri soluk maviydi ve karşıdaki boş duvara sabitlenmişti.

“İstemiyorsanız kalmak zorunda değilsiniz,” dedi Edwin.

“Kalmalıyım. Doğru olan bu. Beni para kaydırmacada yendi.” Uzunca bir duraklama oldu. Edwin dedi ki:

“Sizin isminiz ne?” Onun gerçek bir ismi olmayan bir adam olduğundan emindi.

“İppo.”

“Hippo? Niye size öyle diyorlar?”

“Bana böyle sesleniyorlar. 'İppo.’”

“Gerçekten dikkat çekici bir takma isim, sanırım. Hiç Hippo’lu Aziz Augustinus’u duymuş muydunuz?”

Adam rahat pozisyonda duruyordu. Gözlerini bir nevi canlılıkla Edwin’e çevirerek, “Bunu söylemeniz komik. Geldiğim köşedeki okuldu bu. Sinter Gustin. Eve geldiklerinde onlarla alay ederdik. Orada uzun kalmadık doğrusu.”

“Öyle mi?”

“Bir aşağı bir yukarı giderdik, bir aşağı bir yukarı, uzun zaman. Eski müdürüm çok sert biriydi. Biz çocukların canına okurdu. Yani ben şimdi ne okuyabiliyor ne yazabiliyorum. Doğru düzgün okuyup yazamıyorum.”

“Ne iş yapıyorsunuz?”

“Ne iş olursa, anlarsınız. Biraz orada, biraz burada. Şu sıralar tahta panolar taşıyorum. Reklam için. Bir önde, bir arkada, sandviç gibi olacak şekilde. Üzerlerinde ne yazdığını bilmiyorum gerçi. Her şey olabilir.”

“Evet, anlıyorum.”

“Ama durun bu.”

“Tabii ki.” Çok uzun bir duraklama daha oldu. Edwin dedi ki: “Oldukça kötü bir gün geçirdim. Uyumak istiyorum. İsterseniz gidebilirsiniz.”

“Sonuna kadar beklerim.” Tekrar suratsız bir şekilde rahata geçmişti.

“İstemezseniz, gerek yok.”

“Beklemem gerektiğini söyledi.”

“Anlıyorum. Yine de uyumaya çalışacağım.” Edwin kırıpkırlarının arasından vazifeşinas küçük adamı seyrederek yan tarafına uzandı. Ama sahte uyku gerçek uykuya dönüştü: Tatsız baş ağrısından kaçınmak gerekiyordu. Uyandığında bütün ziyaretçiler çoktan gitmişti. Saatin kaç olduğunu merak etti ve acıyla kol saatini genelde bıraktığı dolabın üzerine baktı. Saat artık orada değildi. Tuhaf. Doğruldu ve yine baktı. Gerçekten endişelendi, çünkü saat Sheila’nın hediyesiydi, üstelik pahalı bir hediye; dolabın iki bölmesini açtı. Hâlâ yataktayken havlu ve atılmış kirli pijamaların karmaşası arasında bir şey aramak kolay değildi. Edwin çok temkinli hareket ederek, yataktan çıkmaya yeltendi. Hava bütün beyninde hopladı ve ağrı balyoz inmiş gibi acı verdi. Dizlerinin üzerinde, her iki dolap bölmesini, dolabın altını, arkasını aradı. Saat yoktu. Neyse, hak ettiğini bulmuştu. Onun fikriydi, değil mi? – bir barda tanıştığı garip rezil tipleri, hırsızları, zina yapanları, muhtemelen katilleri bile göndermek. Endişeli kafasındaki ağrı artık dayanılmaz haldeydi. Dr. Railton neşeli bir şekilde içeri girdiğinde kendini yatağına geri sürüklemekteydi.

“Emirlere karşı gelmekte iyisiniz, değil mi?” dedi Dr. Railton. “Bazen doktor mertebesine yükselmeyi nasıl başardığınızı merak ediyorum.” Bu besbelli tıp doktorluğu içindi, hassas nokta. “Yapabiliyorsanız, ağrıdan kaçınmak önünde sonunda temel bir sağduyu sorunudur.”

“Saatim, anlarsınız. Saatimi arıyordum.”

“Saatinizi boş verin şimdi. Şimdi saatlerden daha önemli şeylerimiz var konuşacak. Belki yatak perdelerini kapatsak iyi olacak.” Gıcırdayan tekerlekli perdeleri, şimdi Edwin’in tekrar içinde yattığı yatağa doğru çekerek netameli, hassas, küçük bir özel oda yarattı.

“Herhalde şu anda bir şey yapmayacaksınız, değil mi?” diye sordu Edwin.

“Şimdi değil, hayır. Yapılan testlerin sonuçları hakkında size bilgi vermek istiyorum.”

“Evet?”

“Orada kesinlikle bir şey var. Bu fazlasıyla doğrulandı. Artık tam olarak nerede olduğunu biliyoruz.”

“Ama o nedir?”

“Ne olduğunu boş verin. Orada olmaması gereken bir şey, o kadar. Bilmeniz gereken sadece bu. Çıkartılması gereken bir şey.”

“Bir tümör sanırım,” dedi Edwin. “Karıma söylediğiniz buydu herhalde. Ona sır vermemelisiniz. Adil değil. Bana niye söyleyemediniz?”

“Mutlaka gerekmedikçe, niye keyfinizi kaçıralım? Aslında keyif kaçıracak bir şey olduğundan değil. Ameliyat oldukça basittir.”

“Habis olduğunu düşünüyor musunuz?”

“Sanmıyorum. Hiçbir zaman emin olamayız tabii, ama sanmıyorum. Meslekten olmayanlar,” dedi Dr. Railton, çarşafın üzerinde hayali trompet pistonlarını iterek, “meslekten olmayanlar tıbbi terimler konusunda duyarlı olma eğilimindedirler. Kanseri, gastrik, habisi. Sadece başınızda size iyi gelmeyen bir şey olduğunu ve bu şeyin hızlı bir şekilde, kolayca ve zahmetsizce çıkartılabileceğini kabul edin. Üzgünüm,” diye devam etti Dr. Railton, “eşinize kuşaklarımızla sıkıntı vermek zorunda kaldığımız için. Fazlasıyla duygusal birisi.

Ama ameliyat etmek zorunlu hale gelirse, onun iznini alma meselesi vardı.”

“Onun iznini mi aldınız?”

“Ah, evet. Sizin için çok endişeliydi, iyi edilmeniz için çok istekliydi.”

“Ya benim iznim?”

“Tamam,” dedi Dr. Railton, “açıkçası, ameliyat edilme-ye itirazınızı haykırarak ameliyathaneye sürüklenecek değilsiniz. Aklınız başınızda ve seçme hakkına sahipsiniz. Ama evet demeniz çıkarınıza olacaktır diye düşünüyorum.”

“Bilmiyorum,” dedi Edwin. “Çok da kötü hissetmiyordum, çöknelere rağmen, diğer tuhaf şeylere rağmen, seks ve diğer şeyler. Birileri kafamın içini karıştırmadan da bir şekilde ayakta kalabileceğimi hissediyorum.”

“Bundan pek de emin olamazsınız,” dedi Dr. Railton, hâlâ yorganın üzerindeki trompet pistonlarına hareketli parmaklarla bastırarak. “Şimdiki durumunuz tehlikeli derim. Ayrıca Burma’daki işiniz meselesi var.”

“Ondan vazgeçebilirim.”

“Bir yerlerde başka bir iş bulmanız gerekir. Bu kolay olmayacaktır. Ve giderek kötüleşeceğinizi de unutmayın.”

Edwin bir dakika düşündü. “Ameliyatın başarılı olacağı konusunda hiçbir kuşku yok, öyle mi?”

“Her zaman biraz kuşku vardır. Olmalı. Ama ihtimaller kuvvetle bu ameliyatın lehine gibi gözüktüyor. Bire yüz diyebilirim. Her şey bittiğinde değişmiş bir adam olacaksınız, katiyen aynı insan olmayacaksınız. Bize şükredeceksiniz, emin olun.”

“Değişmiş bir adam, ha? Karakteri değişmiş bir adam.”

“Ah, temelde değişmiş değil. Hasta bir adam yerine sağlıklı bir adam diyelim mi?”

“Anlıyorum. Peki. Ne zaman?”

“Gelecek salı. Güzel,” dedi Dr. Railton, “aferin.”

“O zamana kadar fikrimi değiştirirsem?”

“Değiştirmeyin,” dedi Dr. Railton dürüstçe, “ne yaparsanız yapın, değiştirmeyin. Bize güvenin, bana güvenin.” Güvenilecek bir kişi gibi kollarını açarak durdu; ne var ki, şarkı söylemek için müzik aletini bir kenara bırakmış bir dans bandosu trompetçisine çok benziyordu.

“Pekâlâ,” dedi Edwin. “Size güveniyorum.”

Dokuzuncu Bölüm

Pazar günü öğleden sonra, Sheila geldi; biraz çakırkeyifti ve sakallı, isteksiz, genç bir adamı elinden tutmuş çekiyordu. Daha genç ve güzel gözükiyordu, düzgün bir makyaj yapmış, önu açıldıkça gözüken yeni bir moher elbisenin üzerine bej rengi kürk mantosunu giymişti. “Sevgilim,” diye seslendi. “Sevgilim, sevgilim.”

“Affet beni,” dedi Edwin, “seni karşılamak için yataktan kalkamıyorum. İçeride hâlâ uğuldayan şu hava.”

“Ah,” dedi Sheila, “tabii ki siz ikiniz tanışmadınız. Tuhaf, değil mi, cidden? Nigeledwin. Edwinigel. Eminim gereğince karşılaşma şansınız olsaydı birbirinizi çok severdiniz.”

“Memnun oldum.”

“Memnun oldum.”

“Bak,” dedi Edwin, “o rezil küçük adam benim kol saatimi yürüttü. Kendine İppo diyen, senin para kaydırmaca oyununda yendiğin adam.”

“Sahi mi? Sinir bozucu. O zamandan beri görmedim, başka gören de yok. Buralardan geçiyormuş, sandviç paneleriyle dinleniyormuş ve Anchor onun her zaman takıldığı bir yer değil. Sen bir aptalsın Edwin. İnsanlara çok güveniyorsun, senin sorunun bu. Senin için bir tane daha almalıyız, değil mi? İyi ki bana bir paraya mal olmamıştı.”

“Olmamış mıydı?”

“Onu Jeff Fairlove’dan almıştım. *Sen* hatırlarsın. Bunu bana vermesi için onu zorlamıştım. Sana bir hediye olarak.”

“Peki, niye,” diye sordu sakallı Nigel, “onu zorlayabilmiş miydin? Yani, onun üzerinde nasıl bir *etkin* vardı?” Edwin, kıskançlığın bu sinsî parıltısı üzerine, kendi kendine sıırttı. Nigel kendisini daha yaşlı değil, yaşlanmaz göstermeye çalışan genç bir adamdı – yaşlanmaz, yeleli, sakallı ressam.

“Güzelim,” dedi Sheila, Cockney sesli harfleriyle, “benim sonsuz çekiciliğim. Hiçbir adam, benim zorlamama dayanamaz.” Ressam ciddi bir ifadeyle başını salladı. “Bu öğleden sonra,” dedi Sheila, “Nigel beni çizmeyi teklif etti. Boyamayı değil, çizmeyi. Sevgilim, sonunda her şeyin ayarlandığına çok sevindim. Bu işlerin bitmesi çok rahatlatıcı olacak. Senin de memnun olman lazım.”

“Demek sana söylediler, öyle mi?”

“O Railton denilen adam koridordaydı. Ameliyat edeceklerini ve her şeyin yoluna gireceğini söyledi. Ne rahatlatma ama.”

“O sırrı kalbinde saklamak zorunda kalmamanın rahatlaması mı?”

“O da.” Gülümsedi. “Kış için Moulmein’e geri dönebiliriz. Soğuktan nefret ederim, biliyorsun,” dedi Nigel’a. “Umarım şu senin daire sıcaktır.”

“Ben ressam olsaydım,” dedi Edwin, “resmini yapmak isteyeceğim şeylerden birisi de Moulmein’e inerken havadan görünen manzara olurdu. Güzellik ve yararlılık. Bütün o çeltik tarlaları, değişik boy ve şekillerde, bir santimetrekare israf edilmemiş, insan eliyle yapılmış kolektif büyük bir eser; yine de gözüken insani, hatta doğal hiçbir şey yok. Ama sanırım resmini yapmak fazlasıyla kolay olurdu.”

“Hiçbir şeyin resmini yapmak kolay değildir,” dedi ressam. Hindi gibi bir sesi vardı. “Bana inanın, resim yapmak tam bir bela. Onun için diretiyorum.”

“Ve hangi modern ressamı beğeniyorsunuz?” diye sordu Edwin.

“Çok azını. Doğrusu çok çok azını. Chagall belki. Dong Kingman, muhtemelen. Başka bir iki kişi daha.” Mahzun görünüyordu.

“Boş ver,” dedi Sheila. “Her şey için bu kadar endişelenme. Her şey yoluna girecek.” Kolunu hafifçe okşayarak güven verici bir tavırla gülümsedi. Adam çok dar bir pantolon giymişti. “Nigel,” dedi Sheila, “sahiden çok iyi bir ressam. İyileştiğinde işlerinin bazılarını görmelisin. Bazıları çok etkileyici.”

“O sözcüğü,” diye söylendi Nigel, “kullanma. Etkileyici değil. Bulabileceğin en zıt kelime.” Sesini yükseltti. “Yine gürültü,” diye kendi kendine iç geçirdi Edwin. R. Dickie’nin ziyaretçi bölümü, Edwin’in yatağında her zaman bir gösteri olacağından emin olarak alakadar bir şekilde baktı. “Onların etkileyici olduğunu söylemek, onları bir, onları bir, onları bir sinema poster seviyesine indirir. Bu, lanet olası bir aşağılama.” R. Dickie’nin ziyaretçileri onaylar gibi birbirlerine başlarını salladılar, beklenenin icrası hoşlarına gitmişti.

“Pekâlâ,” dedi Edwin, “o zaman, etkileyici olmadıklarını söyleyelim mi?”

Nigel Edwin’e dik dik baktı. “Siz hiçbirini görmediniz,” dedi. “*Herhangi bir değerlendirme* yapacak pozisyonda değilsiniz.”

“Hatırlaman gerekir, Nigel,” dedi Sheila sert bir şekilde, “kocamla konuştuğunu ve kocanın çok hasta olduğunu. Sanatın hakkında bu huysuzluğuna katlanmayacağım.” Nigel somurttu. “Bu daha iyi,” dedi Sheila. “Ve Nigel, sözünü unutma.”

“Ne sözü?”

“Bir *sanatçı* gibi, değil mi?” dedi Sheila. “Hep al, hiç verme. Edwin’in çamaşırları için verdiğin söz.”

“Ah, o.”

“Nigel,” dedi Sheila, “çok şanslı bir çocuk. Her hafta gelip çamaşırlarını yıkayan Macar bir kadın var. Bu İngilizce dersleri için bir değiş tokuş.”

“Ne,” diye sordu Edwin, “İngilizce dersi vermeyi biliyor mu?”

“Öğreniyor,” dedi Sheila. “Yaparak öğreniyor. Ve söz verdiği bir şey, senin bütün kirli çamaşırlarını yıkatacak. Neredeler?”

“Bu,” dedi Edwin, “çok nazikçe.” Sürekli Mr. Salteena gibi konuşmaktan yorulmaya başlamıştı ama başka ne söyleyebilirdi? “O dolap kirli pijamalar, havlular falanla dolu ve dışarıda büyük dolapta bir gömlek var.”

“İyi,” dedi Sheila. “Doğruca Nigel’in dairesine ya da atölyesine ya da adına ne diyorsa oraya gidiyoruz ve bunları yanımıza alabiliriz.”

“Artık gitsek iyi olur,” dedi Nigel. “Öğlen yemeği yemedim, hatırlıyorsan.”

“Ama kahvaltı ettin.”

“O uzun zaman önceydi.”

“Ben genç bir kızken,” dedi Sheila, “hep sanatçıların açlık çektiğine inanırdım. *La vie de Bohème*.”*

“Operanın ilk iki sahnesinde çok fazla dolgu var,” dedi Edwin.

“Ah, evet,” dedi Sheila, “iyi hatırlattın. Les ve Carmen bu akşam yine seni görmeye gelecekler. Ben, tabii ki gelemiyorum. Carmen özür dilemek için geliyor.”

“Hayır,” dedi Edwin şiddetle karşı çıkarak. “Çok hasta-yım. Ziyaretçi kabul edemem. Lütfen onlara söyle.”

“Onları görmeyeceğiz, değil mi Nigel? Yani idare etmek zorundasın. Les’in tuhaf bir hayatı var, değil mi?”

“Sanırım,” dedi Edwin.

“Evet. Sabah erken saatte Covent Garden pub’larından birinde çalışıyor, geceleri de opera binasında. Doğruyu söy-

* * (Fr.) Bohem hayatı. (ç.n.)

lemek gerekirse, bana öyle geliyor ki, mekân yönünden birleştirme gibi bir şey. Ve geri kalan zamanda yanında Carmen var. Carmen'in bazen yaptıklarını anlatmasını sağla."

"Haydi," dedi Nigel. "Yemek yemeliyiz."

"Evet," dedi Sheila. "Çok garip birisi. *Samson ve Dali-la*'yı sahnelediler ve operayı görmeye gitti, birkaç gün sonra kavga ettiler ve Les gecenin bir yarısında uyanıp onu elinde makas, yatağın başında buldu..."

Nigel birdenbire dikkat kesilmiş Edwin'e bakıyordu. "Beyniniz hakkında bir şey bilmiyorum," dedi, belli ki yemek düşüncesi geçici olarak unutulmuştu, "kurtarılmaya değer mi bilmiyorum. Ama başlar söz konusu olduğunda, iyi bir baş. Daha iyi bir baş," diye bir sanatçı tarafsızlığıyla devam etti, "onunkinden. Resmini yapmaya itirazım olmazdı. Sanırım sizin başınızı onun başını yapmaya tercih ederdim, gerçi benim açımdan çok daha ilginç bir vücudu var. Ve tabii ki, yakında sizin saçınız kalmayacak."

"Ona daha çok var," dedi Edwin. "Ailem erken kel kalan bir aile değil."

"Hayır, hayır," dedi Nigel. "Sizi beyninizden ameliyat edeceklerse bütün saçınızı tıraş etmek zorunda kalacaklar. O zaman denemek isteyeceğimi sanıyorum. Hoş ve oldukça özgün bir çalışma olacaktır. Bir tuval sanırım. Yüzün tropik kahverengisi ve bir çeşit sedefli pembe – bunu denemek isterim."

Edwin'in dehşet içinde benzi sarardı. "Biliyorsunuz," dedi, "henüz bunu idrak etmiş değilim. Bunu hiç düşünmemiştim."

"Boş ver," dedi Sheila. "Yeniden uzayacak, çok çabuk. Ve Samson'un tam tersi olacak, değil mi?"

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu Edwin.

"Bunu bir düşün, sevgilim. Bak," dedi küçük bir resim defteri çıkartmış Edwin'in ilk eskizlerini çizen Nigel'a. "Şu yemek fikrini soktun kafama. Gidip yiyelim."

“Peki,” dedi Nigel. “Ve çamaşırları toplamayı unutmayalım.” Sanatçı kisvesinin altında, iyi bir genç adamdı. Yatak kenarındaki dolaptan hokka burnunu belli belirsiz bir *a pue** buruşturmasıyla, bir çorap, i çamaşırı, pijama tomarını kollarına aldı. Sokak kıyafetleri ve bavulların durduğu dolaptan kirli gömleği almak için dışarı ıktılar. Bunu yaptıklarında Sheila, gömleği sallayarak neşeyle tekrar içeri baktı, R. Dickie ve dudak bükeni de kapsayan bir öpücük gönderdi; Edwin’e, ışı l ışı l, sevecen ve alaycı bir şekilde gülümsedi, sonra ayrıldı.

“Eğlenceli biri, senin hanım,” dedi sonra R. Dickie.

Akşam yemeğinden hemen önce Edwin koğuş hemşiresine, ziyaretçi kabul edecek kadar iyi hissetmediğini ve yatağının etrafına perde çekilirse sevineceğini söyledi. Bu yapılmıştı ve yatak arşafklarının düzeltilmesi sırasında zenci hademe Nigel’in bıraktığı ön eskizi bulmuştu. Edwin bunun pek bir yetenek göstermediğini düşündü.

“Ölüyor mu, oradaki?” R. Dickie’nin ziyaretçilerinden birinin, heyecandan titreyen yüksek bir fısıltıyla sorduğu duyuldu.

“Yoo,” diye fısıltıyla cevapladı R. Dickie, “o değil. Sanırım hanımı biraz kızdırdı, olan biten bu. Eğer o hanımıysa, tabii.” Ardından daha hafif bir fısıltıyla yorum gelmişti.

* (Fr.) Kokuyor. (.n.)

Onuncu Bölüm

“Bu, benim küçük arkadaşım, güverteyi faaliyete hazırlıyor.” Zenci hademe, teninin her tarafından ışık saçarak, gözlüğü ışık içerisinde, görüntünün cüretkârlığına kıkırdadı ve elindeki alet tepsisiyle müzik çalmaya başladı. Yanında bir stajyer duruyordu, servise yeni katılan somurtkan uzun boylu İtalyan’a aletlerin ne olduklarını izah ediyordu.

“Makas.”

“Si.”

“Saç makası.”

“Si, si.”

“Elektrikli tıraş makinesi.”

“Si, si, capito.”

Sheila’nın belli ki mektup yazmak için vakti olmamıştı, hele ziyaret için hiç, ama bir telgraf yollamıştı: İYİ ŞANSLAR SENİ DÜŞÜNECEĞİM SEVGİLER. Edwin, geçmişte, gitmiş olduğu tuhaf kasabaların otellerinde yeni bir iş görüşmesinin akşamında, bunun gibi mesajlar almıştı. Şimdi, dönüşün mümkün olduğu, nesneliğin en uç sınırına seyahat edecekti. Bir hac yolculuğu ama Mekke görünmeden türbanlanacaktı. Zenci işine başladı. Soğukkanlılıkla mırıldanarak lastik eldivenler giydi. Sonra, “Makas,” dedi. Makas kendisine uzatıldı. Bukleler dökülmeye başladı. Edwin sordu:

“Adınız ne?” Zenci dedi ki:

“Dikkatimi dağıtmamanızı rica ederim.” Ama daha çok bukle yerde birikmeye başlayınca yumuşayıp dedi ki: “Bilmeniz gerekiyorsa, adım Mr. Southey. *Mister*,” diye, sanki Edwin’in kendi unvanını küçümsemek ister gibi vurguladı, “ünlü uzman Mr. Begbie gibi.”

Hazan hızla devam etti, kahverengi tomar ve buklelerin dökülüştü. “Çok fazla kepek var,” dedi uzman. “Böyle devam ederse, saçlarınız dökülür.” İtalyan, işlemin her detayını yakından izledi, dil engeline rağmen ne yapıldığını gayet iyi anladığını göstermek için sık sık başını sallıyordu. Edwin serin, hafif ve koyun gibi hissetmeye başladı. “Saç makası,” dedi Mr. Southey.

Yeni ve şehvetli bir duygu, topyekûn çıplaklık yaklaştıkça tuhaf bir boyun eğiş devreye girdi. Saçlar Arap harflerinden oluşmuş bütün bir Kuran’la Pitman stenosu kullanma kılavuzu karışımı gibi dökülüyordu. Kaba biçme darbeleriyle Mr. Southey mırıldayan aletini, otuz sekiz yıldır konturlarını havadan saklayan bir tepenin üzerinden geçirdi. Başarısının farkında, şarkı söylüyordu. Kıta ortasında dedi ki:

“Tıraş makinesi.”

Epilasyonun son aşamalarına gelinmişti. İtalyan’ın ağzı aralıktı ve biraz soluyordu. Tıraş makinesi rahatsız edici vızıltısını sürdürdü, zencinin şarkısı coştı. Sonra şarkı, gerileyip inceleme işi için durulduğunda azalarak sona erdi –garip bir vız burada, kısa bir pır pır burada– ve sonunda heykel tamamlanmıştı.

“İyi görünüyor, bayağı iyi.”

“*Bello*,” diye kabul etti İtalyan.

“Bekleyin,” dedi Mr. Southey, “size bir ayna getireyim.”

“Yo, yo” dedi Edwin. “Yo, yo, yo.” Korkulu parmakları, dokunarak, kayarak kafa derisinin üzerinde gezindi. “Tanrı aşkına, örtün şunu.”

“Herkes,” dedi Mr. Southey, “biraz minnettarlığı minnetle karşılar. Bu çok şey istemek değil. Bir aynaya bakmalısınız.”

“Beni duydunuz,” dedi Edwin. “Görmek istemiyorum, bunun hakkında hiçbir şey bilmek istemiyorum. Sadece örtün.”

“Nankörlük,” dedi zenci. Güvenli bir biçimde uyan yün bir bere getirdi. Sonra Edwin tıraş aynasına çekinerek bir göz attı. Pusetindeki küçük Edwin’i gördü –annesinin oturma odası için çerçevelemiş olduğu fotoğraftaki küçük Edwin’i– ama güvensiz gözlerle keskin bir şekilde bakan, gıdılı ve bir günlük sakallı küçük Edwin’i. Aynayı tangırdatarak dolabın üzerine koydu ve yatakta hareketsiz yattı. İtalyan, berber dükkânı dolusu saçı süpürdü; zenci yatak perdelerini açtı. Edwin sonunda mütevazı hacı kulübünün tam bir üyesi olduğunu hissetti.

Kadrolu hemşire “deliksiz uyuyabiliyor musunuz?” diye sormak için geldi. Manchester’ın huzurlu sesiyle konuşuyordu.

“Yeteri kadar,” dedi Edwin.

“Hımm, çok inandırıcı konuşmuyorsunuz. Temkinli ol-sak iyi ederiz. Yarın sabah sizin iyi ve sersemlemiş olmaruzı istiyoruz, yarı ölü, demek istediğimi anlıyorsunuz.” Şişesinden cömert bir porsiyon tablet boşalttı. Edwin bunları suyla yuvarladı.

Kısa bir süre sonra uyumuştı. Rüyaları çok renkli, üç-boyutluydu. İçinden geçtiği ormanda yatan üç büyük köpeğin bir pitonun kıvrımları olduğu ortaya çıktı. Rüyasında gülümsedi: Bunun seks anlamına geliyor olması gerekirdi. Bir kuyuya düştü, birine daha, birine daha. Bir kuyunun dibinde beklenenle karşılaştı: Sürünen büyük böcekler, 1860 *Punch*’ından bir çizgi roman resmi, Cocteau’nun bir filminden monoton bir şekilde *habituel* kelimesini tekrarlayan bölünmüş mermer bir baş. Brighton’ın kumlarında oturu-

yordu, etrafı gülümseyen insanlarla çevrilmişti ve umutsuzca çıplak ayaklarını saklamaya çalışıyordu. Son kuyunun dibinde sadece karanlık vardı, hiç görüntü yoktu.

On Birinci Bölüm

Edwin mekanik bir silkinmeyle uyandı; derin uykuyla tam uyanıklık arasında bir sınır bulunduğuna dair hiçbir işaret yoktu. Nerede olduğunun ve niye orada olduğunun bütün farkındalığıyla oturmuştu bile. Zaman hakkında bir fikri yoktu ama geceydi, parlak dolunay ışığı Londra'yı kaplıyordu. Anladı ki, şüphesiz büyük bir doz uyku ilacının neden olduğu duyarlıktan net bir şekilde kesin, belirgin bir niyetle uyanmıştı: Kimse kafasını kesip açmamalı, herhangi bir tümör çıkartılmamalı ve o yaşamalıydı –kısa da olsa– ve ölmeliydi –ölüm ne kadar yakın da olsa– hasta da olsa, iyi de. Doğrusu, kendisini harika hissetti.

Ölüm, zaten, hastanedeydi: Onun koğuştta horladığını duyabiliyordunuz. Hayat dışarıdaydı. Derhal oradan ayrılmalıydı. Tekrar uykuya dalarsa, niyeti sabah mahmurluğuyla körelebilirdi; kavga edecek bir sürü insan olacaktı; daha nerede olduğunu kestiremeden, kaba etine daha derin bir uyku pompalayacaklardı ve irikıyım adamlar onu ameliyathaneye götüreceklerdi. O zaman çok geç olurdu. Şimdi olmalıydı.

Yatak perdelerinden ince duvarlarla çevrenmiş olan gece hemşiresi loş ışığıyla masasında oturuyordu. Edwin biliyordu ki, hemşire bir yıllığına mübadeleyle gelmiş Amerikalı bir kızdı. Missouri ya da öyle bir yerden.

Dr. Railton'a ve başka herkese güvenmekle ne kadar aptallık etmişti. Onlara göre şimdiden bir nesneydi, anestezi altında ölse ancak bu kadar nesne olabilirdi; esef vericiydi; Dr. Spindrift halis bir morfoloji külçesine dönüşmüştü.

Yatak, içinden çıkarken çatırdadı. Başını hissetti: Yün bere hâlâ oradaydı: Yün bere dışarıdaki dünyada biraz fazla aptalca görünecekti. Boş ver. Şapkalar, peruklar vardı, yok muydu? Hemşirenin kulakları keskindi. Dışarı göz attı, sonra hafif ve hızlı bir şekilde ona doğru yürüdü.

“İyi misiniz? İsteddiğiniz bir şey var mı?” Yakışan üniformasıyla hoş bir kızdı, filmlerden çıkma bir hemşire. Sesi tatlıydı.

“Sadece şeye gitmek istiyorum...”

“Ah. Size bir sürgü getirmemi tercih etmez miydiniz?” Zorlu, kullanışsız o şey için kullanılan, nefret edilen söz, kadının ağzında alaycı bir anlam kazandı. Amerikan filmlerinde hiç duymadığınız bir kelimeydi. İki sesli harf çekildi ve uzatıldı: siürgiü.

“Hayır,” dedi Edwin. “Tercih etmem – hiç de aciz değilim, anlarsınız.”

“Peki. Sabahlığınızı giyin.” Ay tatlılığı üzerinde parıltıydı. Onun gibi bir film tanrıçası tarafından yönetilmek bir onurdu. Ve şimdi başı belaya girecekti. Edwin onun için üzüldü, ama çok da değil. “Çok uzun sürmesin,” dedi kız.

“Sürebilir,” dedi Edwin, “epey uzun bir iş, ne demek istediğimi anlıyorsunuz.” Sahte klinik detaylar vermenin eşliğinde duraladı. “Yediğim bir şey,” dedi.

“Tamam, tamam.” Münzevi ışığına geri döndü. Edwin, heyecandan titreyerek, hızla dışarı çıktı. Banyoların karşısındaki koridorda dolaplardan birinin çelik kapısını açarken, birdenbire, şu son haftanın onu sahip olduğu şeylerden ettiğinin farkına vardı: Kol saati, iç çamaşırı, saç. Çorap yok, gömlek yok; farkına vardı ki Nigel'in dairesinde bir Macar

tarafından yıkanacaklardı. Üşüyecekti: Palto yok, yağmurluk yok, Burma'ya gitmeden önce atılmıştı. Telaşla kravat, ceket ve pantolonu banyolardan birine taşıdı. Ve bu sefer ayakkabılarını unutmamalıydı. Her şeyi pijamalarının üzerine giydi. Çizgili, epeyce kirli pijama üstü pek de gömleğe benzemiyordu. Aynada ona kaşlarını çattı. Kravatı yakanın altından geçirip bağladı. Omuzlarından yukarısı en hafif tabiriyle garip gözüküyordu. Ayakkabılarının içi çıplak ayaklarına soğuk geldi ve ürperdi. Durakladı. Çalmalı mıydı? Dolaplar kilitli değildi. Müsait başka kıyafetler vardı – gömlekler, belki paltolar. Sonra düşündü: hayır. Küçük de olsa bir suç işlemek onlara bir koz verirdi. Böyle küçük hırsızlıklar, karmaşık bir sendromun parçası, kleptomani olarak addedilirdi – çok hasta bir adam, hareketlerinden hiçbir şekilde sorumlu değildir.

Çok az parası vardı (sonra sayacaktı) ve rehin bırakabileceği ya da satabileceği hiçbir şeyi yoktu. Küçük valizinin dolabından alındığını fark etti; tabii ki Sheila ve Nigel'in çamaşırları bir şeyin içinde taşımaları akla uygundu. Ceketinin iç cebinde özel kâğıtlar buldu, kuşkusuz, valiz bir çamaşır torbasına dönüştürülürken oraya konmuşlardı ve doktora diplomasının katlanmış parşömenini hissetti. Ne demeye onu yanında eve getirmişti ki. Bir sebebi olmalı diye düşündü. Ama şimdi ne olduğunu merak etme zamanı değildi. Önce dışarı çıkmalıydı.

Korku içinde çaldığı lastik tabanlar için erkek ve kadın koğuşlarının iki tarafa açılan ağır, müşterek kapılarına minnettardı. (Ama bu ikiliğin kendisine de koğuş deniyordu, Philpotts Koğuşu; her bir ünite bir alt ünite ya da yarı ünite ya da bunun gibi bir şey miydi?) Emindi ki, şüphelenmeyen birinin dikkatini çekecek bir ses çıkarmamıştı. Kapıların dışındaki sahanlıkta mavi bir ampulün korkunç ışığıyla karşılaştı. Ay ışığının girebileceği bir pencere yoktu. Mavi loşluk onun ilk kat merdivenlerini indiğini gördü ve mavi

ışıkla alt sahanlıkta tekrar karşılaşıldı ve bu aşağıya kadar böyle devam etti. Çabucak alt kata gelmişti. Gerçek dertleri burada başlayacaktı. Koridorlar gölgeliydi ve gölgeler ünlü ölülerin büstlerine yapmacık bir hayat aktarıyordu – sahte suç ortaklığının bakışları, göz kırpmaları ve gülümsemele-ri. Son koridor girişe açılıyordu ve orada gece kapı görevli-si ayakta, duyuru panosundaki duyuruları heceliyordu, hiç de uykulu değildi. Edwin'in onun yanından geçip gitmesi olası değildi. Dış kapının kilitlenmemiş olmasının da hiçbir garantisi yoktu. Edwin giriş saatinde zamanı gördü –dört kırk– ve otomatik olarak saatini kurmaya çalıştı. Lanet olası 'Ippo. Düşünceli bir şekilde koridor gölgelerinin içine sindi.

Bodrum katı vardı tabii. Tanrım, bodrum katının ol-duğunu bilmiyor muydu? Bu bodrum katına gittiği belli olan –pis ve pek de kliniğe yakışmayan– merdivenlerin ne-rede olduğunu da biliyordu; bir koridor kadar gerideydi. Bu merdivenler yalnızca apandis olmuştu; istenmeyen bir organ, çünkü işkence odalarına inmek için asansörler kul-lanılıyordu. Edwin gölgelere geri yürüdü ve bir merdiven buldu, iğrenç bir şekilde gıcırıyordu. Aşağısında kapalı kantin kapısını ve mutfak kapılarını buldu. Tabii ki. Unut-muştu. Birden fazla bodrum katı vardı. Ay ışığının girdiği bir pencere gördü; dışarıda çöp bidonlarının sefaleti; pence-renin yanında bir kapı. Ümitle denedi ama kilitliydi. Sonra pencereyi denedi. Alt mandal kayarak açıldı; üsttekine ula-şabilecek miydi? Etrafına bakındı – bir kutu, bir sandalye, üzerine çıkılabilecek herhangi bir şey? Şaşırtıcı bir şekilde, bir köşede katlanıp biçimsiz bir mutfak sandalyesine dö-nüşebilen küçük bir merdiven saklıydı. Aklına bir şüphe düştü. Bütün bunlar bir tuzak mıydı? Akli dengesi yerinde olmayan kişilerin vakalarındaki tecrübelerine dayanarak, bu durumdan çıkmaya çalışacağını, kaçmaya çalışacağını önceden biliyorlar mıydı? Bir ameliyatın gecesinde, belli bir

çeşit uyku ilacının etkisiyle, bu hep oluyor muydu? Hastanın nazikçe ve şakacı bir şekilde tekrar yatağına götürülmeden önce bir yere kadar gitmesine izin verip klostrofobisini hafifletmeyi faydalı mı addediyorlardı? Dr. Railton ve diğerleri, belki Mr. Begbie kendi de, şimdi dışarıda bekliyorlar mıydı? Yakında öğrenecekti. Merdiveni alıp pencereye taşıdı. Tırmandı ve üst mandalı kolaylıkla açtı. Pencere usulca açıldı ve sakin sonbahar gecesi bir kedi gibi içeri girdi. Edwin özgürlüğü ve Londra güzünü kokladı – çürüme, duman, soğuk, mazot. Fazla kolay oldu. Tırmanarak dışarıya çıktı, alanda birkaç adım attı. İki kedi gürültüsüzce kaçtı, ama bir başkası çöp bidonu kapağını tangırdattı. Sivri uçlu parmaklıklar ve buna uygun bir bahçe kapısı vardı. Kapının üstünde asma kilit vardı, ama üzerinden tırmanmak zor değildi – ayak çöp bidonunun üzerine, ayak yukarı, sokağa atladı. Pantolonundaki yırtık sıkıcıydı ama vahim değildi. Sheila dikerdi.

Sokakta oyalanmaya zamanı yoktu. Onu tanıyan bir hemşire ya da hastabakıcı işe geliyor olabilirdi: Personelin işe ne zaman başladığından emin değildi. Gece görevlisi, ayın fırtınalar ve sükûnet denizlerini bulmaya çalışan amatör bir ay astronomu kılığında öndeki merdivenlerde belirebilirdi. Bir polis memuru şüphelenebilirdi. Edwin, meydanın parmaklıkları boyunca yürüyüp, dükkânları ve içinde hakiki bir Tudor dönemi barı olan bir yan sokağı ve ondan sapılan eski geçitleri bularak hastanenin kavisli ön cephesinden uzaklaştı. Buralarda, düzgün insanların ortalıkta belirmeleri için uygun zamanı beklerse güvende olacağını düşündü. Saatin şimdi neredeyse beş olması gerektiğini hesapladı.

Neyse ki Sheila'nın otelinin adını ezberleme zahmetine girmişti. Farnworth. İsmi unutma korkusuyla bir gece uymadan önce kafiyeli bir ipucu oluşturmuştu:

Far north-west is the land of my birth,
Far north-west in the north-west orth.*

Gerçekten makul bir saate kadar oraya gidemezdi, belki kahvaltı saatinde, o da kahvaltı salonu çoğunlukla küçük otellerdeki gibi sokağa bakıyorsa, kızarmış ekmeğini kısırdattırırken onun dikkatini çekebilirdi. Fazla yemek yemezdi ama kahvaltıları severdi. Üzerindeki kıyafetle zili çalıp idareyle karşılaşmak istemedi. Ama Farnworth tam olarak neredeydi? Telefon rehberinden bulabilirdi. Bir telefon kulübesinde telefon rehberi bulabilirdi.

Dur! Makul bir saatte karısına telefon edebilirdi ve karısı bir taksiyle gelip belli bir noktadan onu alabilirdi. Bu onu büyük bir utançtan kurtarırdı. Ama kafasında küçük bir vızıldama karısının bütünüyle güvenebileceği biri olmadığını söyledi. Karısında oldukça büyük bir bakiye, iki ayın maaşı varken, niye parası ya da rehin verecek bir şeyi olmadığı için endişelenmişti? Niye karısının telefonda dalga geçeceğini ve bir taksi getirmek yerine bir ambulans ve beraberinde güçlü kuvvetli adamlar getireceğini hissetmişti? Ama bu güvensizliğin olağan olduğunu düşündü: Onun iyiliğini isteyen çok fazla insan vardı. Karısı, karısıydı; Sheila, Sheila'ydı. Anlayacak, aynı fikri paylaşacak, yardım edecekti.

Yan yoldan yürüdü, vitrinler ve ofislerle dolu işlek bir caddeye geldi. Bunun, çok iyi bilmediği Londra'nın anacaddelerinden birisi olması gerekir diye tahmin yürüttü. Sodyum sokak ışıkları, pencerelerde ışıklar vardı. Arada sırada hızla bir araba geçiyordu. Esneyen yolcularla tıklım tıklım bir havayolu otobüsü bile vardı. Edwin, kasetçalarla dolu bir camda kendi aksini gördü – yün bere ve pijama yakası arasında, zayıf, sarkmış, kibirli bir yüz, Londra gibi bir yer için geçerli bir dış görünüş. Sonra bir telefon rehberi

* Doğduğum yer uzak kuzeybatıda
Kuzeybatının dimdik kuzeybatısında. (ç.n.)

aradı. Yapılacak iş buydu. Bir polis memuru durdurursa, doğruyu, bir telefon kulübesi bulmak için acele ettiğini söyleyebilirdi. Kravattan değilse bile, pijamadan anlaşılacağı gibi, acil bir durum. Yün bere? Aciliyetle ilgili bir şey belki de.

Bir telefon kulübesine gelmesi biraz zaman aldı, kulübe-
de Londra rehberinin, ihtiyaç duymadığı tek bir cildi vardı. Ama sonunda, bir atlı heykel ve Amerikan giysileri satan bir dükkânın yakınında, bu eseri, bir süper doktora tezi gibi birçok cilt halinde buldu. Yolda hiçbir polise rastlamadı – sadece avare bir eğlence düşkünü, kılıksız bir işçi veya onun gibi biri, bir sürü kedi. Sadece Londra'ya aşina olmadığını değil; ayrıca üç yıldan fazla bir süredir İngiltere'de olmadığını düşündü. Bu yabancılık duygusu tedirginliğini, av olduğu algısını alevlendirdi. İç cebini yokladı, pasaportunun sert duvarları emin olmasını sağladı.

Bu kadar çok Farnworth Oteli bulunmasının mümkün olabileceğini düşünmemişti. Posta kodu hastaneyle aynı olan bir tane seçti ama sokağın adı ona hiçbir şey ifade etmedi. Yine de, yeri bulmak, yapacak bir şey daha anlamına geliyordu. Şimdi dolduracak bir sürü zamanı vardı. Bu dikine duran camdan tabut, dinlenmek için yeteri kadar emniyetli bir yermiş gibi gözüktü. Bir telefon kulübesinde rahatlık ve gizlilikle çok az şüpheli faaliyet yapılabilir diye düşündü. Parasını çıkardı, uzun mesafe arama yapacakmış gibi saydı ve Birleşik Krallık para birimiyle üç şilinden biraz fazla olduğunu gördü. Birkaç bozuk rupi ve başka yabancı madeni paraların yanı sıra bir tırnak törpüsü ve küçük bir çakısı vardı. Her ne kadar sürgünü sırasında İngiltere'de hayat pahalılığı artmış olsa da, bir yerlerde bir fincan çay ve birkaç ucuz sigara almanın mümkün olabileceğinden oldukça emindi. Daha değil, tabii ki; en azından, dükkânların ve ofislerin, geç kalkanların ve geç gelenlerin olduğu bu bölgede değil.

Aylakça B Düğmesine bastı. Dört peninin şingırdayarak dışarı çıkmasına çok şaşırdı ve sevindi. Bunu iyi bir alamet olarak kabul etti. Şu var ki, hediyesini saklayıp sonra telefonla ilgisi olmayan bir şey için harcaması adil gelmedi. Savaş sonunda, bir sefer, bir Berkeley Sokağı tütüncüsüne on şilinlik bir banknot uzatmış, bir sterlin üzeri geri verilmişti. Derhal on şilin değerinde daha sigara satın almıştı. Doğrusu buydu. Şimdi postaneye dört peniyi geri vermeyi düşündü. İlham geldi. Hastanenin numarasını aradı, sonra, bakırlar içeri sokulmuşken ne aksan takınacağını düşündü. İrlanda aksanına karar verdi ve numarayı çevirdi.

“Ya,” dedi içkiliymiş gibi, “size vermek istediğim önemli bir bilgi var.”

Santraldaki yorgun ses “Evet? Sizi gece görevlisine aktarıyorum,” dedi. Dolaşmalar ve esnemeler oldu. Niye gece görevlisi diye merak etti Edwin. Niye bir doktor veya bir hemşire veya başka biri değil? “Alo,” dedi gece görevlisi.

“Ya, hastanenizden kaçan bir hastanız var mı?”

“Kaçan? Kaçan? Kaçan derken ne demek istiyorsunuz?” Gündüzleri yeteri kadar uyumayan birinin sesiydi. Sizin ifadenizle, *kaçan* kimse yok.”

“Ah, pekâlâ, burada Hounslow’da kaçtığını söyleyen bir adam var ve bu serseriye istiyorsanız, nerede bulacağınızı biliyorsunuz.”

“Nerede dediniz? Neden bahsediyorsunuz?”

“Cockfosters’da, öyle,” dedi Edwin. “Eminim bundan sonra kendi adımları yanlış söyleyeceğim.”

“Kafadan çatlak olmanız beni etkiledi,” dedi ses. “İnsanlar buradan *kaçmaz*. Burası tımarhane değil.”

“Pekâlâ dostum,” dedi Edwin. “Uyarılmadığınızı söylemeyin. Kutsal bakire Meryem ve bütün mukaddes melekler ve azizler sizi kutsasın ve korusun,” diye ekledi. Sonra telefonu kapattı. Tuhaf. Amerikalı hemşire hâlâ orada ıkındığına mı inanıyordu? Memlekette yeni olduğundan, Birleşik Kral-

lık'ta dışarı çıkma temposunun Birleşik Devletler'dekinden farklı olması mümkün diye mi düşünüyordu? Bütün hastane nasıl da panik içinde uğuldamaz diye merak etti. Şimdi kendisi, eller cepte, bu minik fenerde saklanmış olarak, bir ezgi mırıldandı. Bir elini B Düğmesine basmak için çıkardı, ama bu sefer bozuk para hediyesi yoktu, hayır -güldü- madeni boşaltım veya para ishali.

On İkinci Bölüm

Vakit hâlâ erkendi, ama amaçları olan insanlar metroya koşuşturuyorlardı. Edwin tabutunu terk etmişti, çünkü kısa boylu, orta yaşlı, tüyleri dökülmüş kürk mantolu bir kadın, gerçek bir memur olarak gelmişti. (Ama “memur” denebilir miydi? Bu, sözü dinlenen anlamına gelirdi. “İsrarcı” daha doğru olabilirdi ve bu kadının aceleyle cama madeni parayla vurmasını da ifade ederdi.) Edwin, dışarı atılmış olarak, ağır ağır etrafta dolanırken, William Barnes veya Naziler İngiliz lisanıyla istediklerini yapmış olsalardı TELEFON yerine şimdi UZAKHOPARLÖR denirdi; şu kapalı kasap eski İskoçya’daki gibi etçi; tütüncü sigara satıcısı olurdu diye düşündü. Sigara satılan dükkânın önünde bir sigara makinesi vardı. Edwin’in bir florini* vardı, böylece onluk bir paket satın alabilirdi. Aracı bir insan olmadan. Bu faydalıydı. Kırtasiyecinin kapısının camına yaslanmış dergileri gördü. Charlie’nin getirdiği dergi de oradaydı: *Vahşi Güzellik*. Daha önce hiç görmediği bir sürü dergi daha vardı: *Cesaret*; *Eylem*; *Of!* Tuhaf bir görme bozukluğuyla rahatsız olan gözlerini ovuşturdu. Bu dergilerin adı gerçekten *Hava*, *Gurur*, *Ödül* ve *Buraya* mıydı? Bir sigara yaktı (beş kibrit kalmıştı) ve cam bir kutudaki reklam kartlarını okuyarak gözlerini yatıştır-maya çalıştı. Egzotik Çikolata Renkli Model 41 – 24 – 39

* 2 şilin. (ç.n.)

ölçülerinde, Öğleden Sonraları Müsait. Anette, düzeltme uzmanı. Deri için Janice. Ucuza Bebek Puseti. Beyefendiler İçin Flatlet İş Suiti, Maalesef Siyahilere Yok.

Bir sonraki köşeyi döndüğünde büyük beyaz bir süt makinesi gördü. Altı peniliği vardı. Mükemmel. Yine aracı bir insan olmadan erken bir kahvaltı. Yanıp sönen ışıkların olduğu yere yırtılacak mavi bir köşesi olan soğuk ve nemli bir karton getirilmişti. Minnetle soğuk sütü içerken gözleri aslında hâlâ bir gece göğü olan acı sabah göğüne bakıyordu. Ama ay batmıştı. Sokağın biraz daha ilerisinde altı sıra çikolata olan bir makine gördü. Son altı peniliğini atıp bir kalıp Honey Nut Milkshake'i aldı.

Çiğnerken araları dolan dişlerini emdi. İki tane peni, bir de üç peniliği vardı. Bu fazla dayanmazdı, dayanır mıydı? Bozuk parası olmadan telefon bile edemezdi. Ama tabii ki, telefon etmek istemiyordu. Hâlâ çiğnerken, arada bir sütlü bir geçirti çıkıyordu, (bunun yün beresine uygun olduğunu düşündü), geniş uçsuz bucaksız işlek caddeye geri yürüdü. Bu saatte açık ne bir sanat galerisi ne bir müze ne de kütüphane vardı, değil mi? Bu saatte yatak, çalışmayanlar için tek ücretsiz eğlenceydi. Yatakta yatan Londra. Doğunun şehirleri günün bu saatinde hayat dolu olurdu. Edwin yürürken durakladı. Trenleri duydu. Bir istasyonda ısınarak beklenebilirdi.

Büyük hedefine doğru yolunu neredeyse koklayarak buldu. Koku, biliyordu, hidrojen sülfür kokusu olmalıydı, ama bu hasta burun onu çayır gibi bir kokuya dönüştürerek tatlılaştırmıştı. İstasyonun önündeki büyük meydanda yokuş yukarı tırmanıp kirle kaplı Gotik bir katedrale vardı. Süt güğümü buhurdanlıkları tangırdadı; kekremsi bir tütsü vardı; bir sinyal Oremus diye kükredi. Devasa, boş bekleme salonunda banklar vardı. Oturmaktan memnundu. Yüce Tanrı'ya şükretti.

Öfkeli insanlar yerel trenlerden homurdanarak indi; daha sakin, banklarda derin düşüncelere dalmış, daha uzun seyahatleri bekleyen birkaç yolcu vardı. Edwin başıyla ayaklarının eşit derecede uyuşuk olduğunu hissetti. Yanında, bankın üzerinde darmadağın gazeteler vardı. Gazete tomarlarının sıcak tuttuğunu duymuştu. Gazete *Daily Window*'du ve eline alır almaz ona haykırdı: JIVE KIZI DÜĞÜNDE ÖLDÜ. Daha sakin olarak deprem yüzünden bin Japon'un evsiz kaldığını fısıldadı. El örgüsü çoraplar yeteri kadar sağlıklı mıydı? diye düşündü. Yün beresini haftada bin sterlin kazanan ve nişanlanan genç şarkıcıyla doldurabilirdi, ama sonra vazgeçti. Kelliğine kafayı takmış sırttan adi küçük zevzcğin farkına varabilirdi. Gazetenin on bir yaşındakilere sütüyenler hakkında öğüt veren ve ŞAKA YAPMADIĞI İÇİN ANNE-MİZİ SEVİYORUZ diye başlayan başka bir yazının olduğu bir sayfasından çorap yapmaya çalıştı. Bu çok zordu, sonunda her iki ayakkabıya karikatürler tıktırdı, böylece daha rahat oldular. Ama başı ve ayak bilekleri hâlâ soğuktu. Bu muhteşem özgür dünyaydı. Neredeyse hastaneye dönmeye karar vermişti.

Pasaportunun numarasını okudu 433045. Dr. Edwin Cyril Spindrift, Okutman, Doğum Yeri ve Tarihi Whitby 25.02.21, Boy 1,80, Göz Rengi Ela, Saç Rengi Kahverengi. Ve gözlerini dikmiş ona bakan, çok fazla saçlı olan hoş bir genç adam vardı; uzaklara, Moulmein kadar, hatta daha da uzaklara gidecek genç bir adam. Edwin üşümesi artarken dikkatli bir ilgiyle bütün vizeleri okudu. Sonra bu terminalin iç tarafında bir metro istasyonu olduğunu fark etti. Orası daha sıcak olabilir diye düşündü. Bekleme salonunun diğer tarafına yürürken, iki yaşlıca kadının yün beresine baktıklarını gördü ve birinin "Zavallı genç adam. Saçkıran," dediğini duydu.

Edwin'in bir beş peniliği vardı. Daha da çok vardı: beş ve yarım peni. Hastaneye en yakın istasyona bilet iki pe-

niydi. Makine onun görünüşü hakkında bakış ya da sözle yorum yapmadan biletini verdi. Bir peron, bir bank ve okumak için verilen reklamlardan kurtulmuştu. Birazcık daha ılıktı. Trenler akın ediyor, kapıları tıslayarak açılıyor, sonra kapanıyordu ve hiçbirine binmedi. Çok fazla zamanı vardı. Kestirmeye bile fırsat buldu.

Saat sekizde gitme vakti geldi diye düşündü. Trafik artıyordu: Ellerinde gazeteleriyle tıraşlı adamlar; rujlu kızlar. Çoğu onun saçkıranlı tepesine kayıtsız kısa bakışlar atıyordu. Sırrı açığa vurup, bereyi çıkartıp sağlıklı bir kellik göstermek daha iyi olmaz mı diye düşündü. Ama bunu yapmama-ya karar verdi. Trende ayakta, yabancı gibi gözükmeye ve bütün bu garip kıyafeti yerel bir giysi gibi göstermeye çalıştı. Asansörde çıkarken biletçiye: “*Ashti vahrosch*,” dedi. Lisan uydurmada her zaman iyiydi. Herkes ona baktı. Kendini değersiz hissedermiş gibi gülümseyerek mütevazı bir şekilde selam verdi. Hepsi bakışlarını ondan kaçırdı.

Farnworth’ü bulmakta zorlandı. Bazıları bakımsız olan özel otellerle dolu bir sokaktaydı. Bakımsız olanların kapı aralıklarından taranmamış fahişeler süt şişelerini almaya uzanıyor, bir iki tıraşsız adam utanarak dışarı çıkıyordu. Ama Farnworth bakımsız değildi. Biraz saygınca bir oteldi ve kutularda çiçekleri vardı. Edwin dışarıda çekinerek ve kahvaltı salonuna göz atarak yukarı aşağı yürüdü. Sheila henüz orada değildi, ama daha erkendi. Yumurtasıyla sandviç yapan kazak giymiş genç bir adam; parmaklarıyla kuru mısır gevreği yiyen Hintli bir kız dikkatini çekti; masada şapkasıyla oturan ve İranlıya benzeyen bir adam vardı. Tipik bir ucuz Londra oteli.

Kahvaltıcılar gitti ve yenileri onların süt sürahilerini devraldı. Kır saçlı bir kadın servis yapıyordu – gözlüğü kör, ağzı açıktı, ruhu hareketlerinden çekilmişti. Edwin bekledi. Kısa bir süre sonra kahvaltısını etmeyen yaramaz bir çocukla bir çift geldi. Çocuk pencereye geldi, Edwin’in beresini işaret

ederek, onu almak için ağlamaya başladı. Edwin telaşla sokağın ilerisine gitti ve poster dolu bir duvarı inceledi. Yapay bir sos kocaman bir karışık ızgara aracılığıyla erdemlerini haykırıyordu; bir metre boyunda sosisler, bisiklet tekerlekleri kadar domates dilimleri Londra havasında sürekli soğumaktaydı. EEG çeken o şıllığına benzeyen bir model, adı KOOLKAT olan yeni bir sigara içiyordu. Adı MUSTAVIT olan bir sos vardı, ahmak bir koca tabağına bu sostan serpiyordu, pırıl pırıl ciltli bir ev kadını sokağa sesleniyordu: “Kocam bu sostan alması *gerektiğini* söylüyor.”

Edwin kahvaltı salonu penceresine geri döndü. Şimdi o çocuk, görünüşe bakılırsa, yeri tekmeliyordu. Samimi olarak küçümseyen ve terbiyeli bir biçimde başka yöne çevrilen gözler arasında Sheila’nınkiler gözükmüyordu. Cesaretle soruşturma zamanı gelmişti. Basamağı çıktı ve zile bastı. Bir süre sonra, öfkeli, yaşlı, saçları ortadan ayrılmış ve beyaz bukleleri iki yandan sarkan, kirli önlüklü bir adam elinde bir dilim balıkla geldi ve hiçbir insani sıcaklık içermeyen bir tavırla sordu:

“Ha?”

“Affedersiniz, ben köşedeki hastaneden henüz çıktım, bu tuhaf kıyafetim ondandır, Mrs. Spindrift içeride mi, lütfen?”

“Bağyan kim?..”

“Spindrift. Pek tuhaf bir isim, biliyorum, ama bu gerçek bir isim, emin olun, benim ismim de bu.”

“Burada o isimde biri kalmıyor. Kalıyordu ama artık değil.”

“Bana ne zaman ayrıldığını söyleyebilir misiniz?”

“Dün, evvelsi gün, kim bilir? Bugün burada, yarın yok, otellerin kanunu. Kusura bakmayın, balık yanıyor.”

“Ama hiç mesaj ya da adres bırakmadı mı?”

Mutfaktan bir çığlık geldi. “Söyledim size,” dedi yaşlı adam, “balık yanıyor. Şimdi gidiyorum, bildiğim başka bir şey yok.” Ve başını sallayarak kapıyı kapattı. Edwin ürkmüş

ve tereddütlü, merdivende durdu. Bunu beklemiyordu. Ama Farnworth Oteli'nin onunla işi bitmemişti. Kır saçlı, uyurgezer kadın geldi, kapıyı açtı ve sordu: "İsim ne?" Besbelli İngilizdi.

"Spindrift."

"Evet. Deftere yazdığında çamaşır makinesi için iyi bir isim diye düşünmüştüm." Sesinde uyurgezerlik yoktu; ticari ve sertti. "Ama çabucak unutmayışımın tek nedeni o değil. Onu burada daha fazla tutmazdım ve başka bir isimle geri gelmeye çalışmasının hiç yararı olmadığını, çünkü onu hatırlayacağımı ona söyleyebilirsiniz. Doğrusu, odada onunla bir adam ve zavallı kocası, hastanede hasta bir adam. Ve onun peşindeki başka bir adamsanız, size gittiğini söylemekten mutluluk duyarım ve nerede bulacağınızı bilmiyorum. Olup bitenler." Mutfaktaki balık yüksek bir sesle tısladı. "İşte o kadar." Ve kapıyı kapattı.

Edwin kısa bir süre dehşet içinde kalakaldı. Önünde sonunda onu bulacaktı tabii ki, ama para harcayacak bir Sheila olması gerekiyordu, derhal ihtiyacı olan şapka ve gömleği alacak bir Sheila. Ve çorap da. *Daily Window*'daki karikatürün bir parçası sağ ayakkabısından dışarı çıkmaya başlamıştı. Resim sıradan favorili bir gangsteri gösteriyordu, Edwin'in imrendiği çizgili bir gömleği vardı. Çokbilmiş bir bakış atarken küçük harflerle şöyle diyordu: "Parayla uğraşmıyorum biraderim. Bunun için büyük patronla görüşmen lazım." Bir sonraki kare "Louie, seni sıçan," diye başlıyordu.

Bu iyi bir fikir değildi ama tek fikir buydu. Uluslararası Üniversite Gelişimi Konseyi'nin büyük fonları vardı. Londra'daki ofisleri Mayfair'deydi ve heykel gibi, zarif sekreterlerle doluydu. Birkaç bob* verebilirlerdi. Ne yazık ki oraya varmak için uzun bir yürüyüş gerekiyordu.

* 1 şilin (12 peni). (ç.n.)

On Üçüncü Bölüm

Mesele bir kutu kibrit almakla üç penilik bir metro bileti almak arasındaki tercihti. Edwin, bugünlerde kutusu iki peniden ucuza kibrit bulmanın mümkün olmayacağından oldukça emindi. Kesinlikle emindi ki üç buçuk peniyle, belki bir et suyu tabletinden başka hiçbir şey alamazdı. Bütün yolu yürüyüp kendi Prometheus'u olmak en iyisiydi: Yabancıları durdurup ateş istemek utanç verici olurdu ve insanlara serserilik gibi gelirdi. Sokağın sonundaki tütün büfesinde Edwin üç buçuk peniyi çıkardı, tezgâha iki peni koydu, görüntüsü için özür diledi ve bir ateş kutusuyla oradan ayrıldı. İnsan cebinde ateş olduğunda kendini daha iyi hissedirdi.

Tottenham Court Road'a vardığında yorulmuştu bile. Trafik aklını karıştırmış ve onu terletmişti – bir kazak kadar. Oxford Caddesi, Bond Caddesi, sağ tarafta adı meçhul bir caddeye sapış, Berkeley Meydanı. Mayfair'in iki dirhem bir çekirdek şıklığı dört bir yanını sardı. Pijamalar ve gece beresi ile şaşaalı Mayfair'de. Trumper's'a giren bir adanu imrenecek seyretti.

Uluslararası Üniversite Gelişimi Konseyi'nin Londra ofisi Queen Caddesi'ndeydi. Edwin dışarıda tereddütle beresini düzeltti, kravatının düğümünü sıkılaştırdı, pijamasının yakasını düzeltti. Üzerlerinde Eğitim Sistemi'ni sembolize eden çıplak bir grup heykel olan giriş kapıları, göz korkutmak

üzere tasarlanmıştı. Kapılar tamamen camdandı ve dolayısıyla hep açılmış gibi görünüyordu ve yine bu da bir şeyin sembolü olmalıydı. Girişte mermer bir kaide üzerinde bronz bir büst duruyordu: Sir George Marple, büyük Üniversite Geliştiricisi, yükseköğrenimin Sandow'u. Marple: Marble*. Ne yazık ki aynı kökten değillerdi. Sir George'un yüzü damarlı, katı ve hissizdi. Girişin karşısındaki duvarın üst kısmında organizasyonun düsturu yazılıydı: SIC VOS NON VOBIS – kurnazca fiilsiz, belirsiz, düzenbazca ve kendine özgü. Bir kapı görevlisi Edwin'in yanına geldi. "Bunun ne demek olduğunu hiç düşündünüz mü?" diye sordu Edwin.

"Ne, efendim? O mu, efendim? Hayır, efendim." Astınlı, düzgün yaşlı bir adamdı.

"Büyük ihtimal şu demek: 'Böylece çalışıyorsunuz, ama kendiniz için değil.' 'Siz'den kasıt kim acep, merak ettim."

"Kimi görmek istemiştiniz, efendim?" Edwin biliyordu ki, yaşlı adam önlemine almıştı. Burada bunun gibileri çok olmalıydı: Yükseköğrenimin erdemlerinin yürüyen reklamları – konuya bağlı kalmalarının sağlanması gereken hırpani kıklıklı, anlaşılmaz ukalalar. Edwin şu anda etrafta bunlardan hiç olmadığını fark etti: Hol ılıktı ve ileri geri gidip gelen, yüksek sesli ve yetenekli, koyu tenli adamlar vardı. Bariz yetenekli.

"Mr. Chasper'ı görmek istiyordum."

"Mr. Chasper, efendim. Ne isim söyleyeyim?"

"Dr. Spindrift."

"Ah, anlıyorum, efendim." Kapı görevlisi başıyla onayladı ve yavaşça geriye çekildi. "Çok iyi efendim." Camdan kutusuna geri giderken nazikçe gülümsedi. "Sekreterini arayacağım efendim." Kutusunda, telefonda gerektiğinden daha uzun sürmüş gibi gözüken bir konuşmaya başladı. Edwin holde gezindi, Konsey'in son yayınlarına baktı – pahalı serbest monografiler ve yeni mimari incelemelerine. Birkaç bob ödemeye kesinlikle güçleri yeterdi.

* (İng.) Mermer. (ç.n.)

“İsim neydi?” Soylu bir ses, korkutucu derecede şık sarışın bir sekreter – bacaklarını *Vogue* çorabı reklamlarındaki gibi siyahla giydirmişti.

“İsmim,” dedi Edwin, “Spindrift. Dr. Edwin Spindrift.”

“Ah. Ve Mr. Chasper’ı ne konuda görmek istediniz?” Edwin geçmiş zaman kipinin deyimisel kullanımları hakkında bir konferans hazırladı. Ve başlık şöyle olmalıydı: “Ölümcül Bir Silah Olarak Geçmiş Zaman.”

“Hâlâ görmek istiyorum, eğer mümkünse. Onu görme amacım için hastaneden izin alarak çıktım. Bu açıklar,” dedi Edwin, “oldukça tuhaf giyimimi.”

“Ah,” dedi sekreter. “Bu taraftan gelseniz iyi olur sanırım.” Bu büyük ihtimalle şu demekti: “Artık sizinle burada konuşurken görülmeyi göze alamam.” Onu koridorlar boyunca götürdü ve Edwin’in gayet iyi hatırladığı bir kapıya geldiler. Kapının dışında bir şapka askısı, üzerinde de Mr. Chasper’ın kıvrık kenarlı fötr şapkası vardı. Büyük başlı bir adam. “Burada bekler misiniz?” dedi sekreter. İçeri girdi. Üç dakika sonra Chasper kendisi kapıya geldi, yüksek sesle ve içten bir el sıkışla karşıladı onu. “Spindrift,” dedi, “Spindrift, Spindrift. Bütün ünite de en şiiirsel isim. Lütfen içeri gelin, sevgili dostum.” Esrarengiz biçimde yakışıklı, sekreteri kadar şıktı, bir çeşit aristokrat gibi. Masasında oturup ellerini birleştirerek Edwin’e enerjik bir şekilde parıldadı ve alçalan bir tonlamayla “Evet,” dedi.

“Gördüğünüz gibi hastaneden yeni çıktım,” dedi Edwin. “Sizinle para konusunda görüşmek istemiştım.”

“Ameliyat iyi geçti anlaşılan, öyle mi?” diye sordu Chasper. Raporu yakın zamanda alırız sanıyorum. Geri gitmeniz için karar vermek adamımız Dr. Chase’e kalmış, bildiğiniz gibi. Ve Mrs. Spindrift nasıl?” dedi Chasper.

“İyi, sanırım,” dedi Edwin. “Şu anda gerçekten ihtiyacım olan, biraz para.”

“Hımm. Size ödeme yapılmıştı, değil mi?” Chasper şakacıktan kaşlarını çatı. “İki aylık maaş avansı. Sayman bize makbuzun kopyasını yolladı. Bu demek oluyor ki, başka maaş alamazsınız, bakalım, evet, kasım sonuna kadar. Daha epey var. Sanırım,” dedi yumuşak bir sesle, “burada yaşamayı hayli pahalı buldunuz. Ya da eşiniz.” “Kadınlar müsrif oluyorlar, değil mi? Benimki de, eski dostum. Biliyorum,” dercesine gülümsedi.

“Pekâlâ,” dedi Edwin, “dürüst olmak gerekirse, mesele şu ki, karım küçük bir tatile çıktı ve bütün parayı yanına aldı ve ona kolay ulaşamıyorum. O dönene kadar beni idare edecek birkaç *quid**, anlırsınız.”

“Ama hastanede size bakıyorlar, değil mi?” dedi Chasper. “Demek istiyorum ki, hastanede fazladan bir şeyler istemek garip, değil mi? Ve insanlar size bir şeyler getiriyor, getirmiyorlar mı? Bu bana şunu hatırlattı,” dedi Chasper. “Sizi görmeye gelmedim, değil mi? Gelmeli ve size biraz üzüm ya da başka bir şeyler getirmeliyim. Üzüm seviyorsunuzdur herhalde.” Ajandasına bir şeyler çiziktirdi.

“Beni idare edecek kadar birkaç *quid*,” dedi Edwin, “çekebilseydim. Bana veznedar için bir not verebilseydiniz. Kasım aylığından kesilmek üzere. Sadece bu kadar. Birkaç *quid*. Sterlin,” diye, Chasper’ın iyice anlayabilmesi için, tercüme etti.

“Size biraz sigara da getiririm,” dedi Chasper. “Çok daha iyi görünmenize sevindim.”

“Neden daha iyi?” diye sordu Edwin. “Bakın, şu birkaç *quid* hakkında. Sterlin. Bir sterlin...”

“Ah, beklediğimden daha iyi, o gri maddedeki tüm incelemelerden sonra. Sanırım saçların uzaması fazla vakit almıyor?”

Sekreter göründü. “Profesör Hodges sizinle görüşmek istiyor, Mr. Chasper. Randevusuna biraz erken geldi.”

* Argoda sterlin. (ç.n.)

“İçeri alın,” dedi Chasper. “Sizi tekrar gördüğüme memnun oldum Spindrift. Ziyaret saatinde geleceğim. Daha önce gelmeliydim, ama burada ne kadar meşgul olduğumuzu biliyorsunuz. Mrs. Spindrift’e selamlarımı söyleyin.”

Duvarda bir harita vardı. Edwin ağzı açık bakakaldı. “Zenobia,” dedi. “Zenobia diye bir yer yok.” Delici bakışlı, iyi giyimli bir adam içeri girdi, Profesör Hodges. “Buraya bakın,” dedi Edwin, “nedir bu Zenobia işi? Kimi kandırıyorsunuz?”

“Dosyayı getirebilir misiniz, Mrs. Woolland,” dedi Chasper. Sekreter içteki odaya gitti. Edwin kendisi dışarı çıkmak üzere yalnız bırakılmıştı. “Güle güle, Spindrift,” dedi Chasper. “İyice dinlenmeye çalışın.”

Chasper’ın ofisinin dışında şimdi sadece Chasper’ın değil, bir de Profesör Hodges’in şapkası vardı. Profesörün şapkası çok küçüktü. Chasper’ınki biraz fazla büyüktü. Edwin’in kulaklarına oturmuştu. Etiketinde tanınmış bir şapkacının ismi vardı. Geri götürülebilir, değiştirilebilirdi. Bir sonraki iş buydu. Rehin vermek mi? Fazla getirmezdi. Edwin okuma odasına gitti. Asık suratlı Hintliler *Punch* ve *New Statesman* okuyorlardı. Burada *Vahşi Güzellik* yoktu. Edwin Chasper’ın şapkasını bir *The Times* kopyasına sardı. Şömine rafında Karayip kuşları hakkında oldukça şık bir kitap vardı. Belki bir gömleğe yetecek kadar olmasa bile, biraz getirirdi. “Affedersiniz,” dedi bir zenci aniden. “O kitap benim.”

Edwin bir şokla kendine geldi. Çalmak, ha? Ciddi soy-suzlaşma. Ama bu Chasper’ın hatasıydı. Adi piç. Yine de, bu şapkayı satamaz ya da değiştiremezdi. Sadece ödünç alıyordu, o kadar. Biraz parası olduğunda geri verecekti. *The Times* peki? Edwin sadece iki sayfasını paket kâğıdı olarak kullanmaya karar verdi. Bir peniye denk gelirdi. Üç yarım peni bıraktı ve bunun gerçekten cömertçe olduğunu düşündü. Şimdi (sevimli kelime) meteliksizdi.

Edwin paketiyle çıkarken, astımlı nazik kapı görevlisi “İstedığınızı aldınız mı efendim?” diye sordu. Edwin gülümsemi.

Şimdi yapılacak şey, hastane bölgesine, –bir umumi saatin söylediğine göre– belki artık açılmış olan Anchor’a geri yürümekti. Emin olmasa da, belki Sheila gelebilirdi. Bu günlerde, belki hastalığının neticesi olarak sezgileri epey iyi çalışıyordu. Ama oyalanmak için en iyi yer orasıydı. Birileri onun nerede olduğunu bilebilirdi; birilerine hastanede kendisine getirilmek üzere bir not bırakmış olabilirdi.

Great Russell Caddesi’ne belli bir mesafede sandviç paneller taşıyan kepli bir adam gördü. Gri göğün altında, gri bir sokakta umutsuzca ayaklarını sürüyordu. Öndeki panel şöyle diyordu: KARDEŞLER, DÜNYA SİZDEN NEFRET EDERSE ŞAŞMAYIN. 1. Yuhanna 3.* Arka panelde şöyle yazıyordu: AKILSIZ İÇİNDEN “TANRI YOK!” DER. Mezmurlar 53.** “’Ippo,” dedi Edwin.

“Ha? Ne?” ’Ippo bakakaldı, yüzü buruşuk ve kirliydi, üstdudağı dişlerinin eksik olduğu yarıktan içeri çökmüştü. “Ne istiyorsunuz?” dedi.

“Gayet iyi biliyorsunuz,” dedi Edwin, “ne istediğimi. Lanet olası saatimi istiyorum.” Elini uzattı.

“Kim olduğunuzu bilmiyorum,” dedi ’Ippo. “Sizi şu lanet olası hayatımda daha önce hiç görmedim.”

“Para kaydırmaca. Hastane. Saat.” Yanlarından geçen biri bunu üzerine alındı. Bir an için durdu. “Lanet olası bir ikili olarak gözüküyor olmalıyız,” diye düşündü Edwin. ’Ippo’nun sesi, Cockney’lerin pazaryeri haykırışları gibi yükselmeye başladı.

“Sizin lanet olası saatinizi hiç görmedim. Lanet olası bir saatiniz olduğunu bile bilmiyordum. Üzerime geliyorsunuz.” Şarklılara özgü hareketler yaptı. “Lanet olası bir iyilik

* Kutsal Kitap, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, 2009. (ç.n.)

** A.g.e. (ç.n.)

et, başına bu gelsin. Tuzağa düşmeyeceğim,” dedi, “ne sizin gibilerin ne de bir başkasının tuzağına.” Küçük bir kalabalık toplamaya çalıştı. “Bu adam lanet olası saatini çaldığımı iddia ediyor. Lanet olası saatini hiç görmedim. Bir saati olduğunu bile bilmiyordum.” Taşındığı Kutsal Kitap’tan metinler sempati toplamasını sağladı.

“Ayıp,” dedi eski moda tüvit ceketli bir kadın, şimdiden hafif çakırkeyif. “Kendi memleketlerinde kalmaları sağlanmalı. Yabancılar kendi insanlarımızın işsiz kalmalarına neden oluyor.”

Mantolu ve gözlüklü bir adam dedi ki: “Saatinizi çaldığınızı söylüyorsanız, bunu ispatlamanız lazım. Onu karakola götürüp kurallara uygun olarak şikâyetle bulunmalısınız.”

“Bela istemiyorum,” dedi Edwin. “Bütün istediğim saatim ya da ona eşdeğer para.”

“Buraya geliyorlar,” dedi günlük gazete tomarı taşıyan bir adam, “dilimizi öğreniyorlar. Bence, hükümet bunlara çok yumuşak davranıyor.”

“Lanet olası saatini aşırıldığımı söylüyor,” diye sızlandı İppo. “Bunu her yerde söylemeye ne hakkı var? Ona ya da başkasına bir zararım olmadı. Bu panelleri taşıyarak namusumla para kazanmaya çalışıyorum ve benim üzerime geliyor. Çok ayıp, lanet olsun.”

“Doğru,” dedi tüvitli çakırkeyif kadın. “Burası özgür bir ülke ya da bu yabancılar akın edene kadar öyleydi. Onları görebiliyorsunuz,” dedi gruba katılan ufak tefek tombul kadına, “beyaz kadınların ahlakdışı kazançlarıyla yaşıyorlar. Bundan daha aşağılık bir şey olamaz.”

“Sadece reklam amacıyla etrafta dolaşıyorum,” dedi İppo, “burada yazılanlardan görebileceğiniz gibi. Bunun gibi boktan herifleri içeri almayacaklarına inandığım nezih bir kafe için reklam yapıyorum. Görüyorsunuz, ben sadece namusumla karım ve yedi çocuğumun geçimini sağlamaya çalışıyorum.” Sızlanmanın tonu yükseldi.

Edwin, tüvit ceketli kadının başlattığı, 'Ippo'nun tamamladığı pezevenklik ithamından hoşlanmadı. Dahası, küçük kalabalık 'Ippo'nun okuryazar olmadığı gerçeğini anladı ve bu onu onların gözünde daha da sempatik kıldı. Edwin'in sezgileri ateşlendi. 'Ippo'ya dedi ki:

“Sizi çok iyi biliyorum. Hapishanenin demirbaşı olmuştunuz.”

'Ippo şaşkınlık içinde, kollarını daha fazla kaldırarak salladı. “Demirbaş değildim,” diye sızlandı, “sadece kısa bir süreydi. Ve geçti gitti. Yüce Rabbime yemin ederim ki, doğru yola geldim. Burada kalıp bu adamın beni aşağılamasına izin vermeyeceğim. Buradan gidiyorum” dedi taraftarlarına. “Böyle üzerime gelmek.” Panellerini kaldırıp ayak sürümeye hazırlandı.

Tüvit ceketli kadın “Polis çağırın,” dedi. Edwin'in çağırısı üzerine, sokağın öbür ucundan bakınarak bir polis memuru belirdi. “Sanırım,” dedi tüvit ceketli kadın, “engel olmasak iyi ederiz.” Küçük kalabalık, utangaç yüzlerle dağılırken, Edwin, evrensel suç diye düşündü. Devletin ilk günahın yerine koyduğu şey. 'Ippo herkesten daha hızlı uzaklaştı. Ama gazete taşıyan adam acelesinden, *Star*'ın bir nüshasını düşürdü. Sonbahar rüzgârı bunu yakaladı ve bir sayfasını 'Ippo'nun arkasındaki panele yapıştırdı. AKILSIZ İÇİNDEN “TANRI YOK” DER'in üzeri kısa bir süre için kapandı ve 'Ippo Londra caddesinde ateizmi ilan etti. Oysa ona göre hepsi birdi.

On Dördüncü Bölüm

“Ben ve Carmen,” dedi Les, “bu akşam seni görmeye gelecek ve bunu verecektik. Ama madem buradasın, şimdi verebilirim.” Edwin’e açık bir zarfın içinde bir not uzattı. Notta şöyle yazıyordu:

“Sevgilim. Çok pahalı olduğu için artık Farnworth’te kalmıyorum. Şimdilik nerede kalacağımı bilmiyorum ama yazarım. Ameliyatın bitmiş olmasından çok memnunum. Sahiden *daha iyi* olduğunda gelip seni göreceğim. Sevgiler. S.”

“İyi,” dedi Les, “her şeyi çok çabuk hallettiler, değil mi? Bugünlerde ne harika işler yapabiliyorlar.”

“Nereye gittiği hakkında hiçbir fikrin yok mu?” diye sordu Edwin. “Söylemedi mi?”

“Dün akşam buradaydı,” dedi Les, “ressamla birlikte. Earl’s Court tarafına gidecekmiş gibi geldi bana. Emin olamam tabii.”

“Bir penim bile yok,” dedi Edwin. “Şu kahrolası şapkadan başka bir şeyim yok.” Şapka, *Times* ambalajının içinde, barda duruyordu.

“Bunun için fazla bir şey alamazsın,” dedi Les. “Birkaç bob belki. Para her zaman problemdir. Carmen’i şimdi çalışmaya yolluyorum. Bir hamburgercide,” diye ekledi.

Edwin, Les'in Chasper'dan çok daha iyi bir adam olduğuna karar verdi. Les şimdiden bitter*"la karıştırılmış iki büyük hafif ale içmişti. Anlaşılan Anchor barındaki insanların hepsi çok hoş insanlardı. Lokal barın sahibi ve sahibesi de iyilerdi. Çok sempatiktiler.

"Uzak gelecek için endişelenmek iyi değil," dedi Les. "Öğrenmemiz gereken bu. Bir sonraki kadehe kadar endişelenmek oldukça uzaktır. İstersen," dedi, "yapabiliriz..." Geçirdi ve geçirtiyi Siegfried'in *Trauermarsch*'inin** girişine dönüştürdü. "Harika," dedi Les, "işte bu kadar. Bizim Siegfried'i cenaze ateşine taşımak. Lanet olası bir ton geliyor. Bizim şimdiki, Hans Wahnfreud, onu taşıyanların her birini yarım ölçü kaydırıyor. Yani sağlığına içebilirler. Sevimli bir arkadaş. Diyeceğim şu ki, bir sonraki içkinin nereden geleceği konusunda endişelerimiz varsa, şuradaki ikisiyle para kaydırmaca oyununda niye yarışmayalım. Kazandığımızda ve onlar ne içeceksiniz diye sorduklarında, sadece küçük bir hafif bira deme. Altın bir saat veya bir cin de. Karşılatabilirler.

"Ya kaybedersek?" diye sordu Edwin.

"Kaybetmeyiz," dedi Les. Kendine güveni sonsuzdu. İçki içen iki adamı yanına çağırdı, biri şişman, diğeri gülünç bir şekilde zayıftı. Barın geniş opak camının yanındaki banka oturup bardaklarını arkalarındaki pencere pervazına koydular. "Larry," diye seslendi Les, "Fred. O ve ben sizinle boy ölçüşeceğiz." Elindeki beş madeni parayı şingırdattı. "Sen Albert," dedi Les, "sen tebeşiri al." Albert ayyaş bir kabadayı eskisiydi. Bir köpek gibi silkelendi, para kaydırmaca tahtasının yanına oturdu ve soluyarak bekledi.

Les ve Edwin yazı turayı kazandılar. Les üç madeni parayı doğrudan İskoç'a attı, her üçü tahtanın ortasını buldu. Albert tebeşirle tahtayı dolu olarak işaretledi. Larry kendi

* Bir bira türü. (ç.n.)

** (Alm.) Cenaze marşı. (ç.n.)

beşlisinin üçünü özensizce yerleştirdi. Edwin aniden oyun oynamanın sevincini hissetti. Les haklıydı: Endişelenmeye değer tek son, bu oyunun sonuydu. Edwin tahtanın üst kutusuna iki, ortasına bir tane attı. Diğer ikisini çizgilere kaçırdı. “Güzel,” dedi Les, oldukça yüksek sesle, “onları yendik.” Fred, havalı döndürme stiliyle içeri dört tane soktu ama hiçbirini yukarı yaklaştırmadı. Les beşini birden yerleştirdi. Üst kısım artık dolmuştu. “Harika, harika,” dedi Les. Larry üst iki kısmı denedi, oraya üç metal para yerleştirdi. Edwin çizgilere oturan dört tane yolladı. Beşincisi onları güzelce kutuya kaydırды. Les, dudaklarını şaplatarak “çok güzel,” dedi.

Çantadaydı. İki takım arasındaki fark beşten aşağı düşmedi. Les alt kutuyu doldurdu, bir üst kutuya iki tane yerleştirdi – hepsi cüretkâr bir beceriyle. *Coup de gr ce*’ı* indirmek Edwin’e kalmıştı, ortalara bir yere. Bocaladı, başarısız oldu. Şimdi fark tehlikeli bir şekilde azalmıştı. İkisinin de sadece birer sayıya ihtiyacı vardı. Edwin’in arkasında genç bir ses şöyle dedi:

“Bakar mısınız, bu kimin şapkası?”

“Şimdi değil,” dedi Les. “Bir dakika lütfen.”

Edwin     parayla başarısız oldu. D rd nc s n  iyi yerleştirdi. “Dokun ona,” dedi Les. “Sadece dokun, hepsi bu.” Edwin’in kalp atışları hızlandı. Beşinci parayla d rd nc ye dokundu. Dördüncü içeri kaydı. Les sevinçten uçtu.

“Son atış için çok yakın,” dedi Fred.

“Yakın mı?” dedi Les. “Yakın mı?” Albert’a müracaat etti. “İçinden atlı araba ge irebilirdin birader.” Albert yakın olmadığını söyledi. Larry ve Fred zaferi Les ve Edwin’e teslim edip ne istediklerini sordular. Bir bitter’lı hafif ale ve bir altın saat. “Bakar mısınız,” dedi genç adam, akıllı ve şehirli haliyle, “bu kimin şapkası? *The Times* kayıp gitmiş, şapkayı kıvrık kenarlı  iplaklı yla açıkta bırakmıştı.

* (Fr.)  ld r c  darbe. ( .n.)

“Benim,” dedi Edwin, “sayılır.”

“Bana ödünç verin,” dedi genç adam, “sadece öğleden sonra için. Önemli.”

“Verirdim,” dedi Edwin, “ama...”

“Önemli olduğunu söylememeliydiniz,” dedi Les, “çünkü bu borca yazılır. Şapka iade edildiğinde geri verilmek üzere bir quid depozit isteriz ve ödünç almak için Oxford* nakit ücret. Tamam mı?”

“Tamam.” Genç adam Oxford’unu verdi. “Ve şimdi siz beyefendiler belki...” Bir sterlin depozit, tezgâhta bir sterlin.

“Yine aynından istiyoruz,” dedi Les, hoş, nüktedan bir kadın olan bar sahibesine. Edwin’e dedi ki: “Sana ne dedim? On dakika önce bir içki alacak paran olmadığı için endişeleniyordun. Bir de şimdi bak – çift namlulusun. *Hem* cebinde bir şey var.”

“Bir gömlek almalıyım,” dedi Edwin.

“Gömlek mi? Gömleği ne yapacaksın? Ben hiç gömlek giymem.” Üzerine tam oturan çizgili giysisini çekti. “Üzerine kravatla giymen gereken sahici bir gömlek değil. Yeni moda gibi bir şey. Sabahları vakit kazandırıyor. Uyurken pijama giyiyorsan tabii. Geceleri de çok vakit kazandırıyor. İşte,” dedi Les, “şu ikisi geliyor. Hanımın hakkında bir şey biliyor olabilirler.” Ama Edwin’in tek gördüğü köpek Nigger’dı. Bu köpek patilerini bar tezgâhına koydu ve ona bir pub sosisi verildi. “Ödeme yapsan iyi olur,” dedi Les Edwin’e. “Paran var.”

Nigger sosisini bitirdiğinde Stone ikizleri bara girmişti. “Bakın, kim vavmuş buvada,” dedi Harry Stone üzgün bir şekilde. “Bu pvofesöv. ’Azıv ve nazıv. Benim ’anımım olsaydı, söyleyeyim sana, dizime yatıvıvdım. Bivlikte olduğu efkıyayı gövdün mü? Ben bunu kaldıvamazdım.”

“Şimdi nerede?” diye sordu Edwin.

* Çeyrek sterlin (5 şilin). (ç.n.)

Şık adam Chasper'ın şapkasını zarafetle sallayarak "Bunu bu akşam aksatmadan geri getireceğim," dedi. "Ve tekrar teşekkür ederim."

"Acelesi yok," dedi Les. Genç adam şapkayı başına oturarak çıktı. Tam uydu.

"Dün buvadaydı," dedi Harry Stone, "ve bugün yine gelebileceğini söyledi. Yavım bitter lütfen, Leo." Leo Stone dikkatlice Edwin'e baktı. Anlamsız, hızlı ve ritmik gibi duyulan bir şeyler söylemeye başladı. Edwin bir dilbilimciydi ve bunun Eski Londra *trompe l'oreille** yardımcı fiilleri olduğunu biliyordu. Özgün kelimelerin heceleri birbirlerinden "boro" sözcüğüyle ayrılmıştı. Yine de, takip edebilmek için çok fazla hızlıydı. Harry Stone aynı lehçeyle cevapladı, Edwin'e baktı, kendi yorumlarını yaptı. İkizler Yahudi gibi heyecanlandılar.

"Bilmek istediği," dedi Harry Stone, "o bevenin altında ne olduğu."

"Saç değil," dedi Edwin. "Şimdi yok. Tıbbi nedenlerle aptal, yaşlı bir adamın başı kadar kel."

"Feci gözüküyov mu?" diye sordu Harry Stone. "Demek istiyorum ki, fekli bozuk ve feci mi? Yani, sıvadan bir insanın midesini bulandıracak yavalav, kesiklev ve öyle feylevle mi dolu?" O halde, üstü kapalı olarak oradakilerin hiçbirinin sıradan olmadığı varsayılıyordu.

"Hayır," dedi Edwin. Midesinde iki viski ve birkaç birayla çekingenliklerinden kurtuluyordu. "Bakın." Beresini çıkarıverdi. Leo Stone dedi ki: "Aaaa. Müthiş güzel."

"Oldukça hof ve uygun," dedi Harry Stone. "Sanırım kullanabiliriz."

"Hemen fanı getireyim," dedi Leo Stone. Heyecanla bakır bozukluk aramaya başladı. İkizine, "Bana birkaç *clod*** ödünç ver," dedi. Dört peniyle donanmış olarak dışarı fırladı.

* (Fr.) Duyuları yanıltan herhangi bir şey. (ç.n.)

** 1 peni. (ç.n.)

“Nedir bu?” dedi Edwin. “Neler oluyor?” Harry Stone çıplak kafa derisini bütün açılardan incelemeye başlamıştı. “Zannediyorsanız,” dedi Edwin, “herhangi birinin beni yine bir nesne gibi kullanmaya başlayacağını – canıma tak etti, sana söyleyeyim.” Asaletle beresini giydi.

“Paava,” dedi Harry Stone ihtirasla. “Bu paava demek. Doğvu fekilde kullanırsan ’er fey paava demek. Ve çıplak kafa paava demek.” Heyecandan kontrolsüz biçimde hareket eden kollarla Edwin’e vurdu. “Paava,” diye tekrarladı. Edwin vurgulu sesli harfi takdir etti. “Paava.” Harry’nin ağzı hırsla büzülmüş, uzamış, yayılmış gibiydi, ama yine de Londra havasında uçuşan para sineklerini yakalayacakmış gibi açgözlü ve kibirliydi.

Leo Stone içeri daldı. “Kırk yaşından küçüksün, değil mi?” diye nefes nefese sordu Edwin’e. Edwin ne olduğunu merak ederek başıyla onayladı. “Ve genellikle ne isim kullanıyorsun?” diye sordu nefes nefese kalan Leo.

“Kendi ismimi,” dedi Edwin. “Spindrift. Ama ne...”

“Spindryer,” dedi Leo. “Aynı zamanda kelime oyunu.” Tekrar çıktı, fana geri gitti.

“İntikamımızı almamız,” dedi köşedeki Larry, “doğru olur.” Birasını bitirdi ve ağır ağır ayağa kalktı.

“Doğru,” dedi zayıf Fred. “Albert yine tebeşiri al.” Albert hâlâ elinde tebeşir, ağzı açık, tahtanın yanında oturuyordu.

Les rövanş için enerjik bir şekilde başıyla onay verdi ve beklenmedik bir şekilde *Tristan und Isolde*’nin başındaki denizcinin şarkısını söylemeye başladı. Tuhaf ve uydurma bir çeviriyle söyledi:

“Rüzgârın taze havası
Karaya doğru esiyor.
O merdivenlerden çık,
Seni İrlanda ineği.”

Yazı turayı kazandı ve kendi üçlüsünü içeri soktu. Tebeşir, tebeşir, tebeşir. Fred dört aldı. Edwin orta kutuyu doldurdu ve İskoç'a iki tane isabet ettirdi. "Harika bir opera bu," dedi Les. "Herif İrlanda'ya gider ve amcası için bu güzeli getirir. Sonra birbirlerinden hoşlanırlar. Ondan sonra ne olur, dersiniz? Trajedi. Tam anlamıyla korkunç bir trajedi. Sahnedan dışarı çıkar ve kadın onun üzerine ölür. Öbür dünyayı boylamadan önce şarkı söyler tabii. Ölmesi saatler sürer." Oynama sırası ondaydı. Beş para üst kutuları sorunsuzca buldu. Edwin Stone kardeşlerin fısıldaşarak onun kelliği üzerine konuştuklarının farkındaydı.

"Afiften tüylenmeye baflamıf bile," dedi Harry Stone. "Elektvikli makine daha iyi oluv. Pevfembe akfamına kadav dikkatlice ilgilenmek gevekecek."

"Tam olarak ne..." diye başladı Edwin.

"Paava," dedi Harry Stone, Edwin'i neredeyse sarsarak. "Epimiz için mangıv kazanacaksın."

"Kazanmayacağım, biliyorsun. Benim lanet olası küçük bir performans ya da öyle bir şeyle istismar edileceğimi düşünüyorsan..." Beresini asaletle yerleştirdi.

"Diline dikkat, dikkat." Şaşkın tüh tühler oldu.

"Çok çok yazık oluv," dedi hırslı Harry Stone, "bunun gibi biv fırsatı kaçılmamız. Bu biv yavıfma, ifte."

"Sıra sizde," dedi Fred, Edwin'i dürterek. Sinirlenen Edwin dehşet verici bir kolaylıkla dört sayı yaptı. Larry üç tane yapabildi. Les tümünü yerleştirdi. Harry Stone dedi ki:

"Kabak kafalılav avası biv yavıfma. Kıvk yaf altı en iyi yapay kabak kafa. Özellikle tıvaf edilmif kabak kafa ifte. Yakıfıklılığa da bakıyovlav." Edwin'i sarstı. "Jüvide televizyondaki göz kamaftıvan güzellev de vav." Edwin diğer taraftan dürtüldü, onun sırasıydı. İşaret kutularında hızla tebeşirden z harfleri oluşuyordu: Hızlı bir oyundu. Les şarkı söylüyordu: "Senin küçük..... donmuş; onu..... hayata getireyim." Ama az kişi duyabilsin diye alçak sesle söyledi. Az bir gayretle dört sayı yaptı. Edwin dedi ki:

“O kullandığınız sözcüğün çok ilginç bir öyküsü var. Orta İngilizcedeki *coynte* sözcüğünü buluruz. Daha eski formlarında ilk harfleri *kw* daha belirgindir. *Quim*’le aynı köktendir, tabii ki ve üstelik *queen*’le de ki bu belki de zannedeceğiniz kadar şaşırtıcı değildir. Kadınlığın özünü oluşturur diyebilirsiniz.” Kelime oyunundan memnun kalmıştı ama hiçbiri aydınlanmış ya da eğlenmiş görünmüyordu. Harry ve Leo Stone dikkatle bar kapısının dışından gelen bir sesi dinliyorlardı.

“Geliyov,” dedi Harry Stone ikizine. “Kadın senin pefinde.”

“Tanrı aşkına, bugün sen ben ol,” diye yalvardı Leo. “Havamda değilim. Cidden, hiç çekemem.” Kapının dışındaki kadın artık kapının eşiğinde gözükmüştü, sahnenin dışında birine başını sallıyor, diyalogdan payına düşeni “*Ja, ja, ganz schrecklich,*” diyerek sonlandırıyordu. Azman gibi bir kamyon saptı ve pub’ın sağındaki dar geçide tuğlalardan ve ortaçağ taşlarından parçalar kopartarak hücum etti. Kadın bir an için kapı aralığında durdu, arkasında çamurlukların çatırdamasıyla içeri kızgın kızgın baktı. “Günün bivinde,” diye dua etti Harry Stone, “fu kamyonlavdan biri fu kadını devivip götürse. Öyle biv fey olsa, ah Tanvım.” Hansa sınıfından sert, tıknaz bir kadındı; korsesi, meneviş mavisini kazağı, kısa topuklu ayakkabıları vardı ve elinde işli bir el çantası taşıyordu. İkizlerden bir birine bir diğerine bakıp karar vermeye çalıştı. Başıyla onayladı ve paytak paytak doğruca Leo Stone’a gidip “Duble cin,” diye emretti.

Les ve Edwin’e üç tane lazımdı; rakiplerine beş. Les güzel bir yerleştirmeyi kaçırdı, küfretti, iki puan aldı. Bitirmek yine Edwin’e kalmıştı. Larry ihtiyaçları olan beşin dördünü almıştı. Fred’in sadece kolay olan alt kutuyu tamamlaması gerekiyordu, ama Edwin’in ortada biçimsiz bir yere atması gerekiyordu. Bu sefer almalıydı. Tahtanın üzerinde ağır ağır soluyorlardı, sanki pornografik resimlere bakıyorlardı.

Edwin'in ilk parası hiçbir yere gitmedi. İkinci atış tahtanın en sonuna, oyun alanının dışına gitti. "Heyecanlanma," dedi Les. "Şimdi sakin ol. Güzel ve yavaşça. Dünyanın bütün zamanı senin." Üçüncüsü doldurulması gereken kutunun üstündekine seyahat etti. Dördüncü, üçüncüyü yukarı itti, ama kendisi iyi bir yerleştirme yapmak için çok aşağıdaydı. Edwin cebinde parası olduğunu hatırladı ve kazanıp kaybetmeleri fark etmezdi. Son parasını çarptı. Dördüncü tam yerine oturdu ve beşinci istenilen kutunun tam ortasına yerleşti. Neşelenen Les "Oh, güzel, güzel, güzel," dedi. "Yine yaptın." Ve Herodes'in yedinci peçenin düşmesini gördüğünde söylediği şarkıyı söyledi: "Harika, Harika!"

Bitter'lı hafif bir ale ve bir altın saat. Edwin, her ne kadar filoloji olmasa da, bu küçük topluluğa verecek bir şeyi olduğunu hissediyordu. Harry Stone alçak sesle dedi ki: "Dinle, ona nasıl cehennem azabı yafatıyov. Gevçekte olduğu kifi gibi değil, onunla evliymif gibi davvanıyov. Çok fazla kendine yontuyov." Leo Stone altdudağını yiyip bitirirken, kadın sürekli Leo Stone'u azarlıyordu. "Duble cin," dedi iki kere. Edwin pek de ayık değildi, dedi ki:

"Niyetiniz, art arda gelen duble cinlerle o kadını beslemek için benim kabak kafamı kullanmaksa, bunu bir daha düşünün."

"Yok ya," diye söylendi Harry Stone. "Dünyadaki bütün içkileri veysen, o kadını mutlu edemez. Senin kazanacağın sadece azıcık biv fey, ona bahsetmeye bile değmez. O kadını cin içinde tutabilmek için biv sevvat gevektiv. Bilmiyovum niye onunla takılıyov. Aslında biliyovum, biv açıdan."

"Niye?"

"Suçluluk duygusu," dedi Harry Stone şaşırtıcı bir şekilde. "Almanlav Yahudileve bevbat biv zaman yafattılav. Böylece savaf bittiğinde, Leo bu Alman güzellevinden altı yedi tanesine bevbat biv zaman yafattı. Onlava ne bevbat biv zaman yafattığını bilemezsin. Bazen bunu düfünmek bile

onu üvpevtiv. Bu yüzden fimdi onunla takılıyov. Bevbat biv zaman yafatmak istediği oydu, ama kadın ona bunu yapma fırsatı vevmedi. Ondan sonva bivaz suçluluk duymaya baf-ladı. İşin yoksa, biv avaba laf ifit.” Kadın Goethe’nin lisanıyla fırtınalı bir tiradın içine güzel oturuyordu. Leo Stone aynı dilden cevap veriyor gibiydi. Birkaç cümleden sonra Edwin bunun Yidiş olduğunu fark etti. Bar sahibine, “Bakav mısın, Jack, bakav mısın,” derken, göçebe, huzursuz, işkence edilmiş ırkının bütün acıları Harry Stone’un gözlerindeydi.

“Ne vardı?” Bar sahibi, haşmetli bir burun üzerinde sevecen, keskin gözleri ve alaycı bir ağzı olan, hoş tavırlı tıknaz bir adamdı.

“Bize biv fife Gordon’s veviv misin,” dedi Harry Stone, “ve biv fife Scotch. Ve yavım düzine tonik ve biv sifon.” Bar sahibi raflarına döndüğünde, Harry Edwin’e doğru döndü. “Bu öğleden sonva açmamız gevekecek çünkü getiveceği bivkaç bob’a ihtiyacımız vav. Ovadan neffet ediyovum, ama ona bağlıyım. Ama,” dedi Harry Stone, “ovada biva çekmiyovum. Küçük içmelevi gevekiyov.” Bar sahibine dedi ki: “Cuma sabahı halledeviz.” Başıyla onaylayarak yukarı, Edwin’in gizli kelliğine baktı. “Perfembe akfamından sonva bekleyen bivkaç bovcu halledebiliviz.”

On Beşinci Bölüm

Kapanış saati ve sıradan sokak; yağacak olan yağmurla kararmış sıkıcı bir akşamüstü. Kulübe yürüdüler – Les ve Stone ikizleri önde, Edwin ve Alman metres arkada. Köpek Nigger bir tatlı sokak kokusundan diğerine, kendi yolunda yalpalyordu – dışkı, sarmısak, koyun yağı, idrar, yemek konserveleri, pis çocuklar. Pis bir çocuk, Harry Stone’a gırtlğından bir şey fırlattı ve Harry Stone çocuğı spreylı soda şişesiyle hafifçe dürttü. Alman metresin adı Renate’ydi. Edwin’in yanında sallanarak yürüdü ve dedi ki:

“Eğer sen ona para vermek, para verme hayatım. Benim ona vermek her peni, o harcamak. Ben İngiltere’ye gelmek zengin, şimdi çok fakir. Sen sanmak ben Almanya’ya geri gidebilmek? Hayatta gidemem. İki kere düşün, birkaç kere düşün ona para vermeden. Havadan gidemem, hayatım, denizden gidemem. İşte,” dedi ve nefes almak için durakladı, yürürken durdu, yürüyen Edwin’i kahverengi yün eldivenli eliyle durdurdu, “benim burada ayağımda donum yok, ah-laksız bir Yahudi adama köle olmak.”

“Evet,” dedi Edwin, “ebedi kadınsılık bizim yükselmemizi sağlar. Ben açım,” dedi, vücudunun değişik yerlerinde küçük rüzgârların estiğini, krampların dolaştığını, mide yanmasının ispiro tadıyla göğüs kemiğine tosladığını hissetti. “Bir şeyler yemeliyim.”

“Yemek mi dedin? Yemek? Para yok yemek için, beş gün, bir hafta, anla. Altın var mı? Var paran? Yemek yiyelim beraber şimdi, şu üç adam, lanet olası boş ver onları şimdi.” Ağzının kenarlarında salyalar belirdi. Edwin, sürekli duble cin yerine, bir güzel pub sosisi de isteyebilirdi diye düşündü. Belki de, ünlü sosis memleketinden geldiği için, İngiliz pub sosislerini küçümsüyordu. “Köşeyi dönünce,” dedi Renate, “küçük bir dükkân var, alabileceğin domuz eti, dana ve öküz, lahana turşusu ve kara ekmekle beraber.” Kulağa lezzetli geliyordu.

“Sorun şu ki,” dedi Edwin, “o bir sterlin depozito aslında, benim ödünç aldığım şapkayı ödünç alan adam iade ettiğinde geri verilecek.” Başını salladı: Germen diline kaymaya ve anlaşılmaz olmaya başlamıştı. “Anlıyorsunuz ya, benim şapkam değil. Eğer depoziti geri veremezsem, adamın şapkayı, neticede benim olmayan şapkayı almasına izin vermek zorunda kalırım. Bu çalmakla aynı şey olur. Çalmak,” dedi Edwin, “ben yapamam.”

Anlaşılan Renate barın Hristiyan felsefesini özümsemişti. “Yarın sen endişelen,” dedi. “Eğer geri getirmezse şapkayı, kim hırsız? Sen değil, hayatım. Belki ne zaman getirecek geri, senin paran olacak.”

“Evet,” dedi Edwin, “karım. Bu akşamüstü. Kulüpte. Ama önce yemek yemeliyim ben,” dedi. Bu söz dizisi haki- katen, deyim miydi?

Renate onu kolundan tutup çabucak sokağın karşısına, kulüpten uzağa götürdü. Stone ikizleri ve Les kapıyı açmış ve içeri girmişlerdi bile: İçeriden Harry Stone’un küfürleri ve dövünmeleri boğuk olarak duyulabiliyordu. Renate Edwin’le köşeyi dönüp, onu bir sıra alçak dükkâna götürdü, birisinden yoğun bir menekşe kokusu dışarı sızıyordu. Edwin hasta koku alma epiteline her zamanki iznini verdi ve bahar kokusunu ağır sıcak yağ olarak yorumladı. “Veya,” dedi Edwin, “adamı atlatırsam, yani şapkayı geri getirdiğinde orada olmazsam, buna nasıl çalma denir ki?”

“İçeri gir hayatım,” dedi Renate, şevkle Edwin’i çekerek. “Ye, ye, çocuğum.”

Dükkânın adı JUNG’du, bu Edwin’in hoşuna gitmişti. Bir tezgâhı ve bir kahve makinesi, pek Almanya benzemeseler de, beyaz örtüyle süslü masalarda oturan aylaklar vardı. Saçları bir zamanlar sarı olan, hâlâ Alman tarzı örgülü, çattık kaşlı şişman bir kadın, başlarında duruyordu. Onunla Renate arasında haşın bir selamlaşma oldu. Edwin sonraki konuşmadan çıkardı ki, yün beresi saygın olarak nitelendirilmemişti. Renate, makas sesleri ve boğaz kesen ustura işaretleri yaparak açıkladı. Yatışmış bir şekilde Gretchen kadını, bal ve sirke karışımı kısa bir gülümsemeyle Edwin’e bakarak başıyla selamladı. Renate, kulağa kendisi bir yemekmiş gibi gelen bir telaffuzla yemek ısmarladı.

Yemek geldiğinde, pek de iyi bir yemek olmadığı kanıtlandı – çok yağlı domuz pirzolası, yanında lahana turşusu, peynir ile çavdar ekmeği. Ama çok fazlaydı ve Edwin bir köpek gibi tabağa daldı. Renate “*Fabelhaft*,” diyerek lahana-yı yuvarladı, siyah ekmeğe bir madeni parayı deniyormuş gibi, *Medea* filminde bir rol üstlenmek için deneme çekimindeymiş gibi dişlerini geçirdi. Sonra Harry Stone nefes nefese, sendeleyerek içeri girdi. Edwin’i yakaladı ve onu, sanki bataklığa saplanmış gibi çekti. “Çabuk,” dedi, “çabuk gelmelisin. Kanun. Kanun geliyov. Kanun tespit edildi. Gelip biv konufma yapmalısın. Kanun bu, söyleyeyim sana.” Hareketli yüzü acılıydı, gözleri dünyadaki bütün kapana kısılmış hayvanlarınkı gibiydi.

“Bir konuşma? Kanun? Ne demek istiyorsun?”

“Ovaya gittiğimizde anlayacaksın. O zaman istediğin soyuyu sovasın.” Edwin ayağa kalktı ve umutsuz Harry Stone tarafından sürüklendi. Renate dedi ki: “Sen öde hayatım. Para bırak sen. Üstünü getiririm bittiğinde yemek.” Edwin Harry Stone’un acelesine karşılık verdi, buruşmuş sterlinini masanın üzerine attı ve dışarı koştu. “İfte ovada-

lav,” dedi Harry Stone. “Sokağın sonunda. Kovkma. Sakin sakin yüvü, sanki sahiden biv pvofesövmüfsün gibi.”

“Ama öyleyim.”

“Tavtıfma. Bu Leo’nun lanet olası fikviydi. Ne lanet olası kulüp. İsa biv kulüp ifletseydi, acı çekmezdi. Fimdi güzel ve yavaf yüvü. Dediğin kifiymifsin gibi.”

“Orada olduğumu nereden bildin?”

“Dalga mı geçiyovsun? ’Ev lanet olası gün on keve ova-ya gidip lahana tuvfusu yev. Ovaya gideceğini biliyovdum, göstevecek biv quid’in olduğundan, seni de ovaya götüveceğini tahmin ettim. İşte geldik. İşte o iki pezevenk geliyovlav.” Kulübün kapısına yaklaştıklarında, Edwin elli metre öteden, ağır botlar ve sanki üniformaymış gibi duran sivil kıyafetler giymiş iki iriyarı adam gördü. “Önce sen, pvofesöv,” dedi Harry Stone. Dış kapıyı geçtiklerinde eski pislik ve gazeteleri havalandırıp bodrum merdivenlerine sürüklendiler ve Edwin sendeleyerek üzerlerine düştü. Sonra iki düşük voltlu ampulü olan nemli bodruma vardılar, artık kulüp olmayan kulübe geldiler. Boş bir soda kasasının karşısındaki tezgâhın üzerinde bir çocuk karatahtası vardı. Karatahtanın karşısında on-on iki kadar itibarsız kişi, iki sıra sandalyede süklüm püklüm oturuyordu. Müzik kutusu eski bir bılardo masası örtüsüyle örtülmüştü. Görünürde hiç içki yoktu. Leo Stone, Edwin görününce kuvvetle ellerini çırpı ve deneyimli satıcı sesiyle dedi ki: “Gelebildiğinize sevindim, Doktor. Seyircileriniz sabırsızlıkla bekliyor.” Tavanda büyük kaba botlarla atılan adımların sesleri duyuluyordu. “Kunduracı lazım onlara,” dedi Leo Stone, yukarı bakarak. Şimdi izleyicisine ciddi bir tavırla, yüksek sesle ve terbiye görmüş bir tonda dedi ki: “Paha biçilemez ve tiksindirici bir şeref duyduk” – belli oluyordu ki, bir zamanlar sahneye çıkmıştı– “Doktor Livinstone I. Presume’u aramızda görmekten dolayı. Yani Doktor Spindryer’in aziz hatırası. Ve o, sevgili kardeşlerim, ben her ne kadar bugün bir frengi doktorunun sekreteri gibi

kokuyorsam da, o bir frengi doktoru değildir.” Dikkatlice sol yakasını kokladı. “Şanslı olmak iyi bir şey, değil mi?” diyerek pis pis baktı. “Doktor,” dedi, daha da ciddileşerek, “sizi soyacak, yani size hitap edecek ve bahse girerim hitabet konusunda iyidir. Dünyaca ünlü rolünü Connaught Dükü, Galler Prensi önünde ve başka meyhanelerde sergiledi. Doktoru iki elimizle ya da varsa üç elimizle alkışlayalım.” Hantal botlu dört ayak şimdi yeri kuvvetle teperek merdivenden inmekteydi. Edwin seyircisine baktı, gülümseyen siğilli Carmen’i tanıdı, tanır gibi olduğu fahişeye benzeyen gevşek ağızlı, dağınık saçlı bir kız, şaşkın bir hödüğe benzeyen biri, çeşitli çürük ağızlar, bir Alman kurt köpeği, normalde bir filoloji konferansına gelmesi beklenmeyecek başkaları.

“Bayanlar baylar,” diye anlaşılır biçimde ve kendine güvenle söze başladı Edwin, “Cockney bir diyalekt midir?” Dili dışarı sarkan Alman kurdu şimdi ağzını kapadı ve tüm dikkatini Edwin’e verdi. “Bu tamamen bizim diyalekt derken ne demek istediğimize bağlıdır, öyle değil mi? Diyalekt derken, birçoğumuzun, bir bölgeye atfedilen dil formu olduğunu, nasıl bir bölge bir memleketin parçasıysa, onun da bir dilin parçası olduğunu, dilin standart biçimiyle doğrudan ilişkili özellikler içerdiğini, ama o standarttan fonetik sistemi, söz dağarcığı, sentaks özellikleri ve dilin herhangi başka bir formunda yeniden üretilmeyecek morfolojisiyle farklılaştığını kastedeceğini düşünüyorum. Bir diyalekt, bir bölgenin diğer bir bölgeye dönüşmesi gibi, başka bir diyalekte dönüşmez elbette. Önünde sonunda, hayat sürekli ve dil hayatın bir veçhesidir.” Seyircilerin donuk gözleri şimdi keskin bir şekilde bodrum kapısında durup hayali miğfer kayışlarını çiğneyen iki irikıyım adama bakıyordu. “Bir diyalektin önemli bir veçhesi,” diye devam etti Edwin, “dilnin standart versiyonu kadar ciddiyetle ele alınması, o standart kadar eski olduğu, aynı fonolojik kurallara ve semantik değişiklik prensiplerine göre geliştiği iddiasıdır. Bir dilin, bayanlar ve

baylar, standart versiyonunu ne sağlar –diyelim ki, mesela, Kraliçe’nin İngilizcesi– belirli bir saygınlık talebi, onun –diyelim ki– hegemonyası mıdır? Yapısal erdemlerinden değil, tabii ki – yalnızca çok uzun zamandan beri ülkedeki en itibarlı kişiler tarafından kullanılmış olması gerçeğinden.”

“Ne oluyor burada?” diye sordu polislerden biri, çavuştu belki. Daha tıknaz ve daha yaşlı olanıydı, daha çok otorite yayıyordu.

“Bir konferans,” dedi Edwin. “Filoloji üzerine.” Stone ikizleri sükûnetlerini korudular.

“Bunda bir bityeniği var anlaşılan,” dedi çavuş. “Ve ayrıca size sormuyordum. Burayı, burası her ne ise, çalıştıran kimse, onunla konuşuyordum.”

Edwin sinirlenmişti. Bu onun gösterisiydi. “Şu anda,” dedi, “bir konferans salonundasınız ve vermekte olduğum konferansı bölüyorsunuz. Resmi işinizi, eğer varsa, bitirip, devam etmeme izin verir misiniz lütfen?”

“O,” dedi çavuş, “bir konuşma şekli değil. Çok kuşkulu, yani ve sizinle sonra ilgileneyeğim.” Parmağıyla Leo Stone’u işaret etti. “Siz,” dedi. “Sizi biliyorum.”

“Bana mı diyorsunuz, yoksa köpeğe mi?” diye sordu güler yüzlü Leo Stone.

“Kime söylediğimi biliyorsunuz,” dedi çavuş. “Bana anlamamış numarası yapmayın. Birbirimizi gayet iyi tanıyoruz.”

“Siz,” dedi Harry Stone, “onu tehdit mi ediyorsunuz?” “Kapat o ağzını,” dedi Leo hemen. “Evet?” dedi çavuşa.

“Bilgi alındı,” dedi çavuş. “Başka bir deyişle, inanıyoruz ki, buradaki herkese herhangi bir zamanda serbestçe alkollü içki satılıyor, ayrıca bu tesis, kötü şöhretli bir yer olarak, yasadışı narkotik satışı için, çalınmış ve kaçak malların satışı ve teslimi için kullanılıyor. İşte,” dedi.

“Buvaya katillevin givmesine izin vevmiyovuz,” dedi Harry Stone. “Bu da biv feydiv.”

“Siz lafa karışmayın,” dedi çavuş. “Sizi engel olmaktan sorumlu tutarım. Bilmek istediğim, herkesin burada ne yaptığı.”

“Eğitim,” dedi Leo Stone. “Cehaletin zıddı olarak eğitim ve cahillerin zıddı olarak eğitilmiş insanlar, ne demek istediğimi anlarsınız.”

“Ben buraya,” dedi çavuş, “yasal görevimi uygulamanın alaycılıkla engellenmesi, kısıtlanması ve tıkanması için gelmedim.” Endişeli gözüktüyordu, sonra Edwin’e baktı. “Her neyse, bu kim?” diye sordu. “Onu daha önce hiç görmedim. O dolandırıcılığın hangi alanında faaliyet gösteriyor, bilmek isterim.”

“İsmim,” dedi Edwin, “Dr. Spindrift. Dolandırıcılığım dilbilim.”

“Kulağa hoş gelmiyor,” dedi çavuş. “Ve bence hiç de doktora benzemiyorsunuz. Pijama ve başınızdaki o bere şeyi.”

“Tuhaf biridir,” dedi Leo Stone. “İlim adamı olarak tuhaf olmak zorunda. Bu mantıklı, değil mi? Ama belki polis ilim adamlarıyla pek temasa geçmiyordur.”

“Bu,” dedi ilk defa konuşan diğer polis memuru, “adil bir laf değil.”

“Bize doktor olduğunu ispatlasın,” dedi çavuş. “Çorapları da yok.”

“Hasta yatağından henüz çıktı,” dedi Harry Stone. Doğruyu söylediğini fark etti; birkaç saniye ağzı açık kaldı.

“İşte,” dedi Edwin, “benim diplomam.” Parşömenini çıkardı ve çavuş onu kuşkuyla inceledi.

“Sahte olabilir,” dedi. “Bana bir şey ifade etmiyor.” Geri verdi. “Devam edin,” dedi. “Konferansınıza devam edin. Bakalım ne kadar biliyorsunuz.”

“Cockney,” dedi Edwin, “fonolojik olarak bir diyalektir ve kendine özgü fonemleri, fonetik uzmanları tarafından yakın ilgi görmüştür.” İzleyicileri sessizce oturuyordu, ama

gözleri kanundaydı. “Ama yapıları ve söz dağarcığı, dilin standart formundan belirgin bir şekilde farklılaşmaz. Cockney başkentin bir bölgesinde konuşulduğuna ve standart form kökenini, tabii ki burada, Londra’da konuşulan Doğu Orta diyalektinden aldığına göre, bu doğaldır. Cockney’nin kendine özgü formları, diyalektik gelişmeler değil, standart formların bilinçli ve kasıtlı çarpıklıklarıdır. Kafiye argoyu ele alalım...”

“Eğer,” dedi çavuş, “bir konferans veriyorsanız, konferansı doğru dürüst vermelisiniz ve içine argoyu karıştırmamalısınız. Tamam mı?” dedi herkese. “Şimdi gidiyoruz. Ama burada çok kuşkulu bir şeyler dönüyor. Eğitim almak isteyen çok garip tipler var burada, hele de böyle bir eğitim.” Şüphelenmiş bir halde Edwin’e özel bir bakış attı. “Bir dahaki sefere,” dedi, “bu kadar kolay olmayacak.”

“Arse,”* dedi Edwin yüksek sesle, “bir örnek olabilir. *Art, bottle and glass*** şekline dönüşür. Burada, anlaşılmasını güçleştirmek için son hece kaldırılır. Ama şişenin kendisi için aynı işlem uygulanır ve Aristotle şekline dönüşür. Son hece yine düşer ve sonunda Aris olur. Bu sözcüğün orijinal haline o kadar benzer ki, bütün bu işlem gereksiz görünür. Kuşkusuz istisnai bir örnek seçtim ama buradan görebilirsiniz ki...”

“Emin olun istisnai bir örnek seçtiniz,” dedi çavuş. “Yani konferansınız bu, öyle mi? Pislik ve müstehcenlik. Burada bir şeylerin ters gittiğini tahmin etmiştim. Hepiniz uyarılmıştınız,” dedi. “Ayağınızı denk alın, bu kadar.” Ağırdan alarak ayrıldılar. Çizmeli dört ayak merdivenlerden çıktı, sesleri yine tavanda duyuldu ve teperek dışarı çıktı. İzleyiciler rahatlayarak iç geçirdi, sonra tek tek içki için uluyan küfürbaz rezillere dönüştüler. Edwin seslendi:

“Durun! Size izin veren olmadı. Sınıfı serbest bırakmadım.” Kontrplak tezgâha bir yumruk indirdi.

* (İng.) Art, popo. (ç.n.)

** (İng.) Şişe ve bardak. (ç.n)

“Tamam, pvofesöv,” dedi Harry Stone. “Fimdi yavaf ol. Üzevine düfeni yaptın. Gevçi,” dedi, “*arse* için onu söylemen gevekiydi. Buvada sınıvlav vav, aynasızlavın dediği gibi. Onun yevine kullanabileceğin biv süvü laf vav. Bivaz ilevi gittin.”

On Altıncı Bölüm

Kapıya bir nöbetçi tayin edilmişti –küçük, gergin Windsor Dükü suratlı, konuşma özürlü bir adam– duraklayan içki tüketimi tekrar başlamıştı. Ama Edwin surat astı. “Bir nesne,” dedi surat asarak. “Kullanılmış bir nesne, işte ben buyum, kullanılmış ve atılmış bir nesne.” Harry Stone onu hafifçe yumrukladı ve ihtirasla dedi ki:

“Tekvav biv fansın olacak, gevçi olmaz umavız. Kanun gevi gelirse bu hödüklevi dinlemelevi için avtlarının üstüne otuttuvuz, o zaman kaldığın yevden devam edevsin. Bu avada,” dedi, “minnettav öğrencilevinin senin için tezgâha bıvaktıkları içkileve bak. İç onlavı,” dedi şiddetle, Edwin’i yumruklayarak. “Çabuk iç. İşavet alıvsak, bu kadav çok sayıda içki hazıv beklevken bivilevinin başımıza dikilmesini istemeyiz.”

Stone ikizleri utangaç bir tavırla ve beceriksizce Edwin’e minnettarlıklarını göstermeye çalıştılar. Kuşkulu hikâyeler ve anekdotlar anlattılar, onun keyfi için otobiyografilerinden kaba kütükler kıydılar. İkisi de kısa süreliğine Doğu’ya gitmişti. İkisi de Ticaret Filosunda bulunmuştu. Hiçbiri uzun bir süre aynı işle uğraşmamıştı. Leo çocukken oyuncuydu, sesi kalınlaşana kadar Mr. Darling’i oynayan adamın sapkınlıklarına alet olarak Peter Pan’le turneye çıkmıştı. Çizgi roman yayıncısı, step dansçısı, sahte sıhhi tesisat mühendisi,

garson, denizci, saç eken birinin pazarlamacısı; çalıntı ansiklopediler, Japon gömlekleri, köpek maması ve makine yağında patates cipsi kızartıcısıyla kapı kapı dolaşan satıcı; beysbol sopası dağıtıcısı ve müflis olmuştu. Harry, kitap ayrıacı dağıtıcısı, sabah çayıyla birlikte seks getirmeye teşne gemi kamarotu, bulaşıkçı, aşçı, Noel postası çalışanı, kapatma adam, tazi eğitmeni, ucuz yazlık elbiseler satan işportacı, demiryolu restoranı garsonu, balık dükkânında çırak, sosis yapan hilebazlar için sosis zarı üreticisi, leke çıkarıcı tanıtımcısı olmuştu. Ama ikisi genellikle kendi yollarına gitmiş olsalar da, ikizliğin çağrısı –ki sevgiden daha derindir– onları, ülkede içinde, sık sık felaketle sonuçlanan girişimlerde ve dış ülkelerde olan iki olayda bir araya getirmişti. Mahkûm olunca, Leo genellikle mahkûmiyeti seçerdi. Süreler kısa ve çok sık olmazsa hapis hayatını sıkıcı bulmuyordu – Mısır Ülkesi ve Esaret Evi’nden beri acı veren mazoşizm.

Harry, kıvrıkcık saçlı büyük bir kafası olduğu ve yakışıklı olduğu zamanlardaki yaşlı zengin yakışıklıların fetihlerinden; bir av sunarak uyuşuk tazıları canlandırmaktan, içki sunarak canlı tazıların hevesini kırmaktan; aynı anda hem Faşist hem Komünist partilerine katılan Londra’daki tek Yahudi olduğu zamanlardan; savaş zamanı asker nakliye gemilerinin kabinlerinde Avustralyalı hemşirelerle kısa sabah fındırdeşmelerinden; ringa balıklarının tazeliğinin nasıl anlaşılacağından; üçtaş oyunu tekniklerinden; bir kere karşılaşmış olduğu, kurbanı *in articulo mortis** gözüne tükürdüğünde, engellenmiş intikam duygusuyla ağlayan Somalilandlı bir cellattan bahsetti. Leo sevişmeden, sonrasının öneminden ve teknedeki adamın özel rolünden; bozuk paranın salt düşme sesinden yazıyla turanın nasıl ayırt edilebileceğinden; Shakespeare oyuncularının özel hayatlarından; Hamburg’daki çarpıklıklardan; birlikte yaşamış olduğu Taylandlı bir akrobat kadından; birlikte yaşamasına ramak

* (Lat.) Ölüm anında. (ç.n.)

kalan zengin bir nonoştan; Büyük Harry, Züppe Tony, Hızlı Herman, Pirelli gibi büyük çetecilerden; Qwert Yuiop'tan, Daktilo Kralı'ndan bahsetti. Bu arada içkiler bitti, karanlık bir arka kapıdan tanınmamış etiketleri olan şişeler temin edildi ve Sheila gelmedi. Halbuki Renate sallanarak içeri girdi, lahana turşusundan sarhoş, tezgâha Edwin'in bozuk parasını çarparak dedi ki: "Şimdi kendime ısmarlıyorum. Double cin." Edwin kızdı ve barda dört değişik aksan cırladı ve gürlledi.

Çaydanlık Çetesi'nin dört üyesinin –veya Harry Stone'un fısıldayarak söylediği çaydanlık çetesi– nöbetçinin yanından geçerken hiçbir sorun yaşamadan merdivenlerden inip içeri girdikleri andı. Filoloji alanında çalışan Edwin, çaydanlıkların ne olduğunu biliyordu, bir iki gün çalışacağı garanti edilen ucuz kaçak saatler. Dört adam, sarhoş oldukları halde, anlaşılan dolandırıcılıklarında iyiydiler. Biri açık tenli, iri kemikli, tüvit takımı ve çok iyi bir reglan dikişiyle film yıldızı gibi yakışıklıydı ama gözleri deli gibi, dudakları inceydi. Birisi şişman ve tıknaz, ağlamaya hazır gibi, bumburuşuk pantolonun altına pijama giymesi gerçeği ile (göbeğinden çıkan bir pijama kordonu vardı) kendini Edwin'e sevdirmişti, spor ceket, gevşek bir kravat ve yağmurluk giyiyordu. Çok suratsız bir adam içinden şangır şungur ses gelen deri bir bavul taşıyordu. Dördüncünün adı Jock'tu, belli ki Gorbals dövüşleri yüzünden, pek şekilsizdi. Bu dördü kendi içkilerini getirmişlerdi –yassı şişelerde viskiler– sırf arkadaşlık için gelmiş gibiydiler. Açık renkli, deli gözlü olan yakışıklı, müzik çalınmasını istedi.

"Bugün değil," diye rica etti Leo Stone barın arkasından. "Bugün susturmak zorunda kaldık, Bob. Ziyaret edildik."

"Çaylaklar," dedi Bob, hoş bir şekilde salınarak. Edwin'e bakarak: "Sıra senin, şarkı söyle."

Ama esmer küçük, çirkin bir adam sessizce belirmişti. Bob'a "Nobby ne kadar yedi?" diye sordu.

“Üç ay,” dedi deri bavullu suratsız.

“Ne? Ne ceza, ne bir şey yemedi mi?”

“Hayır.”

“Kahrolası şanslıymış.” Ve esmer çirkin adam gitti.

Edwin dedi ki:

“Nobby üç ayı ne için yedi?”

“Yakalandığında elinde bin sterlin değerinde saat vardı,” dedi Bob. “Orada hata yaptı, anlıyor musun? Üzerinde onlarla yakalanmak. Ne ithal ruhsatı ne bir şey. Sen,” dedi Bob, “Nobby hakkında ne biliyorsun?” Kuşkucu ama hayran bir şekilde Edwin’e yaklaştı.

“Hiçbir şey, hiçbir şey. Biri bir şey aşırıldığında hep meraklanırım. Hepsi bu.”

“Neden? Ne yaptın?”

“Hapishanede demirbaş oldum,” dedi Edwin, kelimeler—bir filolog için— bir oyundan ibaret olduğundan, onları keyifle şaplatarak.

“Ne yaptın? Ne diye ceza aldın? Bu arada, sen kimsin? Niye bu kılıktasın? İsmi ne, ha?” Bob heyecanlanmıştı. “Garip birisin, değil mi? Gözlerinden anlıyorum ki garipsin. Ben de garip biriyim. En sevdiğin şey nedir, ha? Hadi, söyle bana, nelerden hoşlanırsın?” Gözleri heyecanla parlıyordu. Edwin korkmaya başlamıştı. Tıknaz adamın araya girmesiyle kurtulmuştu. Tıknaz adam dedi ki:

“Kimse zavallı moruk Ernie’yi sevmiyor. Kimse zavallı moruk Ernie’yle konuşmuyor.” Sağ elinde bir kadeh Johnny Walker vardı. “Artık annem bile konuşmuyor benimle. Zavallı moruk Ernie.”

“Sen buna karışma,” dedi Bob. “Kimse şişman göbeğini araya sokmanı istemedi. Sen koca bir sersemsin. Biz konuşuyoruz, o ve ben. Senin kahrolası görgün nerede kaldı?”

Ernie gözyaşlarını ovaladı. “Al işte, gördün mü?” dedi ağlamaklı bir sesle. “Beni kimse istemiyor.”

“Ben istiyorum,” diye teselli etti onu Edwin. “Tamam, tamam.”

“İstiyor musun?” dedi Ernie ürkek bir sevinçle. “Yaşlı Ernie’nin arkadaşı mı olacaksın?”

Bob sinirli bir şekilde Edwin’e “Sana yaramaz,” dedi. “Hiçbir işe yaramaz. O normal biri.”

Ernie onurla “o ve ben,” dedi Bob’a, “yataktan yeni çıktık. Bakınca görebilirsin. Sadece o benden daha uzun bir süre yatakta kalmış çünkü pijamaları benimkinden daha kirli.” Kolunu Edwin’in beline sardı ve dedi ki: “Yaşlı Ernie’nin arkadaşıysan arkaya bakmazsın. Seni annemin evine götürürüm ve senin Ernie’nin dostu olduğunu söylersem, o da senin dostun olur.”

“Niye,” diye sordu Edwin, “seninle konuşmuyor?” Ernie kırılmış bir şekilde kolunu çekti.

“Bunu söylememeliydin, bana hatırlatmamalıydın,” diye yakındı. Edwin onun en az kırk beş yaşında olduğunu hesapladı. Birdenbire A. S. Neill’in bir zamanlar ona söylediği bir şeyi hatırladı. Suçlu çocuk, sembolik olarak bebeklerin nereden geldiğini anlamak amacıyla, saatleri içlerini açmak üzere çalar. Anne olarak çaydanlık – bir şey için iyi bir başlık. Dedi ki:

“Saatleri sever misin?”

Ernie ciddileşti ve yüzünü kontrol etmeye çalıştı. “İyi bir saati severim,” dedi. “İsviçre işçiliği iyi bir parça, birçok mücevheri olan ve iyi bir mekanizma gibi bir şeyi. Ama bu zırva,” dedi, “elden çıkarmak için bir şey, o kadar.” Yağmurluk cebine elini daldırdı ve bir avuç dolusu tik-tak çıkardı. “Alabilirsin,” dedi daha önce söylemiş olduğu şeyi unutarak, “adedi üç *nicker**. Çünkü Ernie’nin dostu olacağını söyledin.” Sırf bakmak bile korku veren sokak dövüşçüsü yanlarına geldi, soludu ve gözlerini kısarak saatlere baktı.

“Üç *nicker*’ım yok,” dedi Edwin, “ne bir *nicker* ne yarım *bar*** ne de bir *tosheroon*’um***,” diye ekledi, “sadece tek bir *clod*. Hiçbir şey satın alamam.”

* Argoda 1 sterlin. (ç.n.)

** 10 şilin. (ç.n.)

*** 2,5 şilin. (ç.n.)

Çaydanlık Çetesi'nin adamları, tartıp değer biçerek sinsi bir ilgiyle ona baktılar. Bob onu pijama ceketinden yakalayıp biraz uzağa sürükledi. "Biraz," dedi sesi titreyerek, "para kazanmak ister misin, ha? Ben yüklüyüm. Arabada iki bütün füme somon balığım var. Bir şişe *Fransız şampanyam* var. Bu iç cebim kırıntılarla dolu. Benimle gel," dedi, Edwin'e doğru heyecanla soluyarak "ve sana ne vereceğimi gör, senin için ne yapacağımı gör, eğer bir tek sen..." Ama buldok suratlı sarışına ait olan Alman kurdu, oyun oynarmış gibi olsa da Nigger'ın üzerine atladı. Nigger kulakları tırmalayıp havladı, Alman kurdu büyük bir şişenin ağzına üflenmiş gibi bir ses çıkardı. "Köpekler," diye bağırdı Bob, reglanını etrafına sarmalayıp gelmekte olan dalgalardan kaçınırmış gibi parmak ucunda yürüdü. "Köpekleri sevmem." Köpekler etrafındaydı, kahverengi ve siyahtan oluşmuş hırçın küçük bir deniz, üzerinde dişlerden beyaz köpükler ve Bob küçük kadınsı çığlıklar çıkardı. Tekmeledi, ama ayağının ucu hiçbir şeye değmedi. Harry Stone dedi ki:

"O lanet olası köpeği tekmelemeye kalkırma. Buvada bela istemiyorum, ama o lanet olası köpeği tekmelemeye kalkırma."

"Çağır onları o zaman. Kahrolası hayvani vahşiler. Bu sefer ayağının ucu Alman kurdunun poposuna denk geldi, iyi beslenmiş popo hiçbir şey hissetmedi. Ama buldoğa benzeyen sarışın, kadınlara özgü bir ağız bozukluğuyla Bob'u öyle bir aşağıladı ki, erkeklerin müstehcen konuşmaları onun yanında çocuk işi kalırdı. Glasgow'lu suratsız gangster bela arar gibi kötü kötü baktı. Nöbetçi bodrum merdivenlerinden atladı ve bağırdı:

"Geliyorlar! Sokağın sonundalar! Çabuk içkilerinizi kaldırın!"

"Sandalye! Sandalye!" diye bağırdı Harry Stone. "Sandalye! Sıvaya dizin!"

O bodrum katında henüz hiç kimse aciz değildi. İçkiler hızlıca mideye indirilmiş, yapış yapış boş bardaklar ceplere ve çantalara saklanmıştı. Çaydanlık çetecileri aptaldı, iteklenerek kaba bir şekilde organize edilmeleri gerekmişti. Cin şişeleri, viski şişeleri Leo Stone tarafından müzik kutusunun yanındaki Les'e doğru savrulmuştu. Les onları "havadan" yakalamış, bilardo örtüsünün altına saklamıştı. Alman kurdu tasmaından yakalanıp sınıftaki yerine götürülürken berbat bir ses çıkardı. Nigger karnının üzerinde sürünerek barın açılıp kapanır kapısından çıktı. Harry Stone bir *Ladies' Directory* nüshası kullanarak sigara dumanını şiddetle yelpazeledi. Nefes nefese, "Evet, Pvofesöv," dedi. "İfini yap."

Edwin, dikkatini toplamakta zorlanarak, "Şimdi filologların halk etimolojisi olarak bildiği konu üzerinde düşünelim. Ben bu kelimeleri karatahtaya yazacağım." Ona bir terzi tebeşiri parçası atılmıştı. Yakalayamadı, eğildi ve yerden aldı. Bayılacak gibi oldu ve bunun bir biçimde uygun bulunacak olmasının nedenini düşündü. Bir an bar tezgâhına tutundu, sonra daha iyi hissetti. Birisi çocuk karatahtasına kaba bir kelime karalamıştı. Bunu koluyla sildi. Sonra, açık ve net olarak, dikkatlice HALK ETİMOLOJİSİ yazdı.

"Etimoloji," dedi Edwin, "kelimelerin kökenleriyle ilgilenir; gerçek, yani Yunancada 'gerçek' anlamına gelen *etymos* kökenleriyle. Halk etimolojisiyle, eğitimsizlerin, yabancı veya alışılmadık bir sözcüğü günlük konuşma dilinin içine çekmek için, dışarıdan gelen bu sözcüğü daha aşına gözükmeleri için değiştirme girişimlerini kastederiz. Eğitimsizler böylece kendilerini aslında yabancı olanın hiç de yabancı olmadığına ikna etmeye çalışırlar: Onlar yabancı unsuru, zaten iyi bilinen bir şeyle aynı kökten geldiğini hayal ederek savuştururlar. Halk etimolojisinin çeşitli örnekleri vardır.

Örneğin *penthouse* sözcüğünü ele alalım.” Bunu karatahtaya yazdığında yeniden botlu dört ayağın sesi duyuldu. İzleyicilerine doğru döndüğünde hepsinin gözlerinin sulanmış bir şekilde tavana dikilmiş olduğunu gördü. Dört ağır ayak bodrum merdivenlerinin başında durdu. “*Penthouse*,” dedi Edwin, “tanıdık bir unsur içerir – *house*. Ama özgün hali, Fransızca *appentis*’ten türeyen *pentice*’ti; *appentis* kendisi de ‘bir şeye eklenen, ek’ anlamına gelen Latince *appendicium*’dan türemiştir. Sondaki *-ice*, daha aşına gelmesi için *house* olarak değiştirilmişti.”

Ayaklar istikrarlı bir şekilde pat pat vurdu. Yine eşikte iki ağır sivil – üniformalar içinde, hayali miğfer kayışı çiğneyerek duran iki adam belirdi. “Aynı şekilde,” dedi Edwin, “orta İngilizcedeki *primerole*, kelimedeki ikinci hece bir çiçek ismi olarak kendi hakkıyla var olduğu için, *primrose* lehine reddedilmişti.” Küçük rütbeli polis memuru, FOLK ETİMOLOJİSİ, PENTHOUSE, PRIMROSE kelimelerini zahmetle defterine kopyaladı. Bu telekızları andırdığı için kuşkulandı. “Ve,” dedi Edwin, “tabii ki *Jerusalem Artichoke*’u unutmamalıyız. *Jerusalem*, İtalyancada ‘güneşe doğru dönen’ anlamına gelen *girasole*’ün halk tarafından yozlaştırılmış halidir. Bitki, aslında, bilinen ayçiçeğiyle aynı türdendir.” Durakladı. Bu noktada bir şey olması gerekiyordu, önemli bir şey.

“Bir de *chalk** anlamına gelen *causeway* var, Latince *calx*’tan türemiş olan, eski Fransızcadaki *caucie*. Tebeşir anlamına gelen,” diye tekrarladı, “tebeşir anlamına gelen.”

“Tamam,” dedi çavuş. “Bence bu kadarı yetti. Londra Şehir Meclisi’ne gittik ve böyle bir eğitim sınıfından haberleri olmadığını söylediler. Bir bityeniği olduğunu tahmin etmiştim.”

* (İng.) Tebeşir. (ç.n.)

“Ah, susun,” dedi Edwin. Bir güzel yere, bütünüyle dinlendirici karanlığa çöktü. Kendine geldiğinde ona doğru eğilmiş yüzler gördü, hoş kahverengi Burmalı değil, katı Londra beyazı yüzler. “Yapabiliyorken takdir edelim,” diye alıntıladı, “yatay vaziyetteki adamı.”* Sonra yine bayıldı.

* W. H. Auden’ın “To Ask the Hard Question is Simple” adlı şiirine gönderme. Şairin dizeleri şöyle: Let us honour if we can/The Vertical man. [Yapabiliyorsak onurlandıralım/Yatay vaziyetteki adamı.] (ç.n.)

On Yedinci Bölüm

Edwin'in bilinci gidip geliyordu. Kıyafetlerinin yünlü kumaşı yağmurdan ıslanmış mantar gibi kokan iki polis memuru tarafından merdivenlerden yukarıya taşınmıştı. Sesler vardı ve insanlar itişiyordu. Kapı basamağına yatırılmıştı ve kaldırımın yağmurdan ıslanmış olduğunu görünce şaşırı. Nereye ve nasıl konuşuyorlardı; otomobiller, ambulanslar, hastane. Edwin bu son söz üzerine tamamen ayıldı, kaçışından beri hissettiğinden çok daha iyi hissetti, sanki gözetimden çıktığından beri yoğun bir iyileşme süreci başarıyla tamamlanmıştı. İki polis memuru Bob'un otomobilini kullanmayı düşünüyorlardı, Bob otomobilin arkasından önüne, içinden bonbon sarısı bir Fransız somunu çıkan büyük bir kutu taşıyordu, bir an için gözler başka tarafa bakmıştı, Harry Stone geçitten sokak kapısına doğru geliyordu. Edwin sessizce ve hızla ayağa kalktı ve köşeye doğru koştu. "Ona ne 'alt ettiniz?" diye feryat etti Harry Stone, sesi yaklaşıyordu. Edwin bir geçit buldu. "Senin lanet olası sorumluluğundaydı, di mi?" Tebeşirle yapılmış bir grafiti DAN BRENDA SHERRIFF'I SEVİYOR diyordu. Tebeşirden bir adam tebeşirden bir darağacında asılıydı. Tebeşir, tebeşir, tebeşir taşı. Geçitte çöp bidonları vardı. Edwin iyice çömelerek birinin arkasına saklandı. "Belki," dedi Harry Stone'un sesi, "fu çöp bidonlavından bivin avkasına saklanmıftıv."

Edwin ayağa fırladı ve koştu. Geçidin sonunda sokak, gazete satıcılarının sesleriyle doluydu, insanlar işlerinden evlerine gidiyorlardı, Metro tabelasının mavisi parlıyordu. Geçit sola dönüyordu –daha çok çöp bidonu ve *grafiti*– ve Edwin bu yoldan aşağı koştu, bıraktığı sokağa geri döndü ama bu sefer Anchor’ın karşısına. “Oy” diye bir ses duydu ve “buvaya gevi gel, seni lanet olasıca aptal!” Anchor’ın ışıkları yanıyordu ama henüz kapıları açılmamıştı. Edwin, Anchor’ın solundaki dar yolun bir kereste şirketinin düzensiz deposuna gittiğini fark etmişti. Tereddüt etti, kendini, iki kopya halinde Harry Stone tarafından yakından takip edilir buldu, ama daha da yakından bir kamyon tarafından. Kalabalıkların ve gazetelerin sokağından yeni dönmüş, şimdi de avluya girmeye çalışıyordu. “Bi dakika,” diye bağırdı şoföre Harry Stone. “Tamam dostum,” dedi şoför. “Daha önce buradan geçtim.” Tuğlaları yerinden oynatarak ve çamurluklara eziyet ederek geçidin girişinden daldı. Sonra kendini sıkışmış buldu. Edwin bir müddet için takipçilerinden korunmuştu. Barın kapısını denedi ama halen kapalıydı. Kamyon biraz daha başarı kazanıyordu: Edwin’in avcılarının bağırtıları, duvarların yıkılması ve metallerin şangırtıları arasında düzelmekteydi, neredeyse düzgün bir şekilde girmeye hazırdı. Edwin kereste deposuna koştu ve çaresizce etrafına bakındı. Solunda bir döner testere, kalaslar, işlenmemiş kütükler, tulumlu ve kasketli, Woodbine sigarası içen bir işçi vardı. “Evet, dostum?” dedi Edwin’e. Edwin sağına baktı: Ofis olarak kullanılan ahşap bir kulübe, içeride duvara tutturulmuş kıvrılmış faturalar ve bir masada oturmuş, üst takma dişlerini zahmetle çıkartan, sonra ona ciddi bir tavırla bakan ve tevekkül gösteren bir baş hareketiyle tekrar yerine yerleştiren yaşlıca bir adamı gösteren bir ışık. Bu ofisin sağ tarafında üzerine çıkılabilecek kadar alçak bir avlu duvarı vardı. Edwin ona doğru koştu, ayak başparmağını derin olmayan pürüzlü bir deliğe soktu ve işçinin şöyle dediğini duydu:

“Bunu yapamazsın, dostum, burada yapamazsın.” Edwin elleriyle kendini yukarı çekti, duvarın üzerine dizini koydu, diğer tarafta fazlasıyla büyümüş bir bahçe gördü ve kendini o tarafa attı. Bir iki dakika duvara yaslanarak dinlendi. İleride dört katlı, bir de bodrum katı olan bir ev vardı, yan yana dizilmiş evlerden biri. Alacakaranlık neredeyse karanlığa dönüşmüştü. Sık otlar ve çit sarmaşıklarının arasında tökezledi, neredeyse hesapta olmayan bir dikenli tel rulusunun üzerine düşüyordu; birkaç şişeyi bir orkestra çanı solosu gibi şingırdattı, sonra açık bir arka kapıya geldi, çok parlak bir ampulün aydınlattığı bir bulaşıkhaneye. Çok yağlı siyah saçları olan solgun bir genç adam, fırfırlı bir kadın önlüğü takmış, eviyenin üzerine eğilmekteydi. Suyun altında soğan ayıklıyordu ama ağlamaktan kör olmuştu. Edwin hırsızlama bulaşıkhanenin öbür tarafına seğirtti, karanlık bir mutfaktan geçerek bir koridora süzüldü. Koridorun sol tarafındaki bir odadan bir ses şöyle dedi: “Siz misiniz, Mr. Dollimore?” Edwin, kilise ayin zamanlarını gösteren bir kartın, üzerinde SOKAKLARIN GÜNAHKÂRLARI (X) efsanesi olan başka bir kartın, bir Londra haritasının, bir duvar telefonunun önünden geçti, üzerinde bir çiviye asılı HOUSE FULL yazan başka bir kart olan ön kapıyı açtı.

Sokak hiç de boş değildi –metro istasyonu bir asansör dolusu yolcuyu yeni salıvermişti– ama kimse özellikle yün bere ve pijamalı kaçak bir hastayı arıyor gibi değildi ve –Edwin sokak lambasının ışığında açıkça gördü– pantolonunun bacağına çok uzun bir yırtık vardı. Sağ pantolon cebini yokladı ve sadece iki peni buldu. O Alman kaltağı sterlininin üzerini double cene harcamıştı. Sheila neredeydi? Edwin, geceyi bir örtü olarak değil, kendisini boğmak üzere bekleyen eller olarak hisseden kaybolan gezginin korku ve kendine acıma duygusunu hissetti. Ve şimdi sokağın karşısında, Edwin’i aramak için çıktığı devriyesi sırasında dinlenen üniformalı bir polis memuru vardı. Edwin hızla metro

istasyonuna doğru yürüdü, ışıkla ve penilerin şıngırtısıyla çok canlı olan bekleme salonuna girdi, sonra asansöre doğru biletlipleri takip etti. Asansörün karşısında bir sıra telefon kulübesi vardı. Bunlardan birisi boştu. Edwin içeri girdi, iki yanında şüpheli bir şekilde ahizelere aptalca hindi sesleri çıkararak bir şeyler fısıldayan sessiz konuşmacılar gördü, cam kapının sıkıca kapalı olup olmadığını kontrol etti, sonra düşünmek için durakladı. Otomatik olarak B Düğmesine bastı, ama bunun mekanizması kuru ve bereketsiz bir klik sesi çıkardı; Edwin bir an dönüp şimdiden bir sıra oluşmaya başladığını gördü – orta yaşlı bir kadın ve onun arkasında ürkek tavşan gibi bir adam. Bu tuhaftı. Diğer telefon kulübe-lerinin önünde bekleyen kimse yoktu. Bu tavşan kılıklı adam neyin peşindeydi? Edwin ahizeyi kaldırdı, numarayı çevirdi –James Joyce’unu hatırlayarak– EDenville 0000 ve Adam’ı istedi. Kimseye konuşma fırsatı vermedi. “Siz,” dedi, “beni bu işe soktunuz. Eğer siz var olmasaydınız, ben de var olmazdım. Karınız elma-kadın nasıl? Ensestçi oğullarınız nasıllar? Oradaki herkese nefretimi iletin.” Çevir sesi hırıldadı. Edwin başka Kutsal Kitap karakterlerine bağlanmak istedi. Orta yaşlı kadın şemsiyesinin köpek kafası şeklindeki sapıyla cama vurdu. Edwin bunu gördü, tavşan kılıklı adamın kadının çantasını kapıp kaçtığını gördü, kadının o andaki şaşkınlığını gördü, ağladığını ve şemsiyesini sallayarak ve sendeleyerek gittiğini gördü; sonra artık kuyruğun başında uzun uzun beklemeye hazır, deli gözlü çaydanlık çetecisi Bob’un kafası olduğunu gördü.

Edwin, sırayla Ezra, Habakkuk, İlyas, Yeremya ve Yeşaya’ya birkaç söz söyledi; sonra zayıf, aç ve yorgun hissetti. Bob kuvvetlice cama vurdu. Edwin kapıyı açtı. “Evet?” dedi.

“Benimle gelsen iyi olur. Arabam dışarıda.”

“Seninle gelmek istemiyorum.”

“İstesene iyi olur. Ya ben ya kanun.”

“Kanunun bununla ne ilgisi var?”

“Kanun çatlak olduğunu düşünüyor. Ben çatlak olmadığımı biliyorum. Bence garipsin, tıpkı benim gibi. Benimle gelsen iyi olur.”

“Niye, ne istiyorsun? Ne yapacaksın?”

“Arabada iki bütün fümə somonum var. Her biri bir nicker tuttu. Pahalı sayılmaz sonuçta.”

“Fümə somonun pek meraklısı değilim.”

“Buzdolabında başka bir iki şeyim daha var. Ama fümə somon lezzetli olduğu düşünülen bir şeydir.”

“Buraya bakın,” dedi asabi bir ses Bob’un arkasından. “Fümə somonu gidip başka yerde konuşun. Karımı aramak istiyorum.” Bob bir çetecinin göz tembelliğini tercih eden stiliyle dönerek dedi ki:

“Hadi ordan.” Sonra Edwin’i sağ bileğinden yakalayıp telefon kulübesinin eşiğinden sürükledi. Edwin kaçmak için elindeki en iyi fırsatın karşı koymadan takip etmek olduğunu gördü. İstasyonun girişi artık kalabalıktı ve bilet makineleri bozuk para şarkılarıyla neşelenmişti. Chasper’ın kıvrık şapkasını ödünç alan şehirli genç adam istasyona giriyordu. Şapkayı giymekteydi, Edwin’i görünce onu çıkardı ve “İşte buradasınız,” dedi.

“Çok özür dilerim,” dedi Edwin, “depozito olarak verdiğiniz sterlin bende yok. Harcadım, ne yazık ki. Belki şapkayı yarın geri getirebilirsiniz.”

“Ah,” dedi genç adam. “O sterlini özellikle istiyorum. Bu akşam için değil, doğru, ama mutlaka yarın sabah. İş aldım, anlarsınız. Bu şapkanın çok yardımı oldu. Pub’a baktım, ama orada yoktunuz. Sonra geri gelecektim.”

“Tamam, tamam,” dedi Bob sabırsızca. “Tek bir nicker’ı vermekse mesele.” Cüzdanını çıkarmak için Edwin’in bileğini bıraktı. Edwin bu fırsattan yararlanıp hızla koşmaya başladı. *Ristorante Italiano*’ya girmek üzere olan ve yavaş hareket eden, ağızlarının suyu akan bir genç grubunu deleerek geçti. Gençler sonra bir perde oluşturdular, Bob onları

ayırmaya çalıştığında da içerlediler. Edwin DISCBAR'ın ve GENÇLER İÇİN KOT PANTOLON'ları olduğunu ilan eden bir dükkânın önünden koşarak geçti, köşeyi dönüp kendini içinde bir pub olan eğimli bir yan sokakta buldu. Bir taksi durdu, içindeki yolcu kapıyı açtı. "Çabuk bin," dedi Les. "Hadi, bin çabuk. Şimdiden geç kaldım. Lanet olası perdeler açıldı." Edwin minnettar bir şekilde soluyarak bindi.

"O rezil herifi ne kadar az görsen, o kadar iyi," dedi Les. "Neyin peşinde olduğunu biliyorum. Nerede inmek istersin?"

"Beni de beraberinde götür," dedi Edwin, "Tanrı aşkına."

"Pek de iyi değildin, değil mi?" dedi Les. "Daha önce bayıldın, hatırlıyor musun? Sarhoştun, derdin oydu. Hastaneden daha yeni çıktığında o kadar içmemelisin. Bir iş yapabilir misin, yoksa hâlâ gücünü toparlayamadın mı?"

"Ne zaman? Bu gece mi? Ne tür bir iş?"

"Kalabalık sahne. Üçüncü sahnenin sonu. Şu zavallı rezili linç ettiklerinde. Onu linç ederlerken sürekli şarkı söyler. Anladın mı," dedi Les, arka camdan dışarı göz atarak, "bu onun arabası. Ona bağlı, bunu söyleyebilirim. Bir şey istiyorsa bunu yapar. Seni alınsa bu onun kabahati değildir." Edwin de baktı, sadece farları görebildi. "Evet, o," dedi Les. "Bu onun plakası. Doğru," diye bilgi verdi Edwin'e. "Oraya vardığında içeri dal. Üniversiteden olduğunu söylersen içeri kolayca girersin. Kalabalıkları oradan getiriyorlar. Ve ben bu bunağı uzakta tutacağım. Bob Courage*, adı bu. Courage, ha? Beni güldürmeyin. Bu iyi bir bira ismi." Elini cebine daldırdı ve yolculuk için bir yığın bozuk bakır para çıkardı. "Bunu barın altındaki mukavva kutudan aldım," dedi. "Diğerleri yukarıda senin cesedini izlerken. Sadece borç, tabii ki. Yarın veya öbür gün geri ödeyeceğim."

* (İng.) Cesaret. (ç.n.)

Taksi, Edwin'in krizantem ve lahana olması gerektiğini bildiği, ama burnunun naneşekeri kokusu olduğuna yemin ettiği kokular arasında durdu. Taksi, Les ağır ağır elindeki bozuklukları sayarken sarsılarak bekledi. Takip eden araba belki de trafik ışıklarından dolayı gecikmişti. "Sen oraya gir şimdi," dedi Les. Edwin içeri girdi, nereden geldiğini ve görevini açıkladı; kendisine ilgisiz bir tavırla, büyük ihtimalle bodrum katına giden merdivenlerin olduğu taraf parmakla işaret edildi. Bodrum katları hayatında büyük bir rol oynuyordu. Edwin ağzı açık, etrafına, operanın muazzam mekanizmasına bakındı. Adamlar ağın üzerinde yüksekte uçarak yürüyorlardı; döndürülen çarklar ve ellenen şalter toplulukları vardı. Ötede bir orkestra bütün gücüyle çalıyor ve onun üzerinde bir tenor haykırıyordu. Sahne dışındaki bir koro şarkı söylemeyi bekliyor, kondüktörü kaygılı bir şekilde gözlerini kısarak partisyona bakıyor ve bir adam orgun başında oturmuş bekliyordu. "Oraya, aşağıya," dedi birisi Edwin'e, buyurgan bir tavırla işaret ederek ve Edwin bodrum katı merdivenlerine yürüdü; sahne perdelerinin oluşturduğu devasa duvarları geride bırakıp merdivenlere eriştiğinde ona sanki bir mil yürümüş gibi geldi.

Yeryüzünün derinliklerinde insanlarla ve sahne eşyaları sepetleriyle dolu kocaman soğuk bir mezar vardı. İnsanlar gençtiler ve kibirli gözüktüyorlardı; belli ki öğrenciydiler. "Geç kaldınız," dedi ince, uzun, narin bir adam Edwin'e. "Gelin şimdi, her şeyi çıkartın."

"Her şeyi mi?" Edwin endişeyle etrafa bakındı ama hiç kadın görmedi. Onlar belki de, hep birlikte başka bir mezara güdölmüşlerdi.

"Her şeyi. O küçük yün bere dahil." Ve adam kendisi, başparmak ve parmağın nazık bir kısaç hareketiyle bereyi kaldırdı, Edwin'in çıplak başını görünce irkildi. "Ama," dedi, "bu cidden harika. Bu kadar zahmete değmezdi, bilirsiniz, ama bu cidden yararlanılabilecek bir şey. Kesinlikle

en öne gitmelisiniz. Mesele,” dedi, öğrencilere küçümseyen bir bakış atarak, “bütün bu insanların çok fazla saçlarının olması. Kalabalıkta bu gayritabii durur.” Öğrenciler, öğrenci terbiyesizlikleriyle Edwin’in kelliğine kıkırdamaya başladılar, ama narin adam okul müdürü havasında onları azarladı. “Sizin,” dedi, “gülecek haliniz yok. Hepiniz fazla, çok fazla genç gözüküyorsunuz. Ayaktakımı rolü yapan bir sürü aptal toy.” Öğrenciler somurtarak dudak büktüler. Hepsi Victoria dönemine ait çeşitli kıyafetler giymişti, Edwin’in fark etmek için ancak zamanı olmuştu. Bazılarının, yapışma gücünü ara sıra dikkatlice denedikleri takma bıyıkları vardı; bazılarının Karl Marx sakalları vardı; birkaçının yeleklerine takılı saat köstekleri bile vardı. Hepsi şapka giymişti.

“Saç hakkında böyle düşünmüyorum,” dedi Edwin. “Yani, hepsi zaten saçlarını örtüyorlar, değil mi?”

“Evet, örtüyorlar,” diye terslendi narin adam. “Ama en sonunda açmak zorunda kalacaklar, değil mi? Ölüm haberi ulaştığında. Ama siz,” dedi, Edwin’i hünerli bir şekilde giydirenken, “hep açıkta olacaksınız. Bu baş bir şapkayla lekelenmek için fazla iyi.” Edwin operanın ismini veya ne hakkında olduğunu sormak istemedi. Müzik kulağa, çağdaş ve belli belirsiz İngiliz gibi geliyordu – Elgarvari temalar ahenksizlik içinde boğuşuyordu. Öğrencilerden birine sorardı. Edwin kendini kilden bir pipo, bir baston ve ayağına uymayan ağır çizmelerle bir dede pelerini giymiş buldu. Yün beresi bir yere atıldığı için endişelendi. Her şeyden öte, o bere hastanenin malıydı, onun değil. Fırça darbeleriyle yüzüne boyayla çizgiler çizilmiş ve kendisine yapıştırmak üzere beyaz bıyıklar verilmişti. Şimdi belli belirsiz yaşlı gösteriyordu: Kelimenin tam anlamıyla kalabalıktan bu şekilde geçebilirdi.

Edwin Hintli bir öğrenciye bunun ne hakkında olduğunu sordu. Bu Hintli alt kademedeki bir çiftlik işçisi rolünü de üstlenmişti ve Edwin onun bunu ten renginden kaynaklanan bir önyargı olarak görüp içerlediğini anlayabiliyordu. “Adı

Presbury Newton ve bir İngiliz müzisyen olan *Emery Turnbull* tarafından yazılmış,” dedi hafif bir tiksintiyle. Bir anlığına durakladı. “Veya,” dedi, “tam tersi de olabilir. *Newton Presbury* tarafından yazılmış *Emery Turnbull*, hatta *Turnbull Emery* olabilir.” Başka yer değiştirmelerin de mümkün olduğunu görünce tekrar durakladı, ama devam etti: “Zaten önemli değil. Pek de iyi değil. Başka bir adamın karısına âşık olan bir eyalet valisinden bahseden farazi bir Amerikan tarihi operası. Diğer adam kıskanır ve öfkelenir; vali bir yerde konuşma yapmak üzere trenle seyahat ederken valiyi vurur. Valinin hayatından umut kesilmiştir ve güruhu, bu biz oluyoruz, onun katili olduğu anlaşılan adamı hapisten çıkarıp, yüksek volümlü müzik eşliğinde linç ediyor. Sonra vali ölür, ama yeni bir demiryolu açılır ve bazı Kızılderililerle kalıcı bir barış antlaşması yapılır. Kızılderililer de bir çeşit bale sergiler. Çok sıkıcı.”

“Ama, tabii ki,” dedi Edwin, “Amerika’da köylüler böyle giyinmiyorlardı, değil mi? Demek istiyorum ki, Amerika’da sahiden bir köylü sınıfı olmadı, oldu mu?” Bastonunu salladı ve Amerika’da herhangi bir zaman koyun olup olmadığını merak etti.

“Zenciler, evet,” diye tısladı Hintli. “Kölelik var, köylülük değil. Ve konuya bütün bu yaklaşımın yüzeyselliği, giymek zorunda olduğumuz bu kostümlerle gösterilmiş – Amerika’da asla, hiçbir zaman giyilmemiş kostümlerle. Yüzeysellik,” dedi, daha kabullenmiş bir tonda, “Batı sanatının ölümü olacak, burada olduğu gibi. Ondan sonra belki Hint müziğinin teksesliliğinin ve aşırı doğalcılıkla ona eşlik eden hataların bayağılığını önleyen temsili sanatların üsluplaştırılmasının tatlılığını ve gücünü öğrenir.” Kahverengi Âri başını kibirle kaldırıp kendi köylü önlüğünü kastederek, “Bunun gibi,” diye ekledi.

Edwin yaklaşık elli kişilik linç güruhunun atılmış kıyafetlerine göz gezdirdi. Bütün o gömlek, çorap ve kravatları

görünce dudaklarını yaladı. Bir iki yumuşak şapka bile vardı. Edwin'in hayal gücü, bu pantolon ceplerindeki bütün paraları, sterlinleri ve bereketli burs gümüşlerini düşünmenin tadını çıkarttı. Bir şokla, çalma düşüncesi konusunda artık pek de hassas olmadığını fark etti. Sonra gözünün önünde peruk görüntüleri canlandı. Bu tiyatro onlarla dolu olmalıydı. En azından normal bir görüntü için şiddetli bir açıklıkla ağzı sulandı.

"Şimdi," dedi narin adam, uzun işaretparmağını kaldırarak. "Kısa bir süre için uzakta olacağım. Sizin hiçbirinizin bu odayı terk edip sarhoş olmaya dışarı çıkmanızı ve belki de bir aşk düetinin ortasında sahnede dolaşmanızı istemiyorum. Burada ve *ayık* kalmanızı istiyorum. İskambillere itirazım yok; ya da okumak gibi, sessiz vakit geçirecek başka bir şeye. Şamatalı ya da *çocukça sarsaklıklar* olmaz. Anlatabildim mi?" Dışarı çıktı. İki dakika sonra Edwin de, sessizce, kolunun altında bir tomar halinde, kıyafetleri ve ayakkabılarıyla dışarı çıktı. Hastane beresi yok olmuştu. Boş ver. Az sonra peruk. Birçoğu *Salome* sepetinde buldukları bir şeyle rugby gibi bir oyununa dalmış olduklarından, kimse gittiğini fark etmedi.

Edwin sahne katında sessizce dolandı ama Les'i hiçbir yerde göremedi. Orkestra, yorucu bir sahne değişimi sırasında, bir çeşit demiryolu *scherzo*'su çalıyordu ve Victoria döneminden çeşitli seçkin Amerikalılar –insanlar, diye düşündü Edwin, hepsi vokal puanlamaya göre farklı bir sırada dizilmiş– soyunma odalarından geliyorlar ve kuliste bekliyorlardı. Erkek yöneticilerden biri Gal aksarıyla dedi ki: "Bu lanet olası berbat bir opera." Birinci sahneye bakılacak olursa, bu kesinlikle çok uzun bir operaydı. Edwin, bastonuna iyice yaslanıp yaşlı bir adam gibi soyunma odalarına doğru sendeledi. Kapıların çoğu açıktı ve bir tenorun boğazına sprey sıktıktan sonra iğrenç bir şekilde sesini titrettiği oda hariç, bütün odalar boştu. Başka bir oda sigara dumanının ektop-

lazmik hayaletiyle meskûn gibi görünüyordu. Edwin usulca buraya girdi, çok güzel beyaz bir gömlekle radyatörün üzerinde bir çift naylon çorap bulmak çok hoşuna gitti. Tuvalet masasının üzerinde, iğrenç parlak ampullerin altında, bir deste imzalanmış fotoğraf buldu. Edwin imzayı okuyamadı ama yapmacık gülümseyen tıknaz, bilinçli olarak övülen yüzün görüntüsünden hoşlanmadı ve çalacak başka şeyler aramaya koyuldu. Para bir şekilde bayağı ve arsızca geliyordu, böylece yüzük kutusundan bir yüzük seçip pelerin cebine koydu. Soyunma odasından çıkınca karar veremeyip durakladı. Sonra kuvvetli bir sifon çekilmesi duyuldu, tuvalet kapısı açıldı ve muhtemelen büyüklüklerinden dolayı gösterişli olan göğüslerini sergileyen bir kadın kahraman, dökümlü bir giysiyle salınarak dışarı çıktı. Edwin yerlere kadar eğilip selam verdi ve tuvaleti devrildi. Soyundu, sonra çalıntı kıyafetleri giydi. Gömleğin yakası biraz geniş geldi ve Edwin bir an için aynada eski ünlü bir edebiyatçıyı gördü – Aiskhylos başı ve kaplumbağa boynu, büyük ihtimal yaşlı bir adam. Yine de çok kötü durmuyordu. Pelerini klozetin üzerine bıraktı, kapıyı açtı ve dışarı çıktı. Kimse yoktu.

Yavaşça bu yıldızlar bölgesinden uzaklaşırken, ani bir şokla, kadim ve hayranlık uyandırıcı, siyah bir malikâne hanımı kıyafetinde, ayağında eskimiş terlikler olan bir kadınla karşılaştı. “Pekâlâ,” dedi çiklet çiğneyerek, “neyin peşinde-siniz?”

“Bir peruk,” dedi Edwin dürüstçe.

“Ah, bir peruk,” dedi kadın yumuşayarak. “Ne boy ve ne renk, sorabilir miyim?”

“Şapkada yedi giyiyorum sanırım,” dedi Edwin. “Ve, ah, ne renk isterseniz.”

“Sizin veya benim istememiz meselesi değil,” dedi yaşlı kadın, “bildiğiniz gibi, onlar tarafından ne isteniyor meselesi. Peruklar hakkında pek bir şey bilmiyorsunuz, orası bir gerçek. Benimle gelseniz iyi olur.” Edwin onu kendisinin in-

san saçı gibi algıladığı ama kibrit kokan bir dükkâna kadar takip etti. “Biçimsiz bir kafa şekli,” dedi yaşlı kadın, hâlâ çiklet çiğneyerek. Üzerinde tam boy Adonis, Caroline buk-
leleri, Jerry Cruncher dikenleri denedi. “Buna ne dersiniz?” dedi sonunda. İyi uydu, kızıl Byron buk-
leleri. Edwin eski mavi bir aynada dikkatle kendine baktı. Küçük şaire çok benzedi. “Teşekkür ederim,” dedi. “Gerçekten çok teşekkür ederim.”

Şimdi dışarı çıkmak için büyük bir acele içindeydi ama yaşlı kadın dedikodu yapmaya meyilliydi. “Eskiler gibi ses yok artık,” diye geveledi, “ne tatlılık ne de çekicilik. Bugün-
lerde bir sürü gürültü.” Bunu doğrulamak üzere, orkestra on iki notalık uzun tutulmuş bir akort üzerinde sallandı, hepsi değişik ve yüksek sesli. “Bunu bir kenara yazın,” dedi yaşlı kadın, “bozulma şu Almanlarla başladı – Andel ve Waggoner ve benzerleriyle. Önceden ne tatlı havalar vardı, şimdikiler yanına bile yaklaşamaz.”

Edwin izin isteyip çıktı. Birdenbire kendini, koro girişi-
ni yapmadan önce kıkırdayan, bodur Kızılderili güruhunun içinde yakalanmış buldu. Edwin’e savaş baltaları sallıyorlar-
dı ve biri düzeyli bir sesle dedi ki: “Güzel bir kafa derisi yüz-
meye ne dersin, ihtiyar?” Edwin korkmaya başladı. Bu, tabii ki, hepsi giyinmiş, hastanenin tıp ekibiydi. Tabii ki Railton da oradaydı, bol tüylü şef Begbie’ydi, hepsi kafa derisi yüz-
mede uzmandı. “Nasıl,” dedi şef selamlayarak, şimdi açıkça Begbie değildi. Ama Edwin tüydü.

Dışarda sokakta, Edwin’in tanıdığı bir araba park et-
mişti, şekerleme sarısı Fransız ekmeği lambanın altında par-
lıyordu. Bob da oradaydı. “Önünde sonunda çıkacağını tah-
min etmiştim,” dedi. “Şimdi gidip sahiden o füme somona bakacağız. Başka şeylere de. Sana gösterecek harika şeylerim var,” dedi Edwin’i kolundan tutarak. “Bütün bunları giy-
mek,” dedi, “beni hiçbir şekilde kandırmadı. Bu gözleri bir milden tanırım. Onlar garip. Biz iki garibiz, öyleyiz.”

On Sekizinci Bölüm

Edwin kedi yavrusu gibi çelimsiz bir halde arabaya götürülmeye razı oldu. Ama kendisini bir gömlek, çoraplar, buklemi bir miğfer ve bir yüzüğün tılsımından oluşan bir zırhla korunmuş hissetti. Oysa birden hatırladı ki, yüzük hâlâ sahne bastonuyla birlikte tuvalette yatıp duran sahne pelerinin cebindeydi. Direksiyonda oturan Bob dedi ki:

“Füme somonu esmer ekmekle yemelisin ve üzerine kırmızıbiber koymalısın, cidden. Şimdi bir koşu daireme gidip bu şeyleri getirebilirim sanırım, ama sana güvenmiyorum, anlıyor musun? Çıkıp gidebilir, tekrar kaybolabilirsin. Kötü niyet beslemiyorum ama buna da izin vermem.” Zamanı kıymetli bir adam gibi konuştu. “Bu yüzden o füme somonla yemek için esmer ekmeğimiz de, kırmızıbiberimiz de olmayacak. Umarım aldırılmazsın.”

“Birlikte,” dedi Edwin ümitle, “bir dükkâna girebilirdik, değil mi? O zaman kaçmak için bir fırsatım olmazdı, olur muydu?” Ah, olmaz mıydı? diye düşündü.

“Ah evet, olurdu,” dedi Bob. Üzgün ve usanmış bir halde başını salladı. “Ve trafik ışıklarında da. Onun için, gördüğün gibi yan sokaklardan gidiyorum. Dairem uzak değil, bu iyi bir şey. Eve varmamız uzun sürmeyecek.” Rahatlatıcı bir tavırla konuşuyordu, sanki Edwin’i özgürlüğün korkunç şerrinden kurtarıyormuş gibi. Araba hızla

ilerlerken Edwin dışarı özgürlüğe baktı; vitrinlerde piyanolar ve şamdanlar; dilbilgisi hatalarıyla dolu bir süt posterisi; can sıkıntısından keyifsiz bir halde plastik kahveleriyle bir girintide oturan gençler; bir televizyon mağazasının buğulu kare ölü gözleri; insanlar. Olağan bir sabırsızlığı yatıştırmak ister gibi “Şimdi uzun sürmeyecek,” diye tekrarladı Bob. “Buradan dönünce, görüyorsun, orada sonda. İşte gördün mü?” Edwin gördü: Savaş öncesi günlerde, evlerin Germanlere özgü bir çeşit sağlamlığa sahip olduğu zamanlarda yapılmış, şimdi, karanlıkta büyük bir düşkünler evi gibi neçsesiz gözüken bir blok. “En yukarıdayım,” dedi Bob. “Yukarıda olmak daha iyi, cidden. Herkesin yolundan uzakta. Dediler ki, eskiden asansör varmış. Şimdi yok gerçi. Bir asansörün kaybolması ne komik, değil mi? Sonuç olarak bütün bu merdivenleri tırmanmamız gerekecek.” Bob arabayı demir parmaklıklı demir merdivenlerden olmuş, her sahanlığının sallanan bir ampulle loş bir şekilde aydınlatıldığı, üstü açık bir yapının dibinde durdurdu. Uzun bir tırmanış diye düşündü Edwin ve yolda her şey olabilirdi – ilk tırabzandan kıvrak bir atlayış; birinin karpısına çılgınca vuruş ve “Polis, Polis” diye bağıırış; Bob’un yukarı sıçraması ve somonun da onunla birlikte sıçrayarak aşağı düşmesi; Bob’un kutudan sevimli bir şekilde çıkan kendi şarap şişesiyle sersemlemesi. Ama bütün bunlar olmayacaktı. Bob dedi ki:

“Merdivenlerden önce sen çık.” Bu, onlar hâlâ arabadayken, Bob’un deli gözleri dikkatle Edwin’in üzerindeyken, uzun kolları kutuyu almaya arkaya uzanmışken oldu. “Ve ben de hemen arkandan geleceğim ve başka düzenbazlık olmasın, tamam mı? Çünkü,” dedi Bob, “kolumnun içinde bir bıçak taşıyorum ve bu sefer kullanırım. Kullanabilirim de dostum, saplama ya da fırlatma. Bu sefer gözüm üstünde, yani aylak aylak dolanmak yok. Gayet iyi bildiğin gibi, bana bundan çoktan gına geldi.”

Dördüncü sahanlıkta Edwin bir dakika dinlenmek için yalvardı. Yeni hastaneden çıkmıştı, nefesi kesilmişti, halsiz düşmüştü. Zalim Bob ekmeğin kabuklu ucuyla onu yukarı sürdü. Altıncı ve son sahanlıkta Bob dedi ki: “İşte geldik. Uzun sürmeyecek demiştim.” Edwin, elleri parmaklıklarda, ta aşağıdaki sokak lambalarına bakarak, seyrelmiş havayı birkaç sefer göğüs dolusu içine çekti. “Bu kapıyı görüyorsun,” dedi Bob. “Özellikle koydurdum. Kimse bunu vurup açamaz, orası kesin. Sarhoş bir sosyeteğin evinden geldi, öyle. Belgravia.” Edwin nefes nefese, sallanan ampulün arkasında, devasa bir meşe panel gördü; tokmağı, kararmış, hırlayan bir aslan kafasıydı. Bob kilide muazzam demir bir anahtar yerleştirdi. Kilidin dili gıcırdadı, sonra bütün kapı inleyerek gösterişli bir eve açıldı. “Önce sen,” dedi Bob. Karanlık ve başka birinin evinin kokusu, sonra ışık şaklayarak Bob’un minik holünün sefaletini açığa çıkarttı. “Ayda altı nicker,” dedi Bob, “ki bu fena sayılmaz, her şeyi göz önüne alırsak.” İki sıra boş cin ve viski şişelerinin, parıldayan küçük bir şeref kıtasının arasından yürüdüler. Derken Bob oturma odasını ışıklı âlemin içine fırlattı. Bira şişeleri ve yapışkan köpüklü bardaklar, üzeri tozlu, kırık Victoria tarzı bir kanepe, bir pikap. Bob elektrikli ateşin düğmesini tekmeledi: Yapay kömürler ve alevlerin hareketini taklit eder gibi görünen gizli bir vantilatör. Sol kolunun altında hâlâ yiyecek kutusuyla Bob, “Şimdi,” dedi, “sakın bu anahtarı almaya çalışma.” Anahtarı Edwin’e doğru salladı. “Biraz burada kalıyorsun, yapacağın bu ve dışarı çıkmaya izin vermiyorum. Ben bize yiyecek bir şeyler hazırlarken etrafa bak, otur ya da bir şeyler yap.” Anahtarı, Edwin’de gerçek bir acıma hissi uyandıran cezalı bir mobilya parçası, tepilmiş kırılmış büfenin üzerine bırakarak çıktı. Edwin oturma odasının kapısına gitti ve küçük pis mutfakta Bob’un arkasını, yemek hazırlamak için hazırlanışını gördü. Üzerinde hâlâ reglan paltosu vardı, boş sardalye kutuları, buğulu süt şişeleri ve kuru ekmek kalın-

tıları arasında şık duruyordu. Küçük bir buzdolabı sessizce şarkı söylüyordu. Edwin, sessizce, elinde anahtarla dairenin ön kapısına doğru süzüldü. Gerçi yeteri kadar sessiz değildi. Bob elinde bıçakla döndü ve surat asarak geldi. “Bak,” dedi alt dişleri gözükersen, “sana vurmayacağım çünkü bildiğim kadarıyla, bundan hoşlanabilirsin. Neden hoşlanıp hoşlanmadığını bilmiyorum, henüz bilmiyorum. Bulacağımız şey bu. Ama sen buradan çıkmayacaksın.” Anahtarı Edwin’den kaptı ve paltosunun cebine koydu. Sonra ses tonunu değiştirdi ve Edwin’i oturma odasına geri yönlendirerek hüzünlü bir halde sordu: “Sorun nedir? Beni sevmiyor musun?”

“Sorun bu değil,” dedi Edwin, “sevmek veya sevmemek. Beni niye buraya getirdiğini bilmiyorum ama benim sapık olduğumu düşünüyorsan tamamen yanılıyorsun. Ben gayet normalim.”

“Normal mi? Sen mi? Bu gülünç. Garipsin, tıpkı benim gibi. Bunu gözlerinde görebiliyorum. Yaptığın her şey buna işaret ediyor. Ve bu füme somondan biraz yedikten sonra bu konuya ciddi olarak yöneleceğiz. Sana bir iki şey göstereceğim ve senin ne diyeceğini merak ediyorum. Ama önce yiyeceğiz. Benimle beraber mutfağa gel ki gözüm üstünde olsun.”

“Bu anlamsız, sana söyleyeyim,” dedi Edwin. “Ortak bir özelliğimiz olabileceğini düşünemiyorum. Bırak da gideyim. Zamanını harcıyorsun.”

“Göreceğiz,” dedi Bob, başını sallayarak. Edwin’i mutfağa doğru itti ve süzgeçten iki lekeli cin bardağı aldı. “Burada bu şampanyamız var,” dedi. “Gördün mü?” Edwin bunun bir Veuve Clicquot 1953 olduğunu gördü.

“Aç,” dedi Bob, “ben bu somonu keserken içeriz. Ve mantar bana çarparsa şikâyet etmem.” Edwin daha fazlasını görmeye başladı. Dedi ki:

“Mazoşistsin. Öyle mi?”

Bob şüphesiz baktı. “Ne?”

“Mazoşist. Fiziksel olarak canının yanmasından hoşlanıyorsun. Belki flajelasyondan da hoşlanıyorsundur. Öyle mi?”

Bob belli ki bu ikinci terimin ne demek olduğunu biliyordu. “Kamçılar,” dedi heyecanla. “Kamçılar. Sevdiğim kamçılar. Gel kamçılarımı gör. Şimdi. Şimdi. Sonra yiyebiliriz.” Heyecanla titredi, hızlı ve kısa kısa nefes alıyordu ve Edwin’i dışarı, girişin karşısında başka bir odaya sürükledi. El yordamıyla elektrik düğmesini buldu ve Edwin’i içeri itti. Oda bir dolap ve boşalmış şişe yığını dışında boştu. Bob, yarı kör, dolaba doğru sendeledi, kapısını çekti ve sonra şöyle dedi: “Bak şunlara. Benim, hepsi benim, lanet olası hepsi. Kamçılar.” Ve dolaptan kamçılar çıkarıp, Edwin’in ayaklarının önüne fırlattı – davar kamçıları, dokuz püsküllü bir kamçı, bir at kamçısı, katır terbiye etmek için uzun bir tane, sedef kakmalı sapı olan bir tane, bir çocuk topacı kamçısı, bir tane zalimce düğümlemiş, bir düğüm, çivili bir kırbaç: kamçılar. “Ne istiyorsan al,” dedi Edwin’e. Heyecandan tutuşmuştu. “Beğendiğini seç. Hadi. Hadi, lanet olsun. Birini elinde tuttuğunu görmek istiyorum.” Edwin tereddüt etti. “Hadi. Hadi.” Bob, hâlâ üzerinde reglan paltosuyla kıvranıyordu.

“Hayır,” dedi Edwin.

“Yapacaksın. Yapmalısın. Bak.” Bob üst giysilerini yırtıp çıkarmaya başladı. “Sana göstereyim,” dedi, gömleği üzerindeyken. “Öyleyse,” dedi, gömleği atarak. “Buna bak. Sırtımda elli dikiş var. *Elli*.” Kamçıyla berelenmiş, burulmuş geniş sırtını teşhir etti. “Ama umurumda değil. İsteddiğin kadar kuvvetli yapabilirsin. Umursamam. Hadi. HADİ!” diye çığlık attı.

“Yapmayacağım,” dedi Edwin. Sonra: “Yaparsam, bırakacak mısın gideyim?”

“Evet, evet, evet, evet, evet.”

“Gerçi, sadece bir kez. Sadece bir. Ve sonra bırakacak mısın?”

“Ne istersen, ne istersen. Hadi, yap.”

Edwin, sağlam kısa saplı ve uzun püsküllü bir tane seçti. Havada şaklattı ve sonra Bob’un sırtında. İşkence görmüş buruşuk deri boyunca, püskülün kızgın bir fotoğrafı belirdi. “Daha kuvvetli, daha kuvvetli,” diye inledi Bob. Edwin apış arasında, yükselen sadistin hazzını duydu. Bu asla olamazdı. Kendine kızarak püskülü tekrar şaklattı. Ve tekrar. Sonra temiz olmayan şeyi odanın öbür ucuna fırlattı, kamçı şişeleri çınlattı sonra ölü bir yılan gibi uzandı. Bob, soluyarak hareketsiz bir şekilde, yüzükoyun yere yattı. Dış giysilerinin yığını üzerine düşmüştü. Edwin dedi ki:

“Şimdi bırak gideyim. Bana anahtarı ver.”

“Hayır,” diye geldi ses yerden.

“Söz verdin. Bırak gideyim.”

“Hayır. Hayır. Kal.”

Edwin, mülayim Dr. Spindrift, Bob’u anahtarın olduğu ceketin üzerinden yuvarlamaya çalışarak sert bir tavırla tekmeledi. “Evet,” dedi Bob. “Bunu bir daha yap.”

“Ben,” dedi Edwin, “o anahtarı vermezsen seni ölümüne tekmelerim.”

“Evet, evet, yap.”

Yararı yoktu. “Sen bir domuzsun,” dedi Edwin. Bob ağlamaya başladı. Edwin kendinden nefret ederek hole gitti ve dış kapıyı zorladı. Kesinlikle kilitliydi. Yatak odasına girdi ve yerlerin şişelerle kaplı olduğunu gördü, yatak yapılmamıştı ve çarşafların değişmesi gerekiyordu, her yerde yırtık korkunç dergiler vardı. Pencere altı kat boşluğa açılıyordu. Edwin pencereden uzaklaştı ve bir sandalyenin üzerinde yalnızca flajelasyona ayrılmış bir dergi bulunca şaşırıldı. Büyülenmiş gibi parlak sayfaları çevirdi, sayfa sayfa hevesli reklamlar, iş üstündeki kamçıların vahşi resimleri, Babil’in işkence odaları hakkında bilimsel bir makale, okuyucularının kan kardeşliğinden bahseden lafazan bir başyazı. Ağzı açık kalmış okurken, aslan kafası tokmağın üç kere vurul-

duğunu duydu. Bob, üzerinde paltoyla sızlanarak kapıya gitti, yolda Edwin'e sakın gözlerle baktı. "Sen orada kal," diye emretti, "bu bir iş." Edwin tuvalet masasının üzerinde bir tomar müstehcen resim buldu ve şöyle bir göz gezdirdi, sağlıklı günlerinde çok basit gibi görünen bir konu üzerine, ne çok çarpık varyasyonun mümkün olduğuna şaşırdı. Bir İskoçun sesini duydu: Gorbals'lı adamdı büyük ihtimal. Oturma odasında bir sohbet duydu.

"Witch the narnoth and cretch the giripull."

"Vearl pearnies under the weirdnick and crafter the line-low until the vopplesnock."

"Worch?"

"Partcrook mainly at finniberg entering. Word fallpray when chock veers garters home."

"Wait. Weight. Wate."

"Vartelpore wares for morning arighters. Jerboa toolings in dawn-breakers make with quicktombs."

"İyi."

Edwin çok yönlü karmaşık bir pozisyonu değişik açılardan incelerken Bob yatak odasına geldi. "Çıkıyorum," dedi. "Arabayla seni ilgilendirmeyen bir yere gidiyorum. İş. Yarın döneceğim. Öğlen sıralarında. Sen burada kalacaksın."

"Lanet olası kalmayacağım."

"Ah, evet kalacaksın. İyi olacaksın. Aç kalmazsın. Tanesi bir nicker'dan iki füme somon. Şimdi giyineceğim." İşkence odasına geri döndü ve şişeleri tekmelediği duyulabiliyordu. Gorbals'lı adam Edwin'i görmeye içeri geldi. Başıyla selamladı, sağlam gözünü kırptı ve bilgiç bilgiç baktı.

"Siz," dedi, "feylesof döktörü müsünüz?"

"Doğru," dedi Edwin. "Ph.D."

"Deevide Hüme," dedi Gorbals'lı adam. "Berrrkeley. Immanuel Kunt." Böyle bir insandan böyle bir isim resmigeçidi duymak pek de şaşırtıcı değildi. Edwin biliyordu ki, Fransız sabıkalıları, boğaz kesme eyleminde Racine veya Baudelaire'i

anar; İtalyan çeteciler de en azından Benedetto Croce'yi bilirler. İnsan deneyimini bir bütün olarak görmeyi beceremeyen sadece İngilizlerdi. “Meetaafiziik,” dedi Gorbals’lı adam ve Bob kravatını bağlayarak geri gelmeseydi daha da devam edecekti. “Gidelim,” dedi Bob, “varabilirsek. Orada olacağından emin misin?”

“Tabii.”

“İyi olacaksın,” dedi Bob Edwin’e. “İyice kestir. Ön odada tv seyret. Biraz füme somon ye ama dilimlerken parmaklarına dikkat et.”

“Saat meselesi, değil mi?” dedi Edwin, “Sizin bu işiniz.”

“Bizim işimiz,” dedi Bob, “bizim. Senin değil. Yarın görüşürüz.” Ve başlarıyla selam vererek çıktılar. Kapı gümledi ve anahtar gıcırdadı. Edwin çok çok uzun zamandır ilk defa özgür bir geceye terk edilmişti.

On Dokuzuncu Bölüm

Edwin, şampanya dolu bir bira bardağı, ekmek somunundan koparılmış bir parçanın üzerinde bir takoz somonla televizyon seyretmek için oturdu. Tek koltuk olan kollu koltuk kırılmış yayın yaylanmasıyla gürültü çıkarttı ve Edwin'i hapşırtan bir toz bulutu oluştu. Televizyonun düğmesini açtı ve neredeyse anında tıbbi bir konferansın içine düştü, o kadar teknikti ki, garip bir tesadüfle bir hastane kapalı devre yayınına girdiğini zannetti. Beyaz önlüklü konuşmacı aşırı sağlıksız ve gözlüğü ışık içinde olduğu için kör gibi duruyordu. "Asgari belirlenebilir koku," diyordu "veya ABK, Elsberg'in cihazıyla saptanır. Koku almayla ilgili test metotlarının, klinik nörolojide, bariz ama sınırlı uygulamaları vardır. Ön lobda ya da o bölgede tümörleri olan hastaların aşağı yukarı yüzde yetmiş beşinde ABK aynı şekilde yüksek bulunmuştur." Edwin'e doğru parladı. "Elsberg'in metotları," dedi, "Zwaardemaker'inkiler gibi, sadece yakın değerler verir. Mutlak değerler söz konusu olduğunda. . ." Edwin televizyonda beyaz bir düğmeye bastı ve derhal şapkalı bir adam şapkasız bir adamı vurdu ve sinmiş bir kadına "Artık endişelenme. Seni bir daha rahatsız edemeyecek," dedi. En mükemmel tören alayı müziğiyle oyuncuların isimleri ekranda yukarı doğru kaydı:

Jack Fairfly A. E. Maudlin
Brenda Pill Mary Critchlow
The Bear Bert Laidlow-Storm
Creep Vassalage Herbert Rector

Sonra neşeyle reklamlar başladı. “Spindrift,” dedi geniş ağızlı mutlu bir kadın, “her şeyi yıkar, ama her şeyi, en kısa zamanda ve azami verimle.”

“Hayır, hayır, hayır,” dedi Edwin. “Bıktım, bu adil değil.” Gizli bir üçlü şarkı söylemeye başladı:

“Spindrift, Spindrift
Hem ucuz hem de lüks.
Kar gibi beyazlık için
Bugün Spindrift alın, Spindrift alın.”

Kıytırık küçük vals melodisi, üzerinde Edwin’in ismi olan beyaz, kare bir makinenin dönmesine eşlik etti. “Hayır,” diye tekrarladı. “Hayır, hayır.” Ve düğmeyi kapattı. Bu çaydanlık çetecisinin evinde saat yoktu, dolayısıyla zaman terliklerle odada ayak sürüdü. Edwin, zamandan çok daha hızlı bir şekilde, eşyalara bakmaya başladı. Bob’un kapağında çığlık, çoraplı kalçalar ve dekolteler olan oldukça sıkıcı bir iki kitabı vardı. Edwin kasten bunlardan birini yırttı ve tatminkâr bir şekilde, soyutlanmış tuhaf kelimelerin eskimiş halinin üzerine yağarken uçuşmalarını seyrederek, küçük parçaları yere saçtı. Bob’un kırbaçları, şiddet arzusu için kanını kamçılıyordu. Eski kanepe ve koltuğu hırpalamak, söküp açmak ve içindekileri saçmak kolaydı. Büfe zaten berelenmişti, Edwin ona acıdı. Acımasızca televizyon ekranını parçaladı, bununla birlikte, pek de başarılı olamadan buzdolabına zarar vermek istedi. Yatak odasında bir yastığı yırtıp açtığında beş sterlinlik banknot tomarları bulunca hem şaşırdı hem sevindi, bunun üzerine bunlardan birkaç

tanisini ceplerine koydu. Pencereyi açarak Bob'un bir tanesi hariç bütün kırbaçlarını dışarı attı. Bunu bir zevk aracı olarak değil, ama Bob döner dönmez bir sürpriz silahı olarak kullanmayı düşündü. Yüz, diye düşündü, gözler, ağız. Sonra, kendi hızlı yozlaşmasına haddinden fazla şaşırarak durakladı. Ona ne olmuştu?

Kelimeler, idrak etti, kelimeler, kelimeler, kelimeler. Kelimelerle çok fazla iç içe yaşamıştı ama neyi temsil ettikleriyle değil. Şekerci dükkânı yerine kasıtlı olarak şekerimi seçmesiyle, "fotoğraf" çok tatlı bir kelime olduğu için bir resme fotoğraf diyen bir ziyaretçiyi düzeltmeyi reddetmesiyle, James Joyce da bunun gibiydi. Ama James Joyce en azından bir gangstere sırf kulağına hoş geldiği için bir zamanlar hapisnede demirbaş olduğunu söylememişti. Bir kelimeler dünyası, diye düşündü Edwin, yüksek sesle söyleyerek ve kulağına hoş geldi. "Kelimelerin dönen dünyası." Ses sakatlıkları, etimoloji ve sözlük tanımı bir yana, gerçekten herhangi bir sözcüğün anlamını biliyor muydu? Aşk, örneğin. Seslerin dizilimi ilginçtir: Örneğin dile getirilenin belirgin ses varyantının farklı fonemi, dudakla diş arasında küçük bir ısırıkla biterek İngilizcenin en yeni ve Shakespeare'in bilmediği sesli harflerine doğru kayar. Peki kökeni? Edwin gördü ki kelime Anglosakson'a ve daha da geriye gidiyor ve onunla aynı kökten gelen Germanik formları da geriye gidiyor, böylece bütün formlar sonuçta tarihöncesi ilkel Germen dilinde eriyor. Büyüleyici. Ama kelimeyle ilgili daha da büyüleyici bir şey vardı, filolog için olmasa da, insan için: "Edwin Sheila'ya âşık" ifadesinde kullanıldığındaki gerçek anlamı. Ve Edwin bunu büyüleyici bulmadığını fark etti. Onu, kelimelerin bir şeylere yapışmış olduğu gerçek dünyada serbest bırakın, işte görün neler yaptığını: Çaldı, küfretti, yalan söyledi, eşyalar ve insanlar üzerinde şiddet eylemlerinde bulundu. Hiçbir zaman kelimelere yeterli kadar meraklı olmamıştı, sorun buydu.

Sonra bütün o bir nesne gibi muamele edilmeye içerleme işi. Tencerenin tencereye dibin kara demesine benziyordu, değil mi? Kelimelere hayatın ılık esintisi gibi değil, nesneler gibi, analiz edilecek ve sınıflandırılacak nesneler gibi muamele etmişti. Şimdi “beyinsel”, “ansefalografi”, “nörolojik” gibi bazı hoş kelimeler vahşi intikamlarını alıyorlardı. Ve burada fena flajelasyon, Roma dilindeki *flagrum*’un küçültme formu olan *flagellum* değil, gerçek kamçılar olmuştu ve bakın baylar, ‘l’ ve ‘r’ nin değişimi ne kadar da büyüleyici. Ve ne hoş bir ses yinelemesi diye düşündü: fena flajelasyon. Ve ne ilginç bir muğlaklık. “Ah, kapa çeneni,” dedi yüksek sesle. Garipti, bu doğruydu, garipti. İspanyolcadaki “l”, Portekizcede “r”ydi: *blanco, branco*. Ve ihtişam, ha ha, aslında gramerdi. Fevkalade. Ah, kapa çeneni.

Kendini birdenbire çok yorgun hissetti. Belki de şu uyku hapları sonunda işe yarıyordu. Kendine bir porsiyon daha füme somon dilimledi ve şampanya şişesini bitirdi. Şiddetle hıçkırarak (o aptal analogik imla hatası), üzerinde giysileriyle Bob’un dağınık ve temiz olmayan yatağına uzandı. Başında perukla. Çok iyi uyan bir peruk.

Yirminci Bölüm

Doğru dürüst uyanmadan hemen evvel, hastaneye geri döndüğünü zannetmeyi beklediğini biliyordu; onun için, tam olarak nerede olduğunu ve bir gece önce olup biten her şeyi biliyor olarak doğru dürüst uyandı. Işığa bakarak, uyanmak için makul bir saat olduğunu tahmin etti – tıraş olduktan sonra yanakların elle yoklandığı ve mısır gevreklerinin çorba tabağına düşerken tıngırdamasının duyulduğu saat. Yanında bir derginin pornografik bir resmi açık duruyordu –tamamen giyinik bir kadın kamçı şaklatıyordu– ve odanın bütün pisliği, sabah ışığında daha da kötü gözüküyor, sadece yerdeki boş şişelerin tasnifiyle hafifliyordu. Edwin, başının ağrısını ve şampanyalı ağzını usulca yataktan kaldırdı ve mutfakta bir çaydanlık bulup (saatlere çaydanlık diyorlarsa, çaydanlıklara ne diyorlardı?) çay yapmak için ocağa su koydu. Sonra küçük, karanlık, içinde minik sabun parçaları, bir sürü paslı jilet ve lavaboda sakallar yapışmış kirli bir halka olan banyoya gitti. Bob'un tıraş makinesi berbat bir şekilde tıkanmış bir aletti, ama yanağına koydu ve isteksizce pürüzlü bir kazınmaya boyun eğdi. Yatak odasına döndü, aşağıya, sokağa baktı ve birbirini kamçılایarak okula gitmekte olan yaramaz oğlan çocukları gördü. Bob memnun olmalıydı: Buradan ne flajelasyoncular çıkmazdı ki.

Bu çocukları görünce Edwin'in aklına bir fikir geldi. Dairede hiçbir yerde kırtasiye malzemesi yoktu ama bol miktarda tuvalet kâğıdı ve Bob'un tuvalet masasının çekmecesinde birkaç ruj vardı. Edwin metal tüpünün üzerinde *Orchidaceous* damgası olan bir tanesini aldı. Hoş bir isim, hoş bir kelime. Orkide: bir testis. Gömüt-orkide: Kilisede büyüyen bir çiçek. Tuvalet kâğıdının üç parçasına Edwin kırmızı ve yapışkan olarak: ÜST KATTA TUTSAK YARDIM ÇAĞIRIN yazdı. Bu mesajı beş sterlinlik bir banknotun içine kıvrıdı, mutfağa gitti ve ikisini birlikte çok sert bir ekmek parçasının üzerine sardı. Hiçbir yerde ip yoktu, ama hepsini Bob'un bir kravatıyla güzelce sardı ve paketi pencereden dışarı attı. İki oğlan birbirlerini kamçılama ara verip paketin ardından yolun ortasına koştular. Beş sterlinlik banknotu almanın heyecanıla tuvalet kâğıdını göz ardı edip yere düşürdüler. Yukarıya, pencereye baktılar, Edwin'e el sallayıp dans ederek uzaklaştılar. Ne sabah ama: kamçılar ve para. Edwin mesajın sokağın karşısına uçtuğunu, bir an için lamba direğine yapıştığını, sonra rüzgârla dönen dünyanın etrafında dolanarak döndüğünü gördü. Yabani ve dönen kelimeler, tanrım.

Sonra sokağın sonunda, işe erken başlamış olan, bir sandviçin tatsız eti 'Ippo ağır adımlarla çıkageldi. Çalıştığı ajans belli ki onu laik bir bölüme nakletmişti, çünkü ön dilimde, gözlerini kısarak bakan Edwin'in gördüğü kadarıyla SPINDRIFT TEMİZ ANLAMINA GELİR yazıyordu. Arka dilimde de SPINDRIFT'LE HER ŞEY TEMİZLENİR deniyordu. Bu Spindrift neyin nesiydi? Temizleme için bir alet, tamam, ama bir makine mi, yoksa çamaşır tozu mu olduğu hiçbir zaman açıkça söylenmemiştir. Bu Dr. Railton'a uyardı. Önerdiğiniz test sorularını bir kartpostalla yollayın. Sen nesen Spindrift, bir toz mu, yoksa makine mi? Edwin, Londra sabahı ciğerleriyle yapabildiği kadar yüksek sesle aşağı seslendi.

“İppoooooooo!”

İppo, bu-sokak-gürültülerle-dolu edasıyla etrafına bakındı. Sadece hayal etti diye düşündü ve bunun hayaletlerle tıka basa dolu Londra havasında atalarının sesleri olduğuna karar verdi. Ağır ağır yürümeye devam etti. Edwin öksürüp yine seslendi:

“İppoooooooooooo!”

İppo bu sefer durdu, önemli pusula noktalarını anlayıp, çatının cennetinden çatının zirvesine doğru boyut değiştirdi. Sonunda Edwin’in el salladığını gördü ve o da el salladı. Esas olarak bir ilişki işaretleri dünyasında yaşıyordu. Memnun bir halde ağır ağır yürümeye devam etti.

Edwin iç çekti ve çaydanlığa bakmaya gitti, suyunun çoğu buharlaşmıştı. Çay yaptı ve fümeye somondan doğradı ve hüznün içinde kahvaltı etti. Bu amaç için mi alıkonmuştu – Çaydanlık Çetesi’nin üyesi için kamçı bir oğlan olmak için mi? Ebeveynleri –müteveffa iyiliksever bir papaz, Yunan bilim adamı; bahçecilik ve şifre teosofisti bir anne– tek çocukları için böyle bir şeyi tasavvur etmemişlerdi. Kahvaltıdan sonra Edwin, Bob’un sigaralarından birini içerek oturma odasının penceresine gitti ve ardına kadar açtı. Kuşkucu bir keyifle, kendisinden üç kat aşağıda iki pencere solunda, pencere temizleyicisi Charlie’nin çalıştığını gördü. Seslendi.

“Günaydın,” dedi Charlie alay etmeksizin. “Kurtuldunuz, değil mi? Saçınızın rengini de değiştirmişsiniz. Yine de, sizin sorunuz, benim değil.” Somurtkan bir halde, cırlayan güderisiyle ovaladı.

“Dinleyin,” dedi Edwin. “Dikkatle dinleyin. Bunun kulağa romantik ve Byronik ya da her nasılsa işte öyle geldiğini biliyorum ama ben burada esirim. Gardiyanım kapıyı kilitleyerek gitti ve ben dışarı çıkanıyorum. Bu sabah bir ara dönecek ve sonra büyük ihtimal beni öldürmeye çalışacak. Lütfen yardım edebilir misiniz?”

Charlie suratı asık, hesap yapar gibi biraz düşündü. “O daire,” dedi sonunda, “Bob Courage’ın. Garip bir herif. Ve sizi oraya kilitledi. İşte bu.” Biraz daha düşündü ve dedi ki: “Bu iyi değil. Bu merdiven olduğunuz yere uzanmaz. Genellikle oraya içeriden gelip pervazdan temizleriz. Onlara yaramazsınız. Bir grup pis sefil derim ben.” Ve yine ovaladı.

“Peki,” dedi Edwin, “birilerine haber verebilir misiniz, lütfen? Beni buradan çıkartmanın bir yolu olmalı. Birisi kilidi patlatıp açabilir mesela.”

Charlie düşündü. “Bunun için bir kasa hırsızı lazım,” dedi. “Şu anda müsait birini tanıdığımı sanmıyorum. Kilidi kurcalatabilirsiniz tabii ki. Belki de en iyi yol budur.”

“Evet, tamam, ama bunu kim yapacak?”

“Buralardaki herhangi biri,” dedi Charlie belli belirsiz. “Benim vaktim yok,” dedi. “Bazılarımızın çalışması gerek,” diye ekledi öfkeyle. “Kilitlenip garip bir herifin bir yığın saatle geri gelmesini beklemeye maddi açıdan herkesin gücü yetmez. Onu yeteri kadar tanıyorum, Bob Courage.” Sinirli bir tavırla temizliğe devam etti.

“Para,” dedi Edwin, “param var. Lütfen. Bu hayat me-mat meselesi olabilir.” Charlie’ye bir tomar beşlik fırlattı.

“Sizin lanet olası paranızı istemiyorum,” dedi Charlie. “Paranızla ne yapabileceğinizi bilirsiniz. Ben birisi için bir şey yaptığım zaman, herif benim *dostum* olduğu için yaparım. Benim dostum olup olmadığınızı bilmiyorum. Hiçbir şekilde bunu kanıtlamadınız, değil mi? Ama hanımınız farklı, ne demek istediğimi anlarsınız. Benimle birlikte içti ve dart oynadı ve kendi parasını kendi ödedi. Ve biliyorum ki sizin böyle garip heriflerle takıldığınızı öğrense keyfi fena kaçır. Onun için gidip Harry Stone ve Leo Stone’a neler olduğunu söyleyeceğim, kendi aralarında birazcık bir şeyleri halledebilirler. Sadece şu camı bitirmemi bekleyin, sonra ne yapabileceğimize bakarız.” Yukarı, Edwin’e bir çeşit teatral gülümseme attı ve meşgul olduğu bölümü dikkatlice tamam-

ladı. Edwin artık, kendisi hariç herkesin deli olduğuna ikna olmuştu ama bu çok da rahatlama sağlamadı. Gümleyen kalbi Bob'un dönüşünü bekliyordu; çaydanlık yüklenmiş ve garip bir vaziyette, dairesinin flajelasyonu konusunda hiç de mutlu olmayacaktı. Ama on beş dakika sonra Charlie dedi ki: "Bu güzel duruyor, öyle, güzel ve parlak ama bu gıcıklar bunu takdir ederler mi? Boşuna beklersin. İstedğin miktarda eski pislik, birikinti falan olsun memnun olurum ama benim düsturum sanat için sanattır. Ben mükemmeliyetçiyim. Benim gibilerin sizlerden daha fazla endişelenmeleri falan lazım ama işte. Şimdi karaya çıkıyorum." Islık çalarak merdivenden indi, yarı yolda Edwin'e seslenmek için durdu: "Ben yokken bu alet edevata göz kulak olun ve kimse kuralamasın. Çok da uzun sürmez." Alt katta, aşağı inmiş gibi değil, yataktan yeni kalkmış bir adam gibi gerindi ve sonra atletik bir tavırla koşarak köşeyi döndü.

Rüzgâr sokakta kâğıt ve yaprakları uçuruyordu ve Edwin, tuvalet kâğıdı mesajının kısa geri dönüşünü görür gibi oldu. Daire blokunun dışında bir araba durdu ve araba Edwin'e aşına gelince, kendini çok hasta hissetti. Ama arabadan inen adam topallıyordu ve kira toplayıcısı gibi zararsız gözüküyordu. Edwin dairenin diğer ucuna gitti ve yatak odası penceresinden dışarı baktı. Sokak, meskûn mahalın çalışma günlerinin sakinliğinde keyifliydi, nadiren insanlar ve araçlarla şekli bozuluyordu. Edwin tek kalan kırıbaçı aldı ve huzursuzca dairenin içinde şaklatarak dolaşmaya başladı.

Ölçülemez bir zaman diliminin sonunda Edwin blokun dışında duran başka bir arabanın sesini duyduğunu zannetti. Yine yatak odası penceresine gitti ve bir taksiden dökülen Charlie, siyah bir melez ve birisi çanta taşıyan, birbirinin aynı iki adam görünce aynı derecede ölçülemez bir rahatlama hissetti. Çılgınca el salladı ve grup demir merdivenlere çıkıp taksi gidene kadar el sallamaya devam etti. Kurtarıcıları, umduğu gibi onu daha yakından gördüklerinde, Harry

Stone ona gözünü dikerek ve samimiyetsizce, “Aman Tanvım. Tekvav saçını uzatmıf,” dedi. “Şu pavlayan kıvılcık saçlı kafaya bak bi.” Leo Stone, bu kadar kısa bir zamanda böyle bir şeyin olamayacağını çok mantıklı bir şekilde açıklayarak ikizini teskin etti ve Edwin peruğunu bir an için çıkararak bunu ispatladı. Harry Stone tam olarak yatışmış görünmüyordu. “Tüylenmeye baflamıf,” dedi. “Yavın akfamdan önce üstünden geçmek gevekecek.” Ekip ön kapıya vardığında Edwin hole gitti ve bekledi, tavuğun tencereye girdiğini görüp sofraya hazırlamaya başlayan biri gibi. Çünkü iş uzun bir işti. Köpek Nigger kapının altından kokluyordu ve Leo Stone “kasa hırsız” lafını zikretti ve Charlie dedi ki: “Ben de onu dedim, bir kasa hırsız.” Aletler çangırdadı ve deşti, kilit hep teslim olacağına dair umut verdi ve hep son dakikada reddetti. “Gevçek biv piç,” dedi Harry Stone. “Bu çok zov.”

“Menteşelerinden çıkartmaya ne dersiniz?” dedi Charlie. Anahtar deliğinden Stone ikizlerinin ağır solumaları geldi. “Sanırım geliyor,” dedi Leo Stone. “Şans dile. Lanet olsun,” dedi kilidin fattan dili direnince. “Bir saç tokası,” diye önerdi Charlie. “Bu işe yaramazsa, hiçbir şey yaramaz,” dedi Leo Stone. Bir demir sesi çıktı, kilit tecavüze uğradı. “O zaman,” dedi Harry Stone. Teknisyenden kabız iniltiler geldi ve sonra astımlı bir kreşendo, arkasından kapının aniden içeri salınması takip etti, rahatlama ahhh’ları, bir köpek başı, bir aslan başı, üç insan başı Edwin’e baktılar. “Sen,” dedi Harry Stone, “lanet olası, azat edildin.”

“Şimdi açtınız,” dedi Charlie, “pencerelerini de temizleyebilirim. İçerideki kokuyu fazla umursamam,” dedi içeri girerek. Stone ikizleri Edwin’in oturma odasını dağıtmasından etkilenmemişlerdi. “Biv köpek gibi,” dedi Harry Stone. “Biv sefev yalnız bivaktığımızda bizim fu Nigger’ın yaptığı gibi.” “Bunu sana ödetir,” dedi Leo Stone. “Yarın akşama kadar saklanmanız gerekecek.”

“Karım,” dedi Edwin. “Karımı hiç gördünüz mü?” Üzgün kahverengi gözlü kafa sallamalar oldu.

“Sana ne yapabileceğimizi söyleyeyim,” dedi Leo Stone. “Bir yönden de cezasını bulur. Haraç örgütündeki her kimse, biliyor musunuz, Mantovani veya Schiaparelli ya da her kimse?”

“Perroni?”

“İşte o,” dedi Leo Stone, yaratıcılığın verdiği heyecan içinde kıpırdanarak. “Perroni”den bir not bırak. Üstünden kamyon geçmiş gibi olur. Yazacak bir şey var mı?”

Charlie camları cebren ovalarken, Leo Stone oturma odasının duvarına rujla kocaman harflerle yazdı: PER-RONI’NİN ÇETESİ BURADAYDI AYAĞINI DENK AL ENAYİ. Üç tane ruj tamamen bitti: Mercan Pembesi; Sabah Gülü; Orman Yangını. “Ama,” dedi Edwin, “bütün bunlar bir belaya neden olmaz mı? Yani, Çaydanlık Çetesi bu Perroni’nin çetesini dövmeye başlamaz mı?”

“Bela mı?” diye çığlık attı Harry Stone. “Dövmek mi?” Sağ omzuyla Edwin’i dürttü. “Bu tipler onlavlara belaya givcek? Pevvoni’nin çocukları Çaydanlık Çetesi’nden çok daha üstünlev, çok daha üstünlev, lanet olası kavfılaftırma olmaz. Bela, ha? Bu komik, çok komik.”

“Bu pencereler şimdi tamamen temiz,” dedi Charlie. “Görüşüğümüz zaman bana ödeme yapabilir. Çok pis bir yaşam şekli var.”

“Her neyse,” dedi Leo Stone Edwin’e, “bugün dışarı çıkmasan iyi edersin. Bizim evde saklanamazsın çünkü sadece iki yatak var ve Renate’nin iki kızı gündüzleri oradalar, yani Les’le kalsan daha iyi edersin. Orada idare edersin sanırım. Atıştırarak torbalar dolusu taze sebze.”

Charlie merdivenine geri döndü ve Edwin’le Stone ikizleri köşede bir taksi buldular. Köpek, köpeklerin yaptığı gibi, ilk binen oldu ve koltuğun ortasını kapdı, en azından bir nicker tutacak balıklı yemeğini yedikten sonra yalanıyordu.

Anchor'dan pek de uzakta olmayan pis bir sokağa gittiler, teraslı yıkık dökük bir evin önüne çektiler: Duvarda tebeşirle yapılmış karalamalar vardı, perde niyetine tülbentler asılmıştı, okulu asmış sümüklü çocuklar birbirlerine bağıyor ve tuğla parçalarıyla oynuyorlardı. “Les daha dönmez,” dedi Harry Stone. “Ama sanırım kadın içevidediv. Her zamanki açılıf saatinde kestivmek için geliv, Les yapav, güneş doğmadan çok önce İskoç viskisi ve süt içtiği için.” Edwin bir beş sterlinlik banknotla taksi şoförüne ödeme yapmaya çalıştı. “Üstü kalsın,” dedi.

Şoför orta yaşın üstünde hoş mizaçlı bir adamdı, dünyayı görmüş olanlardan biri. Kıkırdadı ve dedi ki: “Bunu benim üzerimde denememeliydiniz dostum, çünkü bende şüphe uyandırır, anlarsınız. Bir dükkânda, layık olduğunuzdan değil ama yanınıza kalırdı belki. Şu banknota bakın bir.” Neşeyle gösterdi. Mr. Begbie nadir bir beyin tümörü gösteriyor gibiydi. “Düzgün yapılmamış bile,” dedi şoför. “Britanya hükümdarı ya da her kimse, şu miğferli aksinin gözlerine bakın. Şaşılar, görüyor musunuz? Ve şu aslanın burnundan geçen bir çeşit halka gibi şey. İşe yaramaz, yarar mı? Benim zamanımda iyi işler görmüştüm, herkesi kandıracak işler. Ama bir de şuna bakın. Gözüküyor,” dedi. “Bugünlerde kimse doğru dürüst iş yapamıyor sanki. Bütün bunun suçunu savaşa yükleyebilirsiniz,” dedi, “bunun gibi bir sürü şeyi. İnsanlık için felaket bir ceza oldu.”

Yirmi Birinci Bölüm

Carmen Edwin'e bir sığınak sunabildiği için memnundu. "Hadi be," dedi, "evet, iyi adam gibi konuşuyorsunuz. *Caballero* gibi konuşuyorsunuz. Yatağın ortasında uyur." Edwin onu son gördüğünden beri diş çürükleri ilerlemiş gibi gözükiyordu (dört nala çürükler belki?) ama Edwin'e odontoloji ders kitabındaki bir çizim gibi kocaman güldü. Hâlâ mavi tulumunu giyiyordu, göğsündeki açıklıklar genişlemiş, gerçek deliklere dönüşmüştü, ama üzerinde egzotik yemek isimleriyle bezeli eteği daha ayık bir montajla değiştirilmişti – Avrupa'nın ünlü katedralleri. Bir nedenle Üçüncü Programda bir sefer duymuş olduğu bir İspanyol folk şarkısı – "Küçük azizimi senin şapeline koyayım" – aklına geldi ve aptalca sözleri yüksek sesle söyledi. "Yaramaz," dedi Carmen neşeyle, bir an ağır vücudunu döndürdü ve katedraller müstehcen bir şekilde sallandı.

"Onu seninle bıvakaçayız, o zaman," dedi Harry Stone üzgün bir halde. "Ve ne olursa olsun, onun dıfayı çıkmasına izin vevme. Onun için tehlikeli, anlavsın. Yavın akfama kadav bütün olavak kalması lazım, özellikle de o bafın."

"Nedir bu yarınki iş?" diye sordu Edwin. "Açıkça söylemediniz."

"Sana söyledim," diye hırladı Harry Stone. "Kel kafalav için biv yavıfma, hangisinin en yakıfıklı olduğuna daiv.

Leo'nun katıldığı bu kabiliyet seçmesi gibi fey vav, sonva bu kel kafa eğlencesiyle bitiviyovlav, organizasyonu bu kel hödüklevden bivin baf vol oynayacağı yeni biv filminden so-vumlu olanlav yapıyov. Bu televizyonda da gösteriliyov, bu pvogvam.”

“Peki, birincilik ödülü nedir?” diye sordu Edwin.

“Biv *ton**,” diye çılgık attı Harry Stone. “Yüz nicker ve biv deneme filmi. Düfün bu senin için ne demek, sadece la-net olası fakiv biv pvofesöv. Bu yıldızlavı gövdün mü? Pava içinde yüzen, Caddi’levle ve büyük avabalavla dolafan ve onlava ulafmaya çalıfan hcv yaftan güzellevi. Onlav gibi ol-malısın,” dedi Yahudi gibi, Edwin’e çevik bir yumruk ata-rak. “Ve olacaksın,” diye ekledi, “eğev fimdiyle yavın gece avasında o kafaya biv zavav gelmesine izin vevmezsen.”

“Yani, hiç para almayacak mıyım?” dedi Edwin. “Sade-ce deneme filmim çekilecek, o kadar mı?”

İkizler hemen konuşmaya başladılar, sesleri yükseldi ve kollarını sallayarak, eğer aksesuarları olsaydı onları yere fırlatmaya hazırmış gibi Doğulu bir havaya büründüler. Ulus-lararası büyük bir ekran efsanesi olma şansıyla karşılaştı-rınca para neydi ki? diye ileri sürdüler. Yüz nicker hiçbir şey değildi, onun entelektüel düzeyinde bir adamın, kendilerinden emin bir tavırla, önemsiz küçük bir yağlı para destesini küçümseyeceğini varsaydılar; bir yetenekleri olmayan aşağı-lık Yahudiler olarak onlar için çok farklıydı, zaten bu kimin fikriydi ki? Edwin’i ona ne kadar büyük bir iyilik ettiklerine ikna etmek için yumruklayıp dürttüler; zaman, zahmet, en-dişe ve Edwin kendini çaydanlık çetecileri tarafından topla-tarak ve Londra’nın yarısında polis tarafından kovalanarak pek de yardımcı olmuyordu, oluyor muydu? Sorumluluk duygusu yoktu, sorunu buydu.

“Ama,” dedi Edwin, “ödül bu kadar arzulanacak bir şeyse, ne kadar şansım olabilir, bilmiyorum. Yüz nicker ve

* 100 sterlin. (ç.n.)

bir ekran deneyi için kel kafalı olmaya hazırlanan milyonlarca insan olmalı. Hiç şansım olmaz.”

Bu sahiden komikti. Ayık kafayla böyle şeylerin ayarlanamayacağını mı düşünmüştü? Bu tür yarışmalarda şike yapılamayacağını düşünecek kadar saf mıydı? O zaman şimdi öğrensindi ki yarışmanın düzenleyicisi, Stone ikizlerinin bildiği gibi zamanında hakkıyla içeride yatmıştı ve geçmişte, bazı yasadışı ithalatlarla ilgili bazı şeyler vardı –hayır, çaydanlıklar değil, hiç çaydanlığa benzer bir şeyler değil, saçmalama– bunların açıklanması ismi lazım değil birilerine ölçülemeyecek kadar zarar verebilirdi. Ve jüri üyeleri? Burada yine gülme isteği uyandıran bir şey vardı. Cinslerine özgü cana yakınlıkları olan ama bunun dışında yetenekleri olmayan kimi bazı zenginlerin kimi televizyon kanallarıyla gerçekleştirdikleri kontratlar etkili olabilirdi. Onları güldürmesindi o zaman. Ama Edwin pek de ikna olmuş değildi.

Hâlâ yüksek sesle konuşan ikizler ve de köpekleri çıktıklarında, bir lahanayla oynamakta olan Edwin, şimdi sığınağı olan küçük daireyi inceleme fırsatı bulmuştu. Ağırlıklı olarak marketten alınmış sebzelerle döşenmişti. Oturma odasında iki veya üç tane sakız kabağı koltuğun üzerinde uzanmıştı; şöminede patatesler, brokoli ve karalahanalar, karnabaharlar ve lahanalar birkaç düz satıhta tertipli bir şekilde düzenlenmişti, yatak odasında çürümüş meyvelerin güçlü kokusu vardı. Carmen, kocaman kaynayan bir tencereyi ardı ardına kereviz sapıyla besliyordu, romatizmaya karşı güçlü bir ilaç yapmak için diye açıklamıştı. Edwin’in ilgi ve ümitle, şu garip koku alma makinesinin düzelmeye başlar gibi olduğu dikkatini çekti; çünkü bir rom kokusu onu, çürümekte olan muzlarla dolu teneke bir banyo teknesine yöneltmişti.

Ve Les geldiğinde süt ve İskoç viskisi kokuyordu. Carmen dedi ki: “Buna ben sormak yok, buradakine. Yatıp kalkmam. Hadi be, onlar getirdi, şu ikisi.”

“Hepsini biliyorum sevgilim,” dedi Les. “Ve her şeyi karısından öğrenmiş olduğum için onunla ilgili bu yönden bir endişem yok.” Soğuk bir tavırla Edwin’e baktı. “Dün gece bir güzel her şeyi karıştırdın, değil mi? Kendini bir karmaşanın içine soktun, ha? Bu sana bir ders olsun.” Edwin utandı. “Boş ver,” dedi Les, daha kibar bir şekilde. “Dünya acımasız bir yer.” Gelirken getirdiği çuvalı yere boşalttı – daha çok meyve ve sebze. Patatesler masanın altına yuvarlandı ve yeşil yapraklar hışırdadı, lahanalar gıcırdadı ve Brüksel lahanaları cıyıkladı. Ama üçü erken bir öğlen yemeği için masaya oturduklarında, servis tabağı katı etoburlara göreydi: Carmen’in çalıştığı hamburger barından getirdiği kıyma yapılmış ılık et. “Çok fazla sebze yemiyorsunuz anlaşılan,” dedi Edwin. “Pek sayılmaz,” dedi Les. “Gerçekten onlardan çok fazla gördüm. Çoğunlukla onlarla çevrildim.”

Yemekten sonra Les uyumak için odasına çekildi ve Carmen işe gitmek için hazırlandı, dalgali saçlarının üzerine yakışmayan bir şapka ve elinde bir pazar çantası. Bu alışveriş değil, hamburger kıyması içindi. Edwin gelişigüzel sordu: “Sanırım seninle dışarı çıkacağım, biraz yürümek için. Temiz hava, bilirsin.”

“Hadi be,” diye bağırdı Carmen sıkıntının verdiği heyecanla. “Duyuyor musun? Les, duyuyor musun? Dışarı çıkıcam diyor.” Les ayağında çoraplarla oturma odasına geldi. Üzgün bir halde Edwin’e baktı. Dedi ki:

“Şimdi, her şeyi sana izah etmek zorunda kalmayayım, benden daha akıllı olduğumu düşündüğüne göre. Ama sence, şu veya bu şekilde yeteri kadar bela yaşamadık mı? Burada kalmak daha mantıklı değil mi sence, seni besleyen eli ısırmadan, zarardan uzak kalarak? Seni içeri kilitlemeyi tasarlıyorum değilim, çünkü birini parmaklıklar arkasına koymaya inanmıyorum, ama senden herkesin iyiliği için burada kalmanı rica ediyorum. Vakit geçirmek için yapabileceğin

bir sürü şey var. Okuyabilirsin, patates soyabilirsin, kazana romatizma için kereviz sapı koyabilirsin. Sıkılmazsın. Ama kendi hayatını tehlikeye atma ve arkadaşın olması gereken bizleri de be o ke'ye sokma.”

İkna edici bir konuşmaydı ve Edwin bir süre utanç duydu. Carmen çıktı, Les horladı ve Edwin demir bir kazan dolusu patates soydu. Alacakaranlıkta Les dudaklarını kuru kuru şapırdatarak uyandı ve mutfığa geldiğinde Edwin'i çalışır buldu. “Güzel,” dedi Les. “Güzel. Bunlar en iyi King Edwardlar, bulabileceğin en iyi cins patates. Ben kendim çok yediğimden değil. Şişmanlatıcı.” Esneyerek ve başını kaşıyarak ayakkabılarını giydi ve dedi ki: “War awe warthog warsaw. Yaw.” “Affedersin,” dedi. “Bu gece ne yapsak iyi olur diye düşünüyorum. Seninle yani. Bu akşam yine şu opera var, ama orada başka yerde olacağından daha güvende olacakmışsın gibi gelmiyor. Öte yandan, bütün gece burada patates soymaya devam edemezsin. İnsanı deli edebilir, bunu anlayabilirim.”

“İdare ederim,” dedi Edwin, “burada kalarak.” Gizli niyeti dışarı çıkıp Sheila'yı aramaktı. Sahte banknotlar belki karanlıkta geçer diye düşündü, böylece bir yerden bir yere gitmek için bilet almak, ayrıca yolda bir şeyler içmek için bir zorluk yaşamazdı. Sahiden olaylar büyük ölçüde düzelmmişti. Düzgün bir şekilde giyinmiş, saçlanmıştı ve parası vardı. Sahte saç ve sahte para birbirine uyuyordu. Adi açgözlü Chasper'dan sürünerek geri geldiği sıralardan çok daha iyi durumdaydı. Chasper'ın şapkasını artık umursamıyordu. Nihayet dengesini bulmaya başlamıştı.

“Pekâlâ,” dedi Les, “o zaman tamam. Bak, orada okuyacak bir sürü şey var.” Yırtılmış, perişan haldeki bir Pans and Penguins öbeğini işaret etti. “Ve orada birkaç klasik de var, ama onları bir dolapta tutuyorum. J. B. Priestley ve Nevil Shute gibi ve *Orkide Yok* gibi şeyleri. Sonuçta, aslına bakarsan, bunlar herkese göre değil. Ama sen okuyan bir

adamsın, benim ve bizim Charlie gibi.” *Carmen*’den Habanera’yı söyleyerek neşeyle giyindi:

“Ben bir piçim, sen de bir orospu.
Benim olsaydın seni yere yatırırdım.”

Şarkı söyleyerek dışarı çıktı; Edwin sebzelere ve klasiğe terk edilmişti. Hâlâ yeteri kadar erkendi onun için kendine biraz patates haşladı, tuz koymayı da unutmadı ve bunları yedi, arkasından bilindik besleyici gücü için romsuz muz lapasından kaşıkladı. Peruğunu tararken kapının vurulduğunu duydu. Bob olabilir miydi? Ekmek bıçağını kaptı, kapı daha şiddetle vurulana kadar bekledi, sonra düşündü: “Sheila olmalı.” Ekmek bıçağını kapıya götürdü, açtı ve saladı ve basamakta Renate’yi buldu.

“Yo,” dedi Renate, başını sallayarak. “Yalvarmışım. Burada yapabilmek kalmak ben.” Double cinle dolu, sallanıyordu.

“Evet? Ne? Ne oldu?”

“*Ungeduld*,” dedi Renate. “Sabırsızlık. Söyliyorum size. Hanımın görüldü sakalı olan bir ressamla. Sen para ver bana. Söylerim nerede.” Kendinden emin avucunu uzattı.

“Nereden bileyim?” dedi Edwin. “Nereden bileyim *senin* bildiğini?”

“Biliyorum,” diye başıyla onayladı Renate. “Hayatım, biliyorum. Dün gece ve evvelsi gece görüldüler bu yerde.”

“İşte,” dedi Edwin beş sterlin vererek. “Nerede?”

Renate parayı öptü ve dörde, sekize katladı. Cinli cinli öne eğildi ve fısıldadı: “Soho. Soho. Bir yer için aptal bir isim.”

“Ama Soho’nun neresi?” diye sordu Edwin. “Lanet olsun, Soho büyük bir semt.”

“Unuttum ismini,” dedi Renate. “Ah, evet. Ressamlar için. Bir kulüp.” Kollarını haç biçimine gererek iki yanına

kaldırdı. “Duvarlarda büyük resimler. Ama çok iyi değil. *Nicht so schlecht*,” deyiverdi yumuşak bir tavırla. “*Nicht so gut*.”

“Greek Sokağı? Frith Sokağı? Nerede?”

“Soho,” dedi Renate, başını sallayarak, daha çok cin satın almak için ayrıldı. “Oraya git, hayatım, zavallı çocuk.” Edwin kapıyı çarptı ve hazırlığını bitirmeye koştu. Bu bir başlangıçtı, her halükârda, buradan başlayabilirdi. Aynada kendisini beğendi, prototipik şair ve belki sakalla daha iyi görünmeyeceğini düşündü. Gelecekteki adam, son derece plastik. Belki hem de, Bob-dedektör-geçirmez. Ama mühim olan gözlerdi, değil mi? Oturma odasını didik didik aradı ve bir çekmecede –otobüs biletleri, saç tokaları, düğmeler, tuhaf tarak dişleri, şişe açacakları, elektrik teli, olgunlaşmakta olan bir iki domates, mısır gevreği hediyeleri, sıra sıra kabaca bükülmüş saç bukleleri, müstehcen resimler, bir ordu muhasebe defteri, eski bir takma diş, ağız kokusu pastili, kokulu bir ibadet Kutsal Bakire Meryem dua kitabı ayracı, birkaç açılmamış şeker kutusu, kokteyl kürdanları, dört beş iskambil kâğıdı, dominolar, bir zar ve bir çalkalama kabı– tozlu ucuz bir güneş gözlüğü buldu. Gözlük ince olduğu için muhtemelen Carmen’in ya da selefinindi. Her halükârda kendi burnuna ve kulaklarına rahat oturmuştu. Bu şekilde silahlanmış, garipliği gizlenmiş olarak her mace-rayaya hazırды.

Bir sürü aramadan sonra, yan sokaklarda gezinerek, meşum balık-patates kızartması dükkânlarının önünden geçerek Edwin kendini geniş güzel bir Londra caddesinde, tam da evvelsi gün, gün doğmadan önce uğradığı caddede buldu. Birkaç tütüncü dükkânının içine göz attı ve sonunda istediğini buldu: Çiklet çiğneyen, hantal, bekleyen arkadaşına –kendisi de çiklet çiğneyen, muşamba yağmurluklu, pelternsi küçük şıllık– müşterilerinden daha fazla vakit ayıran bir garson kızdan kötü muamele.

“Yirmi Senior sigarası lütfen,” dedi Edwin, bir banknot uzatarak.

“Bozuğunuz yok mu?” dedi çikletini sinirle çiğneyen kız.

Edwin, garip olsalar da, samimi gözlerini göstermek üzere gözlüğünü çıkararak, “Kusura bakmayın,” dedi. Ve kızı huysuzca bozukluklarını vermeye mecbur bırakarak mağdur etti. “Neredeyse hepsini gümüş almak zorundasınız,” dedi kız. Bu Edwin’in cezasıydı. Cömertçe teşekkür etti. Sokağa çıkıp özgürce sigara içmenin keyfini çıkarırken, bir taksi çağırırdı* (İzlandaca *heill*: sağlık [health]; aynı kökten, selamlama; aynı kökten, bir çağrı). Bunun için gerçek para, bedava dolaşma değil. Ama gerçekte bedava olacaktı, olmayacak mıydı? İnsan nasıl bilir, insan nerede başlar, *meum* ve *tuum* gerçekte nedir? “Soho Meydanı, Greek Sokağı’nın sonu,” dedi şoföre. Bu akla yakın bir başlama noktası gibi göründü. Edwin, Soho’ya doğru meşakkatli yolculuğunda, Tottenham Court Road ve Oxford Caddesi’nin sahte eğlencelerine, kendisi de bir sahtekâr olarak yakınlık hissetti. Crosse & Blackwell sollarında parladığında şoför dedi ki: “Burası olur mu bayım?” Meydan, park etmiş ve gezinen arabalarla karmakarışıklı. Edwin ödeme yaptı ama az bir bahşış verdi ve sonra Greek Sokağı’na doğru yürüdü. Duvarlarında resimler olan bir kulüp. Birisi, bir kulübe, kendisi üye değilken, nasıl girebilirdi? Belki de birisi dışarıda bekleyip bir üyeden kendisini üye kaydetmesini isteyebilir. Daha çok, birinin bir sinemanın önünde bekleyip, içeri giren herhangi bir yetişkinden yetişkin refakatçisi olmasını rica ettiği o tür filmler söz konusu olduğunda, yetişkin refakatçi olmadan on altı yaşından küçük çocukların girmesine izin verilmediği günlerdeki gibi. *Cehaletin Tehlikeleri. Doğum Mucizesi. Burnu Düşen Adam.*

Edwin ressamlar için bir kulüp bulamadan uzun bir yol yürüdü. Rozbif ve Yorkshire pudding dışında dünyadaki

* İngilizcede “hail”. (ç.n.)

her şeyi sunan restoranlar vardı. Süslü püslü kafeler vardı: Kahveyi pembeleştiren lanet olası bir ışıklandırmayla aydınlatılmış Cennet yukarıda, Cehennem aşağıda ve WC denilen Araf; Nekrofillerin Yuvası; Vampir. Bir yığın pub vardı. Sonunda susayınca, Edwin bunlardan birine girdi, pub sahibini sevmediğine karar verdi ve duble İskoç viskisi için beş sterlin arz etti. “Bu ne, bu ne?” dedi bar sahibi, parayı ışığa tutarak. “Size yamuk yapmışlar, yaptıkları bu, bu gerçek bir sahte para.” “Domuz,” dedi Edwin iyi gümüş uzatarak. “Kimseye güven olmuyor, değil mi?” Bar sahibi telefona gitti, bu yüzden Edwin viskisini yuvarladığı gibi çıktı.

En nihayet aradığını bulmuştu anlaşılan. ÇİN BEYAZI. Tam Han Su-yin’e göre diye düşündü öğrenerek. Küçük bir sakalı olan bir zenci içeri girmek üzereydi, bunun üzerine Edwin nazikçe dedi ki: “Affedersiniz efendim. Aradığım birisi var. Belki de bir resim satın almam söz konusu. Bir iyilik edip...”

“Eğer bir resim satın almak istiyorsanız,” dedi zenci, “bende resimler var. Varlıklı sanat hamisi, ha?” Hem dudak büktü hem de gülümsedi – sanatçılara özgü o çok eski ikilem kendini belli ediyordu. “İçeri gelin,” dedi. “İçeride asılı resimlerim var.” Kapıyı açtı ve ziyaretçi defterini denetleyen gömlekli, ceset gibi bir adam ortaya çıktı. Edwin adını yazdı ve imzaladı. Adı anlaşılan F. Willoughby olan zenci, bir perdeyi kenara itti. Edwin kara gözlüğünü çıkardı ve görmeyi umduğu şeyi gördü: Renkli çoraplar giymiş hırpani, saçlı sakallı adamlar ve kızlar. Oda uzun, dar, gürültülü ve dumanlıydı. En sonda bir bar vardı ve duvarlar tuvalle doluydu. Nigel ve Shelia’dan eser yoktu. Belki sonra gelirlerdi. Ne de olsa, bol zaman vardı.

“Ben, üye olmayan biri olarak içki almaya izinli değilim herhalde,” dedi Edwin. “Bunun için, size bu parayı versem belki siz benim için alabilirsiniz.” F. Willoughby’nin geniş

ressam pençesine beş sterlin sıkıştırmaya çalıştı. Ama F. Willoughby dedi ki:

“Bir kere buraya girdikten sonra herkes içki alabilir. Ben büyük bir Pernod alayım.”

“Buyrun bakalım,” dedi, zaten görünüşünü sevmediği barmenin meşgul olduğunu görünce sevinen Edwin. Alacağı sahte banknot gibi o da biraz gözlerini kıstı. Ama tam Edwin göz göze gelecekken, genel bir hiştleme ve değiş tokuşta geçici bir duraklama oldu. Edwin bardan etrafa baktı ve balıkçı yaka kazak giymiş, saçları geometrik biçimde taranmış, gözlüklü ve sırık gibi genç bir adamın sahnenin ortasında bir taburede oturmuş, bir İspanyol gitarını acemice akort ettiğini gördü. Bir iki buruk ve basit akorttan sonra, Mezmur yazarına ait olduğu varsayılan bir tarzda, ritmini akortla vurgulayarak söylemeye başladı:

“Çıkar yol arayıp bulanlar için:

Bu.

Arayanlar için kapı kadar büyüyen delikler vardı,

Ve içinden geçenler için, başları uçurtma kadar yukarıda,

Bu.

Delikler neredeydi?

Erkeklerde, kadınlarda, şişelerde, yağmurlu bir günde

demiryolu kavşağında çamurdan çıkartılmış param-
parça bir kitapta,

Ama bütünlerin bütünü, kutsalların kutsalı, neredeydi,
nerede

Bu?”

Çok daha fazlası vardı, günümüze uygun olamayacak kadar demode ve Edwin susadı, ama çoğunluk saygıyla dinledi. “Bu,” diye açıkladı F. Willoughby fısıldayarak, “bu *Bu*. Şiir,” diye ekledi. “Ama onlar benim, oradakiler.” İşaret etti ve onun işaret ettiğini gören biri hiştledi. Edwin

bir dizi küçük tuval gördü, her biri bir daire resmiydi. Bazıları diğerlerinden daha büyüktü ve düz boyanmış arka planları değişik canlı poster renklerindeydi, ama F. Willoughby'nin resimlerinin her biri bir dairenin portresiydi. "Bunlar sadece daireler," diye fısıldadı Edwin. "Daireler, sadece daireler."

"Hişt."

"Sadece mi?" dedi F. Willoughby. "Sadece mi diyorsunuz? Hiç çıplak elle bir daire çizmeye çalışmadınız mı?"

"Hişşşşt. Hişşşşt."

"Nihai delikten ulaşılır

Buna:

Faremsi olan aslanımsı olur, delik içeri açılan değil, dışarı açılan bir kapı olarak görüldüğünde,

Şundan oluşan bir kapı

Bu:

Kafes. Kafes." (Ve gitarın teli K A F E S dedi.)

"Ama tabii ki," diye fısıldadı Edwin, "bütün resimler çıplak elle yapılıyor, değil mi?"

"Bakar mısınız," dedi Mezmurcu. "Bitirmek üzereyim. İzin verir misiniz?"

"Bütün parçanın en iyi mısrası," dedi Edwin.

"Hişşşşt." Hişşt diyen kızlar surat asarken daha şirin göründüler. Mezmurcu bitirdi, parçanın son kısmı şöyleydi:

"Kutsal olan, bütün olan, delikten gözüktüğünde

Bütün olarak gözükmeden, ama bütün kutsal kurtarıcı Bundan."

Akort yapan sağ elinin parmaklarıyla çaldı, elini tellerden uzaklaştırdı ve çalma pozunda havada asılı kaldı. Edwin herkes kadar gürültülü el çırpı, iki büyük Pernod ve barmen

ne istiyorsa ısmarladı ve para üstü olarak bir sürü gerçek para aldı. “Şu daire meselesi,” dedi.

“Geçmişte büyük bir ressam vardı,” dedi zenci, “bir İtalyan ve o bunu yapabiliyordu. O zamandan beri kimse yapmadı. Sadece ben,” dedi ve içkisinden bir yudum aldı.

“Ama bu onu estetik olarak daha geçerli kılar mı?” diye sordu Edwin. “İzleyici sizin onu serbest elle mi yaptığınızı, yoksa pergel mi kullandığınızı bilemez, değil mi?”

“İstediğiniz kadar dikkatli bakın,” dedi F. Willoughby, “ve ortada bir pergelin iğne deliğini bulamazsınız.”

“Ama farz edin ki, bir pergelle yapılmış gibi ortasına bir iğne deliği koysam,” dedi Edwin. “Bu estetik bir fark yaratır mıydı?”

“Buraya bakın biraderim,” dedi F. Willoughby bir Parisli aksanıyla, “Ben bunları yapıyorum. Estetik hakkında tartışmam, anladınız mı? Bir set on *gine**.”

“Tamam,” dedi Edwin, on beş sterlin uzatarak. “Dört onluk bozuk isterim.”

“Dört onluk için,” dedi F. Willoughby, “oradaki tuvali alabilirsiniz.” Hoşa gitmeyen bir desen değildi – patlıcan moru, limon sarısı ve yeşim yeşili helezonlar.

“Üzgünüm,” dedi Edwin. “Her halükârda içki ısmarlama sırası sizde.” F. Willoughby iki hafif ale almak için boğuşarak kendine yol açtı ve Edwin’in para üstünü getirdi. Edwin üzerindeki ilginin ne kadar çabuk arttığını, bu cömert hami üzerindeki kuruntulu parlak gözleri fark etti, on gineye bir set daire alıyorsa, şüphesiz her şeyi alabilirdi. “Ben Nigel’in işlerine bayılırım,” dedi Edwin. “Buralarda hiç var mı?”

“Nigel mı?” dedi F. Willoughby. “Hangi Nigel? Nigel Crump mı? Nigel Meldrum mı? Nigel Mackay-Muir mı? Bol miktarda Nigel var.”

“Sakallı Nigel.”

* 1 guinea= 21 şilin. (ç.n.)

“İlahi,” dedi Willoughby Dickensvari, “onların çoğunun sakalı var. Ve burada hiçbirinin işi yok.” Duvarlarda asılı çoğunluğu acıklı resimlere mahzun bir halde gözünü dikti: kırık sütunlar ve artritli atlarla eski usul Chirico taklitleri; sanatçının sıradan arkadaşlarının bir iki portresi; yaşamsız ölü doğalar; bir çöp adam ve ay şeklinde bir parça ekmekle bir çeşit Klee.

Gece ilerledikçe Edwin bu resimlerin çoğunu satın aldı. Bob’un sahte banknotlarını kabul etmeye hevesli bu kadar ressamın görsel gözlemlerde bu kadar az eğitilmiş olmaları ne yazık diye düşündü, ama bu önünde sonunda onların sorunuydu. Edwin kendini gelişmiş ve gangsterleşmiş hissetti. Ressamlar işlerinin iletme işini ayarlamayı vaat ettiler; Edwin biraz düşündükten sonra adresini hastane, ismini de R. Dickie olarak verdi. Sheila ve hangi Nigel ise ondan eser yoktu ama içkiler aktıkça Edwin giderek daha az umursuyordu. Genç resamlara hakkını vermek gerekirse, beş sterlinlik banknotlarını şarap, içki ve gerçek paralarla değiştirmekte hızlıydılar. Sonuç olarak zarar gören kulüp değildi: Sakalı olmadığı için daha zengin gözüken bir ressam, oldukça büyük rakamlı bir çeki nakit paraya çevirmek için geldi. Başarının küstahlığıyla burnu genişlemiş, başı dik, epey miktarda sahte banknotla dışarı çıktı. Yani her şey gerçekten yolundaydı.

Düz saçlı ve Colin Wilson tarzı balıkçı yakalı genç adam yine ortadaki taburesini aldı ve hantal bir bas mi ve sonra nevaljik bir sol, la bemol, tiz bir re, düzgün bir sol ve hızlı bir si vurdu. Sonra, öncekinden daha büyük bir kalabalığa, o zamanlar genç İngilizler arasında çok popüler olan bir şarkıyı söylemeye başladı: Boston Çay Partisinde Britanya’nın yenilgisinden bahseden tarihi bir Amerikan baladı. Ama F. Willoughby, F. Evrenin Geosantrik Modeli Willoughby hâlâ hareket halindeydi, baykuşlar gibi daireler çiziyordu.

“Kabul etmelisiniz ki,” dedi, “bu, teknik ressamlığın gerçek sınavıdır. Rubens yapabiliyor muydu? Tek kulaklı yapabiliyor muydu? O astigmatlı büyük İspanyol ressam yapabiliyor muydu? Hayır. Ama ben yaptım, yapmadım mı? Bunları da size çok ucuza vereceğim,” dedi.

“Bir sterlin daha alabilirsiniz,” dedi Edwin bir beşlik çıkartarak.

“Ve böylece bu Boston vatandaşları, başlarında hâlâ tüyleriyle,

Sırtlarında sandıklarla güçbela ambardan çıktılar.
Neşelenin çocuklar, neşelenin, çay limana dökülürken:
Davy Jones içebilir ve şeytan vergisini ödesin.”

“Onun takdir edilmesi, o da önemli,” dedi F. Willoughby. “İki çeşit hamı lazım, gerçekten. Parası olanlar ve zevkli olanlar. Bu evlilik için iyi bir sav olabilir.”

“Hişşşşt. Hişşşşşt.”

“Ama,” dedi Edwin, “bir makine daha iyi yapabiliyorsa...”

“Bir makine daha iyi yapamaz.”

“Bir fotoğraf gibi aslında, değil mi?” dedi Edwin. “Fotoğrafta elde edemediğiniz insan gözüyle görüş. Ama insan gözünün gördüğü aslında kusurlu. Onun içindir ki, kusursuz bir daire...”

“Hişşşşt. Hişşşşşşt.” Edwin hiştleleyen dağınık bir kıza cevap olarak dudaklarıyla öper gibi yaptı. Bir öpücük mü? Seks geri mi geliyordu?

“Bakın,” dedi şarkıcı. “Canıma tak etti. Şiiri okuduğumda da aynı şey oldu. Düpedüz görgüsüzlük. Ya o susar ya ben susarım.” Gitarı mutabakatla tıngırdadı.

“Özür dilerim,” dedi Edwin, bir beşlikle hazır vaziyette. Şarkıcı ters ters baktı ve devam etti:

“Bu meşhur İhtilalin başlangıcıydı –

Savaşın çocuklar, savaşın, Amerika özgür olana kadar...”

Kulübün perdelerinde Nigel ve Sheila belirmişlerdi, Sheila’nın üzerinde yeşil giysi, başında yaprağa benzeyen bir şapka vardı. “Sheila!” diye seslendi Edwin, kalabalığı yarmaya çalışarak.

“Hişşşşt. Hişşşşt.”

“Sheila! Sheila!” Ama Sheila bu çağrıya sadece resmi bir el sallamayla karşılık verdi. Burada daha önce görülmüş, bilinmedik saçlı bir adam. İsmi bildiğine göre öyle olmalıydı. Edwin iteledi ama geri itelendi.

“İzin verir misiniz,” diye sordu şarkıcı, “şarkıyı bitirme-me? Birkaç mısra daha, o kadar. Birazcık lanet olası saygı hoşgörüsü isteyebilir miyim?” Kızgın bir onaylama uğultusu oldu.

Sheila ve Nigel birbirleriyle sessizce konuştular: çok kalabalık, çok rahatsız, içki almak çok zor, daha sessiz bir yere gitmeli. Çok fazla müşteri var bu akşam. (Edwin’in içinde fazla iyi bir müşteri var.)

“...Kral George’u asın ve kırmızı ciğerlerini kızartın;
Şeytan onları çaya çağırmak için bekliyor.”

Sheila ve Nigel çıkıyorlardı. “Sheila!” diye seslendi Edwin. Şarkıcı alkışlarla teselli edilirken, kötü bakışlar Edwin’e yöneldi. Ayrılmakta olan karısına ulaşmak için umutsuzca yol açmaya çalıştı. “Sheila!”

“Ben yetmez miyim?” dedi sırnaşık bir kadın. Ressam değildi: Sadece İçişleri Bakanlığı’nın kaldırım ticaretini yasaklamasından sonra bir sürü kulübe üye olmak zorunda kalmış bir esnaf. Onun zengin Edwin’e sunacak teni vardı

– boyadan daha iyiydi bu. Şarkıcı, gitarının boynundan tutarak Edwin'in yanına geldi ve dedi ki:

“Görgüsüzlük tahammül edemediğim bir şeydir. Tahammül edemem. Kasıtlı aşağılamalara daha da tahammülsüzüm.” Edwin'in ceketini yakaladı. “Bir özür istiyorum.”

“Niye? Ne için? Bakın, o dışarıdaki benim karım. Ona ulaşmalıyım. Tanrı aşkına...”

“Bana sheila* dediniz. Sizi net bir şekilde duydum. Bütün gece benimle uğraştınız. Gına geldi...”

Edwin ceketini kurtarmak için çekiştirdi ve uzaklaşmaya çalıştı. Şarkıcı Edwin'in yakasına yapıştı. Edwin kızdı ve vurdu. Şarkıcı Edwin'in saçına hamle etti. Tatlı bir şekilde çıkıp elinde kalınca ödü patladı. “Şimdi yaptığınızı gördünüz mü?” dedi sırnaşık kadın. “Size bundan gına gelmiştir.”

Byronvari peruk, herkesin müziğin aniden duracağından korktuğu ve balonun delice elden ele dolaştığı ceza oyunundaki gibi, baş hizasında bütün kulübü hızlıca dolaşmaya başladı. Edwin onu kovaladı. F. Willoughby hiç yardımcı olmadı; mezar taşı gibi dişlerini göstererek, zenciler gibi güldü. Peruk bara ulaştı ve barmenin şaşı gözlerinin üzerinde kısa bir süre durdu. Sonra, bir sürü alkış arasında, hantalca reve-rans yapan yün elbiseli kız aracılığıyla Edwin'e geri gelerek, hızlıca elipsi tamamladı.

“Çok aldırış etme tatlım,” dedi sırnaşık kadın. “Bırak gülsünler. Ben kel kafalı adamları çekici buluyorum.” Sırnaşık olmasına rağmen itici değildi; yüzü yuvarlaktı, bakır rengi saçlarının bukleleri sert duruyordu, hardal rengi kazagının altında göğüsleri bakır kadar sert gözüküyordu. Bunu söylemesi hoş bir şeydi. Edwin dışarı çıktı ve sağa sola baktı. İkisi de görünürlerde yoktu. Belki de bir taksi tutmuşlardı. Ya da buraya yakın bir pub'da falandılar. İnsanın karısını araması yorucu ve sarhoş eden bir işti.

* Bir özel isim olan Sheila, argoda kadın, kız anlamına gelir. (ç.n.)

Yirmi İkinci Bölüm

Onu pub'larda aramak söz konusu olduğunda sorun zamandı: Çok az kalmıştı. Az sonra, dördüncü kulübün barmeninin dediğine göre, hiç kalmamıştı. Edwin, ilk üç pub'ın her birinde dört sterlin, on iki ve bir peninin yanı sıra, bir duble İskoç viskisi ve yirmi Senior Service almıştı, hep etrafta Sheila'ya bakınarak. Pantolon cebinde biriken gerçek paraları okşayarak onu niye aradığını merak etmeye başladı. Sonra hatırladı: aşk. İşte buydu, aşk. Bir şey olduğunu biliyordu.

"O şeyi başından çıkar," dedi sırnaşık kadın. "Onsuz çok daha iyi görünüyorsun. Cidden. Ben kel adamları severim." Barmen son içki çağrısı yaptı ve işte orada, bardaydı. "Teşekkür ederim tatlım," dedi. "Senin içtiğinden içeceğim ve götürmek için bir şişe alsan iyi edersin."

"Yeteri kadar içtim," dedi Edwin. "Yeteri kadar... şey kadar iyidir..."

"Dünyada olmaz," dedi. "Gece daha yeni başlıyor ve sen çok güzelsin," ve kadınların bazen yaptıkları usta kalça hareketi ritüelini icra etti.

"Söylemem gerekir," dedi Edwin, "gerçekten."

"Boş ver," dedi kadın. "İltifatlar için çok zaman var. Ve," dedi barmene, duble İskoç viskisini alarak, "bu beyefendi götürmek üzere bir şişe Üç Yıldızlı Martel istiyor." Edwin bir beşlik daha uzattı.

“Bunlardan sizde çok var bayım,” dedi barmen şakacı bir tavırla. “Bunları yapıyor falan nusunuz?”

“Evet,” dedi Edwin. “Bir amatör için bayağı iyi, ha?” Bu esprili değış tokuşa içtenlikle güldüler. Kadın dedi ki:

“İsmin nedir tatlım?” Edwin hızlıca düşündü ve cevapladı:

“Eddie Railton.”

“Kiminle dalga geçiyorsun? Eddie Railton televizyonda bir trompet çalgıcısı. İdi demeliyim. Şimdi bir doktor. Ama yarın çalacak dediler. Muhteşem görünüşlü biri.”

“Pekâlâ,” dedi Edwin. “Sen kazandın. Benim gerçek adım Bob Courage.”

“Ah, çok tatlı bir isim. Büyük bir çoban köpeğı falan gibi. Bu gerçekten tatlı değıl mi? Saçını gözlerinin üstüne düşürmelisin gerçekten.” Edwin kendini mecbur hissederek peruğunu hafifçe aşağı çekti. Kadın tatminkâr bir şekilde kahkaha attı, dolayısıyla Edwin sordu: “İsmin ne?”

“Coral,” diye cevapladı kadın, aptal aptal sırtımayı ihmal etmeden. Komik diye düşündü Edwin, bir kadın ismini paylaşabilirken, bir adamınkinin kendisine ait bir şey olması. İsim onun katılığıını daha az metalurjik kılmış, dikkati ağız ve tırnaklara yöneltmişti; denizle ilişkisi gözlerini deniz yeşiline döndürmüştü. Ama tabii ki, büyük ihtimal bu onun gerçek ismi değıldi.

Barmen kapanış zamanının geldiğini söyledi ve ıslak havlu bira sifonlarını örttü. “Bütün gece istiyorsun, değıl mi?” dedi Coral. “Şu son trenden önceki şipşak takılmalardan biri değıl?”

“Şey,” dedi Edwin, “gidecek bir yerim yok. Demek istiyorum ki, üç kişi bir yatakta bir sürü sebzeyle yatmak için geri gidecek değılim. Bir otele falan gitmeyi düşündüm.”

“Neresi olduğunu biliyorum,” dedi Coral, koluna girerek.

“Ama,” dedi Edwin, “açıklamam lazım. Para meselesi falan zannetme, çünkü istediğini alabilirsin ama bilirsin, bu biraz zor.”

“Ne zor? Tanrım, burası çok soğuk.” Kesinlikle soğuktu; soğuk, soğğun kişileşmiş hali gibi sokaklara çökmüştü. “Taksi!” diye seslendi Coral. Edwin, ilerideki birtakım İtalyanvari genç maymunsuların görünüşünü beğenmediği için Martell şişesini bir cop gibi savurdu. “Taksi!” diye bir kez daha seslendi Coral ve bir taksi yanaştı. “Sen ha?” dedi şoför. “*Sen* mi?” diye dalga geçti Coral. “Müşteri varken Sen ne demek?” ve Tottenham Court Road’da bir otel adı söyledi.

“Sorun şu ki,” dedi Edwin yola çıktıklarında, “bir çeşit zorluk var. Libido yetersizliği deniyor.”

“Sorun değil,” dedi Coral. “Zamanında her türlüşünü gördüm. Garip olma yeter. Ama seni görünce garip olmadığınızı anladım. Her zaman gözlerden anlaşılır. Bazılarının neler istediğine inanamazsın, yarısına bile inanmazsın.”

“Sorun,” dedi Edwin, “herhangi bir şey isteyemem.”

“Bunlardan da bir tane vardı,” dedi Coral, “beni kendi yerine götürdü ve orası tabut doluydu. Ama bunlardan birinin kaçabileceğin bir yan kapısı vardı. Tuhaf? Böyle bir şey görmemiştim. Ama çivi başına beş nicker’dı ve Yankiler gittikten sonra işler kesat gidiyordu. Orada durmuş bunları çekiçliyor ve bağırıyordu ‘Tanrınla karşılaşmak için gitmeye hazırlan,’ ve ben içeride lanet olası bir yaprak gibi titriyor, yan kapı düzgün açılсын diye ümit ediyordum. Açıldı, yoksa burada olmaz, bunları sana anlatamazdım, değil mi? Ve bazıları var, kırbaçlanmak için her şeylerini verirler. *Her şeylerini*. Şansına şükret, benim mesleğimden olmadığın, bütün bu tuhaf tiplerle karşılaşmadığın için, sadece bunu söyleyebilirim. Açıksözlülük, öncesinde ve sonrasında biraz sarılma bana yeter.” Edwin’e birazcık sarıldı.

“Sorun şu ki,” dedi Edwin.

“Geldik,” dedi Coral. “Buna fazla bahşış verme, bu biraz yüz­süz.” Edwin gerçek parayla ödeme yaptı, ama şoför buna çok az minnet gösterdi. (“Hak ettiğin bir beşlik, oğlum” diye düşündü Edwin.) Ve otelin resepsiyon görevlisine peşin olarak gerçek para ödedi. Otel kullanışlı gözükmesinin yanı sıra minik bir televizyon odasına sahipti ve resepsiyon görevlisi gözünü bile kırpmadan onları çabucak yukarı çıkartmıştı. Yatak odasında evdeki gibi çift kişilik bir yatak ve altında cam gibi parlayan bir lazımlık vardı; bir şilin-metreyle çalışan elektrikli bir şömine vardı. “Lanet olasıca soğuk,” dedi Coral. “O şişeyi aç ve bana bir cigara ver.” Edwin, şilin aramak için gümüşlerini yatağa serdi. “Şöminenin üstüne on quid,” dedi Coral, “o işe girişmişken. Sonra işin para kısmını unutabiliriz, anlarsın ya.”

Bir diş fırçası bardağından brendi içerek ateşin yanında, yatak odası sandalyelerinde oturdular. “İyi sohbetten hoşlanırım,” dedi Coral, “o işe başlamadan önce. Bir şekilde işi daha insani yapıyor. Ve senin gibi eğitilmiş birisiyle konuşmak güzel.”

“Sorun şu ki,” dedi Edwin.

“Benim de hep eğilimim vardı. Kitaplar, müzik falan. Ama seni nereye götürür? Seni nereye getirdi? Zamanından önce saçın dökülmüş, çalışmaktan, eminim ki kitaplar üzerine çalışmaktır, gözlerinden okuyabiliyorum. Kel kafalıları sevmediğimden değil. Kel kafalıları çok severim. Sahiden çıkart o şeyi,” dedi Coral. “Tamam. Bu harika. Sahiden çekici.” Ve Edwin’in kafa derisini yapışkan bir şekilde öptü. Sonra kışkırtıcı olmadan eteğini yukarı sıvadı ve çoraplarının jartiyerini çözmeye başladı. “Yatak dışarıdan daha sıcak,” dedi.

“Sorun şu ki,” dedi Edwin, “ben yapamıyorum.”

Coral, parmakları jartiyerin üstünde hareketsiz, durakladı. “Neyi yapamıyorsun?” dedi gözlerini dikip. “Savaşta bir yerinden kurşunlandın falan mı?”

“Hayır, hayır, öyle değil, sorun yok. Sadece yapamıyorum. Libido yetersizliği.” Edwin yutkundu. “Böyle deniyor.”

“Daha önce söylemiştin,” dedi Coral. “Vücudun hangi parçasıysa o.”

“Vücudun bir parçası değil,” dedi Edwin. “Sadece ilgi duymuyorum, hiçbir kadına. Onun için karım şu diğer adamla gitti, sakallı bir ressamla.”

“Sakalları var diye senden daha iyi değiller,” dedi Coral başını iki yana sallayarak. “Saç onları bu konuda daha iyi yapmaz. Kutsal Kitap burada yanılıyor. Saça meraklı değilim zaten. Her neyse, bu lafla ne demek istiyorsun? Kadınlara ilgi duymamak?”

“Lütfen,” dedi Edwin, “buna kızma. Senin çekici olduğunu düşünmüyorum demek değil. Çekicisin, hem de çok. Ama bu konuda bir şey yapmak istemiyorum, hepsi bu.”

“Başka bir erkekle olmayı tercih mi ederdin, bu mu? Nonoşsun, bu mu? Pekâlâ, ne halt etmeye bana asılmaya başladın?”

“Ben bir şeye başlamadım,” dedi Edwin, “gayet iyi bildiğin gibi. Ve şikâyet edecek bir şeyin yok. Paran orada şöminenin üzerinde. Kalkıp gidebilirsin, değil mi? Hiçbir şey yapmadan on quid.”

“Doğru,” dedi Coral. “Beni soğuğa gönder. Resepsiyonda aptal yerine konayım. Benim de onurum var, yok mu?”

“Elbette,” dedi Edwin, “bunu sadece para kazanmanın bir yolu olarak mı görüyorsun?”

“Ah, para,” derken dudağını büktü Coral. “Para tamam, sanırım. Ama hayatta paradan başka hiçbir şey yok diyemezsin, değil mi? Demek istediğim. Bana dokunuyor, doğru. En çok acıtan yere dokunuyor. Yani, işte buradasın ve nonoş değilsin, garip değilsin ve savaşta bir yerin uçmadı. Sonra ben soyunuyorum ve o yatakta ya da ateşin önünde uzanıyorum ve senin tek yapabildiğin ilgilenmediğini söylemek oluyor. Ve hem de o kel kafayla.”

“Cidden senin bütün sattığın bu mu?” dedi Edwin. “Pasiflik? Bir ‘nesne’ olmak, kirli su toplanacak geçici bir kap mı? Bu, en çok acıtan yerde bana mı dokunuyor?”

“Ne demek istiyorsun,” dedi Coral şaşkınlıkla, “bu senin ilk seferin mi? Daha önce yapınadın mı? Ben senin için ilk miyim?”

“Şey! Olmayacaksın,” dedi Edwin, “bildiğin gibi. Ama,” dedi, “sanırım evet, öylesin. Hiç gerek olmadı. Genç evlendim, anlarsın. Demek istediğim, daha önce hiç bunun için para vermedim.”

“Ve şimdi de para vermene gerek yok,” dedi Coral, “bu ses tonunu kullanacaksan. Benim duygularım var, başkaları gibi. Aşağılanmayacağım.”

“Lütfen, lütfen,” dedi Edwin. “Seni aşağılamıyorum. Lütfen. Senden hoşlanıyorum. Tatlı birisin. Ama sadece bir şey yapamıyorum. Söylenebilecek tek şey bu.”

“Ah, hayır,” dedi Coral, “bu kadar değil.” Yatak odası sandalyesinden kalktı ve kazağını atak bir biçimde çıkardı, sanki saldırı eylemi için bir kemer takıyormuş gibi jartiyer kemerini çıkardı. “Sen de soyun,” dedi, “ve yatağa gir ve ısıt. Bir şey yapabiliyor musun, yapamıyor musun az sonra göreceğiz.”

Yirmi Üçüncü Bölüm

Edwin suçluluk duyacak kadar geç bir saatte uyandı. Geç olduğunu biliyordu, çünkü çalışan Londra'nın yüksek seslerini duyabiliyordu. Her halükârda Londra'nın yüksek seslerini. Coral peruğu yastığının üzerine bir kedi gibi kıvrıp bırakarak gitmişti. Edwin bitkindi ama çok acıkmıştı. Gecenin dağılmış parçalarını topladı, onları yırtılmış bir evrak gibi kabaca bir araya getirdi. O kız çok çalışmıştı. Edwin'in gördüğü kadarıyla şöminenin üstünü terk etmiş olan on sterlini kazanmıştı. O paralarla başının belaya girmemesini ümit etti. Çıplak Edwin titreyerek yataktan çıktı ve elektrikli şöminenin düğmesine bastı. Parlamıyordu, sonra bir gece önce kapatmak zahmetine katlanmamış olduklarını hatırladı. Bir şilin bulmak için ceplerini aradı ve bütün gümüş parasının gittiğini görünce meraklandı. Bütün kâğıt paralar da, gerçekler gibi sahteler de. Ah, her neyse, hepsini kazandı diye düşündü. Yine de, kahvaltı edebilmeyi isterdi. Kadın bütün sigaralarını, dolandırılan pub'ların ganimetlerini ve kibritlerini bırakmıştı. Bu kibar bir hareketti. Edwin pantolon gömlek ve çoraplarını giydi, küvette şöyle bir yıkandı, yatak çarşaflarına kurulandı. Çok çalışmıştı, o kız: Bir yarfıstığını kırmak için bir alay çekme motoru. Bu fazla ileri gitmekti. İyileşmenin mümkün olacağını kesin ispatı tesis edilmişti: Nehirde bir altın parçası. Edwin giyinmesini tamamladı ve

peruğunu takmadan önce dikkatle yabancıнын kel başını inceledi. Orada da bir şey büyümekteydi: Ele gelen bir çeşit yumuşak tüy. Kendini küçük bir süsle tam da o küçük şaire dönüştürdü ve gitmeye hazırlandı, büsbütün hoşnutsuz değildi. Cepleri sigara doluydu. Kibritleri vardı. O kızın bilgece söylediği gibi para her şey değildi. Ama lanet olası çok acıkmıştı. Ona hiç olmazsa bir sterlin bırakabilirdi. İki sterlin.

Edwin aşağıya, giriş salonuna gitti. Resepsiyonda başka bir görevli vardı, neşeli bir samimiyetle Edwin'i selamladı. Ona katlanmış bir tuvalet kâğıdı parçası uzatarak "Hanımefendi bir not bıraktı," dedi. İmzasız mesaj KASIRGA'ydı. Konuşmaya çok vakti oldu, değil mi? Gerçekten kasırğa. "Bunun gibi birçokları gelir buraya," dedi neşeli resepsiyon görevlisi. "Dünyada çeşit çeşit insan var." Edwin kalabalık sokakta, savaş sırasında yöneticilerinin onu özel meyveli pastalarla besledikleri büyük bir zincir restorana doğru giderken kendi kendine bir terane besteledi:

Başarısız zampara,
Zavallı pub'cılar için arındırıcı,
Çaydanlık çetesi puştı,
Chasper'ın aldaticısı,
Mobilya kırıcı,
Kaygısız yalancı,
Sahte paracı,
Bedava yemek araklayıcı,
Haraca kesin bizi.

Bir saat tamircisinin vitrinindeki bir saatin neredeyse on bir buçuğu gösterdiğini görünce şaşırdı. Aceleyle büyük restorana gitti ve manyakça bölmelere ayrıldığını görünce büyüldü –hayal gücü olmayanlar için– tam ve dengeli bir yemek imkânsızdı. Çünkü bir kahve barı, bir et restoranı, bir tavuk ızgara bölümü, bir patates barı (Dumanı Tüten

Doğranmış ve Yağlanmış Jumbo Murphy), bir yumyum hamur işi dükkânı ve hatta adı Marul Ülkesi olan orman gibi bir yer vardı. Edwin sonunda bir Pickwick Çayları Kahvaltı Barı buldu, tezgâhta rahatsız havası verilmiş bir tabureye oturdu ve mönüye baktı. “Erkenci Kuşlar için sabah altıdan Yatakta Yatanlar için Öğlene kadar,” diyordu. Hoş. Uzun bir aşçı şapkası giymiş yorgun bir kız (o Pickwick Kahvaltı Barından yememişti) siparişini aldı. Akçaagaç şuruplu kek, iki çılbr yumurtayla morina balığı, domuz sosisi ve *rogmons sautés** ile domuz pastırması, kızarmış çörek, marmelat, bol kahve ısmarladı. Birkaç Pickwick’ci tip tasvip ederek duvardan baktılar. Sam Bilabial Fricative** -eller’i görmek ona kendi popüler küçük makalesini hatırlattı. Sonra. Bunun için çok zaman var. Bu arada, iştahı böyle artırdığı için, cinsel egzersiz hakkında söylenecek çok şey vardı. Edwin kahvaltılar ve bir WC Baylar arasındaki takasın uygun bir şekilde yerleştirilmiş olmasından memnun oldu. Hoş.

Bir kuzgun gibi yedi, sonunda tatların zengin bir karışımını geçirdi. Kahveyi bitirdi, bir sigara yaktı ve servis yapan kızın boğuk bir ses çıkartan semaverle uğraştığını gördü. Tabureden kalktı ve tualete gitti. Orada peruğunu ve kravatını çıkarıp gömleğinin içine tıktırdı. Topallayarak, aptal ve yaşlanmış bir halde, bir tuvalet fırçası taşıyarak dışarı çıktı. Acele etmedi, hatta durup kahvaltı edenlere aç ve suçlayıcı bakışlar attı. Sonra topallayarak kapıya yanaştı, ürkek bir kararsızlıkla sağa sola baktı ve ağır ağır ayaklarını sürüyerek köşeyi döndü. Kolay, fazlasıyla kolay. Şimdi Anchor zamanıydı, kendini belki orada olabilecek Bob’dan gizlemek için güneş gözlüğünü taktı ve nihayet hiç kuşkusuz Sheila orada olacaktı, her şeyi duymuş olduğu için endişeli ve sevecen, ama belki şimdi iyileştiği için memnun. İyileştiği için mi? Bunu ispatlayabilirdi. Arzunun dönüşü. Koku alma duyusu-

* (Fr.) Böbrek sote. (ç.n.)

** Çiftudaksı Sürtünmeli. (ç.n.)

nun onarımı. Artık bayılına yok. Gelecek? Aptal olma, gelecek diye bir şey yok. Günü yaşamak çok uyarıcı ve dikkate değer biçimde kolaydı, diye düşündü diliyle arka dişinden sosis kıkırdağını çıkartırken.

Ama biraz paraya ihtiyacı vardı: Eğer Sheila geç gelirse ya da bugün hiç görünmezse, bir bira almaya yetecek kadar. Nihayetinde Sheila konusunda özel bir aciliyet yoktu. Edwin bir mahalle kütüphanesi gördü, güvercin pislği ve kurum kaplı Ruskin ve içeri girdi. Giriş holünün sağında ve solunda tuvaletler vardı, Edwin birine doğru yöneldi ve yarım litre kadar diüretik kahve işedi, peruğunu oturttu, kravatını bağladı ve biraz daha adi suç işlemeye hazırdı. Ya da sahiden öyle mi olacaktı? Çünkü bir şey almak yerine, vermişti: Şimdi Baylar tuvaletinin iki tuvalet fırçası vardı.

Girdiği Okuma Odası kirlili ve kasvetliydi. Kılıksız adamlar koşu bandında gibi gazete rahlelerinde duruyorlardı; burada yazı dizilerinin nadide zekâ kıvraklıkları dökülüyor, boşanmış kontlar hakkında haberler ayıp sayılıyor olmalıydı. Fabrika banklarından sıralarda yaşlı adamlar sert kumaş kapaklı, dua-kitabı-renklerinde, solmuş yaldızlı başlıkları olan, *On Dokuzuncu Yüzyıl ve Sonrası*, *Kümes Hayvanları Meraklıları Gazetesi*, *Meclis Dergisi*, *İsa'nın Dönüşünün Yedinci Günü Dergisi*, *Blackwood's*, *Kilise Orgcusu*, *Evde Domuz Besleme* gibi kitaplar okuyorlardı. Yaşlı bir adam bir kahkaha patlattı, *Punch*'ta gördüğü bir şey için olduğu muhtemel değildi. Edwin *Encyclopaedia Britannica* ve Grove ve Jane'in *Savaş Gemileri*'nin çürümekte olduğu raflara gitti. Arıncılık üzerine nispeten yeni ve kapağı hâlâ temiz bir kitap seçti, sayfaları kütüphanenin sahip lenme damgasıyla bozulmamıştı. Ön sayfada bir giriş numarası vardı ama isim etiketi yoktu. Edwin bu kitabı açıkça kolunun altına sıkıştırdı ve güneşte dolaşan yaşlı bir adam gibi sessizce mırıldanarak başlıkları görmek için günlük gazetelerin etrafında gezindi. Bildiği başka bir genç pop şarkı-

cısı, kız hayranları tarafından parçalanmıştı; bir çalıntı saat satıcısı –Bob değildi maalesef– tutuklanmıştı; kış çok sert geçecekti; Amerikan Başkanı barış istiyordu. İlginç. Sakin sakin ve hâlâ sessizce mırıldanarak Edwin Okuma Odası’ndan çıktı, tuvalete geri döndü. Orada çok dikkatli bir şekilde ön sayfayı yırttı ve dikkatli bir incelemeyle kitabın şimdi bir yetim gibi gözükmelerini sağladı. Kolunun altında armacılıkla binadan dışarı çıktı ve sahafların bulunduğu bir sokak aradı. En karanlık görünüşlü dükkânda üç tane gözlüğü olan tikli kurnaz bir adam vardı. Edwin on beş şilin istedi. “Gördüm ki,” dedi adam, “bunun kitaplığımda bir kopyası zaten var. Konunun en maymun iştahlı amatörü bile bir taneden fazlasına ihtiyaç duymaz.” Beş şilin teklifine karşı koydu ama sonunda kabul etti.

İçinde yaşaması ne kolay bir dünyaydı; bu büyük, masum, güvenmeye teşne Londra. Doğaya, her yerde meyvelerin yolunmak üzere büyüdüğü yere geri döndü. Burma güneşinin altında dilbilim öğretmek gibi zorlu bir işe ancak bir aptal geri dönerdi. Tam anlamıyla aptal olup olmadığına henüz karar vermemişti.

Yirmi Dördüncü Bölüm

“Geldi,” diye bağırdı, Edwin bara ayak basar basmaz onu sertçe yumruklayan Harry Stone. “Hangi cehennem-deydin? İzin istemeden öyle çekip gitmek de ne, bütün şehivde fellik fellik seni avadık.” Leo Stone ve Les, Harry Stone’un acı feryadını bulaştırdığı çemberin dışındaki başka kişiler de, sitemli bir ifadeyle baktılar. “Sen yavım alacaksın,” dedi Harry Stone, “sadece biv yavım ve bizim yevimizde kapatılacaksın, o iki küçük Alman ovospu ovada olsalav da olmasalav da. Gövüyovsun,” dedi Les’e, “sana güvenilirmez. Sana vevdik, bak sonva ne oldu? Gitti ve nevedeyse lanet olası saat üçe, sepetlenme saatine kadav gevi gelmedi.”

“Bana bakın,” dedi Les, “bana bunu söyleyemezsiniz. İnsan özgür doğmuş ama her yerde zincirlenmiş, J. B. Priestley’nin dediği gibi. Bir adamı isteği dışında kilit altında tutmak düpedüz ahlaksızlıktır. Benim görüşüme göre, o adamın kendi sağduyusuna kalmış. Adam kendisi bunun için bir sebep göremiyorsa, o zaman kimsenin yapabileceği bir şey yoktur.”

“Bu,” dedi bütün uzuvları hırslanmış olan Harry Stone, “biv istisna. Lanet olası biv sebep gövmez, gövemez. Bu geceden sonvasına kadav o kabak kafayı emniyette tutmanın önemini gövemez. Vay be,” dedi başını kaldırıp Edwin’in peruğuna bakarak. “Ona nelev olmasına izin vevdiğini sa-

dece Aziz İsa biliv. Biv bakalım.” Edwin’in buklelerini çekip çıkarttı ve bir panter gibi çıplak başın etrafında dolaştı. “Tekvav güzelce üstünden geçmek gevekecek,” dedi, “ama onun dıfında iyi duvuyov. Gevçi, bütün gece dıfavıda olduğunu düfününce lanet olası mevak ediyovum, kim biliv ne yapıyovdu. Hadi,” dedi Edwin’i dürterek acı acı, “iç funu, sonva Leo ve benle geliyovsun.”

“Leo ve benimle.”

“Leo ve benle. Lanet olası ben de geliyovum.” Ve Edwin derhal Stone ikizleri nezaretinde, her iki yanından sıkıca tutularak bardan dışarı çıkartıldı ve köpek Nigger etrafta sıçrayıp havlıyordu.

“Karım,” dedi Edwin. “Karımdan ne haber?”

“Kavına lanet olası biv süvü yalan söylemek zovunda kaldık,” dedi Harry Stone. “O kafayı bu akfam kovuma altında tutabilmek için.”

“Onu gördünüz o zaman?” dedi Edwin, serbest kalmak için boğuşarak. “Onu nerede gördünüz?”

“Şu anda barda,” dedi Leo Stone, “o sakallı hödükle beraber içiyorlar.” Edwin daha sıkı boğuştu ve köpek ona hırladı.

“Bunu söylememeliydin Leo,” dedi Harry Stone. “Fim-di tedivgin edeceksin ve bu o baf için iyi olmayacak. Dinle bak,” dedi acı acı. “O sana biv avkadaf değil, fu hanımın. Ne oldu, biliyov musun? ’Astaneye gitti, gövüyov musun, senin nasıl olduğuna bakmak için ve ovada ona senin sıvıftığını ve çok endifeli olduklavını söyledilev. Böylece kanunla temasa geçip bütün fehrin etvafını lanet olası biv polis kovdonuyla çevivtip seni avatacaktı. Onlava senin tehlikeli olduğunu, bulunup tekvav buvaya gevi konman gevektiğini söylececekti.” Sağ omzu hastane yönüne doğru sarsıldı.

“Ah,” dedi Edwin. “Bunu yaptı, yaptı mı?”

“Evet,” dedi Harry Stone ve zehirli bir acılıkla kızarak –mazı, ödağacı ve pelinotunun özlerinin tek bir sözcüğe damıtılmış haliyle– dişlerini sıkarak “kadınlav,” dedi.

“Ama nerede olduğunu hiç bilmeyecek,” dedi Leo Stone, “iş işten geçene kadar hiç olmazsa. Ve Anchor’ın barından uzun bir süre çıkamaz.”

“Neden? Nasıl?”

“Zannediyov musun ki,” dedi Harry Stone, “o ve ben, lanet olası biv pvofoesöv olmana vağmen, senin gibi akılsız? Lanet olası gözlevini kullanmıyov musun? O kamyonun geçide sıkıftığını ve kimsenin ne givip ne de çıkacağını ve böylece bütün bav müfterilevinin ovada kapana kısıldığını gövmedin mi? Bavın kapısının olduğu yevde,” Edwin’i sarstı, “o geçitte. Bazılavı bu öğleden sonra ife gitmeyecek,” dedi üzgün bir halde, “eğer o şoföv kendi ifini doğvu düvüst yapavsa.”

“Ama,” dedi Edwin, “açıklayabilseydim, gösterebilseydim... Şimdi iyiyim, görüyorsunuz. İyileştim. Ameliyatın gerçekten gerekli olmadığını hep biliyordum. Sırf ona açıklayabilseydim...” Ama karısından uzaklara, çok uzaklara götürülüyordu. “Orada telefon var mı?” diye sordu. “Konuşabilseydim...”

“Ovada telefon yok,” dedi Harry Stone. “Sadece yolun kavfısında kulübe vav ve kimse ona ulafamaz. Fimdi bu gece bitene kadav hiçbiv fey için endifelenme, anlıyov musun? Bu ödülü kazandığında endifelenmek için bol vaktin olacak ama o zaman endifelenmene gevek kalmayacak.”

“Söylediğiniz şu yalanlar neydi?” diye sordu Edwin.

“Fazla bir şey değil,” dedi Leo Stone sol omzunu silke- rek. “Sadece Stepney yakınlarında bir yerlerde bir morukla yaşadığını söyledik. Senden hoşlanan anaç bir moruk dedik. Ama şimdi hava almak için geldiğini ve fazla endişelenmesi gerektiğini söyledik. Kanunla temasa geçeceğini o zaman söyledi.”

Regency Caddesi’nde çürümekte olsa da asil, önceki aile birliği şimdi sefil bir şekilde sayısız kiralık hücreye bölünmüş yüksek bir binanın önüne geldiler. “İfte,” dedi nefretle

Harry Stone. “Son devece konfovsuz biv fekilde yafadığımız yev buvası.”

Duvarlarındaki orijinal Regency duvar kâğıdının soyulmuş olduğu iki kat çıplak merdivenden sonra, çoktan boyası dökülmüş olan bir kapıya geldiler. İçeride, içinde iki tane yatak olan yüksek tavanlı geniş bir oda vardı. Yataklardan birinde Renate, diğerinde Edwin’in kulüpteki o pazar öğleden sonrasından hatırladığı, terliklerini bulan iki tahta göğüslü Alman kız yatıyordu. Sakin, randımanlı uykularında sessizdiler; Renate düzensiz bir ritimle horluyor ve fokurduyordu. “Funlara bak,” dedi Harry Stone nefretle. “Uyanın,” diye bağırdı, “sizi lanet olası Alman domuzlavı,” atletik bir şekilde havaya kalkan ayağıyla Renate’nin açıkta kalan kışını tekmeleyerek.

“Bunu yapma,” dedi Leo Stone. “Onunla yaşayanın sen değil, ben olduğumu hatırla.” Ama ses tonu sert değildi.

“Dalga mı geçiyovsun?” diye sordu ikizi. “İkimiz de bu vada onunla yafıyovuz, Tanrı yavdımcımız olsun, ama istiyovsan tekme atabilivsin.” Kusacakmış gibi arkasını döndü.

Renate uyandı, mahmur bir halde ağzını şapırdatarak. “So,” dedi, “*Wieviel Uhr?*”

“O lanet olası yataktan çıkmanın,” dedi Harry Stone, “ve o ocağa biv feylev koymanın zamanı geldi. Geçen pazavdan bevi hiçbivimiz biv fey yemedik.” Bu, Stone ikizlerinin durumunda kelimenin tam anlamıyla doğru olmalı diye düşündü Edwin; ama tekrar acıktığı için bu genel açıklık fer-yadından kendisini ayırmadı. Renate bir esneme ıstırabıyla yatağın kenarına oturdu, büyük Germen memeleri sallanıyor ve titriyordu, nasırlı ayakları çıplak, yerdeydi. Esnemelelerinden sonra Edwin’i tanıdı. “Sen, hayatım,” dedi başıyla selamlayarak. “Dün beş sterlin duble cin evet içtim ben.” Akli karışmış gibi başını salladı. Sonra ayakkabılarını ve bir erkek ceketi giydi –büyük ihtimal dönüşümlü olarak hem Leo’nun hem Harry’nindi– ve oldukça candan bir tavırla yemek yapmaya koyuldu.

Edwin şimdi boş olan yatağa oturdu ve etrafa bakındı. Televizyon antenleri ve sonbahar göğünü gösteren güzel bir pencere vardı. Dışarıdaki eskici dükkânlarıyla, yedi sterline, genç kızların konuşmasını taklit etmeye çalışan ihtiyar bir kadın gibi mızırdanan gösterişli eski bir müzik setiyle yan yana duruyor gibi gözüken bir şifoniyer ve bir gardırop vardı. Gaz ocağı ve bir gaz halkası ve bir gazölçer vardı. Renate halkayı açtı ama tıslama olmadı; bir kibrit çaktı ama bir alev olmadı. “Şilin,” dedi, “lazım.” Leo Stone boynu kırılmış bir adam gibi ona döndü ve dedi ki:

“Orada bir yığın şilin vardı dün. Onları ne yaptın, ha? Lanet olası şilinlere aç olan bu bölgede, genellikle ellerimin ve dizlerimin üstünde, kız kurusunun yatak kardeşleri için dilenerek, yüzümde, sık sık geri çevrilmeler yüzünden acı ve utanmayla biriktirdiğim o şilin yığının ne yaptın, ha?” Bu, tiyatrocü ve satıcı ses maskesi olmayan yeni bir Leo Stone’dü. Metresine boynu kırık bir maymun gibi yaklaştı, kolları uçlarında çengellerle kaskatıydı. Sesini yükselterek “Şilinler, şilinler, şilinler,” dedi. “Elektrik, ısınma ve yiyeceğe gitmesi gereken cine gidiyor. Öyle, değil mi, ha? Cin. Kaç kere buraya eve, rengi ve mezhebi ne olursa olsun, bir adamın hakkı olan rahatlık ve yemeği bulmak için yorgun argın gelip, onun yerine gazın bitmesiyle ve almak için gerekli paranın olmamasıyla karşılaşmadım mı? Doğrusu düşman olanı hoş tutmak ve beslemek için alacağım ödül bu mu? Düşman, evet, vay canına. Çünkü modern zamanların esaret yuvası lanet olası Deutschland’dı. Ah, *ja, ja, richtig*. Ve orada lüks içinde, Yahudi teriyle beslenip şımartılan lanet olası yenilgiye uğramış ha, gaz için bütün şilinler dağıldı ve cine dönüştürüldü; işe yaramaz tembel, aşağılık ve iştah kaçırıcı türden bir orospu için lanet olası yozlaşmış etkisiz bir özür için bir moruğun lanet olası çarpıtması için lanet olası bir cine batırılmış lahana turşusu-höpdürdetmesi özü.” Ne feslendi. Harry Stone dedi ki:

“Bu benim için de geçevli.” İki Alman kız masal mutluluğunda derin derin uyuyorlardı: Ormandaki yüzük ve gardiyan ejderha ve kılıcıyla parlayan kahraman. Renate yüksek sesle dedi ki:

“Ah Yahudi. Yahudi domuzu. Semirmiş Alman toprağını yapmak için Yahudi domuzlarıyla semirdi. Başka işe yaramaz.”

“Lafını geri al,” dedi Leo Stone, daha yakına giderek. “O lanet olası karalamayı geri al, yoksa şu ekmek bıçağıyla boğazını keserim.” Renate bariz şekilde korktu. “Şimdi,” dedi ceketin yakasından yakalayarak Leo Stone, “hepsini geri al.”

“Yahudi domuzu ve köpeği,” diye directti Renate. “Domuz ahırını temizlemek için Yahudi yağından sabun.” Leo Stone, yüzü kendi insanların derin nefretleriyle yanarak dedi ki:

“Almanya’da sahip olduklarınızın en iyisi Yahudiler miydi? Evet?”

“Hayır, hayır. Yahudiler domuzlar. Of,” dedi Renate, üzerinde boğan ellerle. “Evet, evet, Yahudiler iyi, çok iyi. Dur şimdi, Yahudi domuz. Yahudiler çok iyi.”

“Sen,” dedi Leo Stone öfkeli bir şekilde Edwin’e. “Sen eğitimlisin. Büyük Almanlar kimlerdi? Yazarlar ve her kimse?”

“Ah,” dedi Edwin. “Bakın, benim burada iki ayrı şilininim var. Şu ateşi yakalım Tanrı aşkına.” Harry Stone keyifsiz bir şekilde gelip paraları aldı. Gaz ateşini yaktı. Minyatür ateş sütunları tısladı ve rahatça parladı. “Pekâlâ,” dedi Edwin, “Goethe, Schiller ve Heine vardı. Ve Kotzebue, Wagner ve Schumann. Sonra Nietzsche, Kant, Schopenhauer ve Beethoven. Ve Hans Sachs, Martin Luther.”

“Ve hepsi Yahudiydi, değil mi?” diye tehdit etti Leo Stone. “Bu Alman piçlerinin her biri Yahudiydi. Evet de, kahrolası, yoksa seni gebertirim.”

“Hayır, hayır,” dedi Renate. “Evet, evet,” diye düzeltti. “Hepsi Yahudi. Ve Hitler lanet olası pis domuz. O da Yahudi.”

Leo Stone yumuşayan ellerini indirdi. “Kimin patron olduğunu,” dedi, “bildiğin sürece. Bela istemiyoruz, gerçekten. Eski zamanlarda öğretildiği gibi sevgi, huzur ve uyum istiyoruz. Gazölçerde şilinler olsun ve istediğimiz zaman hazır sıcak bir yemek olsun istiyoruz. Şimdi hazırla bakalım.” Gaz halkası zehrini tıslıyordu. Renate jetleri yaktı. Leo onu yanağından öptü. Her şey unutulmuştu.

“Düfünüyordum,” dedi Harry Stone, “onlavı da kullanabiliviz diye.” Tahmin yürüten üzgün gözleri uyuyan kız kardeşlerdeydi. Edwin dedi ki:

“Kulüp bu öğleden sonra açık değil mi?”

“Şaka mı yapıyovsun?” diye bağırdı Harry Stone. “Kanonun fu ziyavetlevinden sonva? Ve senin bayılman ve onlavin kufkulanmasına sebep olman? Biv müddet ağıvdan almalıyız.”

“Ne demek istediğini anladım sanırım,” dedi Leo Stone. “Onları giydirip bir çeşit nedime gibi kullanabiliriz. Ve onun elinde bir çeşit baston ve arkasında tren olabilir. Taç giyme töreni gibi.”

“Aynen öyle,” dedi Harry Stone. “Ovadaki pevde bu ifi gövebiliv.” Ve gerçekten pencerenin üstünde kornişin bir ucunda toplanmış kırmızı flanel gibi gözüken güve yeniği dolu bir parça vardı.

“Bu kızlar,” dedi Edwin. “Bunlar gerçekte ne yapar?”

“Şey,” dedi Leo Stone, “gece işi, bilirsin. Tam olarak ne olduğunu bilmiyoruz ama beraber yapıyorlar. İki tatlı kız, tanırsan eğer. Onlara Lili ve Marlene diyoruz.” Anneleri o sırada sarmısaklı bir karışımı kızartırken şarkı söylüyordu:

*“Mit blankem Eis und weissem Schnee
Weinachten kommt, juchhe, juchhe!”*

Noel'in adı geçer geçmez, gözyaşları tavada cızırdarak, çocuk İsa'yı ve mumları, sessiz karlı geceyi ve bira bardaklarının tokuşmasını düşünerek usulca ağlamaya başladı. Gece oldu, yalnızca iki gaz alevi olduğundan, samimi bir hava vardı. Leo Stone dedi ki: "Tanrım, az daha unutuyordum. Prova yapmalıyım. Onun üzerinde denemek fena fikir değil gerçekten."

"Sadece favkıyı mı?" dedi ikizine bir baston uzatarak, Harry Stone.

"Sadece şarkıyı. Gerisini doğaçlama ekleyebilirim. Bilirsin: Özür dilerim geciktim, ama geçitte mahsûr kaldım. Bunun gibi şeyler. Kolay oluyor. Işıklar," diye seslendi. "Müzik." Müzik yoktu, ama Harry Stone çıplak tek ampulü sıkıştırdı ve oda artık o kadar samimi değildi. Uyuyan kardeşler kıpırdandılar, inlediler ve kaş çattılar. Leo Stone eski usul kaba Cockney'yle şarkı söyledi:

"Benim moruk her gece
Gider içki içmeye.
Bütün gece içer,
Zor kazandığı parayı harcar.
Kim bilir ne zaman gelir eve
Onu taciz etmeye.
Küçük Jack'le şansını dener
Mutfak masasının üstünde
Joe Amca'yı dener
Mibel Teyze'yi de.
Biz çocuklar yatakta
Nerede olduğunu biliriz.
Ayak sesini duyunca
Hep beraber bağırırız:"

“Ve fındı,” dedi Harry Stone, “kovonun katılması ge-
vekiyov.” Leo Stone aynı zamanda basit bir baston dansı da
icra ederek şarkı söyledi:

“Onları giymiş, onları giymiş,
Onları giymiş yine.
İçki içmeye gitmiş
Sözün özü.
Ah, şimdi burada, midesi bira dolu
Bir sarhoş gibi gülüyor.
Onları giymiş, onları giymiş,
Onları giymiş yine.”

Ve sonra bir şiline ihtiyaç olduğundan ışık söndü ve Leo
Stone işte oradaydı, gaz ateşinin önünde bir gölge, koroyu
tekrarlarken zıplıyor ve bağırıyordu. “Yimek,” diye seslendi
Renate. “Yimek hazır, canlarım.”

“Ustuvayla kafasının üstünden geçmek gevekecek,” diye
hayıflandı Harry Stone. “Ve ıfık yok. Ifık, ıfık,” diye sızlan-
dı. “Ah, lanet olsun.”

Renate’nin dört tabağa döktüğü neredeyse görünmez
olan yemeğin kokusuyla uyanan köpek Nigger inildeverek
ve gerinerek kızların yatağının altından sürünerek çıktı. Kız-
lar başka bir güldürü numarası gibi, Eskimo saçlarının çın-
gırakları sallanırken görülecekmiş gibi, birlikte öbür yanları-
na döndüler. Kesintisiz uyuyorlardı. Ama Nigger, sarmısak,
domates sosu, yanmış yağ, fasulye, kızartılmış bayat ekmek,
domuz pastırması kırpıntıları ve ufalanmış peynirin karışık
kokusuna kuyruk salladı. Çenesini bir kemana dayarmış
gibi Leo Stone’un dizine dayadı ve ateş ışığıyla aydınlanmış
bir tapınmayla yukarı baktı. Sahibinin ve sahibinin metre-
sinin acı sözleri onaydı, ama ona flüt ve viyola sesleri gibi
geliyordu.

“Yataktaki fu ikisinin ıfık için pavalavı vav mı?” diye sordu Harry Stone. “Bütün lanet olası gece dıfavda ol ve eve pava getivme.” Şöminenin yanında ayakta, çatalını karanlık tabağına daldırıyordu. “Tanvı afkına ne түv biv if yapıyovlav, eve hiç pava getivmiyovlav?”

“Gündüz,” dedi Renate, “onların uyku vakti. Uyku vakti para insan harcamaz.”

“Ama ne түв biv if yapıyovlav?” Harry Stone ısrar etti.

“Anneleri için çalışıyorlar,” dedi Renate ve tabağını ekmeğiyle sıyrırken gururla konuştu. “Zor iş, az para, ama kızmam getirirlerse yeter bir şişe cin için. O kadar yeter, çünkü ben gaddar bir anne değil.”

“NE YAPIYOVLAV?” diye sövdü Harry Stone ve çatalını duvara sapladı.

“Ne yapabilirler?” dedi anneleri. “Gaddar savaş yüzünden eğitim yok, almadılar. İngilizce az konuşuyorlar. Ama iş verir istekli vücutlu kızlara gece vakti Londra. Çok çalışıyorlar, bazen şilin olarak sadece para getirirler bana.”

“Filinlev,” dedi Harry Stone acı acı. “Filinlev ıfık ve gaz için ve sen ’epsini cine havcamak zovundasın.” Ama el yordamıyla ustura aradı, sahanlıktan bir teneke kupayla soğuk su getirdi ve sonra Edwin’e gaz ateşinin yanına gelmesini emretti. Hasta ve ajan, ikisi de yanan gaz sütunlarının yanında çömelmek zorunda kalnuş olsalar da tıraş dikkatlice yapılmıştı. Evde keyifli bir gece: Yatakta iki Alman fahişe, dilini şaklatan anneleri, sahanlıktaki tuvaletten duyulabilen Leo Stone, tabakları ve tavayı yalayarak tertemiz yapan Nigger, ateşin yanında parlatılan Edwin. “Bu havika,” dedi Harry Stone nihayet, frenolojist parmakları Edwin’in başını yoklayarak. “Aptalca biv fey yapmazsan bununla bu gece kazanıvsın.”

Yirmi Beşinci Bölüm

Edwin'in beş şilininin şimdi sadece dört peni kalmıştı. Toplam sadece dört penileri olan üç adam ve bir köpeğin Londra'nın öbür ucunda bir sinemaya varmaları gerekiyordu. Bu durumda yürümeleri gerekliydi, ama bol vakitleri var gibiydi ve Edwin'in bol miktarda sigarası vardı. Dört peninin Nigger'a küçük bir şey ısmarlamak için kullanılmasına karar verilmişti. Biraz tartışma ve ucuz kasap dükkânlarının vitrinlerine bakınmadan sonra sonunda üstünde biraz et kırıntısı olan birkaç kemik aldılar. Nigger bunlara dokunmayı reddetti. Yüzsüz Harry Stone kaliteleri hakkında aşağılayıcı laflar söyleyerek kemikleri kasaba iade etti, dört peni kendisine geri verildi ve sonra kapatmak üzere olan bir balıkçıdan eski bir balık kafası satın aldı. Zenci, seyahatleri boyunca epey bir süre bununla oynadı.

Hoş bir ay doğuyordu. Doğuya doğru yürürlerken bir sürü şey hakkında konuştular. Para kazanmanın meşru yolları: Toplanmış izmaritlerle beslenen küçük bir sigara fabrikası; Amerikalı turistler için rehberli gece turları; Leo'yu damızlık olarak piyasaya çıkartmak; eski yatak yaylarının radyo anteni olarak satılması; ev yapımı patates cipsleri; at yağından yapılmış yüz kremi; Nigger'a numaralar öğretmek; el falı; Leo'nun tekrar sahneye çıkması; enfiye olarak toz satılması; büyük firmalara fikir satılması (arka kapısı

olan bir buzdolabı, tahtadan tasarruf için iki başlı kibrit, bir gıdıklama makinesi, klozetlerde ılık su spreyleri); Renate'nin sınır dışı edilmesi ve iki kızının sadece Stone'lar için parti yapması; sınırsız ekmekle altı penilik çorba barı; Westminster turistleri için dokuz peniye satılan zarflar içinde Golden Hind'in minyatür plaketeri; sırayla kör ve sakat olarak sokak şarkıcılığı; King's Cross'da yalnız kızlarla tanışılması ve onların partiye gönderilmeleri; Soir de Stroke-on-Trent'le doldurulmuş pahalı parfüm şişeleri; bir performansta açlık çeken Edwin; sigara kullanımı için bir tedavi (yakılamayan sigara); Leo'nun vücudunun nonoşlara satılması; dürüst iyi iş. Eski Londra: Batı Lud'dan doğu Ald'a Şehrin kapıları; Finsbury Fields; St Olave's; Thames Caddesi ve Fleet Ditch; gaz alevleri ve yılanbalığı jöleleri; Karındaşen Jack; Sweeney Todd; Kuledeki Prenses; Kraliyet Mücevherlerini çalmanın zorluğu. Klasik cinayetler; bir centilmen olarak eski zaman sahtekârı; zihin açıklığı için seyahat. Bütün bu süre içinde Nigger, gökteki ay kadar mutlu, yol boyunca balık kafasına dans ettirdi.

Geceyi neredeyse mahveden meseleye neden olan, kendi kabahati olmasa da, Nigger'dı. Bu olduğunda o, sahipleri ve Edwin, hedeflerinin sadece bir iki sokak ötesindelerdi. Dünya basınında ırksal ihtilafların mücadele alanı olarak tanınmış olan bir bölgeye ulaşmışlardı, tuhaf bir şekilde polis bulunmayan bu bölgede, kapı önlerinde ve köşelerde yayılmış sabit çeteler vardı. "O zaman," dedi Harry Stone yoldaşlarına, "buvada soğukkanlı olun. 'İçbiv fey söylemeyin, hiçbiv fey yapmayın. Bela istemiyovuz, bu gece istemiyovuz.'" Edwin yayılmış bir grup gence ilgiyle baktı; maymunu kaşlı korkutucu balmumu yüzleri vardı, bunun aksine, kıyafetleri ve en çok da saç biçimleri medeniydi. Ceketlerin hepsi Britanya paltosu kadar uzun, pantolonlar neredeyse İkinci İmparatorluk'tandı ve ayakkabılar kat kat tabanlarla yükselmişti. Başlarındaki saçlar çarpıcı biçimde kabartılmıştı,

ama zarif bir kravatla dengelenmemişti; bunun yerine kravat işlevini yitirmiş bir sicimdi. Bu toplu züppelikti, öyle düşündü Edwin, başkaldırı ve uyumun çılgın bir sentezi. “On-lava böyle bakmaya biv son vev,” diye uyardı Harry Stone. “Üçümüzün üzevine çullanıvevivlev.” Sonra Nigger, mutlu bir şekilde, ağzında balık kafası, dans ederken, çok yakına zıpladı ve gençlerden birisi ona bir tekme salladı. Tekme ona isabet etmediği halde, Nigger şaşkınlık ve korkuyla cıyakladı, balık kafasını düşürdü ve kaçtı. “Bu,” dedi Harry Stone yüksek sesle, “yapılacak lanet olası pis biv fey, lanet olası kovkakça biv fey. Görüyorum ki bu senin lanet olası dam-gandan dolayı böyle oluyov, zavallı savunmasız biv köpek.” Bu arada köpeğin paniğinden huzursuz olan Leo Stone, ba-ğırarak arkasından koştu:

“Nigger! Nigger!”

O anda Batı Hint Adaları’ndan üç gerçek zencinin sür-günlerle dolu evlerinden çıkıp kaldırımın ortasında beyaz bir adamı görmeleri ve sebepsiz tacizlerde bulunduğunu duymaları talihsizlik oldu:

“Nigger! Gel buraya, seni aptal piç!”

Edwin bu üç zencinin –trençkot ve fötr şapkalı şık adam-lar– Leo Stone’a doğru ilerlediklerini gördü. Beyazların kü-çümsemelerinden bıkmışlardı; görmezden gelmenin daha çok körükleyeceğini öğrenmişlerdi. Başka bir evden aynı ırktan iki kişi daha onlara katıldı: Leo’nun çağrısı kulakla-rını tırmalamıştı. Bu arada yedi kaba züppe yavaşça ve çok daha da zarafetten yoksun bir tavırla Harry Stone’u temiz-lemeye hazırlanıyorlardı. “Ve,” dedi Harry Stone, “bana givifmek de aynı devece lanet olası kovkakça. Hev bivinizle dövüfövüm ama ’epinizle bivden değil, bu makul oluvdu.” Değildi, en azından bunlar için; eski bir yasaydı, eşit şansın kanunu. Leo Stone gerçekten şaşkın ve mahcup, sadece kö-peğini çağırdığını, renginden dolayı adının Nigger olduğunu açıklamaktaydı. Bu pek de olumlu karşılanmadı. “Görüyor-

sunuz,” dedi Leo Stone, “doğruyu söylediğimi size göstereyim. Onu tekrar çağıracağım. Gördünüz mü, orada ileride.” Ve Leo Stone umutsuzca deli gibi, nefret edilen ismi seslendi. Ama Nigger karşılık vermedi; kuyruğunu bacaklarının arasına kısırmış ürkek bir şekilde arkaya baktı, güzel bir tazı ama pek de akıllı değil.

Edwin, büyülenmiş gibi bir gruptan diğerine baktı. İkizler birbirlerine ve her birinin ayrı takipçileri de onlara yakınlaşmaya başlamışlardı. Batı Hint Adalılar ve beyaz magandaların belki de tedirgin bir ateşkes akıllarına yatmaya başlamıştı. Şimdi kendilerini, pek de dövüşmeye hazır değilse de, karşı karşıya buldular ve birdenbire şaşırarak Edwin’in yumuşak profesörce sesine doğru döndüler: “Bu açıkça çok gereksiz, değil mi? Birkaç yanlış anlama oldu, hepsi bu. Alakalı herkesin bütün bunları unutmasını öneriyorum.” Harry ve Leo Stone karşılıklı başlarıyla onay verdiler, Leo atıldı ve hem beyazlar hem siyahlar kendilerini, aynı adamı öldürmek ya da sakatlamak ya da olmadı bozum etmek üzere hazırlanır buldular. Oradaki diğer adamın konuşmaya başlamasından sadece bir iki saniye önce, bu adamın iki suret halinde olmasına olan inanç, ortak bir hayal miydi? “Doğvu,” dedi Harry Stone, yüksek sesle, ürkek bir neşeyle, “siz lanet olasıca kovkak bir güvuhsunuz. Bivbivinizle dalafmak yetmiyov, fimdi de zavallı bir Yahudiye givifmeye kalkıyovsunuz. Haydi,” dedi. “Siyahlav beyazlavla bu amaçla bivlefiyov.” Beyaz bir maganda bir bisiklet zinciri çıkarttı ve atik bir zenci bir bıçakla karşılık verdi. Yarım saniye içinde birbirlerine girdiler. “Doğvu,” dedi Harry Stone, Edwin’e. “Bıvak yapşınlav.” Koştular, arkalarında savaş bağırtılarla devam ediyordu ve sonra birdenbire Nigger tekrar cesurlaştı ve yüksek sesle havlamaya başladı. Dört penilik balık kafasını kaybetmiş, belki de şimdi artık unutmuştu.

Bir blok koştuktan sonra nefesleri kesilmiş bir halde durdular ve orada Leo’yu onları beklerken buldular, nefesi an-

cak düzelmeye başlamıştı. “Bu,” dedi Harry Stone, “lanet olasıca fanstı. Demode züppelev Yahudileve karfı, Kavalav Yahudileve karfı ve Züppelevle Kavalav bivbivlevine karfı değil. Zavallı lanet olası Yahudilev,” dedi. “Bafından bevi eski dünya hep onlava kavfı oldu. Mısıvıllıav, Babillilev, Filistinlilev ve bu lanet olası güvuh.” Harry Stone kollarını bir Hollywood peygamberi gibi açtı. “Ne zavavımız dokundu,” diye sordu Sina Dağı’na, “bu piçleve? Yahudilev lanet olası bu büyük çileden ne zaman kurtulacaklav? Bu lanet olası daha ne kadav süvecek?” Köpek Nigger, Leo Stone’u yeniden görünce yaramazlaştı, havladı ve kovalanmak için yalvardı. Leo Stone seslendi:

“Nigger! Nigger! Aptal piç!” İşaretin hemen arkasından, sallanarak ve önüne romlu nefesini çiçek yaprakları gibi saçarak kepli bir zenci belirdi. “Birader,” dedi, “bu söylediğini söylemeye hakkın yok.” Edwin, kulisten bir zenci *corps de ballet*’nin* çıkmak üzere olduğundan emindi. Edwin dedi ki:

“Köpeğine sesleniyordu. Bu köpeği bir sterline ya da quid’e ya da nicker’a almış. Onun için ismi Nicker. İsmi söylediğinde, sesi damağında patlatma eğilimi gösteriyor ve bu bazı sesbirimsel belirsizliklere neden oluyor. Kötü bir niyeti yok. Söylediğini zannettiğinizi söylemedi bile.”

Zenci romlu olarak ikna olmamıştı. Yakın bir mesafede ırklar arası kavganın inlemeleri ve gümbürtüleri devam ediyordu. “Ben bu uzun kelimeleri sevmem,” dedi zenci Edwin’e, gazyağı lamba şişesinin içinden konuşuyormuş gibi. “Eğitim görmediysem, bu kimin hatası? O köle gemilerinde eğitim yoktu, birader. Kim yolladı bizi o esir gemilere?”

“Ah, ’aydi,” dedi Harry Stone. “Lanet olası yolumuza koyulalım. Tam da lanet olası hof, masum biv kel kafa yavıfmasına gidiyovken lanet olası dünyanın bütün günahlavı ovtaya atılıyov.” Ama köpek Nigger, rengini paylaştığı bu

* (Fr.) Bale topluluğu. (ç.n.)

adamlar benzer nitelikte düşünceler besliyordu sanki. Eziyet edilen köpekler, sindirilen köpekler, köpek kulübelerine zincirlenen köpekler. Kolayca Edwin'in üzerine atladı, Edwin'in pantolon paçasını dişlerinin arasında yakaladı ve çekti. Pantolonun bacağı anında yırtmaçlı etek gibi bir şeye dönüştü. Köpek, ağzında bir flama sallayarak koşup uzaklaşırken, "Nigger, seni piç," diye bağırdı Edwin. "İşte tekrar yaptın, birader," dedi rom tadındaki Batı Hint Adalı. "Bela arıyorsun." Ve sendeleyerek uzaklaştı, on altıncı yüzyıldan kalma hüznü bir köle şarkısı söylüyordu.

"Böyle oluv," dedi Harry Stone, "biv feye, hafka biv feyin aleyhine konsantve oluvsan. Seni lanet olası kötü köpek, Niggev," diye kibarca parantez içine aldı. "Ovaya vavdığımızda bivin pantolonunu çalmak zovundayız. Seni öyle bacağın gözükevek ovtalıkta dolaftıvamayız. 'Ev fey bir yana, yakıfıksız. Bu ne lanet olası bir akfam oluyov."

Birkaç blok daha, bir sağa dönüş ve orada, sokağın sonunda, PANTHEON adlı ışıldayan bir sinema vardı. Kendi ocakları tütüyormuş gibi oraya varmaya can atıyorlardı. Sinema girişinin üzerinde, şehvetli dudaklara, bir Moğolun alaycı gözlerine sahip kel bir aktörün kocaman bir portresi vardı, muhtemelen bu geceki bütün saçsız rakiplerin ilkörneği. "O pevuğu çıkavt fimdi," dedi Harry Stone, "gevçek biv yavıfımacı olduğunu göstevmek için." Edwin bukleleri çıkardı ve emaneten gömleğinin içine tıktı; oradan cinsel bir güç ima edercesine bir iki bukle gözüküverdi. BU GECE, diye haykırdı bir projektör ışığı huzmesi, MAMUT YARIŞMASI. METROPOLİTEN LONDRA'NIN KEL ADO-NİS'İ. KİM? "Buna biv tane cevap vav," dedi Harry Stone, kendinden emin. Edwin'in kalbi endişeden küt küt atarak, sahne kapısına doğru yollandılar.

Yirmi Altıncı Bölüm

Edwin, ordudaki ikinci gününde bir çeşit dinsel geçit törenine katılmıştı, orada astsubay kıdemli başçavuş demişti ki: “Anglikanlar bu tarafa, Katolikler o tarafa, baş belaları ortaya.” Şimdi sinema perdesinin arkasında aynı türden ayırma işini fosforlu smokin giymiş şişman bir adam idare ediyordu ve Edwin kendini şüphe uyandıracak erkek sürüsünün bir üyesi olarak buldu. Diğer yarışmacıları pek de iyi görebilmek mümkün değildi, çünkü karanlık bodrum katında sahne tamamen göz alıcı bir boğuşmayla meşguldü. Müziğin devasa stereofonik kâbusu yüzünden konuşmayı da duymak imkânsızdı. Muazzam atlar nihayet gün ışığında ovaya deprem yaratarak geldiklerinde, Edwin rakiplerine değer biçebildi. Etkileyici değillerdi: Birçoğu doğal olarak, çürüme sendromunun bir parçası olarak kelmiş gibi duruyordu; on yaşlarında bir oğlan vardı, kafasının derisini korkunç bir şekilde kaydırıyordu. Muazzam bir öpücüğün sessiz arasından sonra Edwin’in yaşlarında zayıf, sanatçıya benzer bir adam dedi ki:

“Bu tam bir saçmalık.”

“Evet.”

“Aslında, doğru değil, benim görüşüme göre. Ama birinin yapması lazım sanırım.”

“Doğru.”

“Hanımım öğrense delirirdi. Bunu bana yaptıran diğeydi, anlarsınız.” Muazzam öpücük birdenbire at-canavarların gümbürdeyen selini salıverdi ve Edwin artık duyamıyordu. Smokinli adam, karanlıkta uçan bir ringa balığı gibi parlayarak, telaşla elinde numara kartlarıyla geldi, gürültüye karşı sessizce ağzını kıpırdatıyordu. Edwin boynuna büyük siyah bir 8 astı. Trombonların gösterişiyle ki Berlioz’un bütün rüyalarından daha yüksek bir sest, film sona erdi ve ışıklar yandı. Harry Stone donla gözüktü, ince bacaklıydı, çorap askısı giymesi şaşırtıcıydı. Edwin’e buruşuk bir tomar uzatarak dedi ki:

“Benim pantolonumu almak zovundasın. Lanet olası iyi olmadı, ’ev yeve baktım, ama çalacak tek biv pantolon bulamadım. Acele et ve değiftiv.”

Bir eski zaman caz orkestrası çalmaya başlamış, alkışlarla karşılanmıştı. Harry Stone, gözleri hüznü ve ümitsiz, kısa bir kıllı bacak *cakewalk* dansı yaptı. Nigger’ın havlaması uzaktan duyulabiliyordu, büyük ihtimalle bir tuvalete kapatılmıştı. Edwin pantolonun çok kısa olduğunu keşfetti: Çorabının büyük bir kısmı gözüküyordu. Yine de idare edecekti. Caz orkestrası, her enstrüman için bir virtüöz nakaratı vermiş olduğundan şimdi her biri kendisi için çalışıyordu ve karaya oturmanın doruğunda paramparça olmuştu. Gençlerin çığlıkları alkışları süsledi. Harry Stone ikizinin yanına döndü ve Edwin sonraki numarayı kulisten seyretti. Dağınık genç bir adam coşkuyla karşılandı. Gençlik aşkının, onun, sadece onun nasıl da asıl şey olduğunun ve hayatın nasıl yirmi yaşında sona erdiğinin şarkısını söyledi. Mikrofona, çok narin bir genç kızmış muamelesi yaptı, çeşitli okşamalar bahsettikten sonra onu yere attı, uzun mikrofon ayağının üstüne yattı, vücudu azgınlık belirten hareketler yaparken mikrofonu öper gibi şarkı söyledi. Kızların çığlıkları heyecan verici ve orgazmik oldu. Çetin bir çağ diye düşündü Edwin,

ekonomi çağı. *Tristan*'ın zenginliğinin bir zamanlar daha eski bir kuşağın üzerinde benzer bir etki yaratması beklenmişti, gerçi sadece dokunsal bir etki.

Şişman fosforlu adam, bu geceki icracıların tamamen amatör olduğunu duyurmak üzere sahneye çıktı, ama bu amatörlerden bazıları –kim bilir?– profesyonelleşebilirlerdi. Ancak bir sonraki yetenek, dedi, bir zamanlar profesyoneldi, uzun zaman önce ve ona göre alkışlanması gerekirdi. Gençler uğuldadı, orgazmın ortasında havada kaldılar ve Leo Stone'u çarmıha girmek istermiş gibi karşıladılar. “Fu lanet olası güvuhu dinle,” dedi Harry Stone’un sesi Edwin’in kulağına. Ama Leo Stone, zorlu dünyada gezinmiş bir Sami, sırtıttı ve geç kaldığı için özür diledi, ama pasajda mahsur kalmıştı, bu gece tiyatroya gelirken başına komik bir olay gelmişti; küçük Izzie ile sinagoğa giderken şu yaşlı Abie Goldstein’a rastlamıştı ve Abie saçını kestireceğini, gençliğinde birçok kızla, hatta bir rahibeyle çıktığını söyledi; evet bir rahibe, onu da istemeyen, bunu da istemeyen bir rahibe, inanabiliyor musunuz? Gevezeliğe devam etti ve biraz gülüşmeler oldu. Bir şarkı söyledi, buna piyanist şarkı aklında kaldığı kadarıyla beceriksizce eşlik etti, korodan birkaç kişi de katıldı. Sonunda bir “Gül ve Dünya Seninle Birlikte Güler, Horla ve Yalnız Uyursun” adlı bir monolog sunacağını söyledi. “Bunu kendi yazdı, kendi,” dedi Harry Stone, ikiziyle gurur duyarak.

“Hayat komiktir, dostlarım. Hem neşe hem gözyaşı getirir;

Yıllar boyu seyahat ederken keşfettiğim bir gerçek.

Hayat bir nisan günüdür, dostlarım, güneşin yağmurla karıştığı...

Bir iki gülüş, bir iki şaka, biraz keder ve acı.”

Bu noktada Nigger sahnede belirdi. “İyyyyy,” diye cıyıkladı Harry Stone, dişlerini sıkıp sesini boğarak. “Angi lanet

olası çıkavdı onu?” Nigger sahibini tanıdı ve sevincin bütün belirtileriyle ona yaklaştı. Leo Stone’un ağzının kenarıyla “Kaybol,” dediği görülebiliyordu. Nezaket-siz izleyiciler şimdi gülüyordu, ama Leo Stone kıvrak zekâlıydı. Nigger’ı kucakladı ve ağır ve yüksek bir sesle irticalen konuştu:

“Ve böylece hayatımız boyunca, yolculuğumuzun sonuna ulaşmak için seyahat ederiz,
Ama bir arkadaşımız olmasaydı hayat boş olurdu,
Bir arkadaş, arkadaşlar, küçük bir arkadaş, hayatımız boyunca koşarken,
Bir kızın en iyi arkadaşı annesidir, ama bir erkeğin en iyi arkadaşı köpeği.”

Orkestranın cırlak akoruyla selam vererek ve şimdi köpek aksiliğiyle kurtulmaya çalışan Nigger’ı sıkıca tutarak sahneden çıktı. İzleyiciler ironik bir biçimde hem yuhaladılar hem tezahürat yaptılar. Edwin kızmıştı.

“Ve şimdi,” dedi fosforlu adam, “başka bir yeni gelen, bu köpeğini birlikte getirmedi, Bermondsey’den Lennie Bloggs, sizin için ‘Bir Gencin Kalbi’ şarkısını söyleyecek.” Terk edilmenin taze çığlıkları oldu. Edwin daha da kızmıştı. Ama Leo Stone dedi ki:

“Önemi yok, gerçekten. Görüldüm, önemli olan bu. Dışarıda televizyon kameraları var. Milyonlarca evin içindeydim bu akşam, hatırlaman gereken bu. Hafta sona ermeden bol miktarda sözleşme teklifi olacak, bekle ve gör.”

Lennie Bloggs çığlıklarla yollandıktan sonra gecenin ana etkinliği duyuruldu. “Metropolitan Londra’nın Gerçek Kel Kafası” dedi sunucu. “Bu yarışma, başrolünü beyazperdenin yürek hoplatan kel kafalı yıldızı Feodor Mintoff’un oynadığı, gelecek pazartesi gösterime girecek olan sansasyonel film *Spindrift*’le ilgili olarak Megalopoliten Film Anonim Şirketi tarafından organize edildi.”

“Bu da ne?” dedi Edwin. “Neler oluyor? İsmim nereden karıştı bu işin içine?”

“Ovaya çık ve kazan,” dedi Harry Stone. “İsim alakasız. Biv tesadüf, o kadav. Kavtlavını doğvu oynavsan kazanıvsın.”

“Ama,” dedi Edwin, “her şeyin kararlaştırıldığını söyledin gibi geldi bana. Her şeyin ayarlandığını söyledin gibi geldi.”

“Emen ’emen,” dedi Harry Stone. “Katılan fu ’ödükleve bak. Senin tıvnağın olamazlav. Sen yakıfıklısın, yakıfıklı. Fu kafaya bak. O kafaya inancın olsun, kazanıvsın. Yüvü, fimdi. ’Epsi ilevliyov.” Ve Edwin’i sahneye itti.

“Üçkâğıtçı,” dedi Edwin, “bir çift üçkâğıtçı. Yürümüyorum.”

“Sahnedesin, oğlum,” dedi Harry Stone. “Bol fanslav.”

Edwin kendini sahnede, kellerden oluşmuş bir dairenin içinde hapishane avlusu egzersizi yapar gibi yürürken buldu. İzleyiciler tezahürat yaptı. Televizyon kameraları onlara dönüktü ve küçük bir monitör ekranında Edwin kendini daireler çizerek zorla yürürken ve dışarıda birkaç milyon seyirciye kızgın bir şekilde bakarken buldu. Orkestra çukurunda caz orkestrası hidrolik bir platformda yavaşça yükseliyor, adı “Saç, saç, saç, şehriyesinde hiç yok” olan eski bir müzikhol şarkısını çalıyordu. Baş trompetçi kuşku uyandıracak ölçüde Dr. Railton’a benziyordu. Sahnede, bir kürsüde bir masa ve puanlama cetvelleriyle televizyon şöhretlerinden üç güzel salak oturuyordu. Gevşek kravatlı daha da salak bir adam, seyircinin tezahüratlarını mübalağalı el sallamalarla kabul ederek ilerledi. “Özür dilerim, geciktim,” dedi genzinde et varmış gibi bir sesle, “ama geçitte mahsur kaldım.” Seyirci gürlledi. “Bir kızla çıkmıştım,” dedi. “Bir rahibeydi. Evet, bir rahibe. Bundan istemez, şundan istemez, ondan istemezdi.” Seyirci çöktü. “Bu akşam burada sevimli kafalar var,” dedi. “Sinekler için gerçek buz pateni sahaları. Şuna bakın,”

dedi ve Edwin'inkine popoya atar gibi bir şaplak attı. Seyirci neredeyse ölüyordu. “Şimdi,” dedi, “uygun adım yürü, kabile. Burada,” dedi, “hakemlik edecek üç sevimli ev ödevi parçamız var – Ermine Elderley, Desiree Singe ve Chloe Emsworth. Öncelikle işe yaramayanları eliyoruz. Değil mi kızlar? Şansı olmayan numaraları yazın. Uygun adım, köleler, uygun adım. Müzik, maestro.” Caz orkestrası çalıp seyirci neşesini haykırırken olmayan bir kırbaçla yarışmacıları havada kamçıladi. Keller ayaklarını sürüyerek daireler çizip durdular. “Durun!” diye çığlık attı gevşek kravarlı adam. Sallak sevimli hakemler kıkırdayıp ortak kararlarını sundular. “Şunlar dışarıya çıksın,” diye bağırđı, astsubay kıdemli başçavuşun ulumasını taklit ederek ve bu seyirciyi çaresiz bıraktı. “Kırk. Otuz Üç. Yirmi Altı. On Dokuz. On İki. Beş.” Elelenler, yararsız saçsızlıklarıyla dışarıya çıktılar. “Ve,” diye çığlık attı gevşek kravatlı adam, “TORBAYI SALLIYORUZ. İçeride hâlâ çok var,” dedi, üzgün. “Bir sürü zombi. Marş marş ahmaklar. Sol sol sol.” Ayaklarını sürüyen daireyi tekrar kırbaçladı, davulcu senkronize bir kasnak vuruşu ekledi. Seyirci yaşaran gözlerini sildi. Bir sonraki elemde, gevşek kravatlı adam, iki küçük ördeğı, on bir bacağı, doktorun kafadarını, Downing Sokağı'nı, Kelly'nin gözlerini ve birkaç başkasını gönderdi. Edwin hâlâ içerideydi. “Lanet olası çantada,” diye seslendi Harry Stone kulisten.

Son elemenden sonra Edwin ve diğeri dördü sahnede hâlâ daireler çiziyorlardı. Kel ödülü sırasını belirleme meselesi kalmıştı. Gevşek kravatlı adam heyecandan son nefesini vermeye hazır gibi etrafta koşturdu. Seyirci keyiften son nefesini vermeye hazırđı. “İşte,” diye bağırđı. “Geliyor.” Ahenkli enstrümanlar sustu ve sadece bir davul ağır bir kreşendoyla çalınıyordu. “Göremiyorum,” dedi adam, seçiren gözlerle bir kâğıdı sarsakça dolandırarak. “Tabii ki ve benim tamamen kör olmam korkunç bir şey.” Seyirci katılmaktan altına etti. “Şimdi,” dedi, bir süvari subayı

sesiyle, “her şey açıklığa kavuştu. Ve kazanan kazanan kazanan Numaraaaaaa SEKİZ.” Harry Stone heyecanla sahneye ve kameraların önüne fırladı, pantolonsuz bir halde. Tekrar dışarı koştu. Ve orkestra, şevkle ve hatasız olarak “Niye o kadar güzel doğdu?” parçasını çaldı. Edwin gevşek kravatlı adama bağlı olarak sahne önüne yönlendirildi.

“Adın ne evlat?” diye sordu Edwin’e. “Annen sana ne derdi?” Edwin söyledi. “Harika değil mi?” dedi adam seyirciye. “Havalı konuşmuyor mu? Smokinine rağmen. Şimdi, Metropolitan Londra’nın Mr. Kel Adonis’i olarak, izleyen muhteşem izleyicilere bir mesajın var mı?”

Edwin, baş trompetçinin ki şimdi Dr. Railton olduğu açıkça ortadaydı, çabucak tribünü bırakıp çıktığını gördü. “Söyleyecek bir şeyim yok,” dedi Edwin, “tek söyleyeceğim şu ki buradan ne kadar çabuk çıkarsam o kadar iyi.”

“Ah, tavır bu, öyle mi?” dedi gevşek kravatlı adam alaycı bir aşağılamayla. “Mesele ne, kokuyor falan mıyım? Pekâlâ, burada seveceğin bir şey var, evlat. Çok tatlı, ha?” Müzik, tezahürat ve ısıklar eşliğinde omuzları, göğüsleri, gülümsemesi sedefli, altın lame bir güzel çıkageldi. “İşte burada, senin ve benim sevgilim, tabii eğer şanslıysak. RAYNE WATERS,” diye anons etti. Seyirci delirdi. Rayne Waters Edwin’i kelinden öptü ve Edwin’in koluna girdi. Edwin onun ince alev uçlu parmaklarında bir çek gördü: Sadece on sterlin. Hakikaten Stone ikizleri yüz olacağı konusunda ısrar mı etmişlerdi? Rayne Waters, Amerikalıları gücendirmemek için sevimli bir şekilde tasarlanmış bir orta-Atlantik aksanıyla konuştu.

“Bu sizin için büyük bir an olmalı,” dedi. Edwin kuliste üniformalı adamlar, karşı koymanın imkânsız olduğu kurumsal adamlar gördüğünden emindi.

“Pek değil,” dedi Edwin. “Daha büyük anlarım oldu, çok daha büyük. Aslına bakarsanız, bütün bunların bir parçası olduğum için bir bakıma utanç duyuyorum. Son

zamanlarda eğlence için yapılan hokkabazlıkların ne kadar tipik bir örneği, değil mi? İçinde gaddarlık emareleri barındıran bayağılık ve belki belli belirsiz sapkın bir erotizmin katkısıyla. Şişirilip Truvalı Helen'e dönüştürülen tezgâhtarlar. Komik olmaya çalışan küçük adamlar. Çılgılık atan aptal çocuklar. Yol yordam biliyor olması gereken yetişkinler. İşte izleyen muhteşem izleyicilere mesajım." Öne eğildi ve mikrofona bayağı, gaddar ve erotik bir laf şaplattı. Bir hareketlenme oldu. Tarih yazılmıştı. Edwin suflör kulisine koştu ve orada kesinlikle, kendisini götürmeye hazır, Dr. Railton tarafından idare edilen güçlü adamlar buldu. Sağ suflör köşesinde, Stone ikizleri verimsiz bir şekilde başka kurumsal zorluklarla boğuşuyorlardı. "Lanet olası biv sıçvama yapman gevekecek," dedi Harry Stone. "Önce lanet olası pantolonumu gevi vev." Edwin sahneye geri koştu, sahnenin ön kısmındaki ışıkların üzerinden atladı ve müzisyenlerin hidrolik platformuna indi. Nota sehpaları ve müzik çırpınarak ve tıngırdayarak çöktü ve bir piyano-akordeon devrilirken kederli bir akor bastı. Edwin seyircinin arasına fırladı, arkasında öfke ve bir köpeğin havlamasını duydu. Seyirciler korkmuşlardı ve Edwin oditoryumun eğimini koşarak çıkarken eteklerini kenara çektiler. Ama bir seyirci onu uçarken durdurdu ve dedi ki: "O zaman söylediğiniz şeyle tam mutabakatımı kısaca belirtebilir miyim bayım?" Herhalde sahnedeki, bir ses bağırdı: "Durdurun onu. Halk için bir tehlike. Bir beyin tümörü. Her an deliye dönebilir. Gitmesine izin vermeyin." Bu seyirciyi, Edwin'e kaçması için yol açmaya teşvik etti. Bir kadın çılgılık attı ve bağırdı: "Buraya gel, Alfie, yanıma gel, Alfie, o bir öcü, Alfie."

Edwin hafif yokuşun tepesine ulaştı ve aşağıya, sahneye baktı. Bütün çılgılların arasında Harry Stone'un kavgaya eden sesini duyduğunu sandı. "Lanet olası ağzındakini al." Nigger, pantolon yırtmaya geçmeden önce prelüd olarak hırıliyordu. Sahnede kesinlikle iyi ışıklandırılmış bir karmaşa vardı ve bi-

risi televizyon seyircisinden özür dilemeye çalışıyordu. Edwin perdeli ÇIKIŞ'tan kaçtı ve kendini film yıldızlarının arzulu fotoğrafları arasında bir holde buldu. Nefes nefese, hazmettirici bisküvi rengindeki yumuşak duvardan duvara halının öte tarafına, büyük cam kapılara ve sokağa koştu. Bilindik bir ses onu selamladı.

“Bazı küçük anlaşmazlıklarımız var, değil mi?” dedi Bob Courage. “Sen ve ben, ha? Ve belki oğlanlar. Yaptığına çok sinirlendiler. Haydi, bin.” Zalim bir kavrayış Edwin'in sağ bileğini yakaladı, Bob olacakların teminatı olarak, sembolik bir şekilde elinin tersiyle burnun üzerine bir tane patlattı ve sonra Edwin, sızan burun kanını yalayarak itiş kakış ön koltuğa oturtuldu.

Yirmi Yedinci Bölüm

“Bu sefer,” dedi Bob, ara sokaklardan batıya doğru giderlerken, “arabanın arkasında fütne somon yok. Bu sefer senin için hak ettiğinden başka bir şey yok. Ve müstahakkını buldun mu? Bence müstahakkını bulacaksın.”

“Senin kendi hatandı,” dedi Edwin. “Garip olmanın sonucu.”

“Beni sinirlendirmeye çalışma,” dedi Bob, rahatça parılayan pub’lar güvenli ve mutlu geçmişi hatırlatırken. “Zanetme ki arabayı durdurup sana bir tane daha yapıştırırım, sonra ustalıkla sıvışırsın. Ah, hayır.” Vinçlerin daldığı, çekiçlerin vurulduğu gece vardiyasında bir inşaat alanını geçtiler. “Orada beş tane saat sattım,” dedi Bob gururla, “sadece evvelsi gün.” Hiddetle Edwin’e doğru döndü. “Beni öyle kandırmaya çalışma çünkü kandıramazsın. Senin ne olduğunu biliyorum. Televizyonumu tekmeleyip kırdın. Kırbaçlarımı parlayan camdan aşağı attın. Paramı arakladın. Ama hepsini geri alacağım, merak etme, şu veya bu şekilde.”

“O sahte paraydı,” dedi Edwin.

“Ah, sahte para mıydı?” dedi Bob müstehzi bir havada. “Ne çok biliyorsun, değil mi? Pekâlâ, gerçeği bilmek istiyorsan, sadece bir kısmı sahteydi. Geri kalanı gerçektir. Sen her zaman iyiyi ve kötüyü karıştırıyorsun, sahteyi ve gerçeği, gerçek hayattaki gibi. Sahte olan sensin. Sen sahtesin, sahte. Tam da arakladığın beşliklerin bazıları gibi.”

“Hiç olmazsa gözlerim şaşış değil,” dedi Edwin.

“Komik olmaya mı çalışıyorsun, ha?” dedi Bob. “Beni dışarı çıkartmaya, ha? Neden bahsettiğini biliyorum, merak etme. Britanya hükümdarıymış gibi yapan miğferli kuşu ima ediyorsun. Pekâlâ, onu yapan bu konuda çok hassastı. En iyi zamanları geçti, dürüst olalım, ama bir zamanlar yanına yaklaşılabilecek kimse yoktu. Çok komik,” dudak büktü Bob. “Gözlerin hakkında gerçeği biliyor musun? Onlar sahte gözler, öyleler işte. Tıpkı kafadaki saç gibi. Garip taklidi yapan sahte gözler, ama benim kışkımdan daha garip değiller. Düzenbaz, işte sen busun. Otların arasında bir yılan. Ama müstahakkını bulacaksın, merak etme.”

“Bana ne yapacaksın?” diye sordu Edwin. Acı ihtimaline karşı kayıtsızdı aslında, bir arteryografi ve kafatası şişirmesinin ıstırabını çekmiş birisi olarak. Ama bir mazoşistin acı verecek bir ceza hazırlaması ve tekbenci bir mantıkla, bunun keyif vereceği düşüncesiyle kafası karışmıştı.

“Daha tam olarak kararımı vermedim,” dedi Bob. “Ama çocukların sana yapabilecekleri bir şey düşünürüm. Seni var gücünle bağirtacak gerçek türden bir işkence.”

“Yani çocuklar orada, öyle mi?” dedi Edwin. “Bu eğleneli olacak.”

Bob, hâlâ trafik olmayan bir yan sokakta hız yaparken ona gözücüyla sinsice uzun uzun baktı. “İşte burada yalancı olduğunu düşünüyorum,” dedi. “Hiç de komik olduğunu düşünmeyeceksin. Bu tür bir şeyi sevmezsin. Sen bir numaracısın, numaracı.”

“Nasıl olurdu,” diye sordu Edwin, “sana iyice girişsem, kamçılarla falan? Sırtında devasa büyüklükte kamçı darbeleri, döşemenin dört bir yanına dökülen kanlar ve senin merhamet diye uluman. Bu harika olurdu, değil mi? Ve bu benim için gerçek bir ceza olurdu, garip olmadığımı görmek.”

“Yapma,” dedi Bob dişlerini sıkarak ve hayali sırt darbelerine karşı omuzlarını kaldırarak. “Beni kışkırtma. Cezanı

çekmelisin. Bu daha doğru, adil ve haklı olur. Acı çekmelisin. Böyle şeylerden bahsetme,” diye uyardı. “Ben araba sürerken bunu yapman adil değil.”

“Sence peruğumu takabilir miyim?” diye sordu Edwin. “Bu kel kafa konusunda çok hassasım, biliyorsun.”

“Ve başka yerinde hassasiyet hissedeceksin,” dedi Bob, “oğlanlar seninle işlerini bitirmeden. Şu ellerini aşağıda tut, görebileceğim bir yerde. Senin yalan dolanlarına tahammül etmeyeceğim, olacak şey değil.” Derin derin nefes alarak sürmeye devam etti. “Jock başka bir şekilde garip bir hcrif getirdi. Yanan kibritlerle senin bacaklarındaki bütün kılları yakacak. Bu onu heyecanlandırıyor. Anlamak zor ama öyle. Geçen gün beni görmeye geldi,” dedi Bob, şimdi samimi bir sohbetteymiş gibi, “bir araya gelebilir miyiz diye bakmaya. Hakikaten yanan kibritler konusunda heyecanlıydı.” Edwin bunun tamamen kurgu olduğunu biliyordu, Bob acınacak şekilde Edwin’i korkutmaya çalışıyordu. “Ama,” dedi Bob, “bana en cazip gelen şey kamçılar, gerçekten. Ve sen, seni piç,” dedi iğrenerek, “onları sokağa attın. O harika kamçılar, koleksiyonumu, bir servet eder ve sen onları sokağa fırlattın. Düpedüz nedensiz kötülük, nedensiz.”

“Geri almış olduğunu anlıyorum,” dedi Edwin, “veya bir kısmını. Yoksa sokağa attığımı nereden bileceksin?”

“Bay Akıllı, ha?” dedi Bob. “Küçük oyununu gördük. Sen büyük bir numaracısın, numaracı, Perroni’nin çetesi hakkında numaralar falan. Çünkü bu, Perroni çetesinin, Perroni güney Fransa’da olduğu için, bir müddet ara verdiği sezon. Başarılı olmadı, değil mi? Sen suçu zavallı lanet olası Perroni’ye atmaya kalkıştın. Bilesin ki Perroni için vaktim olduğundan değil. Gerçek bir piç o. Ama bu senin aklının nasıl işlediğine tipik bir örnek.” Edwin’in alçaklığı üzerine derin derin düşündü. “O kamçılar geri alabilmek için mahallede çocukları tehdit ederek dolaşmak zorunda kaldım. Ve daha hepsi geri gelmedi. Bir çocuk da beni tehdit etti, dü-

şün artık. Beni kendi kamçılarımdan biriyle kırbaçlayacağını söyledi, çok sert. Bu beni komik bir duruma soktu, komik.”

Bob şimdi, dükkânların, ışıkların ve insanların bulunduğu geniş bir anacaddeye dönmek zorunda kalmıştı. Edwin onun tedirgin olduğunu görebiliyordu, eldivenli parmakları direksiyonda kıpırdanıyordu. “Lanet olası bir illet bu,” dedi. “Orada trafik ışıkları var ve sen ışıklar değiştiğinde arabadan sıvışmak istemez misin? Ama ben atlayacağım. Sana güvenilmez,” diye azarladı, “hilekâr.”

“Bak,” dedi Edwin, “ister hoşlan ister hoşlanma, perüğümü takacağım.” Göğsünden çekip çıkarttı, bunu yaparken bir gömlek düğmesini koparttı.

“Ah, tamam,” dedi Bob aksilenerek. “Tak istiyorsan. Senden gına geldi, gına.”

“Aman Tanrım!” dedi Edwin saygılı bir şekilde, Bob’un öbür tarafında sokağın sağında bir dükkân vitrinine bakarak. Peruk hâlâ elindeydi. “Ne harika bir vitrin oradaki. Noel için sanırım. Bütün o kamçılar.” Bob karşı koyamadı, başını sağa çevirdi ve Edwin peruğu Bob’un başına geçirdi. Biraz fazla büyüktü ve gözlerinin üzerine doğru geldi. Bob şaşırdı ve küfür etti, bukleleri çekmek için iki elini birden direksiyondan kaldırdı, aynı anda iki ayağını da yere vurdu. Amber rengi ışık yandığında araba kurallara uygun biçimde durdu. Edwin kapı mandalına bastırdı ve yola fırladı. İki saniye içinde kaldırımdaydı, yürümekte olan şişman bir çifti (açık bir şekilde evliydi; birlikte şişmanlamışlardı) kalkan olarak kullandı. Çeşitli Charlie Chaplin koşuları ve kontrolleri yaptı, sonra ileride umumi bir tuvalet görünce şükranla ona doğru koştu. Merdivenlerden aşağı yankılanan sığınağa seğırtti, pisuarlarda iki elleri de meşgul ciddi adamlar ve bir sıra parayla çalışan tuvalet kabini gördü. Telaşı ve ani acı çığı (cebinde lanet olası tek bir peni bile yoktu) bu umumi rahatlama mekânında kötü algılanmadı. Bob şimdi paldır küldür gelse...

Edwin, takım elbiseli, fötr şapkalı, kolunun altında akşam gazetesi olan bir adamın cebinden bozuk paralar çıkartıp bir peni seçtiğini gördü. Bozuk parayı metal yatağına yerleştirip açılan kapı kolunu çektiğinde, Edwin atıldı ve dedi ki: “Açıklayacağım,” sonra adamı kabinin içine itip kendi de arkasından girdi ve kapıyı sürgüledi. Böyle yerler geniş değildir. Edwin ve adam sevgililer kadar yakın duruyorlardı, adamın ağzı açık kalmıştı. “Çok şaşırdım, Spindrift, gerçekten şaşırdım,” dedi adam; ilk şokun etkisini yüzünden attıktan sonra, Mr. Chasper olduğu açıkça meydana çıkmıştı. “Yarın sabaha kadar bekleyemez miydi, ofiste? Yani, bir adamın yalnız olmaya hakkı olan bazı yerler vardır.”

“Takip ediliyorum,” dedi Edwin, “kötü bir adam tarafından kovalanıyorum.” Bu kulağa saçma geliyordu ama başka ne diyebilirdi ki?

“Anlaşılan aynı gemideyiz,” dedi Chasper.

“Pek gemi sayılmaz. Ben kaçırıldım,” dedi Edwin. “Daha yeni arabasından kaçtım.”

“Evet,” dedi Chasper. “Şimdi lütfen o kapıyı açıp beni bırakma nezaketini gösterir misiniz – biraz acelem var, anlarsınız.”

“Siz devam edin,” dedi Edwin. “Bakmam.” Sonra bir inişin gümbürtüsünü duydu, takipte geç kalmış Bob’un atlayışını, sonra Bob’un seslenişini: “Neredesin, seni piç? Orada bir yerlerde olduğunu biliyorum.” Sırayla tuvalet kapılarını yumruklamaya başladı. “Konusun,” diye fısıldadı Edwin, Chasper’a. “Ona bir şey söyleyin.”

“Bu şey ne?” Muhtemelen gürültüden rahatsız olan tuvalet sorumlusunun sesiydi; mekân için iyi bir şey değildi. “Ne yapıyorşunuş?” Edwin sürtünmeli dişetinin damaksıllaşmasını fark etti.

“Şu adam,” diye soludu Bob. “Kaçtı. Buralarda bir yerlerde, biliyorum, piç.” Chasper ve Edwin’in yanındaki kapıyı yumrukladı. “O lanet olası bir hırsız,” dedi Bob.

“Buraşı şaygın bir yer, buraşı,” dedi sorumlu.

“Çık oradan,” diye seslendi yumruklayan Bob. “Biliyorum, içeridesin.”

“Sıranı bekle,” diye geldi yan kapıdan ses, sağlıklı boşaltımın basınçlı patlamasını ilave ederek. Bob Dr. Spindrift’in kabinini gümletti. Mr. Chasper net bir şekilde seslendi:

“Aradığınız kel bir adam mı, acelesi olan bir adam?”

“Evet, evet, evet...”

“İçeri geldi ve tekrar dışarı çıktı. Koştüğünü gördüm.”

“Piç,” dedi Bob ve gümbürtüyle dışarı merdivenlerden yukarı çıktığı duyuldu.

“Çok terbiyesiz,” dedi Chasper. “Teşekkür hile etmedi.” Pantolonu üzerinde, klozete oturdu ve sert bir şekilde yukarıya Edwin’e baktı. “Özel hayatınızı hiçbir şekilde yargılamaya hakkım yok, ama bu tür bir olayın yüz karası olduğunun farkındasınızdır herhalde. Moulmein’de boş vakitlerinizi umumi tuvaletlerde kovalanarak mı geçiriyorsunuz?”

“Çok müteşekkirim,” dedi Edwin, “o zaman yaptığınız için. Ne yazık ki bu epey uzun bir hikâye olacak.”

“Buna,” dedi oturan Chasper, “inanırım.” Sersemlemiş bir halde dedi ki: “Mükemmel biri olarak hatırlanan Profesör Harcourt, başka yer yokmuş gibi Nottingham’da bir umumi tuvalette tutuklanmıştı. İnsanlara fotoğraflar gösterirken, inanabiliyor musunuz? Neyse,” dedi, tahtlanmış ve fötrle taçlanmış, gazete asasını tutarak, “bu küçük sohbeti yaptığımıza memnun oldum. Benim kıvrık kenarlı melon şapkama ne olduğu hakkında bir fikriniz var mı?”

“Keşke şimdi bende olsaydı,” dedi Edwin. “Burası çok esintili.”

“Neyse, bir ara tekrar gelin,” dedi Chasper. “Sizi böyle aceleyle dışarı çıkarttığım için üzgünüm, ama yapacak bir işim var, oldukça acil. İşe yaradığım için memnunum.”

Edwin sürgüyü açtı, Chasper’ı selamladı ve ihtiyatla, dökülen sularla gürültülü, büyük, açık hijyen holüne çıktı.

İhtiyatla sokağa adım attı. Bob yoktu. Bob'un arabası yoktu. Ama burada da dökülen sular vardı. Yağmur. Burma'ya doğru yola çıktığı günden beri eve, hastaneye kuraklık döneminde geldiği için gördüğü ilk İngiliz yağmuruydu. Sağanak halinde yağıyordu. Çıplak başına iğne gibi batma hissi tuhaf, daha çok ürperticiydi. Aceleyle bir dükkânın kapısına gitti, hesap makineleriyle dolu aydınlık, şık bir dükkândı. Kapı girişi zaten bir çift âşıkla doluydu, yağmurluklarının plastiğinin birbirine sürtmesiyle hışırdayarak kucaklaşıyorlardı. Plastik âşıklar diye düşündü. Ve sonra düşündü, Chasper'dan birkaç bob istemeyi unutmuştu. Bir fincan kahve ve bir sandviç için ahbap ve bir paket cigara. Cigara daha çok vardı. Bir tane yaktı. Chasper'ın bütün verdiği bir peni değerinde bir sığınak olmuştu. Bakırgibicesur, Harrystonegibicesur, erkek âşığı sarılan kolundan dürttü. "Bize bir fincan kahve ve sandviç için bir bob ver ahbap," diye mızıldandı. Erkek âşık sabırsızca zavallı kel Edwin'e iki altı penilik ve bir üç penilik bozukluk verdi. Ve sonra plastik bir şekilde hışırdayarak öpücüklerine geri döndü.

Yirmi Sekizinci Bölüm

Keyif makineleriyle dolu uzun dar bir galeri. Edwin keyifsizce içeriye bakarak dışarıda durdu. Başında yağmurun ince iğneleri ona sonun yaklaştığını kısa ve net kelimelerle anlatıyordu. Yağmur melekleri yorgunluğunu, yalnızlığını, kendi gibilere olan açlığını, kendine ihanet duygusunu, gelecek kaygısını ilan ediyordu. Kendi etmiş, kendi bulmuştu. Zevk salonunda, yüksek sesle çalınan neşeli bir müzik, tüfek çatırtılarının ve top tıkırdamalarının, umut ve hayal kırıklığı feryatlarının üzerinden, soytarılığın kederinin özünü damıttıyordu. “İçeri buyurun yağmurda durmayın, Baba,” dedi beyaz paltolu bir adam, beyaz ama hastane beyazı değildi, röntgen tanrıçalarına yetecek kadar beyaz değildi. Edwin bozukluklarını parmakladı, bir âşışın hediyesi. Altı peniliklerden birinde Yedinci Edward’ın yıpranmış kel başı vardı – yüz yumurtalı bir omletin servis edildiği ısıtılmış bir Pulman’dan atılmış gümüş bir çiçekçik; palto ceplerinde dolu brendi mataraları; raflarda ormantavuğu çiftleri; Covent Garden’da bekleyen *Rosenkavalier*. Edwin şimdi çok farklı bir dünyaya girmişti. Bozuk ağızlı gençler tuhaf şans oyunlarında paralarını israf ediyorlardı. Adı *H-Bombası* olan bir tanesi, bütün dünyanın yıkımı için geriye para veriyordu. Bir tetik, kanallardan hızlıca top üstüne top yolluyor, toplar rezistanslara çarparak, sırasıyla Tokyo, Singapur, Yeni Delhi,

Atina, Roma, Berlin, Londra'nın olduğu yerlerdeki ışıkları söndürüyordu. New York'un yok olmasıyla, bütün yerküre ürpertiyle sessizliğe bürünüyor, oyuncu parasını geri alıyordu. Ve Edwin orada bir işkence oyunu olduğunu gördü – işkence sehпасının üzerinde oyuncak bir bebek yerleştirilmiş camdan bir küp; tetiğı kuvvetli çekince güç, çok gerçekçi bir çığlıkla ödüllendiriliyordu. Oyuncunun akciğer kanseriyle (hastalıklı bölgelerde parlayan ışıklarla göğüs ve solunum borusu diyagramı) savaştığı çok zorlayıcı bir oyun daha vardı. Ve iki kişilik bir oyun peygamber ateşi sembolleriyle Kızıl Çin ve dünyanın gerisi arasındaki çekişmeyi canlandırıyor-du. Edwin ürperdi ve bir Rotamint makinesine döndü. Buna üzerinde Edward'ın resmi olan altı peniliğı attı, çarkların vızıldadığını, rakamların ışıldadığını gördü; sonra durgunluk. Diğerini, üzerinde İkinci Elizabeth'in resmi olan parayı attı, birkaç saniye yoğun mekanik gebelikten sonra, jackpot'un doğumunun şingirtısı duyuldu. Diğer makinelerden gözleri, hatta Edwin'in gümüş hasadını seyretmek için birkaç izleyiciyi bile çekti. “Lanet olasıca şanslı,” dedi bir genç. Bu başka kim olabilirdi? Tabii ki, Çaydanlık Çetesi'nden Nobby, sadece tutuklanan, ne ceza yiyen ne bir şey. Edwin altı şilin değerindeki altı penilikleri saydı. Güzel. Ama hakikaten güzel miydi? Gece için bir pansiyon, şafakla birlikte ortadan kalkan bir hamak, bir dilim ekmek ve margarin, ya sonra? Günü gününe yaşamak, İsa gibi. Ama bu, hep günü gününe yaşamının mümkün olabildiğı sıcak iklimlerde doğmuş olan müsrif cemaatleri yoksullaştırdı. Edwin, kendisini içeri davet etmiş olan oğula saygılı bir şekilde teşekkür ederek dışarı, soğuk ve ıslak geceye çıktı. Yakası kalkık, elleri ceplerinde, geldiğı yöne geri yöneldi. Âşıklar hâlâ kapı girişindeydiler ama öyle dayanılmaz bir samimiyet kucaklaşmasına ulaşmışlardı ki Edwin adama soğuk bağış parçasını geri vermekte tereddüt etti. Edwin gömülü tuvaletlerin olduğı yerde köşeyi döndü ve muazzam bir Edward dönemi oteli-

ne geldi. Barın dışarıdan müşterilere de açık olduğu ışıklarla ilan edilmişti. Son içkisi burada olacaktı. Sonra sonunda edilgen, kesinlikle bir nesne olacak, dünyanın güçleri yönetimi devralacaktı. Ya baldıran ya da ölüm döşğinde komün-yon ayini. Bir duble viski. Bir zeytin belki ya da gevrek cips. Veya sirkeli kornişon.

Edwin çift kanatlı kapıdan içeri daldı ve arkalıklı bar taburelerinde, narin hanımefendilere, beceriyle kesilmiş kabarıklık saçlı, zarıfçe uzatılmış bacakları olan hanımefendilere içki ısmarlayan yakışıklı veya zengin adamlar gördü. Bar uzundu ve mihrap gibi aydınlatılmıştı, üstünde girift oymalı bir kaplama vardı. Barmenler ağırbaşlıydı, ince saçlı, tatlı dilli ve rahipvari görevlerinde hızlılardı. İçki alanlara gülümseme ve doğal bir hürmetle yaklaşıyorlardı. Birdenbire utanan Edwin yakasını indirdi, başını parlatmaya çalıştı, Tanrı biliyordu ya, yeteri kadar parlaktı ve BEYEFENDİLERİN parıltısını yansıtıyordu. Burada Bay yok, adi son hece düşmesi yok. Tuvaletlere giden kaymaktaş merdivenleri olan bu mermer ve camdan yapılmış hoş yerde Edwin bir dünya gücüne rastladı – takım elbiseli bir adamın geniş sırtı, başının üstünde asma yapraklarından bir taç ve düğmeleyen parmaklarla dönerek, Edwin’e mavi çeneli, cıyaklayan eğri kafalı kartallara daha çok yakışacak sert burunlu, şişman bir yüz gösterdi. “Aman Tanrım,” dedi. “Kendine ne yaptın? Seni kim ele geçirdi, söyle bana. Çok değişmişsin, Spindrift.”

Neyse, işte oradaydı. Hayatın akışına ki bu sıklıkla sürpriz karşılaşmalar anlamına geliyordu, özellikle genel tuvaletlerin kendine özgü havası yardım ediyordu. Çünkü tuvaletlerdeki birçok karşılaşma hayati önemde olabilirdi: Çocuklukta pusuda bekleyen yozlaştırıcı; adresleri ve resimleri olan adam; sonradan arkadaşı olan fıkra yazarı; birisinin karısı hakkında tartışan iki yabancı; birisi kamçıçı çaydanlık çetecisi tarafından kovalanırken karşılaşılan birisinin patronu; birisinin geçmişinden asma yapraklarıyla taçlan-

mış düğmelerini ilikleyen bu adam. “Jack Thanatos,” dedi Edwin. “Güzel.” Ve bu karşılaşmadan Jean Cocteau’nun ne çıkartabileceğini düşünüp sırttı.

“Aristotle Thanatos,” dedi Aristotle Thanatos. “Sizlerin bu Jack’i nereden çıkarttığınızı hiç anlamıyorum.”

“Sanırım,” dedi Edwin, “seni kabalardan ve terbiye görmemişlerden korumak içindi. Britanyalılar için Aristotle, her zaman temiz olmayan anlamını akla getirir.”

“Evet, evet ve sen üniversite günlerimizden beri neler yaptın? Ben, kendi adıma, şarap işine girdim, belki duymuşsundur, belki duymamışsındır. Onun için şimdi buradayım. Bir şarapçılar toplantısı. Yunan şaraplarının burada, İngiltere’de promosyonu için bir konferans. Ve yukarıda, şimdi, şaraplar içiliyor.”

“Laf,” dedi Edwin. “Laf, laf, laf.”

Aristotle bir anda tedirgin oldu. “Laf değil,” dedi. “Gerçek. Bana inanmıyorsan yukarı gel. Zaten gel yukarı.”

“Hayır, hayır,” dedi Edwin. “Kendi çalışmalarına atfen söyledim.”

“Pekâlâ, yapma o zaman. Her zaman bu kadar görgüsüz değildin,” dedi Aristotle Thanatos. “Bu kişilik değişiminin kelliğinle bir alakası var mı? Ve bu, diyebilirim ki, çok zevksiz. Hiç uygun değil, hiç değil.” Aksanı hiçbir şekilde yabancı olduğunu hissettirmiyordu. İngilizvari müreffehler gibi kokuyordu: Trumper’ın Eucris’i, Yardley’nin after-shave şımartması, hafif tütün, sarmısak yok.

“Demek istedim ki,” dedi sabırlı Edwin, “çalışmalarım giderek kelimeler alanında oldu ve seninle yukarı gelip şarapları tatmak çok hoşuma gider.”

“Niye bunu baştan söylemedin?” dedi Aristotle Thanatos. “Gerçi ne yazık ki şu anda gerçek bir tadım yapılmıyor. İnsanlar içiyorlar. Şarap tatmak, lütfen hatırla, ciddi ve gündüz yapılacak bir uğraştır.” Görevlinin tabağına yarım şilin atarak Edwin’i tuvaletten çıkarttı, parlak ve yumuşak

halı döşeli parlayan çubukları olan alçak basamaklı geniş bir merdivenden yukarı çıkarttı. Edwin şarapla ilgili gürültüler ve şarkı duydu. Aristotle Thanatos ağır kapılardan birini itti ve Edwin'i cesaretlendirici bir görüntünün içine soktu: Bardaklardan değil kadehlerden altın sarısı şarap içenler ve Helenistik küplerden dökülmekte olan şarabın kendisi. Kral Edward üslubundaki muazzam odanın ortasında prese benzer bir şey vardı ve etrafında haşmetli burunlu erkekler gülüp el çırpırlarken kızlar elbiselerini kaldırarak nefis ayaklarla üzüm eziyorlardı. Burada sarhoşluk vardı ama sadece şarapçıların kutsal sarhoşluğu. Bacchus gibi giyinmiş şişko bir adam elinde kaldırdığı kadehle omuzlarını kaldırarak yalpalıyor, düz burunlu kızları öpüyor, bağırıyordu. Ama ne yazık ki odada dolaşırken dudakları aralandı ve bir sürü dişin eksik olduğu gözüktü, 'Ippo'dan başkası değildi bu; bir çeşit Atinalı kostümü içinde, başında kep yerine üzümlele sandviç levhalarını taşıyan 'Ippo. Arka levhada KADEHİ SİSAM ŞARABIYLA AĞZINA KADAR DOLDURUN yazıyordu. 'Ippo, Edwin ve Aristotle Thanatos'a doğru gelirken ön levha gözüktü: MİDENİZİN HATIRI İÇİN BİRAZ ŞARAP İÇİN. 'Ippo'nun laik ve dini işlevleri sonunda birleşmişti. Edwin'i tanıdı ve hiç şaşırmadan dedi ki: "Bütün saçınız gitmiş," ve sonra, "tam lanet olası bir iş bu. Hiçbir yerde bir damla bira yok." Dolanmaya devam etti. Aristotle Thanatos işaretle, hoş bir Kıbrıslı profili olan çıplak bacaklı bir kızı çağırdı. Kız gülümseyerek, Edwin için asma yaprağından bir taç getirdi. "Şimdi," dedi Aristotle Thanatos, "bu şarapların bazılarının pazarlanacağı isimleri görüyorsun. Gördüğün gibi kahraman isimleri." Etiketlerin deneme baskıları teşhir edilmişti: Odysseus, Agamemnon, Akhilleus, Aias.

"Aias olmaz," dedi Edwin. "Aias ilk helanın adıydı. Bir zaman sonra da, ev dışındaki tuvaletlerin. Ama gel, mahsulleri tadayım."

Şaraplar berraktı, bazıları sakızlı, bazıları isli, hepsi lezzetliydi. “Ama söyle bana,” dedi Aristotle Thanatos, “hayatınla tam olarak ne yapmak *istiyorsun*? Şimdiki pozisyonunda pek başarılı değilsin gibi görünüyor, değil mi? Kelsin, mesela. Pantolonun ucuz ve üzerine uymuyor. Ayakkabıların çatlamış. Giyimin en hafif tabirle baştan savma. Kadehini Sisam şarabıyla doldur ve gel buraya otur, anlat bana. Evli misin? Evlisin. Yeteri kadar para kazanıyor musun? Söyleme çünkü kazanmadığını görebiliyorum. Kelimelerinde mutlu musun? Büyük ihtimal mutlusun, yoksa şimdiki kellik ve zarafet yoksunluğu durumuna böyle uysalca boyun eğmezdin. Nerede yaşıyorsun? Nerede çalışıyorsun? Hiç çocuğun var mı? Araban? Bütün bu soruların hepsini birden cevaplamaya kalkışma.” Altın Çağ’ın çekici bir kızı bir tepsiyle geldi. “Bunlardan birini dene,” dedi Aristotle Thanatos. “Bir *dolma*.” Edwin asma yaprağıyla bohçalanmış nane aromalı pirinç ve eti aldı, keyifle yedi ve tepsi geçip gitmeden önce bir tane daha aldı. “Evet,” dedi Aristotle Thanatos, “aynı zamanda aç olduğunu da görebiliyorum.”

Edwin kelliği makul bir biçimde açıkladı. Aristotle Thanatos başıyla onayladı, bir çeşit rahatlamayla iç çekti; kellik belli ki onu tedirgin etmişti. Edwin dilbilim öğretmek için Moulmein’e geri dönmeye özellikle istekli olmadığını söyledi. Niye olduğunu açıklamadı: Son üç gündür sürdürdüğü utanılacak hayatı, masum televizyon seyircilerine patlatılmış kaba söz, Chasper’la bir kabinde biten kovalamaca. Aristotle Thanatos’un ona bir iş teklif edeceğini hissetmişti.

“Bizim,” dedi Aristotle Thanatos, “bir tür halkla ilişkiler ofisini yönetebilecek becerikli birine ihtiyacımız var. Çok seyahat etmiş biri, bir dilbilimci, geniş genel kültüre sahip, en düzgün insanlarla temas halinde, çekici, bakımlı.” Edwin’e üzgün bir ifadeyle baktı. “Çok yazık.”

“Bak,” dedi Edwin, “her zaman böyle değilim. Façam düzgün olduğunda görmelisin beni.” Kullandığı tabirin dehşetiyle, Aristotle Thanatos gibi kendi de donakaldı. Düzgün insanlarla temasta, ha? Edwin bu lafa güldü geçti, bir şaka, kasıtlı olarak kullanılmış bir dilbilgisi hatası, düzgün insanların bilmediği bir şey değil. “Yakışıklı duruyorum,” diye gülümsedi Edwin, çaresizce, “kocaman kıvrıcık saçlı bir kafayla.” Kahkaha attı ve Aristotle Thanatos’un iyi giyimli tombul dizini kavradı. Aristotle Thanatos sıkıntılı bir halde dedi ki:

“Tamam, tamam, anladım, bir şaka. Neyse, kendini daha iyi hissettiğinde gelip beni görebilirsin herhalde. Açıkça şu an kendinde değilsin. Seni suçlamıyorum, zavallı adam. O kadar da çok değiştiğini düşünmüyorum, temelde, değiştin mi?” Parlak kara gözlerini, göz muayenesi yapıyor-muş gibi Edwin’inkilere yaklaştırdı. “Bilmiyorum, bilmiyorum,” dedi. “Üniversitedeyken çok farklıydın, değil mi? Hatırlıyorum, en azından dört tane çok iyi takım elbisen vardı. Ve senin beyninle oynadılar, değil mi? En hafif deyimle, çok yazık.”

“Benim hâlâ mükemmel takım elbiselerim var,” dedi Edwin. “Altı tane. Ama hepsi Moulmein’de.”

“Moulmein,” dedi Aristotle Thanatos. “Hatırladığım kadarıyla kötü tanınmış bir şehir. Savaş sırasındaydı gerçi. Ben Kraliyet Hava Kuvvetleri’nde idim, biliyorsun. Neyse, şimdi Spindrift, bir içki falan daha al. Ben şimdi oraya Mr. Thalassa’nın şarap presine düşmesine engel olmaya gidiyorum. Hoş bir adam, Spindrift, ama gösterişe meyilli.” Ve Edwin’i yaşlı ıslak bir köpekmiş gibi hafifçe okşadı ve yürüdü. Mr. Thalassa denizde yüzer gibi hareketler yapıyordu, keçi sakalından şarap damlıyordu. Edwin yutkunarak “Jack,” dedi.

“Bana Jack deme.”

“Tamam. Aristotle, Bottle-and-glass, Thanatos, Ölüm, ne istersen. Bana bir quid borç ver, olur mu? İki quid. Bir-

kaç nicker.” Doğru kelime aklına gelmemiştir. “Bu gecelik bir pansiyon için.”

“Sevgili dostum.” Aristotle Thanatos, Mr. Thalassa’yı boğulmaya terk ederek bir adım geri geldi. “Durumun o kadar mı kötü demek istiyorsun? Çok üzgünüm. Benim hatam, biliyorum, seni rica etmek zorunda kaldığın utanç verici bir duruma soktuğum için. Hikâyeni bitirmene izin vermeliydim. Hiçbir fikrim yoktu. Ama ben sabırsız bir adamım, biliyorsun ve hep böyleydim. En büyük hatam bu diyor arkadaşlarım. Tekrar otur. Ben de oturacağım.” Ve oturdular.

“Ah,” dedi Edwin, “büyütmeyelim. Param var, daha doğrusu karımda, bir yerlerde demek istiyorum. Karım her neredeyse. Sadece uyuyacak bir yer olması meselesi. Sadece bu gece için, hepsi bu.”

“Kadınlar,” dedi Aristotle Thanatos, Harry Stone’un söyleyebileceği kadar acı bir şekilde. “Tamam, tamam. Gitti, öyle mi? Öylece. Hımm. Eski günlerde erkekler kadınları yolda bırakırdı. Ama geliştik. Neyse, geceyi benimle geçirmen iyi olur. Odamda iki tane yatak var. Ve sonra yarın sabah belki biraz konuşur, bir çıkar yol buluruz. Hımm. Gerçekten çok üzgünüm.” Asma yaprakları saçılmış ve şaraba batmış çakırkeyif odaya göz gezdirdi. O gece ilk defa yüzünde nükteli bir seğirme oldu. “Şimdi,” dedi, “hiç de ciddi bir konuşma yapmanın zamanı değil. Ama senin de daha fazla içmemen gerektiğini düşünüyorum. Hiç de iyi gözüküyorsun. Gerginlikten sanıyorum.”

“Epey gerginlik oldu,” diye itiraf etti Edwin. Sol yüzükparmağını yorgunluğun geleneksel işareti olarak kapalı gözlerinin üzerinde gezdirdi. Kendini sersemlemiş hissetti; muhtemelen şaraptan.

“Sen yatmaya git,” dedi Aristotle Thanatos. “Odam bu katta. Bir duş yap ve benim elektrikli tıraş makinemle tıraş ol. Sonra yat. Bir şeyler tartışacaksak erken kalkmamız la-

zım, çünkü saat on otuza kadar benim Londra Havalimanı'nda olmam gerekiyor. Onun için sen şimdi gidip yat. Ben bu partiyi şimdilik bırakamıyorum, açıkçası. Oda numaram on iki. Kapı kilitli değil. Sen şimdi git ve doğru dürüst bir uyku çek. Zavallı Spindrift,” dedi Edwin'in kolunu sıkıştırarak, duygusal bir şekilde. “Üniversitedeyken kimse seni bu isimle anamazdı,” diye ekledi. Edwin Modern Yunancada bazı kelimeler aradı ama hiçbir şey aklına gelmedi. Onun yerine, hiç niyetli olmadan “Apothanein thelo,”* dedi. Aristotle Thanatos güldü. “Şimdi git ve uyu. Sabaha farklı hissedeceksin.”

Sağlıklı bir şekilde sarhoş olan odanın dışında Edwin birazcık sendeledi. O şarap. Ön panelinin siperinde düğmelenerek tuvaletten gelen 'Ippo'yla karşılaştı. “Lanet olası bir oyun,” dedi 'Ippo. “Saatinizi buldunuz mu?” Edwin kar yumuşaklığındaki koridorda yürürken oda numaralarının dans ettiğini gördü. Ama gözlerin dans etmesi ya da başka fanteziler olmadan, kesinlikle, el ele tutuşmuş, Eskimo saç çingiraklarının altında kıkırdayarak bir odadaki göreve doğru giden Renate'nin tahta göğüslü iki kızının yanından geçmişti. Her şeyi mi beraber yapıyorlardı? Gözlerini kısarak yukarı, bir numaraya baktı, on iki gördü, kapıyı açtı, yanlış oda olduğunu, çok yanlış bir oda olduğunu anladı, halbuki odayı meşgul edenler yanlış odanın kapısını açtığını fark edemeyecek kadar meşgullerdi. Dudakları aralık, dilinin ucu diş çukurundaydı, “Üzgünüm,” demeye hazırdı, o sırada gözleri, hareketin görüntüsü üzerine yılan-ve-tavşan hipnozu gibi yakalanmıştı. Hareketin kendisi. Tren ses efektleriyle tamamlanmış şekilde istasyona girmek üzereydi. “Sheila,” dedi Edwin, dilinin ucu diş çukurundan geriye dönmüş, sert damağa gelmişti ve kendisi, şoke olmuş beyninin bir bölgesinde, gerçeğin bilincindeydi. Kuşkusuz Sheila'ydı, kesinlikle Sheila, çünkü ken-

* (Yun.) Ölmek istiyorum. (ç.n.)

dinden geçerken bile dönüp bakmıştı. “Dur,” diye soludu adam, Edwin’in daha önce görmediği bir adamdı, sakalsız bir adam. “Bitireyim, belanı versin.” “Bula bula şimdiyi buldu,” dedi Edwin, bayılmak üzere olduğunu bildiğinden soğuk bir edayla –uhaieği, yerelması, geçit, çatı katı– ve sonra kendinden geçti.

Yirmi Dokuzuncu Bölüm

“Bu gece,” dedi Harry Stone, pantolonsuz sunucu, “yani bu lanet olası gece, buvadaki pvofesöv teleye ilk sansasyonel çıkıfına, bafka biv lanet olası kelimelev demons-lanet olası-tvasyonuyla devam etti. Son sefev, bütün dünyanın hatıv-ladığı gibi –ve Çin’den ve Pevü’dan ve lanet olası yabancı yevlevden telgvaflav gelmifti, telgvaflavdan odada dolafacak yev kalmamıftı– tekvav edilemez biv kelime söylemifti ama vesmi tanım olavak...” Basılı bir metne başvurdu. “... İsim fiil tamlaması, ikincil esas sesli havf numava altı üzevine lanet olası sessiz labiyodental kaymasının lanet olası sesbi-vimsel yapısıyla sessiz lanet olası damaksıl patlamayla bitev. Şimdi o homofon kelimelevin nasıl çalıftığını göstevecek.” O ender H sesini kullanışı fırtına gibi dünyayı dolaştı. “Pvo-fesöv.”

Beklenmedik bir cihazla, Edwin’in kel başı önde temel asal ünlü çizelgesinden mürekkep bulaşmış bir halde monitör ekranını kapladı. Kırpışan gözkapaklarını kaldırdı ve burnundan bol miktarda kan geldi. “Herkesten özür dile-rim,” dedi. “Burnum pek de iyi değil.” Göz kırptı. “Bu ak-şam stüdyoda birkaç homofon var. Bu, mesela.” Bir maran-gozun uçağını sıvazladı, gizli bir kelime söyledi ve jet gibi geceye uçtuğunu gördü, gövdesinde açık bir BOAC yazısı vardı. “Veya bu,” dedi. “Bizim küçük İspanyol arkadaşı-

mız.” İçi iyi doldurulmuş çorapları ifşa etmek üzere Carmen’in eteğini kaldırdı. “Çok yaramazsın,” dedi Carmen. “Vay be!” Dişleri iki saniye ekranı çiğnedi. “Bu çorapta,” dedi Edwin, “kaçık* var. Şimdi seyredin.” Ve orada omzunun üzerinde spagetti gibi bir halatla merdivenden Valhalla’ya tırmanan Charlie vardı. Charlie şikâyet ediyordu: “Bu çok zor. İtalyan zımbırtısı.”

“Ve işte,” dedi Edwin, “benim küçük bir icadım – tıklayan bir çaydanlık, istediğiniz kadar zamanı kaynatır ve ancak üç hafta sonra durur. Sadece bir nicker. Sekiz tosheroon. Yanında bir de çayır tepsisi, piknikler için uygun.” Para, elektrometreden dönerek geldi, büyük ikramiye. Edwin bir avuç şilin aldı, her biri yalvarıyordu: “Kamçıla beni. İyice hızlı vur. Beni dövmezsen, *seni* dövmelemleri için çeteyi çağırırım.”

“Filolojinin harikaları,” dedi Edwin gururla. “Mesela bu köpeği ele alalım.” Takma burun gibi duran balık kafasıyla cebelleşen Nigger’ı kaldırdı. “Bu gerçekten kara, görüyorsunuz. Bir köpeğe kötü isim vermek. Karaya kara demek. Hepsi şefkatle yapılmış.” Uysal Nigger’ı bemol metal bir tangeriyle yere bıraktı. “Tahta sapın ağaçtayken kabuğu vardı. Köpeklerin ağaçlara benzerliği. Her şey ilişkili.” Gök-tavana bakıp Les’in sahne tavanında yürüdüğünü gördü. Les, “Dünya ağacı kuruyor,” diye şarkı söylüyordu. “Tanrılar feci düşüncesizler. Tanrıların gün ışığı, gördün mü? Uçan Hollandalılar için.”

“Şimdi,” dedi Edwin, “eşseslilik meselesinden aşk meselesine dönüyoruz, çünkü aşk, ezelden beri arayan sincabı bıktıran en zor birimses birlikteliğidir.” Coral eteksiz bir halde ortaya çıktı. “Lanet olası iyi bir çift olduk,” dedi Harry Stone, pantolonsuz. “Sahte homo,” diye dudak büktü Coral, mercan gibi. “Aşk, ha? En zor söylediği-her-ne-ise, ha? Zor, bu iyiydi.” “Karım Sheila şimdi aşk gösterisi sunacak,”

* Yazar hem çoraptaki kaçık hem de merdiven anlamına gelen “ladder” sözcüğünü kullanıyor. (ç.n.)

dedi Edwin, “yedi kutsal transın tamamıyla. Televizyonlarnızın ayarlarıyla oynamaya kalkışmayın, bunun çoğunun karanlıkta yapılması gerekiyor, karanlık bir eylem olarak. Begin. Commence.* Burada görüyorsunuz, aynı anlamda ama farklı kökenlerden, sırasıyla Anglosakson dilinden ve Fransızcadan gelen iki kelime var, İngilizcenin karşılaştırılmaz zenginliğini gösteriyor. Gösteri devam ederken ki uzun süre seyretmek sıkıcı olabilir, ben sizleri paha biçilmez filolojik ilginçliklerle eğlendirmeye gayret edeceğim. Normalde bunlar sadece umumi tuvaletlerde VD işaretlerinin altında satılmaktadır. Bunları size Chasper usulü dağıtım ulaştırır, bu gece seyirciler harika.” Aşkın enerjik gürültüleri kreşendoyla yükseldi. “İtalyancadan ödünç kelime kreşendo, aydaki gibi hilal ve Mornington’la aynı köktendir. Arka planda karım ve tanınmamış kişiler tarafından yapılan bu gürültülerin herhangi bir dilbilim analizine müsait olduğunu pek düşünemiyorum. Birilerinin bir yere bir çizgi çekmesi lazım.”

“Başka bir noktanın,” dedi Edwin, “zamanım dolmadan söylenmesi gerekir. Bu arada, Çaydanlık Çetesi’nin teveccühleriyle, zamanım. Bir yatağa bağlanmam, Odysseus ve başka şarap sarhoşu Yunanlar gibi tam olarak hareketsiz bırakılıp gemi direğine bağlanmam, Sirenlerin zararsız müziğinin zorla dinletilmesi hiç de adil değil. Tamam, bazılarınızın bağırıldığını duyuyorum, saçınızı kafanızda tutun bayım. Bayım değil, lütfen. Doktor, bir sakıncası yoksa. İşte diplomam.” Hafifçe rujlu bir tuvalet kâğıdını uzattı: KASIRGA. “Saçımı kafamda tutmaya gelince, gerçekten daha fazla sevdiğim bir şey yok.” Yukarı, tavandaki kameraya bakıp gülümsedi. Sarsak elini başına kaldırdı. Saçın şimdiden bir zencinin tel yumağı gibi bitmeye başladığını görünce şiddetli bir şaşkınlığa uğradı. Leo Stone sahnede silindir şapka ve kusursuz bir frakla gümüş topuzlu bir asayı döndürerek dans ediyordu.

* (Önce İngilizce, sonra Fransızca) Başla. (ç.n.)

Akıllıca düşünölmüş ten rengi balmumuyla Sami burnunu büyütmüştü. “Şimdi hep beraber,” diye bağırdı:

“Onu giymiş, onu giymiş,
Onu yine giymiş.
Yatağında ’ava, kafasında ’ava
Ve lanet olası beyninde ’ava
Ah...”

“Bir çift sahte eşsesli,” dedi Edwin iççerlemiş bir halde. “Hava ve hava.” Aristotle Thanatos üzerine eğiliyordu, başı kartal burunlu bir kafatasıydı. Hafif bir Türk aksanıyla modern Yunanca konuşuyordu. Çıplak kafatası, Röntgen Departmanı’nın teveccühleriyle, yavaş yavaş etle kaplanıyordu. “Devam et,” dedi Edwin. “Biraz daha.” Ama et, sadece kabul edilebilir bir dolgunluk seviyesinde durdu. Edwin buna göz kırptırdı. Aristotle Thanatos olmayan, Yunan içkisini Edwin’in yatağına şırlatan, sinir sistemiyle ilgili hastalığının konuşma merkezini etkilediğı anlaşılan, ropdöşambrlı adamunki haricinde bütün görüntüler geri çekildi. Edwin gözünü kırpttırarak beyaz gerçek bir koğuşu var etti, ama bu kaçtığı koğuş değildi. Burada kimseyi tanıımıyordu. R. Dickie neredeydi, dudak büken neredeydi, kukla Punch kamburlu genç adam neredeydi? Belki bu başka bir hastaneydi. Düşününce, affedilmez olarak addetmiş olmaları muhtemel hareketlerden sonra, ilk hastaneye geri götürmeleri pek olası değildi. Edwin’in üzerine eğilen Yunan-konuşmacı deli ve mutlu gözüküyordu. Bir sonraki yatağı doğru yalpaladı, girgin ama tek dilliydi. Koğuş boyunca iki tarafta adamlar yatıyorlardı; kimisi kara gözlüklüydü, çoğunun başında bandaj vardı, birinin elleri Parkinson hastalığı yüzünden titriyordu. Edwin usulca kendi başını elledi. Orada bir şey büyümüştü: Pamuk bir yatak üzerinde sabit bürümcük yumakları. Bayıldığıında fena yaralanmış olmalıydı. Ve sonra neşeli bir şekilde Dr.

Railton içeri girdi, trompet çalmış olan dudaklarını sıvazlıyordu.

“Nasıl,” dedi Edwin korkuyla, “geldiniz buraya?”

“Burada çalışıyorum,” dedi Dr. Railton. “Şimdi nasıl hissediyorsunuz, *Doktor*?”

“Biliyorum,” dedi kederli Edwin. “Tamamen haklıdınız, gerçekten. Böyle yüksek bir unvan için fazla sorumsuz. Ama elimden alınmaz, değil mi? Bana bahşedilmiş bir şey elimden alınmaz, değil mi?”

“Böyle heyecanlanmayın,” dedi Dr. Railton. “Ve suçluluk hissetmekten vazgeçin. Suçluluk duygusu iyileşmeyi geciktirir.”

“Yani siz suçluluğa klinik açıdan mı bakıyorsunuz, ahlaken değil yani?” dedi Edwin. “Ama benim için ahlaki bir değerlendirme yapsanız, ne derdiniz?”

“Bu dahil değil,” dedi Dr. Railton. “Bu aramızdaki anlaşmaya dahil değil. Dinlenin şimdi. Düşünmeyi bırakın.”

“Üzgünüm, her halükârda,” dedi Edwin.

“Eğer üzgün olmak aynı zamanda daha iyi hissetmenizi sağlayacaksa,” dedi Dr. Railton, “üzülmeye devam edin.” Yatağın kenarından kalktı. “Sonra sizi görmeye geleceğim.”

“Dün gece trompet çalmak hoşunuza gitti mi?”

“Trompet çalmak her zaman hoşuma gider,” dedi Dr. Railton. “Belki de sizin için kelime çalışmaları neyse benim için trompet odur. Ama,” dedi Dr. Railton, “benim ayrıca bir mesleğim var.” Oldukça samimi bir ifadeyle gülümsedi ve koğuştan terk etti.

Otuzuncu Bölüm

Ateşine ve nabzına bakmak için bir hemşire geldi. Patatesle beslenmiş, erik ve elma yanaklı şişman bir İrlandalıydı. Termometre bir dakikalık ılık yuvasına sokulduğunda Edwin kurnaz bir iki soru sormayı denedi. “Ben neredeyim?” diye sordu. Hemşire köylü soyundan geliyordu ve Sakson saçmalığına katlanmayacaktı. Dedi ki:

“Aptalca sorular sormayın. Operasyon sonrası koğuşundasınız.”

“Beni ameliyat mı ettiler demek istiyorsunuz? Şimdi-
den?”

“Soru sormazsanız size yalan söylenmez. Ve nabzınızı ölçüyorum, gördüğünüz gibi.”

“Bugün günlerden ne?” diye sordu Edwin. Kadın nabız hızını bir deftere kaydetti, termometreyi çıkardı ve okudu. “Çok çalışanlar için bütün günler aynıdır,” dedi. Ateş çizelgesine küçük bir yuvarlak çizdi. “Pazarları hariç ve o zaman bile iş devam etmek zorunda,” dedi, fakir çiftçinin kızı.

“Dün akşam televizyonda olağandışı bir şey var mıydı?” diye sordu Edwin.

“Nereden bilebilirim? Eminim ki bir sürü saçmalık vardı. Televizyonda bir sürü saçmalık seyretmekten başka yapacak daha iyi şeylerim var.”

“Eminim vardır,” dedi ateşli Edwin. “Sizin gibi tatlı bir İrlandalı kız.”

“Küstahlaşmayın,” dedi hemşire ve bir sonraki hasta-ya geçti. Ama orada iş yaparak dikilirken Edwin’e oldukça küstah bir bakış fırlattı.

Akşam yemeğinden önce İngiltere Kilisesi’nden bir din adamı ziyarete geldi. “Mahzuru yoksa basit bir soruyu cevaplayabilir misiniz lütfen,” dedi Edwin. “Bugün günlerden ne?”

“Gün? Gün?” Dalgın, gümüşü, yaşlı bir adamdı. “Şey!” Bir iç cebi yokladı ve bir günlüğü çekip çıkardı, Edwin’e öyle geldi ki, günlüğün girdileri pek azdı. “Bunun pek bir faydası olacağını sanmıyorum. İnsan gerçekten tarihi bilmek istiyor sanırım. Bu kitabın yardımıyla tarihine bakıp tam olarak haftanın hangi günü olduğu anlaşılabilir. Sanırım,” dedi, “çarşamba veya perşembe. Emin değilim. Ama oldukça eminim ki,” diye gülümsedi, “bugün hafta arası bir gün.”

“Teşekkür ederim,” dedi Edwin. “Ve saat kaç?”

“Şey!” dedi din adamı, “Ne yazık ki saatimi her zaman evde bırakıyorum. Ama ah, sizin saatinizi görüyorum, anladığım kadarıyla, komodinin üzerinde duruyor. Ve bu, ah, neredeyse altı demek.”

“Benim saatim mi?” dedi kuşkucu Edwin. “Bu nereden geldi buraya?” Din adamı saati Edwin’in gözlerine yaklaştırdı. Uzun yokluğundan sonra eve geri gelen, insanların geçmiş rahatsızlıklarını umursamadan mıralayacak bir kedi gibi tıklıyordu. Tamam, kendi saatiydi.

“Geldi mi?” diye yankılandı din adamı. “Pekâlâ, sihirle açıklamayı kabul etmek akılsızca, hatta kâfirce olabilir. Onu oraya sizin kendinizin koyduğunuzu farz etmek daha mantıklı olurdu. Veya birisi, kutsal olmayan birisi sizin için onu oraya koymuş olabilir.”

“Spindrift nedir?” diye sordu Edwin.

“Spindrift mi? Olur şey değil, bütün bu sorular. Serpinti sanırım, denizden gelen. Bir şiir var, Kipling’in sanırım, bu kelimeyi çok iyi bir biçimde kullanır. ‘Bilmem ne, bilmem

ne, bilmem ne çehresinden dolayı akım kalmayacak, bilmem ne, bilmem ne spindrift ve martı özgürce uçar.' Bir şiir," diye açıkladı din adamı, "tahmin etmiş olacağınız gibi deniz hakkında." Yaşlı bir adam gibi kıkırdadı.

"Aynı zamanda bir deterjan veya çamaşır makinesi ya da onun gibi bir şey mi?"

"Ben çamaşırlarımı çamaşırhaneye yolluyorum," dedi din adamı, biraz soğuk bir şekilde. "Sorabilir miyim, neden soruyorsunuz?"

"Ah, önemli değil, gerçekten."

"Neyse, bu küçük sohbeti yaptığımız için memnun oldum," dedi din adamı. Edwin ona klozette oturup oturmadığını görmek için dikkatlice baktı. "Tabii ki bana soracağınız başka sorunuz yoksa," dedi şakacı bir edayla. "Beni affedin," diye ekledi, "tabii ki bana soracak sorunuz varsa keyfim kaçır demek istemiyorum. İnsanın kullandığı bu deyimler – oldukça anlamsız. Kelimeler güvenilmez şeyler."

"Sizce," diye sordu Edwin yavaşça, "bir adam karısını terk etmekte hiç haklı olabilir mi?"

"Hayır," diye cevapladı din adamı hemen. "Bize yetmiş çarpı yedi kere bağışlamamız gerektiği söylendi." Bu o meseleyi halletmişti. Yatak kenarı sandalyesinden romatizmanın verdiği zorlukla kalktı. "Dua isterseniz, biliyorsunuz," dedi mahcup bir halde, "ya da o tür bir şey, memnun olurum, yani çok mutlu olurum, eğer.."

"Çok nazıksınız," dedi Edwin.

"İnanıyorum ki bana küçük bir oyun oynadınız," dedi din adamı Hristiyan hoşgörüsüyle. "Şimdi ateş çizelgenizden görüyorum ki aslında Spindrift sizin kendi isminiz. Ah, anladım. Bir tür bilmece aslında. Neyse, hoşça kalın. Spindrift, spindrift," giderken kendi kendine tatlı tatlı mırıldandı.

Edwin çok az yemek yiyebildi (kıymalı börek yanında patates – püre, sote, bir tane de fırınlanmış). Sheila'ya ne

söyleyebileceğini düşündü, tabii ki gelirse. Onu affedebilir-
di, doğal olarak, ama affedilmek ona göre görev tanımının
dışında kalırdı, hem de küstahça, çünkü affedilecek bir şey
olmadığına inanacaktı. Belki de özür dileyip dilememek
kendisine kalmıştı, çünkü eşler evde mutlu olduklarında
gayrimeşru ilişkilere girip, zina yapıp durmazlardı. Bütün
bunlar çok gerilere gidiyordu ve sonuçta her şeyden kendisi
sorumluydu. Şimdi niyetlendiği şey şimdiden, açığa çıkma-
mış suçluluk duygusu kalıntılarıyla yüklüydü. Ama bununla
karısının kendisini üzme günahını işlerken (çünkü onu feci
şekilde üzmüştü ve üzölmeye hakkı olmadığını söylemesi hiç
iyi değildi) duyması gerektiği ve hiç duymadığı suçluluk duy-
gusunun birbirini götürmesi gerekirdi. Onu terk etmeye ni-
yetlendi, çünkü ona en çok ihtiyacı olduğu sırada kendisini
hayal kırıklığına uğratmıştı, kendi övündüğü inancının doğ-
ru olmadığı ortaya çıkmıştı: Önemli olan beraber olmaktı,
öbür şey hiç fark etmezdi. Onu bırakmak tabii ki yalnızca
hayatından çıkmasını söylemek olacaktı. İngiltere’de evsiz-
lerdi, sahip oldukları birkaç eşya Moulmein’deydi. Edwin
Moulmein’e dönmeme konusunda oldukça emindi, olup
biten şeylerden sonra oldukça emindi. Gelecek, Sheila gele-
cekten çıkartıldığı zaman yeniden planlanmalıydı.

Ama merak etti, bu tuhaf şeyler sahiden olmuş muydu?
Olmuş olmalıydı, hafızasında güçlü bir gerçek niteliği taşı-
yorlardı. Kulüpteki KAFES akorunun çınlaması; Railton’ın
sahne spotlarından gelen ışıkla parlayan cilalı trompeti;
Harry Stone’un üstdudağındaki gevşek komedon. Ve her
şeyden çok, o burundan soluyan korkunç meşgul çıplak-
lık, trenin istasyona girişi, Sheila’nın azalan çılginca sesi. *Bu*
yüksek olasılıkla olmuştu. Ve eğer bu olduysa, diğer her şey
de olmuştu. Ama bir şey nasıl ispatlanır ya da aksi ispat-
lanırdı? İnsanların gerçekte bağları ne kadar zayıftı, sade-
ce hatırlamak istediklerini hatırlıyorlardı. Ve daha kültürlü
olanlarda bile –Railton, Chasper, Aristotle Thanatos– kasti

bir kısıtlama oluyordu, gerçeğin aşagılanmasına kaydın aşagılanmasını eklememe arzusu.

Aristotle Thanatos. Edwin korkuyla terlemeye ve solu-maya başladı. Hiç bu isimde bir adam tanımış mıydı? Aristotle Thanatos için hafızasını zorladı. İzmirli tüccar Mr. Eugenides gibi bu da insanın uydurabileceği türden bir isimdi. Herhangi bir Yunanın ismi Thanatos olabilir miydi? Belirli görüntüleri, karşılaşmaları hatırlamak için üniversite hayatından parçaları yeniden yaşamaya çalıştı. Kafa kırma pahasına Erkekler Birliğinin –College Arms– olduğu sokağın karşısındaki pub’da kendisinin ve başka üç ya da dört adamın ağırbaşlı bir şekilde bir şey tartıştıklarını resimlemeyi başardı. Estetik belki, ya da Fransa’nın Düşüşü, her an gelebilecek seferberlik çağrısı veya teknik bir terimin kesin tanımı, baroğun niteliği veya böyle bir şey. Grubun diğer ucunda tombul esmer, arkadaşlarından daha olgun bir adam görür gibi oldu. Daha yakından bakınca Edwin onun, adı Hamid olan Mısırlı bir teknoloji öğrencisi olduğunu gördü. Aristotle Thanatos. Amerika’da yüksek lisans yaptığı yıl tanıştığı birisi miydi? Böyle bir isim Amerika’da bir güzel bulunabilirdi. Modern Yunanca konuşan bir adamın sabahlık ve terliklerle ayak sürüyüp doktormuş numarası yaparak beceriksizce ateş çizelgelerine bakıp başını sallayarak dolandığını gördü. Edwin “Hey!” diye seslenerek onu yanına çağırdı. Adam, tekerlekli sandalyelere takılıp tökezleyerek, kalçasını yatak başlıklarına çarparak çabucak geldi.

“İsim,” dedi Edwin. “Sizin isminiz.” Geçmişten Yunan parçalar saydı. “Kyrie. Onoma.”

“Johnny,” dedi adam hemen salyaları akarak. “Johnny Dikikoropoulos. Kıbrıs. Türk adam, hiç iyi değil.”

“Dunatos,” dedi Edwin. “Onomo Thanatos mümkün mü?” Kıbrıslı derhal ağlamaya başladı.

“Hay aksi,” dedi Edwin, kızgın. “Ölüm ya da sizin ölmeniz hakkında bir şey söylemiyorum. Thanatos ismi mümkün

mü? Bu isimde bildiğiniz bir Yunan var mı? Mr. Thanatos. *Mr. Thanatos*. Geri gel lanet olası.” Ama Kıbrıslı zırlayarak uzaklaştı. Ayıp bağırtiları oldu, zavallı tipi böyle aşağılamak, sırf zavallı lanet olası bir yabancı olduğu için, buna izin verilmemeli.

“Siz,” dedi koğuş hemşiresi, “bir sakinleştirici alacaksınız. Bütün koğuşun bir hasta tarafından rahatsız edilmesine izin veremeyiz. Çok hareketlisiniz, çok hareketli.”

“Ama,” dedi Edwin, “bir ziyaretçim olacak. Karım.”

“Size ziyaretçi yok. Henüz ziyaretçiler için hazır olamazsınız, böyle devam ederseniz. Etrafınıza perde çekilecek.” Çok eski moda bir gözlük çerçevesi olan zayıf, öfkeli bir kadındı.

“Ama karımı görmem lazım,” dedi Edwin.

“Zamanı gelince karınızı görürsünüz. Ama bu gece değil.” Gıcırdayan yatak perdelerini rayların üzerinde yuvarlayarak Edwin’i hareketli hasta dünyadan ayırdı. “Daha iyi olduğunuz zaman karınızı görmeye bol bol vaktiniz olacak.”

Otuz Birinci Bölüm

“İyi,” dedi Sheila, “şimdi iyi görünüyorsun. Herkes senin için endişelendi, biliyorsun?” Esrarengiz bir şekilde tatlı, üzerinde siyah evaze bir etek ve limon sarısı kazakla, kürk mantosunu omuzlarına almış oturuyordu. Ertesi akşamdı. Edwin kendini dinlenmiş ve iyi hissediyordu. Çeşitli sağaltıcı güçler bağışlayıcı bir ruh hali yaratmıştı. Kendini bağışladı. Geçmiş birkaç günü ve ondan önceki bütün geçmişi bağışladı. Sheila’yı bağışladı ama bu bir sırdı, kendisinden kendisine geçirilen bir not.

“Herkes niye endişelendi?” diye sordu Edwin, Sheila’nın elini tutarak. Soğuk bir eldi, ama sonbahar akşamı soğuktu. Soğukluğunu haykırarak cama vuruyordu.

“Evet, bunun hakkında pek bir şey bilmezdim sanırım, değil mi?” dedi Sheila. “Aslında sana söylemenin bir gereği yok diye düşünüyorum.”

“Ben düştükten sonra mı demek istiyorsun?”

“Ah, düştüğünü hatırlıyorsun, öyle mi? Ameliyatı er-telemeye karar verdiler. Ve sonra dediler ki bir çeşit ameliyat sonrası şokuna girmişsin. Komadaydın, anlaşılan. Seni görmek için birkaç kere girmeye çalıştım ama beni bırakmadılar.”

“Ve Nigel nasıl?”

“Nigel? O geri zekâlı mı? Eğer ortada bir sahtekâr varsa bu oydu. Ama niye soruyorsun? Benim nasıl olduğumu niye sormuyorsun?”

“İyi olduğunu tahmin ettim. İyi görünüyorsun. Bundan iyi olmamıştın.”

“Hiç bu kadar üşümemiştim.” Biraz titredi ve kürk mantosunu daha sıcak bir şekilde omuzlarına çekti, bunu yapmak için de hafifçe tutulan elini ayırdı. Elini Edwin’in eline geri vermedi.

“Ve öbür adam,” diye sordu Edwin utanarak, “nasıl? Nigel’in ardılı?”

“Erkek arkadaşlarımla çok ilgili görünüyorsun,” dedi Sheila. “Nigel’in ardılının nasıl olduğuna gelince, ne yazık ki bilmiyorum. Daha doğrusu biliyorum. Nigel’in ardılı şiddetli bir var-olmayış krizinden mustarip.”

“Ah, hadi canım,” dedi Edwin, birdenbire yorgun hissederek sargılı başını yastığa dayadı. “Bu senin yapacağın iş değil. Nigel’in ardılı hakkında her şeyi biliyorum, değil mi? Onu bir an evvel unutmak istediğim halde.”

“Onu niye sordun o zaman? Bak Edwin, bunu söylemek zorunda değilim, bildiğin gibi, eğer benim Londra’da zamanı önüme gelenle yatıp kalkarak geçirdiğimi düşünüyorsan çok yanılıyorsun. Nigel’la birkaç gün takıldım, çünkü eğlenceli olduğunu düşünmüştüm. Sonra eğlenceli olmadığını fark ettim. Klorofile güçlü bir iğrenme duyuyor gibiydi. Pis kokuyordu. Her iki açıdan.”

“Çamaşırlarımı ondan geri aldın mı?”

“Hayır, almadım ama fark etmez.” Edwin ona ters ters baktı. Nigel’dan sonra ardıl yok, ha? Daha önce hiç yalan söylememişti. Edwin dedi ki:

“Biraz aklım karıştı. Yalan söylüyorsun demek hoşuma gitmiyor, ama sanırım söylüyorsun. Mesele şu ki, şu anda, şu oldu, bu oldu diyecek en son kişi benim. Bilmiyorum.

Bana bazı şeyler olduğuna dair güçlü bir izlenimim var, ama hiç olmamış olması da gayet mümkün.”

“Ah,” dedi Sheila, “anestezi, koma. Epey hastalandın.” O da Edwin’e ters ters baktı. “Çok doğru bir şekilde söylediğin gibi, birilerinin yalan söylediği hakkında konuşacak en son kişi sensin. Söylediğin şeyi kastetmediğini biliyorum. Yalan çirkin bir kelime.”

“Demek istedim ki,” dedi Edwin, “şu üç gün içinde, eğer üç gün idiyse, ne yaptığım ya da yaptığımı zannettiğim şeyler hakkında sessiz kalan seçkin gruba katılmasını isteyeceğim en son kişi sensin. Hastaydım biliyorum, yine de hayalle gerçeği ayırt edebilmek istiyorum, eğer hayal vardıysa. Eğer,” diye ekledi, “herhangi bir gerçek vardıysa.” Sheila’nın kafası karıştı. “Bir varlıkbilim meselesi,” dedi Edwin. “Gerçeklik hakkında akıl karışıklığı içinde devam edemeyiz.”

“Ah, ondan daha kötü şeyler var,” dedi Sheila. “Neyse, şimdi iyileştin. Ameliyat başarılıydı, dediklerine göre.” Soğuk bir tavırla konuşuyordu, sesinde neşe veya rahatlama yoktu.

“Bana doğruyu söyle,” dedi Edwin aceleci bir tavırla. “Tanrı aşkına ne olduğunu söyle bana.”

“Sana sadece bana söyleneni söyleyebilirim. Bayıldın ve yaralandın. Ameliyatı ertelemeye karar verdiler.”

“Hangi gündü?”

“Ah, hangi gün olduğunu nereden bileyim? Bütün günler birbirine benzer, pazarları hariç ve pazar günleri de hafta içi günlerden daha sıkıcı olmayı becerir.”

“Yani,” dedi Edwin, “seni başka bir adamla yatakta görmedim mi?”

“Hayır,” dedi Sheila, “kesinlikle görmedin. Moulmein’de kopardığın o yaygaradan sonra kendimi o duruma düşürecek kadar aptal değilim. Ve o olayda Jeff ve ben gerçekten bir şey yapmıyorduk. Beyninde bir terslik olduğunu o zaman idrak etmiştim.”

“Ya Stone ikizleri, Çaydanlık Çetesi ve Metropolitan Londra’nın en iyi kel kafası yarışması?”

“Stone ikizleri kesinlikle varlar. O yarışma pek cazip bir fikir gibi geliyor kulağa. Ama Çaydanlık Çetesi de ne? Ne yapar, çaydanlık mı tamir eder?”

“Sahte saat satarlar,” dedi Edwin. “Derken hatırladım. Nasıl oldu da benim kendi saatim –ya da Jeff Fairlove’ın olduğunu söylediğin saat– tekrar geri gelmeyi becerdi? O ‘Ippo denilen adamın çaldığına yemin edebilirdim.”

“Öyle yapmış,” dedi Sheila. “Belli ki adı Bob Her-ne-ise olan bir adama satmış, Stone ikizlerinin o berbat kulübünde rastladığım bir adam. Taktığını gördüm ve geri aldım. Sen hâlâ hayali dünyalarda dolaşırken buraya getirdim.”

“Onu nasıl geri aldın?”

“Aldım.”

“Bu Bob denilen adam sana garip olup olmadığını sordu mu?”

“Aslına bakarsan sordu. Nereden bildin?”

“İşte bunu söylemeye çalışıyorum,” dedi Edwin enerjik bir halde. “Görüyor musun, bu belli ki gerçekten olmuş *olmalı*. Yani benim bu Bob tarafından kaçırılmam ve onu kırbaçlamak zorunda bırakılmam. Bunu hayal etmiş olamam, olamam.”

“Çok şey hayal etmiş benziyorsun,” dedi Sheila. “Bu saatle geldiğimde yanımda Charlie vardı – hatırlarsın, pencere temizleyici. Sen tamamen kendinden geçmiş olduğun halde, bir şeyler kayda geçmiş olabilir. Charlie’ye saatin hikâyesini anlattım.”

Mantıksız, mantıksız. Niye yalan söyledi? Neden gerçeğe ulaşmasına yardım etmedi? Neyi gizlemeye çalışıyordu?

“Şimdi,” dedi Sheila, “gerçeği yakalamaya bu kadar hevesliysen, Chasper’la buluşmamı anlatsam iyi olur.”

“Sanırım şapkasını çaldığımı gerçekten biliyor,” dedi Edwin. “Bundan bahsetti mi?”

“Konuşacak şapkalardan başka şeyleri vardı,” dedi Sheila. “Senin Moulmein’e geri dönmen meselesi vardı.”

“Bunu anlamıyorum,” dedi Edwin. “Bunu niye seninle konuşsun? Lanet olsun, o benim patronum, senin değil. Zaten onunla nasıl karşılaştın?”

“Bana yazdı,” dedi Sheila basitçe. “Farnworth Oteli vasıtasıyla. Nerede kaldığımı bilmeleri gerekiyordu, hatırlarsın. Yakın akraba.”

“Ama sen Farnwort’ten atılmıştın,” dedi Edwin.

“Ben,” dedi Sheila, “hayatım boyunca hiçbir yerden atılmadım. Bir sefer İtalya’daki şu kilise haricinde. Şapka giymediğim için. Doğru, artık Farnworth’tc değilim ama ayrılışım oldukça dostane oldu. Arada bir mektuplar için orayı aradım. Olacak şey değil, hayalinde pek berbat bir rol oynamışım anlaşılan.” Bir sigara yaktı, neredeyse Edwin’in ağzına götürüyordu, sonra vazgeçti. Onu kendi içti, Edwin’e sevgililerimş gibi değil de, tanışıyorlarmış gibi başka bir tane uzattı ve onun için bir kibrit yaktı.

“Haydi, o zaman,” dedi Edwin sabırsızlıkla. “Chasper sana ne dedi?”

“Sana resmi bir mektup gönderecek, ama daha değil. Burma’ya geri dönmeyeceğini, 18. Madde hükümlerine göre sözleşmenin feshedildiğini sana yumuşak bir şekilde söylememi istedi. İşte, yumuşak bir şekilde söyledim.”

“Çok yumuşak,” dedi Edwin, “çaydanlık çetecisinin sırtındaki bir kamçı kadar yumuşak. Ama bunu bekliyordum.”

“Bekliyor muydun?”

“Chasper beni o umumi tuvalette gördüğünde sonun geldiğini anlamıştım.”

“Bu,” dedi Sheila, “uygun bir şekilde yayıma hazırlanırsa, hoş bir *News of the World* başlığı olabilir. Gerçi, görünüşe bakılırsa, 18. Madde’nin tuvaletlerle hiç alakası yok. Açıkça çürüğe çıkartıldın.”

“Anlıyorum,” dedi Edwin. “Bana pek bir iyileşme şansı vermediler, değil mi? Çürüğe çıktım, elbette. 18. Madde’nin kusurlu davranışla ilgili olmadığından emin misin?”

“Çürüğe çıktın,” dedi Sheila. “Sana olan bu. Ama sana birkaç aylık hastalık ödentisi verecekler. Senin gibi bir şeyleri olanları tropiklere geri göndermenin emniyetli olmadığını düşünüyorlar belli ki. Kusurlu davranış mı dedin? Sen kusurlu davranış nedir bilmezsin, sevgili Edwin. Sürtünmeli çifttuduk ünsüzleri kusurlu davranamazlar.”

“Bir bakıma davranırlar,” dedi Edwin istekli bir şekilde. “Mesela Burma’daki sesbirimsel karışıklığı ele al. Yarı ünlüler yerine sürtünmeli çifttuduk ünsüzleri. İngiliz İngilizcesinin bazı tarihi evrelerinde farklıydı tabii. Orada yabancı sesbirimsel alışkanlıkların dayatması yoktu...”

“Kesinlikle,” dedi Sheila. “*Kesinlikle.*”

“Ah,” dedi Edwin. “Evet.” Ve sonra: “İki aylık hastalık ödentisi. Ondan sonra ne yapacağız?”

“Senin ne yapacağını bilemem,” dedi Sheila. “Ben şahsen Burma’ya dönüyorum.”

Edwin ona ağzı açık bakakaldı, beş sayana kadar. Sigarası yavaş yavaş parmaklarına doğru yandı. “Anlamıyorum,” dedi. “Ne tür bir iş? Ama bir vasfın yok.”

“Ah, evet,” dedi Sheila, “vasıflarım var. Anlaşılan Jeff Fairlove öyle düşünüyor.” Edwin ağzı açık yediye kadar saydı. Dedi ki:

“Ama Fairlove’la evlenemezsin. Bırakmam, seni boşamam.”

“Boşanmanın özellikle bir acelesi yok,” dedi Sheila. “Önünde sonunda boşayacaksın, biliyorum boşayacaksın. Bana takılmayı o kadar da önemsemiyorsun. Tek önemsendiğin sürtünmeli çifttuduk ünsüzleri ve yarı ünlüler, bütün o zırvalık.”

“Peki, sen Fairlove’ı ne kadar önemsiyorsun?” Sigaranın kuru parmaklarının epidermine ulaşmıştı. “Lanet olsun,” dedi ve çarşafın her yerine küller saçıldı.

“Yeteri kadar önemsiyorum,” dedi Sheila. “Ve Burma’yı da önemsiyorum. İklimi seviyorum. İnsanları seviyorum. Artık sadakatsiz olmak zorunda kalmama umudunu da seviyorum. Bir sürtünmeli çifttuduk ünsüzüyle yatmak o kadar da tatminkâr değil, anlarsın.”

“Sürtünmeli çifttuduk ünsüzleri konusunda,” dedi Edwin, neredeyse gözyaşları içinde, “susar mısın? Bana adil davranmıyorsun, zalimsin. Ben hâlâ çok iyi değilim, biliyorsun. Umurunda değil, hiç de olmadı.”

“Ah, evet,” dedi Sheila, “umursadım. Sürtünmeli çifttuduk ünsüzleri araya girene kadar. Kusura bakma. Yarı ünlüler, sonra. Patlayıcı ünsüzler. Üstdamaksı neyin-varlar. Verner’in Kuralıyla ve Grimm’in Kuralıyla yönetilen bir hayat. Görüyorsun, bütün jargonu biliyorum. Şimdi bir tik işçisinin jargonunu öğrenmem gerekiyor sanırım. Ama yatağa yanında tikle geleceğini sanmıyorum.”

“Eskiden,” dedi Edwin yavaşça, “yalnızca bir çeşit ihanet vardır derdin. Seviyor olman gereken kişiyle birlikte olmak istememek. Bundan daha kötü bir şey yok derdin.”

“Ah, bütün fikirlerimiz değişir,” dedi Sheila. “Ama hâlâ söyleyebilirim ki özünde inandığım şey bu. Ama bir insan insan olmaya son verirse ne yaparsın? Kendimi bir tomar sesbirimine ya da onlara ne diyorsan, sevgi duymak zorunda addetmiyorum. Bir tomar sürtünmeli çifttuduk ünsüzü sadece bir şeydir, değil mi? Bir şeyi sevemezsin.”

“Haklı olabilirsin,” dedi Edwin. “Tuhaf, ama dün *seni* bırakmaya epey kararlıyım. Çünkü beni terk etmiş gibiydin. Beni zerrece umursamadığını bana gösteren o korkunç fiziksel şok yüzünden. Sanırım bir bakıma bunu hak ediyorum. Ama değişmeye ya da değişmeye çalışmaya karar vermiştim. Şu son birkaç gün beni kelime olarak kelimelerden uzaklaştırdı. Ve hayatla bağlantıya geçmek beni bir yalancıya, bir hırsıza, bir pezevenge, bir hilekâra, bir kaçağa dönüştürdü sanki. Ama diyorsun ki şu son birkaç gün hiç

olmadı. Yani hâlâ aynıyım. İşte böyle. Ama şu son birkaç gündür aradığım sendin. Seni her yerde arıyordum. Aslında bunun gerçekten olup olmadığı fark etmez, eder mi? Seni aramayı hayal etmek bile aşkın göstergesidir, değil mi? Ve seni gerçekten seviyorum, bundan oldukça eminim. Ve değişebilirim.”

Sheila siyah saçlı başını üzgün üzgün salladı. “Senin değişmenin doğru bir şey olacağını düşünmüyorum. Sen bir çeşit makinesin ve dünyanın makinelere ihtiyacı var. Sen bir röntgen makinesi gibisin, ya da sızlandığın şu elektroensefalografi cihazlarından biri gibi. Bir faydan var. Ama benim bir makineye ihtiyacım yok. Hiç olmazsa birlikte yaşamak ve birlikte yatağa girmek için.”

“Dünyada hepimizin yapacak bir işi var,” dedi Edwin. “Hepimizin hayatımızı kazanmamız gerekiyor. Benim sür-tünmeli çifttุดak ünsüzlerim ve en küçük çiftlerim sana yeşim takılar ve cin şişeleri sağladı.” Kibar bir şekilde konuştu. “Hayatımı kazanma yolum zevk aldığım bir şey oldu, maalesef. Belli ki evli bir adamın işinde mutlu olması kutsal olana saygısızlık. Bu günahı bir daha işlemeyeceğim.”

“İşlediğin tek günah bu,” dedi Sheila, bunu söylerken kaba değildi. “Ama ne yazık ki benim açımdan bu affedilemez bir günahı.”

“Bir daha olmayacak,” dedi Edwin. Bir duraklama oldu. “Böylece senin doğru dürüst sadık olabilmek için bir şansın olacak. Bir daha evliliğin fiziksel ve ruhani olarak ikiye ayrılması ve başkalarıyla buluşma safsatası olmayacak. Zaten belki de bu Fairlove benim olduğum kadar hoşgörölü olmayabilir. Belki de arada bir başka adamlarla gitmeden hoşlanmaz. Eğer,” dedi Edwin, “benimle evliyken Fairlove gibi insanlarla zina yaptıysan, Fairlove’la evliyken kiminle zina yapacaksın?”

“Jeff’i o kadar da iyi tanıımıyorsun, değil mi?” dedi Sheila. “Kıskanç bir adam, bu da ferahlatıcı bir şey.”

“Ah, kadın, kadın,” dedi Edwin. “Ardından geleni, kocanın kendisi hastalıktan yataarken ya da yatması gerekirken karısının önüne gelenle yatması konusunda uyarımayı görev bilen üzgün ama bağışlayan bir kocadan, benden, dostane bir mektup almaya ne derdi acaba?”

“Tam olarak ne demek istiyorsun?”

“Karısını ve tanımadığı birisini bu işi yaparken yakaladığını. Bu şokun neredeyse adamı öldürdüğünü.”

“Bu,” dedi Sheila, “tamamen aptalca. Sadece yalan ve fesatlık olurdu. Gülünç olurdu.”

“Ah, bunu yapmayı aklımdan geçirmezdim,” dedi Edwin. “Buna vakit ayıramazdım. Şu on dokuzuncu yüzyıl Londra’sında alt sınıf İngilizcesinde sürtünmeli çift dudak ünsüzleri hakkındaki makaleyle uğraşmam gerekiyor. Ama zaman geçtikçe şu son günleri sahiden hayal edip etmediğimi daha çok merak ediyorum.”

“Yakında tekrar seni görmeye geleceğim,” dedi Sheila, ayağa kalkıp eteğini düzelterek. “Ayarlanması gereken birkaç şey var. Senin Moulmein’deki kitapların, kıyafetlerin ve eşyaların. Bu benim geri gidebiliyor olmamın nedenlerinden biri. Oradaki işleri halletmek için Burma’ya tek bir uçuş bileti ödemeye razılar. Araba da var ve hizmetliler. Tekrar geri gideceğim, ah, neden yarın olmasın? Evet, yarın. Ve senin daha iyi olduğunu gördüğüme sevindim.”

“Belki,” dedi Edwin, “yarın akşama kadar fikrini değiştirirsin. Çünkü senin için bu kadar önemliyse, değişmiş bir adam olabilirim. *Nesneden* daha az.”

“Sanmıyorum,” dedi Sheila. “Ve bundan oldukça eminim. Neyse, İngiltere çok soğuk, değil mi? Sana gıpta ediyorum, o sıcacık yatakta yatıyorsun. Ve benim dışarı çıkıp soğuk, çok soğuk sonbahar akşamını göğüslemem gerekiyor.” Komik bir biçimde ürperdi ve koğuşu terk etti. Edwin onun hızlı ve asabi topuklarını taş merdivenlerde duydu. Sonra bir sessizlik sahasına, girişin halısına girdiler ve bu onun sonuy-

du. Ama çantasını komodinin üzerinde bırakmıştı. Edwin neredeyse arkasından bağıracaktı, ama artık çok geçti. Bir hemşire çağırmaya çalıştı, ama hemşire çağırılmak istemiyordu. Ah, neyse, boş ver. Yarın gelip alabilirdi. Bu akşam geri gelip alabilirdi. Edwin çantayı açıp onun yok olmakta olan mevcudiyetinin dumanlı nostaljik bir belirtisini hatırlatacak hafif parfüm ve pudra kalıntılarını içine çekerek özel mektuplarını incelemeyi düşündü. Ama düğmesini açıp burnunun ucunu çantanın ağzına yaklaştırdığında koku alma duyusunun normale döndüğünü görmekten memnun oldu; artık ona ait hiçbir şeyle uğraşmak istemediğine karar verdi. Koşuş hâlâ hastaların ve ziyaretçilerinin alçak perdeden sohbetleriyle mırıldıyordu. Edwin uykuluydu. Yan tarafına döndü, bütün düşünce ve duyguları söndürdü –yalnız evinin ışıklarını ve ateşlerini– ve uykuyu aradı. Uyku çok çabuk geldi. Çekilmesi daha yavaş oldu.

“Çantamı unuttum,” dedi Sheila. “Umarım seni rahatsız etmemişimdir. Uyumak için erken değil mi? Burada hâlâ ziyaretçiler var. Bak, şu adam bana bir mesaj verdi, başında asma yaprakları olan bir adam. En yakın zamanda onu görmeni istiyor. Bunu hatırlayabilir misin? Kusura bakma, mesaj çok belirsiz, ama gelecek hakkındaki planlarının biraz belirsiz olduğunu söyledi, mesele buymuş. Adını hatırlayamıyorum ama başının etrafında asma yaprakları vardı. Pekâlâ, istiyorsan uyu. Görevimi yaptım. Şimdi sevgili sür-tünmeli çift dudak ünsüzlerinin hayalini görebilirsin. Brrrrr, dışarı çok soğuk.”

Otuz İkinci Bölüm

Edwin mekanik bir silkinmeyle uyandı; uykuyla uyanıklık arasında bir sınır bulunduğuna dair hiçbir işaret yoktu. Kendisini iyi hissetti, dinlenmiş, düzelmiş, etrafında bu kadar çok hastalığın horladığı fikriyle hasta olmuştu. Gece hemşiresi yatak perdelerinden yapılmış eğreti çadırında okuyordu; bir lambadan gelen ince bir huzme sayfasına hareketli altın bir gine attı. Gökteki eskimiş gümüş tosheroon şehrin üzerinde güneşten daha fazla parladı. Şehir ve ülke, bütün dünya orada toplanacak kıvama gelmiş olgun meyvelerle dolu bekliyordu. Burada bir dakika daha kalmayacaktı. Çenesi ve yanaklarını yokladı, yeteri kadar pürüzsüzlerdi. Türban için üzüldü ama bu uzun sürmedi. Bu sefer her şeyi daha farklı düzenleyecekti.

Çok yumuşak ve yavaş bir şekilde yataktan süzüldü –bir sesbirimsel bölgeden diğerine kayan dil kadar yumuşak– keskin kulaklı hemşire duyamasın diye. Sayfasını çevirdi ve altın gine onu bekliyordu, hiç harcanmayacak bir bozuk para. Edwin çömelerek koğuşun sonunda saklandı, kendi yatağından sadece iki yatak ötede. Gerçi artık kendi yatağı değildi, bir daha hiç görmeyeceği bir yataktı. Dünyanın Büyük Direkli Karyolasını yeniden arayacaktı, kıpırdanan ayak parmakları ve sıçrayan pirelerle canlı bir yatak.

Banyoya ulaştığında derin bir nefes aldı ve bir dakika-lığına dinlendi. Ay elik dolapları net bir şekilde aydınlatı-yordu. Kendi kıyafetlerinin –başka yere götürülüp saklan-madıysa– nerede olduğunu bilmiyordu ve arayacak zamanı da yoktu. Eline en yakın ve en uygun olanı çekti. Dolap kapaklarının hafif gıcırtısı –ve bu akşam her şey ona yardım için anlaşmıştı– geçen bir kamyon, onun arkasından gelen güçlü motorlu bir araba ve onun arkasından gelen bir mo-tosikletle boğulmuştu. Edwin kendi bedenine uygun iyi bir takım elbise seçti, deliksiz bir çift çorap, temiz i amaşı, gömlek, kravat, şık bir yelek, ay ışığının aydınlattığı taba-nında kendi kullandığı numarayı açıkça gösteren ayakkabı-lar, bir fötr şapka, tatminkâr bir şekilde, iyi uymuştu. a-lacak para yok gibiydi. Boş ver. O yakındanne çıkardı. En son, uzun süre İngiltere’nin soğuğuna maruz kalacağını hatırladı, onun için yeteri kadar iyi, uçuk mavi ynl ku-maştan bir manto aldı.

Kendisini banyoya kilitledi ve rahatça giyindi. İşini bi-tirdiğinde iyi göründüğünü düşündü. Bandajlar şapkanın altında zar zor gözüküyordu. Gömlek pahalı bir gmlekti, parlaktı ve yakası mkemmek şekilde oturdu. Koğuştaki bu kötü sözler söyleyen esnafın hem zevki hem de parası var-mış diye düşündü Edwin. Mendiller; mendilleri unutmuştu. Dolaplardan gelişigüzel bir düzine aldı –altı tane gösteriş, altı tane smkrmek için– ve bilinmedik bütün koğuş ar-kadaşlarından son bir hırsızlık olarak bir baston ki bu sar-sak ihtiyarlar mekânında iyi bir seçki vardı, kıyafetine bir beyefendi havası ekledi. Sonra, tam donanımlı, ısınmış ve şık olarak sessizce merdivenin başına ve açıkça merdiven-den aşağı giriş holüne yürüdü. Bu yeni koğuş dış dünyaya R. Dickie ve diğerlerinin koğuşundan daha yakındı. Gece görevlisi masasında uyukluyordu. Edwin’innceden hatırladığı adam değildi. Uyandı, bir centilmenin dik duruşu ve bastonu dndrş karşısında irkildi, kol saatini girişteki

saatle karşılaştırdı, girişteki saatin beş dakika geri olduğunu görüp iç çekti, görevi bitmişti.

“Affedersiniz efendim,” dedi görevli, “ben burada yeni-yim. İsim nedir efendim?”

“Dr. Edwin Spindrift,” dedi Dr. Edwin Spindrift.

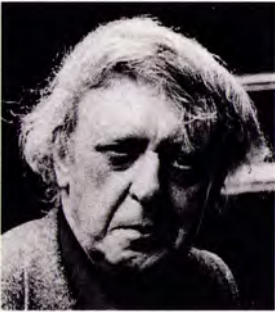
“Teşekkür ederim, efendim. Affedersiniz efendim. Size kapıyı açayım efendim. İyi geceler efendim, daha doğrusu günaydın.” Ağır kapıyı açtı ve Edwin’i sonbahar, yakıt ve uzaktaki ateşlerin koktuğu Londra gecesinin özgürlüğüne takdim etti. Ya da daha doğrusu, sabahına. Edwin, meydana ve ara sokakların ötesinde parıldayan Londra’nın büyük işlek caddesine doğru uzun adımlarla yürüdü. Mr. Thanatos’u bulmaya gidiyordu, o tabii ki herhangi bir yerde olabilirdi. Acelesi yoktu, elbette. Bir sürü cazip macera için bir sürü zaman. Sonra asma yapraklarıyla taçlanmış Mr. Thanatos.

Anacaddeye giderken yolda Edwin bir sürü kediyle, ama sadece bir tek adamla karşılaştı. Bu, reklam yapan ‘İppo’ydu, ön ve arka panelde, GECE BOYUNCA JOE’NUN SOSİSLERİ yazıyordu. “Demek saatinizi geri aldınız,” dedi ‘İppo Edwin’i tanıyıp şaşırmadan. “Tam lanet olası bir iş bu. Şimdi gece çalışıyorum, görüyorsunuz. Son, oldu bitti, son.”

Hove, Sussex, 1959

MODERN KLASİKLER DİZİSİ - 73

Burma'da dilbilim dersleri veren Dr. Edwin Spindrift aniden rahatsızlanınca İngiltere'ye geri gönderilir. Londra'da yattığı hastanede acı veren ve aşağılayıcı bir dizi tetkikten sonra beyninde tümör olduğu anlaşılır. Geçireceği operasyonu beklerken, karısı da hastane civarındaki barlarda vakit geçirmektedir. Edwin, operasyondan bir gece önce onu bulmak için üzerinde pijamalarıyla hastaneden kaçır. O güne dek sözcüklerin dünyasında yaşamış olsa da onların gerçek hayattaki "göndergelerini" pek umursamamış bir dilbilimci olarak, varlığından bile haberdar olmadığı bir âleme; Soho'nun hayatın kıyısında kalmış bin bir karanlık tiplerle dolu tekinsiz ve bohem yeraltı dünyasına dalar. Ancak akademik hayattaki steril varoluştan katı gerçekliğin hüküm sürdüğü yeraltına iniş macerası içinde gizem dolu bir müphemlik de barındırır.

ANTHONY BURGESS (1917-1993):

Asıl adı John Anthony Burgess Wilson olan İngiliz romancı ve eleştirmen, Manchester'da dünyaya geldi. İngiliz edebiyatı eğitimi gördükten sonra Birmingham Üniversitesi'nin açık öğretim bölümünde ders verdi.

1954-59 yılları arasında eğitim görevlisi olarak Malaya ve Borneo'da bulundu; bu dönemde konusu Malaya'da geçen üç roman yazdı. Nüfusu hızla artan bir

dünyayı ütopya karşıtı bir yaklaşımla ele aldığı, 1962'de yayımlanan *The Wanting Seed* (İstekli Tohum) adlı romanını, 1963'te yayımlanan *Honey for the Bears* (Ayılara Bal) izledi. 1971'de Amerikalı yönetmen Stanley Kubrick tarafından sinemaya uyarlanan *A Clockwork Orange* (1962; *Otomatik Portakal*) adlı romanıyla keskin alay gücünü ortaya koydu. Burgess'in son yapıtları arasında *Earthly Powers* (1980; *Dünyevi Güçler*), *The End of the World News* (1983; *Dünya Haberlerinin Sonu*), *The Kingdom of the Wicked* (1985; *Kötülerin Krallığı*), *Any Old Iron* (1989; *Herhangi Bir Eski Demir*) ve *A Dead Man in Deptford* (1993; *Deptford'da Ölü Bir Adam*) sayılabilir.

